

Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU

Første delrapport: Målgruppen for FGU og den
kommunale ungeindsats

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

INDHOLD

Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU

1	Resumé	5
----------	---------------	----------

2	Indledning	11
2.1	FGU-reformen i store træk	11
2.2	Evaluerings-og følgeforskningsprogrammet	14
2.3	Rapportfokus: KUI's rolle i arbejdet med FGU	14
2.4	Metode og design	15

3	Elevkarakteristik og kommunernes anvendelse af FGU som et tilbud til målgruppen	19
3.1	Definitioner	20
3.2	Datagrundlag	20
3.3	Hvad kendetegner unge uden uddannelse og job?	22
3.4	Anvendelse af FGU som et tilbud til målgruppen	24
3.5	Hvad kendetegner elever på FGU?	25
3.6	Variation i kommunernes målgruppevurderingspraksis og elevgrundlag	29

4	Organisering af KUI, behov for kompetenceudvikling og KUI's samarbejde med FGU	35
4.1	Overordnede rammer, intentioner og krav til KUI	36
4.2	KUI's organisering og erfaringer hermed	36
4.3	Kompetencebehov og kompetenceudvikling	42
4.4	Status på samarbejdet mellem KUI og FGU	46
4.5	Forhold af betydning for samarbejdet mellem KUI og FGU	48

5	KUI's arbejde med målgruppevurdering til FGU	52
5.1	Rammer, intentioner og krav	53
5.2	Praksis og erfaringer med målgruppevurdering	53
<hr/>		
6	KUI's arbejde med uddannelsesplaner for FGU-elever	70
6.1	Rammer, intentioner og krav ift. uddannelsesplanerne	70
6.2	Praksis og erfaringer med udformning af uddannelsesplaner	72
6.3	Praksis og erfaringer med opfølgning på uddannelsesplaner	82
<hr/>		
7	Egu og KUI's arbejde med praktikpladser	86
7.1	Rammer, intentioner og krav ift. egu	87
7.2	KUI-praksis og erfaringer med hensyn til egu	88
<hr/>		
8	KUI's arbejde med støtte til elever med særlige behov	97
8.1	Rammer, intentioner og krav	98
8.2	Kontaktpersonordningen	99
8.3	Andre kommunale støtteformer	104
<hr/>		
	Appendiks A – Litteraturliste	108
<hr/>		
	Appendiks B – Metodebilag	110
<hr/>		
	Appendiks C – Tabelbilag	126
<hr/>		

1 Resumé

I denne rapport *Målgruppen for FGU og den kommunale ungeindsats* fremlægger Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) resultaterne af den første del af evalueringen, der indgår i evaluering- og følgeforskningsprogrammet for den forberedende grunduddannelse (FGU), som gennemføres på opdrag fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK). Rapporten har fokus på den del af reformen *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*¹, der knytter sig til den kommunale ungeindsats (KUI) og deres rolle i arbejdet med FGU. Dette resumé giver et kort overblik over overordnede konklusioner samt udvalgte resultater. Rapporten bygger på registeranalyser, en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blandt repræsentanter for KUI med ansvar for arbejdet med FGU, interviews med KUI-ledere og -medarbejdere, der arbejder med FGU i fem casekommuner, og med FGU-ledere, der samarbejder med de fem casekommuner.

Overordnede konklusioner og opmærksomhedspunkter

Et felt under udvikling

Rapporten følger op på implementeringen af FGU-reformen på et relativt tidligt tidspunkt i arbejdet. Data er indsamlet ca. halvandet år efter de første FGU-elever trådte ind på skolerne, og det er derfor endnu for tidligt at se på effekter af reformen. Implementeringen er desuden blevet udfordret af, at kommunerne og FGU blev ramt af covid-19-nedlukning kort tid efter åbningen af FGU-institutionerne. Derfor er det vigtigt at være opmærksom på, at de resultater, der fremlægges her, afspejler en situation, hvor praksis både i kommunerne og på institutionerne stadig er under udvikling. Dermed er der grænser for, hvor skarpe konklusioner der på nuværende tidspunkt kan drages.² Et overordnet perspektiv er, at KUI's arbejde med FGU og samarbejdet mellem FGU og KUI – på trods af indledende udfordringer – hovedsagligt er velfungerende, og at der opleves en fælles vilje til at løse de udfordringer, der er.

Spørgsmål om målgruppen og FGU's rummelighed står centralt

Evalueringen viser, at spørgsmålet om målgruppen og FGU's rummelighed står centralt: Målgruppen for FGU skal findes inden for gruppen af unge under 25 år uden uddannelse eller beskæftigelse. Dette er dog ikke ensbetydende med, at FGU er relevant for *alle* unge i denne gruppe. Målgruppevurderingen skal tjene til at sikre, at netop de unge, der har behov for FGU og forudsætningerne for at kunne få et relevant udbytte, tilbydes et FGU-forløb. I praksis er der udfordringer på

¹ Aftaleteksten findes her: <https://www.uvm.dk/publikationer/folkeskolen/2017-aftale-om-bedre-veje-til-uddannelse-og-job>.

² Det er fx for tidligt at se mere konkret på betydningen af kommunernes arbejde og forskellige former for praksis for, hvor godt det lykkes at indfri intentionerne med FGU mere bredt set. I de efterfølgende to rapporter i evaluering- og følgeforskningsprogrammet vil der blive sat fokus på arbejdet med at implementere reformen på FGU-institutioner og skoler samt på virkning og effekt af FGU.

dette område: KUI og FGU er ikke nødvendigvis enige om, hvorvidt en ung passer ind i målgruppen for FGU, hvilke mål det er realistisk for den unge at opnå i sit FGU-forløb, og hvor lang tid der afsættes til forløbet. Det inkluderende læringsmiljø på FGU er også centralt, når det gælder spørgsmålet om rummelighed, og dette område vil blive belyst nærmere i den næste rapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet, hvorfor der her kan ses på flere facetter ift. rummelighed.

Både fra et KUI- og et FGU-perspektiv fremhæves det, at der er en gruppe unge, som ligger ”på kanten” med hensyn til at kunne klare FGU, og at der i nogle tilfælde målgruppevurderes elever til FGU, hvor det opleves som vanskeligt for FGU at ”rumme” dem og sikre den ønskede progression indenfor de givne rammer. For unge ”på kanten” peger flere casekommuner på, at andre tilbud som alternativ eller supplement til FGU kan være relevante, men ikke altid opleves som tilgængelige. Der er dog også kommuner, som vurderer, at brug af tilbud, der ”forbereder” den unge til FGU ikke er i overensstemmelse med de oprindelige intentioner. FGU-reformen rummer også redskaber til KUI såsom kontaktpersonordning, nedsat tid og forlængelse af forløb ud over to år, der rummer muligheder for at adressere hhv. rammerne for et FGU-forløb (fx tid og krav) og den unges situation (ved at bidrage med støtte og overblik). Dermed kan der potentielt skabes et bedre match mellem den unges situation og et FGU-forløb, sådan at den unge kan rykke fra ”kanten” til med større sikkerhed at høre til i målgruppen for FGU. Undersøgelsen viser, at der indtil videre er stor variation i kommunernes praksis, når det gælder nedsat tid og kontaktpersonordning under KUI.

Rapporten viser, at der løbende arbejdes på at styrke målgruppevurderingen. Der er dog på nuværende tidspunkt behov for stadig at være opmærksom på, om KUI kan blive endnu bedre til at ramme rigtigt med målgruppevurderingen. I den forbindelse understreges vigtigheden af, at KUI og FGU i fællesskab drøfter og afklarer, hvordan målgruppen for FGU forstås, set ift. hverdagen på FGU og de rammer, KUI sætter for de unges forløb.

Udvalgte hovedresultater

Karakteristik af FGU-eleverne og målgruppevurderingsandele

16.025 elever er påbegyndt en FGU

I alt 16.025 elever er påbegyndt en FGU fra august 2019 til 30. september 2020. Ud af den samlede gruppe af unge i alderen 16-24 år, der var uden uddannelse eller job pr. 31. aug. 2019, er 16 % startet på en FGU. I det forberedende arbejde for FGU var det anslået, at der ville være tale om en årlig tilgang på ca. 12.000 elever, når reformen var fuldt indfaset. Dog havde man forventet et lidt større optag på omkring 13.700 elever det første år pga. overgang fra de tidligere forberedende tilbud til FGU.³ Ser man på optaget i perioden august 2019 til juli 2020, har optaget været på 12.132 elever.

Elevgruppen på FGU er dårligere stillet end gruppen af unge uden uddannelse og job

FGU-eleverne er både sociodemografisk og uddannelsesmæssigt svagere stillet end gruppen af unge uden uddannelse og job som helhed. Elevgruppen er kendetegnet ved en høj forekomst af elever, der er vurderet ikke uddannelsesparate (81 %), har lave karakterer fra grundskolen (3 i gennemsnit i dansk) eller slet ingen eksamen i dansk (18 %), har opholdt sig i Danmark i mindre end fem år (11 %), er eller har været i berøring med psykiatrien (34 %), har været anbragt uden for hjemmet (14 %) eller er tidligere sigtede (10 %).

³ Se Børne- og Undervisningsministeriet (2019g) for nærmere om disse opgørelser. Det vil i senere faser af evaluerings- og følgeforskningsprogrammet være muligt at se nærmere på udvikling og udsving i elevtal på FGU fra september 2020 og frem.

Stor variation i andelen af unge, som kommunerne målgruppevurderer til FGU

Der er stor variation mellem kommunerne, med hensyn til hvor stor en andel af unge man målgruppevurderer til FGU ud af den samlede gruppe af unge under 25 år uden uddannelse og job. Andelen spænder fra 7-30 %.⁴ Kommuner med en høj målgruppevurderingsandel vurderer generelt arbejdet med FGU mere positivt og har et mere positivt syn på FGU som uddannelsestilbud end kommuner med en lav målgruppevurderingsandel. Det kan ikke afgøres, hvad der er årsag, og hvad der er virkning, men et vellykket samarbejde mellem KUI og FGU fremstår som et centralt omdrejningspunkt.

Målgruppevurdering og afsøgningsforløb

Målgruppevurdering opleves som en vanskelig opgave

Overordnet set viser evalueringen, at målgruppevurderingen er en udfordrende opgave. Der ses dog positive takter og en vilje til dialog om, hvordan KUI og FGU i fællesskab får imødekommet udfordringerne.

I spørgeskemaundersøgelsen med ansvarlige for KUI's arbejde med FGU angiver under halvdelen (45 %), at FGU-institutionerne i høj grad er enige i kommunens vurdering af, om de unge i praksis passer ind i målgruppen for FGU. Dette resultat indikerer, at der er forskel på, hvilke forventninger man har til, hvad FGU kan og bør tilbyde, og/eller at man ikke altid lykkes med – eller har de rette betingelser for – at vurdere, om en ung reelt vil kunne få den tiltænkte gavn af FGU-tilbuddet. Udfordringerne i forbindelse med målgruppevurderingen kan bl.a. handle om, at kommunerne ikke altid har tilstrækkelig indsigt i de unges situation, og at det kan være vanskeligt for dem at vurdere, om den unge har forudsætningerne for at få et udbytte af FGU.

Afsøgningsforløb kan rumme et uudnyttet potentiale

Et af de redskaber, der kan bruges til at afklare, om FGU er det rette tilbud til en ung, er de såkaldte afsøgningsforløb. 31 % af de KUI-ansvarlige angiver, at man kun sjældent eller aldrig anvender afsøgningsforløb. Set i lyset af udfordringerne knyttet til målgruppevurdering og udfordringerne knyttet til at sætte realistiske rammer og mål for de unges forløb kan det overvejes, om der er et uudnyttet potentiale i at bruge afsøgningsforløb som led i afklaringen.

Uddannelsesplan

Uddannelsesplanen er en gennemgående plan, som følger den unge fra udgangen af grundskolen frem til afslutningen af en erhvervskompetencegivende uddannelse, beskæftigelse eller til den unge fylder 25 år. På FGU danner uddannelsesplanen udgangspunkt for FGU's arbejde med at udforme en konkret plan for den unges tid på FGU – en såkaldt forløbsplan. Uddannelsesplanen skal bl.a. beskrive, hvilke mål den unge gerne vil opnå, og hvor lang tid det forventes at tage.

Endnu ikke i mål med uddannelsesplanerne som redskab

Ifølge spørgeskemaundersøgelsen oplever man i knap halvdelen (46 %) af kommunerne, at uddannelsesplanerne i høj grad fungerer godt som et redskab til at udarbejde relevante forløb for de unge, der skal starte på FGU, mens 52 % angiver, at det i nogen grad er tilfældet. Udfordringerne ses bl.a. ved, at FGU ikke altid oplever, at KUI's uddannelsesplaner er realistiske, mht. hvilke mål en elev kan nå inden for en given tidsramme. Cirka 1/3 af kommunerne arbejder med en form for

⁴ Der er imidlertid ingen tydelige mønstre i denne variation, bortset fra en tendens til, at kommunerne omkring de store byer som København, Aarhus og Odense generelt har en relativt lav andel unge, der målgruppevurderes til FGU.

”tommelfingerregel” for, hvor lange forløb der i udgangspunktet angives. De kommuner, der bruger ”tommelfingerregler”, eller som tager udgangspunkt i korte forløb, er mere tilbøjelige til at forlænge elevernes forløb. Forlængelser kan på den ene side ses som udtryk for en vis fleksibilitet, men KUI og FGU i casekommuner fremhæver samtidig, at det kan have u hensigtsmæssige konsekvenser i form af bl.a. stress og uklarhed med hensyn til forventninger hos den unge, hvis målene er for ambitiøse ift. den tid, der er afsat til at opnå dem, selv hvis forløbet senere forlænges.

Svært at finde den rette balance mht. information og opfølgning

Det være vanskeligt for KUI at ramme balancen mht. informationsmængden i uddannelsesplanen, således at den både er tilstrækkelig informativ, overskuelig og operationel. Tilsvarende er det vigtigt, men ikke nemt, at ramme balancen mellem målsætninger, der sætter kurs for forløbsplanen og samtidig efterlader et spillerum til FGU og eleven.

Endelig viser evalueringen, at der fortsat er plads til forbedring ift. til at få opbygget en god praksis for opfølgning på uddannelsesplanen, herunder den løbende informationsudveksling mellem FGU og KUI, særligt hvis der er bekymringer i forhold til den unges progression, trivsel eller med hensyn til fastholdelse. Interviews med repræsentanter for KUI og FGU tyder dog på, at praksis fungerer bedre nu end i starten, og at der fortsat samarbejdes om at sikre bedre gensidig forståelse af arbejdsvilkår og behov.

Egu-sporet

Egu-sporet i FGU er kendetegnet ved, at 2/3 af uddannelsen består af virksomhedspraktik hos en arbejdsgiver. Varigheden for egu er normalt to år, men kan i særlige tilfælde forlænges. Kommunerne kan uddelegere det praktiske arbejde med at skaffe praktikpladserne til FGU gennem en samarbejdsaftale, men har altid det endelige ansvar for at sikre praktikpladser.

Færre elever end forventet på egu

Evalueringen viser, at egu-sporet aktuelt ikke fungerer efter hensigten. Først og fremmest har egu-sporet væsentligt færre elever end forventet.⁵ I spørgeskemaundersøgelsen angiver 48 %, at de altid eller ofte oplever, at unge, for hvem egu ville være det mest relevante spor, i stedet starter på agu eller pgu. Dette tyder på, at egu-sporet er relevant for flere end dem, der aktuelt går på egu.

Evalueringen peger på en række udfordringer, som vanskeliggør arbejdet med egu – særligt ift. praktikken. Nogle af disse udfordringer var imidlertid også knyttet til egu inden indførelsen af FGU, fx spørgsmålet om elevløn og rammer for praktik. Dermed er der på nogle områder tale om vedvarende snarere end nye problemstillinger, men som ikke desto mindre må håndteres, hvis man ønsker at forløse potentialet i egu.

- **Elevløn:** Det ses som en udfordring, at egu-elever skal have elevløn, da det kan spænde ben for indgåelsen af praktikaftaler. Virksomhederne kan være skeptiske over for elevgruppen eller for-

⁵ I forbindelse med forberedelsen af FGU blev det estimeret, at egu-eleverne ville udgøre ca. 11 % af FGU-eleverne. Forskellige opgørelser giver forskellige tal, men selv med dette forbehold er det tydeligt, at der er færre egu-elever, end det var forudset: Af tal fra uddannelsesstatistik.dk, fremgår det, at der i 3. og 4. kvartal 2019 plus 1. og 2. kvartal 2020 tilsammen var begyndt i alt 219 elever på egu ud af det samlede optag på 13.419 svarende til knap 2% i den pågældende periode. Nyere opgørelser fra FGU Danmark udgivet i maj 2021 peger på en andel af egu-elever på ca. 6% (se FGU Danmark, 2021). Det skal bemærkes, at der også mht. tal fra uddannelsesstatistik.dk om den tidlige periode for FGU kan være brug for en vis forsigtighed, bl.a. fordi der har skullet etableres en ny registreringspraksis på skolerne, men der er ikke tvivl om, at der er tale om en lavere andel af egu-elever end forventet.

trække en praktikelev fra en mere ”kendt” uddannelse og derfor forholde sig tøvende ift. at forpligte sig på et betalt samarbejde med en egu-elev. Her ses det som vigtigt – og vanskeligt – at finde tid til at opbygge et tilstrækkelig gensidigt kendskab mellem virksomhed og elev.

- **Tidsramme:** Der tages typisk afsæt i en ramme på 2 år for det samlede FGU-forløb, og her indenfor ses det som vanskeligt at både ”modne” en elev, sådan at denne er klar til håndtere en virksomheds forventninger, og have tid til selve egu-forløbet hos virksomheden.
- **Erhvervstræning:** De begrænsede perioder med erhvervstræning inden for FGU gør det vanskeligt at skabe tilstrækkeligt kendskab mellem virksomhed og elev forud for egu. Der ses eksempler på, at KUI og FGU samarbejder om løsninger, fx ved brug af ”forpraktikker” af længere varighed, inden en ung starter på FGU. Her bruger kommunen typisk praktikordninger under andre regelsæt, sådan at der kan opbygges et kendskab mellem virksomheden og den kommende elev, inden den unge begynder at bruge af sin FGU-tid.

Støtte til unge med særlige behov på FGU

FGU står over for en grundlæggende udfordring, som handler om at rumme og løfte en meget heterogen elevgruppe, hvor en væsentlig andel oplever udfordringer og særlige behov, der kræver støtte. Der ligger en vigtig opgave for FGU og KUI ift. at skabe de rette betingelser for, at disse elever kommer godt igennem FGU eller henvises til et mere relevant tilbud. Som led i at skabe sådanne betingelser findes forskellige redskaber, bl.a. kontaktpersonordningen og nedsat tid til FGU-elever.

Varierende praksis, når det gælder kontaktpersonordningen under KUI

Evalueringen viser, at elever på FGU er forskelligt stillede med hensyn til muligheden for at modtage støtte fra en kontaktperson under KUI, både ift. indhold og omfang af ordningen. KUI er flere steder i en proces med hensyn til at afklare indholdet af ordningen, bl.a. ift. tilgrænsende former for støtte, og der er forskel på, hvor højt ordningen prioriteres i de forskellige kommuner.

Nedsat tid anvendes i mindre grad

Når det gælder nedsat tid, så viser spørgeskemaundersøgelsen med kommunerne, at man sjældent (33 %) eller af og til (64 %) bruger nedsat tid til elever på FGU. Langt hovedparten af kommunerne hælder mod en praksis, hvor nedsat tid fortrinsvis anvendes i helt særlige tilfælde. I lyset af karakteristika for elevgruppen, udfordringerne ift. målgruppevurderingen og FGU’s mulighed for at rumme og ”løfte” eleverne kan det overvejes, om denne praksis i tilstrækkelig grad modsvarer elevernes behov.

Organisering, kompetencer og etablering af et fælles grundlag ift. FGU

Organisering varierer, og der ses ikke tegn på, at nogle modeller er bedre end andre

Evalueringen viser, at kommunerne har organiseret KUI meget forskelligt, men det kan ikke umiddelbart påvises, at der er nogen modeller for organisering, der er mere hensigtsmæssige end andre ift. FGU. I alt 65 % af kommunerne angiver, at der i nogen eller i høj grad har været tale om ændringer i deres organisering i forbindelse med etableringen af KUI. Det er dermed forventeligt, at praksis stadig er ved at finde sin form, og at evt. stærke og svage sider af organiseringsformer vil kunne træde klarere frem senere. På tværs af organiseringsformer tegner der sig dog et billede af, at der stadig er udfordringer med at få det tværgående samarbejde til at fungere i praksis, og nogle af de redskaber (uddannelsesplanen og kontaktpersonordningen), der bl.a. skal understøtte en koordineret og sammenhængende indsats på FGU-området, virker endnu ikke helt efter hensigten.

Der er et umødt behov for kompetenceudvikling blandt medarbejdere i KUI

I spørgeskemaundersøgelsen med kommunerne er der et flertal (65 %), som vurderer, at der i høj grad eller i nogen grad er et behov for kompetenceudvikling blandt KUI-medarbejderne i forlængelse af indførelsen af FGU og KUI. Heroverfor er andelen, der angiver, at der i høj grad eller i nogen grad er gennemført kompetenceudvikling noget lavere (30 %), mens 19 % angiver, at der slet ikke er gennemført kompetenceudvikling. Der ses således et umødt behov for kompetenceudvikling.

Brug for fortsat fokus på KUI-medarbejdernes forudsætninger for arbejdet med FGU

Evalueringen viser desuden, at man endnu ikke er helt i mål med at opbygge et tilstrækkeligt fælles vidensgrundlag, sprog og forståelse af FGU blandt de medarbejdere i kommunen, der arbejder med FGU. De områder, hvor kommunerne er nået længst, er sikring af, at medarbejderne har et tilstrækkeligt fælles vidensgrundlag på FGU-området (fx love og regler for FGU), og at man har en fælles forståelse af hensigten med FGU som uddannelsestilbud (hhv. 42 og 48 % angiver, at de i høj grad har opnået dette). Det peger på, at der er områder, hvor der fortsat er brug for at styrke grundlaget for samarbejdet mellem FGU og KUI.

Samarbejde mellem KUI og FGU

Samarbejdet er i positiv udvikling

Størstedelen (63 %) af kommunerne oplever, at samarbejdet mellem KUI og FGU i høj grad er vel-fungerende. Det er kendetegnende for beskrivelserne af samarbejdet, at FGU's turbulente start fremhæves som en medvirkende årsag til de udfordringer ift. samarbejde og kommunikation, der har præget – og nogle steder fortsat præger – samarbejdet mellem KUI og FGU. Der tegner sig dog samtidig et billede af en positiv udvikling, hvor bl.a. dialog, klare rammer samt kendskab til hinandens arbejdsbetingelser understøtter samarbejdet og en fælles opgaveløsning.

2 Indledning

Denne rapport er den første rapport i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for den forberedende grunduddannelse (FGU). Rapporten fokuserer på den del af *Aftalen om bedre veje til uddannelse og job*, der handler om etableringen af den kommunale ungeindsats (KUI) og dennes rolle i arbejdet med FGU (Undervisningsministeriet, 2017).⁶ I dette kapitel introduceres hovedlinjerne i reformen, herunder beskrivelse af rammer og struktur for FGU og KUI. Derudover skitseres det overordnede design af evaluerings- og følgeforskningsprogrammet, efterfulgt af en mere udfoldet beskrivelse af de datakilder og analyser, der ligger til grund for nærværende rapport.

Rapporten henvender sig til primært til beslutningstagere på området, men det er håbet, at de ansvarlige for de kommunale ungeindsatser, skoleledelser og fagprofessionelle i sektoren også kan have gavn heraf.

2.1 FGU-reformen i store træk

FGU er født ud af reformen *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*, der blev vedtaget i 2017. Der er tale om en stor og kompleks reform, som indeholder tre centrale elementer: en ny uddannelsespolitisk målsætning samt etableringen af den kommunale ungeindsats (KUI) og etableringen af et nyt forberedende tilbud i form af FGU.

Aftalen fastsætter en ny uddannelsespolitisk målsætning om, at mindst 90 % af de 25-årige skal gennemføre en ungdomsuddannelse, og at andelen uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet skal halveres. Målene skal være indfriet i 2030.⁷

Målgruppen for FGU er unge under 25 år, som ikke har eller er i gang med en ungdomsuddannelse eller er i beskæftigelse, som har behov for en forberedende indsats, og som vurderes at kunne opnå personlig, social og faglig progression på FGU.⁸ Målet med FGU er at give disse unge kundskaber, færdigheder, afklaring og motivation til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller opnå ufaglært beskæftigelse, herunder at styrke deres faglige, personlige og sociale kompetencer.

6 KUI's opgaver vedrører mere end arbejdet med FGU (det gælder fx også uddannelses- og erhvervsvejledning i grundskolen, uddannelsesparathedsvurderinger, brobygning mv.). I denne rapport er der udelukkende fokus på den del af KUI's arbejde, der vedrører FGU.

7 Dette skal ses i sammenhæng med etableringen af KUI, idet KUI har til opgave at få alle unge gjort parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Kommunerne har således med reformen fået det fulde ansvar for at gøre de unge parate til uddannelse og job.

8 Se Lov om kommunal indsats for unge under 25 år (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020a) for mere om målgruppen og kommunernes målgruppevurdering. I særlige tilfælde kan unge over 25 år også tilbydes en FGU, hvis dette vurderes at være det mest relevante tilbud, men udgangspunktet er, at de unge skal være under 25 (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019b).

FGU erstatter en række af de tidligere forberedende tilbud på det forberedende område. Det drejer sig om produktionsskoler, almen voksenuddannelse (avu), kombineret ungdomsuddannelse (kuu) og erhvervsgrunduddannelsen (egu). Derudover integreres tilbud om ordblindeundervisning for voksne (obu) samt forberedende voksenundervisning (fvu) for de unge i målgruppen for FGU i den nye uddannelse. FGU er i nogen sammenhænge blevet beskrevet som en ny "hovedvej" på det forberedende område.⁹ I tanken om en "hovedvej", i stedet for en række forskellige tilbud, ligger der en intention om at nedbringe kompleksiteten og at gøre tilbuddet mere overskueligt for både elever, forældre og vejledere m.m., så man undgår dobbeltindsatser, manglende kendskab og koordinering på tværs.

Som et led i denne ambition indebærer aftalen om bedre veje til uddannelse og job også, at kommunerne har fået det fulde ansvar for at gøre alle unge under 25 år parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Kommunerne har skullet etablere en sammenhængende kommunal ungeindsats (KUI), der omfatter allerede eksisterende ansvarsområder og funktioner i regi af bl.a. Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) samt koordinering af nye ansvarsområder og funktioner, herunder målgruppevurdering til FGU. Det er KUI, der har ansvar for at koordinere den unges forløb i og mellem uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatser. Den sammenhængende ungeindsats skal understøtte, at den enkelte unges behov kan imødekommes, og at den unge møder et sammenhængende system.

2.1.1 Om FGU

FGU udbydes på 27 nyetablerede statsligt selvejende institutioner. Institutionerne dækker samlet set alle kommuner og er fordelt i hele landet. Hver institution består af et antal skoler (udbudssteder). Der findes i alt 85 FGU-skoler, og der findes en FGU-skole i næsten alle kommuner.

Finansieringen af FGU er delt mellem staten og kommunerne, således at kommunerne afholder cirka 65 % af de faktisk afholdte udgifter til FGU, og staten afholder de resterende cirka 35 %.

Institutionerne har pligt til at optage alle de unge, der er målgruppevurderet til FGU inden for institutionens dækningsområde.¹⁰ Det er op til institutionen, hvordan unge fra enkelte kommuner fordeles på institutionens skoler.

FGU består af tre forskellige spor: almen grunduddannelse (agu), produktionsgrunduddannelse (pgu) og erhvervsgrunduddannelse (egu). Agu skal lægge vægt på at forberede eleven på en senere overgang til en erhvervsuddannelse eller en gymnasial ungdomsuddannelse. Pgu skal lægge vægt på at forberede eleverne på senere overgang til en erhvervsuddannelse eller varig beskæftigelse, og undervisningen i de faglige temaer på pgu tilrettelægges som udgangspunkt med to tredjedele produktion og en tredjedel teori. For egu er fagligheden primært forbundet med virksomhedspraktik på det private eller det offentlige arbejdsmarked, sådan at eleverne tilbringer det meste af tiden på virksomheden. Undervisningen på egu tilrettelægges som udgangspunkt med to tredjedele virksomhedspraktik og en tredjedel skoleundervisning.

9 Se eksempelvis "Rundt om den forberedende grunduddannelse – FGU", (Undervisningsministeriet, 2019b) for forklaring herom.

10 Det er dog ikke et krav til KUI, at de skal målgruppevurdere alle unge under 25 år uden job eller uddannelse til FGU. Der lægges op til, at FGU er hovedvejen for målgruppen, samtidig med at KUI foretager målgruppevurderingen på grundlag af en samlet afvejning ift. mulige tilbud og indsatser, der kan bringe den unge tættere på job og uddannelse. Se Lov om kommunal indsats for unge under 25 år (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020a) og Lov om forberedende grunduddannelse (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a) for mere om målgruppen og kommunernes målgruppevurdering samt optag på FGU.

Elever i FGU gennemfører uddannelsen i et af de tre spor, men kan skifte spor undervejs, hvis uddannelsesmålet ændres. Elever kan også begynde FGU på et basisforløb, hvorefter de påbegynder det egentlige spor. Der er løbende optag på basis, mens optagelse på de forskellige spor finder sted to gange om året, medmindre individuelle hensyn tilsiger, at uddannelsesstart bør ske på et andet tidspunkt (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a).

En væsentlig del af nytænkningen i FGU handler om den pædagogisk-didaktiske tilgang, der skal understøtte elevernes læring og udvikling. Som led i denne tilgang er der opstillet 15 didaktiske principper, der skal kendetegne undervisningen på FGU (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a, § 3). I *Vejledning til de 15 didaktiske principper for FGU* er principperne inddelt i tre hovedkategorier: læring i praksis, struktur og progression og inkluderende læringsmiljøer.¹¹

2.1.2 Om KUI

Med *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* har kommunerne fået et entydigt ansvar i forhold til at gøre alle unge under 25 år parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. I tanken om FGU som et nyt samlet tilbud og et tydeligere kommunalt ansvar ligger der en intention om at sikre en mere overskuelig og helhedsorienteret indsats til målgruppen. KUI spiller en central rolle i implementeringen af FGU på følgende vis:

- Det er KUI, som målgruppevurderer de unge, der kan tænkes at være i målgruppen for FGU, og dermed afgør, hvilke elever der påbegynder en FGU.
- KUI fastlægger i samarbejde med den unge mål og varighed i de uddannelsesplaner, som FGU skal udfolde og omsætte til et konkret forløb.
- Kommunerne er ansvarlige for, at der sikres den fornødne praktik i forbindelse med egu.
- Kommunerne har ansvar for sikre, at der etableres kontaktpersonordninger eller andre støtteordninger hvor nødvendigt.
- KUI spiller en central rolle i at sikre koordinering og samarbejde inden for det kommunale system og mellem KUI og FGU.¹²

Dermed har KUI's arbejde en helt afgørende rolle i den opgave, FGU stilles overfor. Dels fordi det er kommunen, der står for målgruppevurderingen af unge, herunder om den unge skal tilbydes FGU. Dels fordi det er kommunen, der – i form af uddannelsesplanen – udstikker rammer for uddannelsesforløbet, som FGU skal tage udgangspunkt i, herunder mål og tidsramme. Samtidig er det kommunen, der har ansvar for at sikre, at elever med støttebehov får de indsatser, de har behov for for at kunne få gavn af FGU.

Lovgivningen, der danner ramme for den kommunale ungeindsats, er i høj grad en rammelov, og kommunerne har dermed vide rammer for, hvordan de vil løse opgaven – både med hensyn til organisering og tilrettelæggelse.

¹¹ Se Københavns Professionshøjskole, VIA University College, UC Lillebælt og Professionshøjskolen UCN (2019) for en mere udfoldet gennemgang på baggrund af denne inddeling.

¹² KUI har et bredere virkefelt og dækker også indsatser for unge i forbindelse med såvel jobcenterrelaterede forhold og andre uddannelser end FGU. Her er der dog fokus på FGU.

2.2 Evaluering- og følgeforskningsprogrammet

Som led i aftalen om bedre veje til uddannelse og job er der vedtaget et evaluering- og følgeforskningsprogram, der skal være med til at sikre systematisk opfølgning på implementeringen af FGU, herunder indsatsernes fremdrift og effekt i praksis.¹³

Opfølgningen omfatter alle reformens elementer og tager afsæt i en virkningsteoretisk forståelsesramme. Styrken ved at arbejde med en virkningsteoretisk tilgang er, at tilgangen bidrager til at eksplicite og undersøge de underliggende antagelser om, hvordan, hvorfor og hvornår en given indsats bidrager til de ønskede virkninger. Samtidig kan det give en viden om, hvilke kontekst- og støttefaktorer der har betydning for fremdriften og implementeringen af selve indsatsen. En evaluering med afsæt i en virkningsteoretisk tilgang kan dermed være med til at belyse, om de bagvedliggende antagelser kan underbygges empirisk. Virkningsteorien opdeler implementeringen af reformen i to områder: et fokus på implementering inden for rammerne af den kommunale ungeindsats og et fokus på implementeringen af FGU på de forskellige institutioner og skoler. For et overblik over den samlede virkningsteori bag FGU-reformen, som danner udgangspunkt for evaluering- og følgeforskningsprogrammet, henvises til metodebilaget.

2.3 Rapportfokus: KUI's rolle i arbejdet med FGU

Nærværende rapport er den første rapport i evaluering- og følgeforskningsprogrammet for FGU. Her er der fokus på det første led i virkningsteorien, der handler om KUI's rolle i arbejdet med FGU som en del af ungeindsatsen, herunder deres arbejde med målgruppevurdering, uddannelsesplaner og støtte til unge med særlige behov.

2.3.1 Formål og undersøgelsesspørgsmål

Det er helt afgørende for opstart og implementering af FGU, at der er en vis volumen af unge, der bliver målgruppevurderet og påbegynder FGU. Det er derfor vigtigt i en tidlig fase af implementeringsperioden at se nærmere på KUI's praksis for målgruppevurdering og deres samarbejde med FGU. Der er fx forskel på, hvilke øvrige indsatser der findes i de enkelte kommuner for unge uden job eller uddannelse, og potentielt også på, hvordan de gør brug af tilgrænsende tilbud som fx særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), som nogle unge også vil blive målgruppevurderet til.

Formålet med den første del af evaluering- og følgeforskningsprogrammet for FGU er derfor at få viden om, hvordan man i KUI konkret varetager arbejdet i relation til FGU, herunder målgruppevurderingen, de unges uddannelsesplaner, samt hvordan man arbejder med at sikre, at unge med særlige behov får den støtte, de har krav på. Derudover er der fokus på at få indblik i, hvordan samarbejdet mellem KUI og FGU aktuelt fungerer, herunder de potentialer og udfordringer, der er i det nyligt etablerede samarbejde. Endelig er det også et formål at undersøge, hvad der kendetegner de unge, der målgruppevurderes til FGU. For yderligere detaljer vedrørende undersøgelsesspørgsmål og metode henvises til metodebilaget.

13 I aftaleteksten står: "Der udvikles et evaluering- og følgeforskningsprogram, der sikrer systematisk opfølgning på implementeringen, herunder indsatsernes fremdrift og effekt i praksis. Opfølgningen omfatter alle reformens elementer, herunder kommunernes målgruppevurderingspraksis, kontaktperson, ordblindundervisningen, progression og evaluering samt mål for uddannelsen m.v. Aftalepartierne får en status for implementeringen efter ca. to år. Følgeforskningen skal desuden understøtte udviklingen af den nye profession og give viden om det forberedende område som særsomt fagligt felt" (Aftale om bedre veje til uddannelse og job) (Undervisningsministeriet, 2017, s. 33).

2.3.2 Begrænsninger og forbehold

Tidligere undersøgelser har vist, at der er stor forskel på, hvordan de forskellige kommuner har organiseret deres KUI'er og deres arbejde med FGU.¹⁴ Det har således ikke været en ambition i denne undersøgelse at kortlægge KUI's organisering og praksis, men derimod at tegne et mere overordnet billede af fremdriften i kommunernes arbejde med FGU.

I fortolkningen af rapportens resultater er det endvidere vigtigt at holde sig for øje, at FGU-reformen er en særdeles omfattende struktur-, institutions- og indholdsreform, og at det kommer til at tage tid at få de mange elementer af reformen til at falde på plads. En international forskningsoversigt af Åsén (2013) peger på, at det kan tage mellem 5-15 år, før større skolepolitiske reformer er fuldt implementeret, og de samlede effekter kan måles hos eleverne. Ser man i en dansk kontekst på andre store reformer på uddannelsesområdet, fx folkeskolereformen og gymnasireformen, står det også her klart, at implementering tager tid. De nævnte reformer er omfattende, men FGU skiller sig ud i kompleksitetsgrad, idet stort set alt har skullet opbygges fra bunden.

Derudover er implementeringen af FGU-reformen blevet yderligere udfordret af, at FGU – som resten af verden – blev ramt af covid-19-nedlukning allerede kort tid efter deres åbning. Det er sandsynligt, at dette har haft en betydning for fremdriften af reformen – både for KUI, FGU og deres samarbejde.

Nærværende rapport er den første i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet, og eftersom FGU på tidspunktet for dataindsamling har eksisteret i mindre end to år, er det endnu for tidligt at se på resultater og effekter af reformen. Dette vil være i fokus i evaluerings- og følgeforskningsprogrammets tredje rapport, der er planlagt til 2023. Det skal også bemærkes, at der er en lang række områder, fx om de unges inddragelse i arbejdet med at sætte mål for deres tid på FGU eller mere dybdegående vurderinger af, hvilke implikationer kommunernes målgruppevurderingspraksis har for arbejdet på FGU-skolerne, som først bliver belyst i den kommende rapport om arbejdet med at omsætte intentionerne bag FGU til praksis på institutioner og skoler.

2.4 Metode og design

Besvarelsen af evaluerings- og følgeforskningsprogrammets undersøgelsesspørgsmål forudsætter et undersøgelsesdesign, der rummer både kvantitative- og kvalitative analyseelementer. Der er i udvælgelsen og prioriteringen af datakilder lagt vægt på at gennemføre solide kvantitative analyser af implementering i form af spørgeskema- og registerdata, suppleret med kvalitativ viden fra et mindre antal cases af forskelligartede kommuner, der dels kan bidrage til at kvalificere spørgeskemaet til de KUI-ansvarlige, dels kan perspektivere og nuancere de kvantitative fund. Derudover er der suppleret med et mindre antal telefoninterviews med FGU-ledere med henblik på at kunne inddrage et FGU-perspektiv på KUI.

14 Eksempelvis fremhæves det i et notat fra august 2020 om KL's tidlige kortlægning af organisering af den kommunale ungeindsats på variation (BUVM, 2020d).

2.4.1 Interviews med repræsentanter for KUI

Formålet med de kvalitative interviews har været at få et nuanceret billede af, hvordan man i kommunerne har organiseret arbejdet med FGU, og hvordan man konkret griber målgruppevurderingen og udarbejdelse af uddannelsesplaner til FGU-elever an. Derudover har der været fokus på at afdække, hvordan kommunerne arbejder med at sikre, at unge med særlige behov får den støtte, de har krav på, mens de går på FGU og i overgangen til øvrige tilbud. Endelig har målet været at få et dybdegående indblik i, hvordan samarbejdet mellem KUI og FGU opleves, herunder hvilke potentialer og udfordringer der er.

Der er gennemført kvalitative Skypeinterviews med ledere med ansvar for KUI (typisk én leder pr. kommune, dog i nogle tilfælde sammen med en mellemlider) samt 2-3 medarbejdere i den kommunale ungeindsats, som arbejder med unge i målgruppen for FGU, i fem kommuner. I én kommune var man midt i et lederskift, og her blev der derfor kun gennemført interviewet med medarbejdere. De fem kommuner er udvalgt, så der så vidt muligt er opnået spredning med hensyn til:

- Antal unge uden uddannelse og job i kommunen
- Antal unge ved den FGU-institution, som kommunen primært samarbejder med (på tidspunktet for casevalg var der ikke adgang til oplysninger om antal FGU-elever pr. kommune)
- Andel af unge uden uddannelse og job, som er startet på den FGU, kommunen primært samarbejder med (jf. ovenstående om, at der ikke var adgang til oplysninger om antal FGU-elever på pr. kommune)
- Forskellige set-up i konstellationen KUI-FGU (fx om kommunen har eller ikke har en FGU-skole inden for kommunegrænsen, om kommunen samarbejder med en FGU-institution, der dækker mange eller færre kommuner)
- Forskellige forankringer af KUI politisk og forvaltningsmæssigt (hvordan KUI grundlæggende er organiseret)
- Forskelle i geografisk placering (by/provinsby/storby).

Interviewene er gennemført i perioden december-januar 2020/2021 forud for udviklingen af spørgeskemaet til de ansvarlige for KUI, således at interviewene har kunnet bidrage til at kvalificere spørgeskemaet.

2.4.2 Interviews med FGU-ledere

Formålet med de kvalitative interviews med repræsentanter for FGU-institutioner i kommunerne har været at sikre et mere nuanceret billede af samarbejdet mellem KUI og FGU ved at supplere kommunernes perspektiver med institutionernes oplevelser og erfaringer.

Der er gennemført Skypeinterviews med ledere af en FGU-institution, som samarbejder med en af de deltagende kommuner, i alt fem interviews. Der har hovedsagligt været tale om enkeltinterviews med ledere på institutionsniveau, dog i et enkelt tilfælde med deltagelse af en skoleleder.

2.4.3 Spørgeskema blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU

Formålet med spørgeskemaet har været at give et bredt indblik i implementeringen af de forskellige reformelementer knyttet til KUI's arbejde med FGU.

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført som en totalundersøgelse blandt alle landets KUI'er, hvor skemaet er stilet til personer med ansvar for KUI's arbejde med FGU.¹⁵ Ud af en population på 92¹⁶ KUI'er er der opnået i alt 83 besvarelser, svarende til en svarprocent på 90 %.

I spørgeskemaet har der været fokus på at følge implementeringen af de centrale reformelementer i KUI i overensstemmelse med evalueringens undersøgelsesspørgsmål, herunder temaer som målgruppevurdering, uddannelsesplan, støtte til unge med særlige behov, brug af afsøgningsforløb og øvrige tilbud til målgruppen, samarbejde med FGU og andre aktører samt organisering og kompetenceudvikling. Da der er tale om en totalundersøgelse, er der ikke brugt signifikanstest i analysen af resultaterne (se i øvrigt metodebilaget).

Det er Epinion, der har gennemført den tekniske del af spørgeskemaundersøgelsen på vegne af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), mens EVA har stået for udvikling og kvalitetssikring.

2.4.4 Registerbaseret undersøgelse

Den registerbaserede undersøgelse, der indgår i denne rapport, er hovedsageligt deskriptiv og har til formål at bidrage med viden om kommunernes målgruppevurderings-/henvisningspraksis til FGU, og hvad der kendetegner unge, der påbegynder en FGU, med henblik på at få et nuanceret og detaljeret billede af den faktiske elevgruppe i uddannelsen.

Den registerbaserede undersøgelse bygger på oplysninger, der stammer fra en række forskellige registre i Danmarks Statistik (DST), herunder uddannelsesregistre, beskæftigelsesregistre og sundhedsregistre samt registre fra Styrelsen for It og Læring (STIL), herunder oplysninger om uddannelsesparathedsvurdering (UPV) og trivsel i grundskolen.

Uddybende oplysninger om populationsafgrænsning og operationaliseringer findes i kapitel 3 og i metodebilaget.

¹⁵ Udsendelseslisten har taget afsæt i kontaktoplysninger leveret af Styrelsen for uddannelse og kvalitet (STUK).

¹⁶ Antallet af KUI'er, der indgår i spørgeskemaet, er ikke helt sammenfaldende med antallet af kommuner. Det skyldes, at nogle kommuner samarbejder om KUI-opgaven. Disse kommuner har derfor modtaget en samlet invitation til deltagelse i spørgeskemaet. Det drejer sig om Esbjerg og Fanø, Frederikshavn og Læsø, Odder og Skanderborg, Holstebro, Lemvig og Struer og Tårnby og Dragør.

2.4.5 Terminologi og forkortelser

I nærværende rapport anvendes følgende centrale forkortelser og formuleringer:

TABEL 2.1

Anvendte forkortelser og formuleringer

Term	Forklaring
Standardiserede	
FGU	Forberedende Grunduddannelse
KUI	Den Kommunale Ungeindsats
Særlige termer i forbindelse med nærværende rapport	
Unge uden uddannelse og job	Henviser til alle unge under 25 år, der efter grundskolen ikke er i beskæftigelse og hverken har – eller er i gang med – en ungdomsuddannelse; gruppen, for hvem FGU kan overvejes (den overordnede målgruppe).
FGU-elever	Henviser til de unge, der er målgruppevurderet til og er påbegyndt en FGU.
KUI-ansvarlige	Henviser til besvarelsen af spørgeskemaet, hvor spørgsmålene er blevet stillet til personer i KUI, som er ansvarlige for arbejdet med FGU. I omtalen af resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen gennem rapporten bruges termen ”kommunerne” som en gængs betegnelse, når der henvises til besvarelsene, fx i forbindelse med beskrivelse af de andele, der angiver forskellige svar.
Casekommuner	Henviser til de fem kommuner, som er udgangspunktet for den kvalitative dataindsamling (herunder både KUI i den pågældende kommune og den FGU, der samarbejdes med).
KUI-ledere/KUI-medarbejdere	Henviser til informanter fra KUI i forbindelse med den kvalitative dataindsamling.
FGU-leder	Henviser til informanter i forbindelse med den kvalitative dataindsamling.

3 Elevkarakteristik og kommunernes anvendelse af FGU som et tilbud til målgruppen

I dette kapitel præsenteres en registerbaseret karakteristik af elevgruppen på FGU samt et kvantitativt overblik over elevtilgangen til FGU med henblik på at belyse, i hvilken udstrækning FGU anvendes som et tilbud til målgruppen.

I alt 16.025 elever er påbegyndt en FGU fra august 2019 til 30. september 2020. Ud af den samlede gruppe af unge i alderen 16-24 år, der var uden uddannelse eller job pr. 31. aug. 2019, er 16 % startet på en FGU. I det forberedende arbejde for FGU var det anslået, at der ville være tale om en årlig tilgang på ca. 12.000 elever, når reformen var fuldt indfaset. Dog havde man forventet et lidt større optag på omkring 13.700 elever det første år pga. overgang fra de tidligere forberedende tilbud til FGU.¹⁷ Ser man på optaget i perioden august 2019 til juli 2020, har optaget været på 12.132 elever.

Sammenlignes de unge, der er begyndt på FGU, med gruppen af unge under 25 år uden job eller uddannelse samlet set, er elevgruppen på FGU generelt set dårligere stillet mht. forskellige socio-demografiske og uddannelsesrelaterede indikatorer. Det gælder ikke mindst indikatorer knyttet til elevernes faglige forudsætninger, som er markant dårligere blandt elever på FGU.

Kapitlet viser samtidig, at der er stor variation i elevgrundlag og målgruppevurderingspraksis mellem kommunerne, men at der ikke umiddelbart kan identificeres mønstre i denne variation. Dog er der en tendens til, at kommuner omkring de store byer som København, Aarhus og Odense generelt har en relativt lav andel unge, der målgruppevurderes til FGU.

Kapitlets resultater er hovedsageligt deskriptive, og det er på baggrund af de eksisterende data ikke muligt at udlede, om der er en målgruppevurderingsandel, der er mere hensigtsmæssig end andre set i forhold til at understøtte, at FGU kan indfri intentionerne om at hjælpe målgruppen videre i uddannelse eller beskæftigelse. Analyserne af de kommunale forskelle og geografiske mønstre identificerer dog en række interessante forskelle, der kan undersøges fremadrettet i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet.

¹⁷ Se Børne- og undervisningsministeriet (2019g) for nærmere om disse opgørelser. Det vil i senere faser af evaluerings- og følgeforskningsprogrammet være muligt at se nærmere på udvikling og udsving i elevtal på FGU fra september 2020 og frem.

3.1 Definitioner

FGU er målrettet unge, der af forskellige årsager ikke kommer videre i uddannelse eller job efter grundskolen, og som kan have gavn af tilbuddet. Den overordnede gruppe, for hvem FGU kan være relevant, er dermed alle unge under 25 år, der efter grundskolen ikke er i beskæftigelse og hverken har – eller er i gang med – en ungdomsuddannelse.¹⁸ Samtidig er det vigtigt at bemærke, at FGU ikke er tiltænkt *alle* unge i denne gruppe. Intentionen er, at FGU skal tilbydes unge, som har behov for en forberedende indsats, og som vurderes at kunne opnå personlig, social og faglig progression på FGU og herved blive klædt på til videreuddannelse eller beskæftigelse.¹⁹ Dermed er der indbygget et vurderingsrum, som i praksis kan medføre, at der er forskel på, hvilken andel af gruppen af unge under 25 år uden uddannelse og beskæftigelse, der tilbydes FGU, og hvad der kendetegner denne gruppe.

I kapitlet anvendes følgende betegnelser om grupper af unge i forbindelse med FGU:

- *Unge uden uddannelse og job*: alle unge under 25 år, der efter grundskolen ikke er i beskæftigelse og hverken har – eller er i gang med – en ungdomsuddannelse
- *FGU-elever*: unge, der er påbegyndt en FGU.

3.2 Datagrundlag

Den registerbaserede undersøgelse bygger på oplysninger fra relevante registre i Danmarks Statistisk og Styrelsen for It og Læring. Det primære datagrundlag udgøres af elever, der er påbegyndt en FGU i perioden 1. august 2019 – 30. september 2020. Derudover anvendes en række andre populationer. Det gøres for det første med henblik på at kunne sammenligne karakteristika blandt FGU-elever med karakteristika blandt henholdsvis alle unge i aldersgruppen 16-24 år og blandt gruppen af unge under 25 år uden job eller uddannelse, som målgruppen til FGU forventes at findes indenfor. For det andet med henblik på at kunne beregne *målgruppevurderingsandelen* af elever, der påbegynder FGU ud af gruppen af unge uden uddannelse og job. Desuden beregnes målgruppevurderingsandelen af elever, der påbegynder en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU), som led i at belyse anvendelsen af øvrige tilbud i forhold til FGU.

¹⁸ Således svarer den overordnede gruppe, som de mulige FGU-elever skal findes indenfor, til den gruppe, som også er blevet betegnet som "restgruppen" (Indenrigs- og boligministeriet (IM), 2019)

¹⁹ Se Lov om kommunal indsats for unge under 25 år (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020a) og Lov om forberedende grunduddannelse (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019a) for mere om målgruppen og kommunernes målgruppevurdering samt optag på FGU.

Populationer, der indgår i karakteristikken af FGU-elever

Den samlede population i aldersgruppen:

Alle unge i alderen 16-24 år pr. 31. august 2019, som ikke er i gang med 9. klasse og derfor ikke er omfattet skolepligten (N = 695.574).

Unge i alderen 16-24 år uden uddannelse eller job:

Unge fra den samlede aldersgruppe, der ikke er i beskæftigelse, og som ikke er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse pr. 31. august 2019 (N = 58.093).²⁰

FGU-elever:

Elever, der er påbegyndt FGU i perioden 1. august 2019 til 30. september 2020. Bemærk, at det er antal *elev*/personer, der indgår i opgørelsen og ikke *forløb* (N = 16.025).²¹

STU-elever:

Elever, der er påbegyndt STU i perioden 1. august 2019 til 30. september 2020 (N = 3.266).²²

Til at karakterisere populationerne anvendes en række forskellige indikatorer for de unges socio-demografi, uddannelseshistorik samt særlige forhold, der kan have betydning for de unges muligheder for at opnå relevant progression inden for rammerne af FGU.²³ For detaljeret overblik over indikatorer, der indgår i karakteristikken af FGU-elever, henvises til metodebilaget.

Antallet af unge uden uddannelse eller job er i denne undersøgelse opgjort pr. 31. august 2019. Derudover er de elever, der startede på FGU i løbet af august 2019, også inkluderet i gruppen af unge uden uddannelse eller job ud fra en forventning om, at de må have været en del af denne gruppe, før de blev målgruppevurderet til FGU.²⁴ Ud fra samme ræsonnement er elever, der startede på STU i august 2019, inkluderet i gruppen af unge uden uddannelse eller job ud fra en interesse for at kunne belyse de gråzoner, der kan forekomme mellem målgruppevurderingerne til disse to uddannelser (se metodebilaget for yderligere detaljer).

20 Dette antal er større end andre opgørelser af gruppen (se fx STIL's opgørelse: <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Reports/1944.aspx>). Dette skyldes hovedsageligt, at den her anvendte opgørelse ikke afgrænser populationen til unge, der har gået i 8.-10. klasse i en dansk grundskole, da en betragtelig andel af FGU-eleverne udgøres af unge med en opholdstid på mindre end fem år i Danmark, som ikke nødvendigvis har gået i en dansk folkeskole.

21 Dermed tæller de elever, der indgår med flere forløb, kun en gang. 5 % af eleverne indgår med flere forløb i KOTRE, fordi der er tale om overgang fra basis til spor eller i forbindelse med sporskifte, hvilket ikke kan ses som adskilte forløb. Derudover er der 1 % af eleverne, der indgår med flere forløb, hvor der er mere end 1 dag, fra de afbryder FGU, til de påbegynder igen.

22 Der er 98 personer, der både har påbegyndt en FGU og en STU i perioden. Heraf har 90 personer først gået på FGU og derefter STU, mens otte personer først har gået på STU og derefter FGU. Disse personer tæller med i begge populationer.

23 Indikatorerne for særlige forhold er udvalgt med inspiration fra Indenrigs- og Boligministeriets (IM) rapport *Unge uden uddannelse eller beskæftigelse* (2019).

24 Det skal bemærkes, at Styrelsen for IT og Læring (STIL) har taget forbehold for populationstal på dette område. Data er nye, og der har skullet etableres en ny registreringspraksis på skolerne. Desuden kan situationen omkring covid-19-nedlukninger have påvirket datakvaliteten. Der kan derfor være en vis usikkerhed ved disse tal.

3.3 Hvad kendetegner unge uden uddannelse og job?

Med henblik på at få et indblik i, hvad der kendetegner unge uden uddannelse og job, sammenlignet med aldersgruppen som helhed, sammenholdes gruppen af unge uden uddannelse og job med den samlede alderspopulation bestående af alle unge under 25 år med hensyn til en række centrale karakteristika.

Tabel 3.1 viser forekomsten af udvalgte karakteristika i de to populationer. Derudover indeholder tabellen to kolonner, hvor forskellene mellem forekomsten i de to populationer er beregnet – både de *absolutte* forskelle og de *relative* forskelle. De relative forskelle fremkommer ved, at absolutte forskelle sættes i forhold til, hvor store andele og gennemsnit der er tale om i populationerne, og hensigten er at tydeliggøre, hvor markante forskelle der er tale om. Af tabellen fremgår det, at unge uden uddannelse og job – som forventet – har en lavere socioøkonomisk position og er dårligere stillet end den samlede aldersgruppe med hensyn til en række forskellige faktorer.

TABEL 3.1

Overblik over, hvad der karakteriserer gruppen af unge (16-24 år) uden uddannelse og job, sammenlignet med aldersgruppen som helhed

	Unge uden uddannelse og job	Den samlede population i aldersgruppen	Absolut difference (procent-point/point)	Relativ difference ²⁵ (procent)
Antal i populationen	64.951	695.574		
Sociodemografiske faktorer				
Mænd (%)	52	51	1	2
Alder (gns.)	22	21	1	5
Under 18 år (%)	5	12	-7	-140
Ikkevestlig herkomst (indvandrere og efterkommere) (%)	21	11	10	48
Forældre med grundskole som højst fuldførte uddannelse (%)	36	18	18	50
Ledig forælder (%)	10	6	4	40
Ledig i 2018 (%)	5	3	2	40
Uddannelsesrelaterede faktorer				
Antal skoleskift (gns.)	1,3	0,8	0,5	38
Modtaget specialundervisning (%)	21	7	14	67
Dansk karakter (gns.)	4,1	6,3	-2,2	-54
Matematikkarakter (gns.)	4,1	6,7	-2,6	-63
Generel skoletrivsel (gns.)	3,5	3,7	-0,2	-6

25 Relativ difference = Absolut difference / andel (eller gennemsnit) i populationen "Unge uden uddannelse og job", * 100.

	Unge uden uddannelse og job	Den samlede population i aldersgruppen	Absolut difference (procent-point/point)	Relativ difference ²⁵ (procent)
Ikke uddannelsesparat (%)	69	25	44	64
Tidligere STU-elev (%)	5,9	2,3	4	61
Antal påbegyndte ungdomsuddannelser (gns.)	1,2	1,3	-0,1	-8
Har en ungdomsuddannelse (%)	0	44	-	-
Indikatorer for særlige forhold				
Tidligere sigtet (%)	9	6	3	33
Psykiatrikontakt (%)	38	14	24	63
Tidligere anbragt (%)	13	3	10	77
Opholdstid i Danmark under fem år (%)	14	7	7	53
Særligt svage faglige forudsætninger (ikke gennemført 9. klasses afgangsprøve i dansk) (%)	12	4	8	67

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Der er i opgørelsen ikke benyttet signifikanstests, da det er en totalundersøgelse af populationerne.

Rent sociodemografisk kommer dobbelt så stor en andel af de unge uden uddannelse og job fra uddannelsesfremmede hjem, end det er tilfældet for den tilsvarende aldersgruppe. I alt kommer 36 % af de unge uden uddannelse og job fra uddannelsesfremmede hjem, sammenlignet med 18 % i aldersgruppen som helhed. Ligeledes fremgår det, at der er en større andel af de unge uden uddannelse og job, som har ikke-vestlig baggrund (hhv. 21 % mod 11 %) og har mindst en forælder, der var ledig, da den unge var 14 år (hhv. 10 % mod 6 %).

Hvad angår de uddannelsesrelaterede faktorer, er de unge uden uddannelse og job bl.a. karakteriseret ved et lavere karaktergennemsnit fra folkeskolen og flere skoleskift. Derudover er der en større andel, der har modtaget specialundervisning (21 % mod 7 %), og som ikke er erklæret uddannelsesparate (69 % mod 25 %), ligesom en større andel af de unge uden uddannelse og job tidligere har gået på en STU, sammenlignet med den samlede population i aldersgruppen (6 % mod 2 %).

Endelig er gruppen af unge uden uddannelse og job karakteriseret ved at rumme en større andel af unge, der er særligt udfordrede på forskellige parametre. 38 % af målgruppen har været i kontakt med hospitalsvæsenet grundet en psykisk lidelse, sammenlignet med 14 % i aldersgruppen som helhed. Derudover har 13 % tidligere været anbragt uden for hjemmet, sammenlignet med 3 % i den samlede aldersgruppen som helhed. Endelig fremgår det, at der i gruppen af unge uden uddannelse og job er en større andel unge med særligt svage faglige forudsætninger (12 % mod 4 %), en større andel, som har opholdt sig i Danmark i mindre end fem år (14 % mod 7 %), samt en større andel, der tidligere har været sigtet (9 % mod 6 %).

3.4 Anvendelse af FGU som et tilbud til målgruppen

Det er kommunen, der foretager målgruppevurderinger blandt gruppen af unge uden uddannelse og job for at afklare, om den enkelte unge kan have gavn af FGU og dermed *reelt* er i målgruppen for FGU og skal målgruppevurderes dertil.

Operationalisering af andel målgruppevurderede

Som en del af analysen opgøres andelen af elever, målgruppevurderet til FGU, ud af den samlede gruppe af unge uden uddannelse og job. *Målgruppevurderingsandelen* er her udregnet med udgangspunkt i den gruppe af unge, der var uden uddannelse og job pr. 31. august 2019. Herefter opgøres det, hvor mange af disse unge der efterfølgende påbegynder en FGU i løbet af opfølgingsperioden (1. august 2019 til 30. september 2020). Det betyder, at der i beregningen af målgruppevurderingsandelen indgår 10.578 FGU-elever, da der er en del af de 16.025 unge, som er startet på FGU, som ikke var en del af gruppen af unge uden uddannelse og job på opgørelsestidspunktet (31. august 2019). Dog er der i opgørelsen også inkluderet de unge, der påbegyndte en FGU i løbet af august 2019²⁶, i både tælleren og nævneren (se i øvrigt metodebilag). Bemærk, at det i opgørelsen er antal *elever* og ikke *forløb*, der indgår.²⁷

Samlet set er der 16.025 elever, der har påbegyndt en FGU, siden FGU slog dørene op i august 2019 frem til 30. september 2020. Tallene inkluderer dermed både optag fra august 2019 og fra august 2020 (hvor august er den måned, hvor det største optag til FGU sker). Dette svarer til en andel på 16 % ud af gruppen af unge uden uddannelse og job på landsplan.

Når der ses på andel og antal, der har påbegyndt en FGU, er det vigtigt at bemærke, at det ikke har været tanken, at FGU skulle være for alle unge i gruppen uden uddannelse eller job. I det forberedende arbejde for FGU var det således oprindeligt anslået, at der ville være tale om en årlig tilgang på ca. 12.000 elever. Dog havde man forventet flere elever det første år pga. overgang fra de tidligere forberedende tilbud til FGU (Undervisningsministeriet, 2019f). Ser man på optaget i perioden august 2019 til juli 2020, har optaget været på 12.132 elever. Der vil senere i evaluering- og følgeforskningsprogrammet blive set nærmere på udvikling i elevtal på FGU.

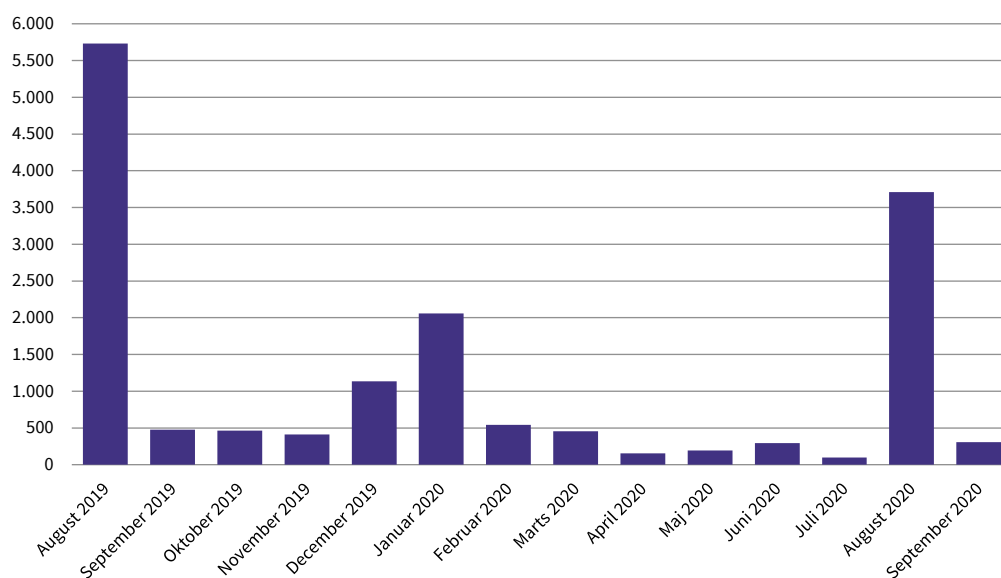
Figur 3.1 viser elevtilgangen til FGU i perioden august 2019 – september 2020. Heraf fremgår det, at der siden starten har været et løbende optag af elever på FGU, men at sommer- og vintermånedene med sporoptag skiller sig ud med et markant større elevoptag.

²⁶ Man kunne også have valgt 31. juli som udgangspunkt for målgruppeandelen ift. at inkludere augustoptaget på FGU, men skæringsdatoen 31. august er valgt for at undgå, at evt. sommerferie påvirker opgørelsen af målgruppepopulationen.

²⁷ Datamaterialet er undersøgt for forekomst af elever, der indgår med flere forløb. Der er enkelte elever, der indgår med flere forløb. 5 % af eleverne indgår med flere forløb i KOTRE, fordi der er tale om overgang fra basis til spor eller i forbindelse med sporskifte, dvs. ikke separate forløb. Derudover er der 1 % af eleverne, der indgår med flere forløb, hvor der er mere end én dag, fra de afbryder FGU, til de påbegynder igen. Der er altså tale om et fåtal. I opgørelsen indgår elever altså kun én gang.

FIGUR 3.1

Elevtilgangen til FGU

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST).

3.5 Hvad kendetegner elever på FGU?

Tabel 3.2 viser forekomsten af en række forskellige karakteristika blandt FGU-elever, sammenlignet med gruppen af unge uden uddannelse og job. Derudover indeholder tabellen også to kolonner, hvor forskellene mellem forekomsten i de to populationer er beregnet – både de *absolutte* forskelle og de *relative* forskelle. De relative forskelle fremkommer, ved at absolutte forskelle sættes i forhold til, hvor store andele og gennemsnit der er tale om i populationerne, for derved at tydeliggøre, hvor markante forskelle der er tale om.

Af tabellen fremgår det, at elevgruppen på FGU generelt set er dårligere stillet end gruppen af unge uden uddannelse og job. Det gælder både mht. sociodemografi, men i særdeleshed mht. uddannelsesrelaterede faktorer. Forskellene er mindre, og mønstret mere blandet, når det kommer til indikatorer for særlige udfordringer. Dog er det her værd at bemærke, at der i gruppen af unge uden uddannelse og job formentlig er et antal unge, der kun kortvarigt befinder sig i denne gruppe, fx unge, der er midt i et uddannelsesskift eller lignende. De kan således bidrage til, at gruppen af unge uden uddannelse og job fremstår mindre ”udsat”, end den reelt er.

TABEL 3.2

Overblik over, hvad der karakteriserer elevgruppen på FGU, sammenlignet med gruppen af unge uden uddannelse og job

	FGU-elever	Unge uden uddannelse og job	Absolut difference (procentpoint/point)	Relativ difference ²⁸ (procent)
Antal i populationen	16.025	58.093		
Sociodemografiske faktorer				
Mænd (%)	56	52	4	7
Alder (gns.)	20	22	-2	-10
Under 18 år (%)	14	5	9	64
Ikkevestlig herkomst (indvandrere og efterkommere) (%)	28	21	7	25
Forældre med grundskole som højest fuldførte uddannelse (%)	42	36	6	14
Ledig forælder (%)	11	10	1	9
Ledig i 2018 (%)	5	5	0	0
Uddannelsesrelaterede faktorer				
Antal skoleskift (gns.)	1,6	1,3	0,3	19
Modtaget specialundervisning (%)	22	21	1	5
Danskkarakter (gns.)	3,0	4,1	-1,1	-37
Matematikkarakter (gns.)	3,1	4,1	-1,0	-32
Generel skoletrivsel (gns.)	3,5	3,5	0,0	0
Ikke uddannelsesparat (%)	81	69	12	15
Tidligere STU-elev (%)	3,3	5,9	-3	-79
Antal påbegyndte ungdomsuddannelser (gns.)	0,8	1,2	-0,4	-50
Har en ungdomsuddannelse (%)	2	0	2	100
Indikatorer for særlige forhold				
Tidligere sigtet (%)	10	9	1	10
Psykiatrikontakt (%)	34	38	-4	-12
Tidligere anbragt (%)	14	13	1	7
Opholdstid i Danmark under fem år (%)	11	14	-3	-27

28 Relativ difference = Absolut difference/andel (eller gennemsnit) i populationen "FGU-elever", * 100.

	FGU-elever	Unge uden uddannelse og job	Absolut difference (procentpoint/point)	Relativ difference ²⁸ (procent)
Særligt svage faglige forudsætninger (ikke gennemført 9. klasses afgangsprøve i dansk) (%)	18	12	6	33

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Der er i opgørelsen ikke benyttet signifikanstests, da det er en totalundersøgelse af populationerne.

Det fremgår ligeledes af tabel 3.2, at forskellen mellem FGU-elever og de unge uden uddannelse og job er mest udtalt, når det kommer til uddannelsesrelaterede faktorer. F.eks. er 81 % af eleverne på FGU ikke blevet erklæret uddannelsesparate i grundskolen, sammenlignet med 69 % af de unge uden uddannelse og job. Herudover har eleverne på FGU i gennemsnit haft flere skoleskift i grundskolen end de unge uden uddannelse og job (1,6 mod 1,3 skoleskift), ligesom FGU-eleverne generelt har et lavere karaktergennemsnit i både dansk og matematik (hhv. 3,0 mod 4,1 og 3,1 mod 4,1). Til gengæld er der ikke stor forskel på andelen i de to grupper, der har modtaget specialundervisning, ligesom den generelle skoletrivsel gennemsnitligt set er den samme blandt FGU-eleverne og de unge uden uddannelse og job.

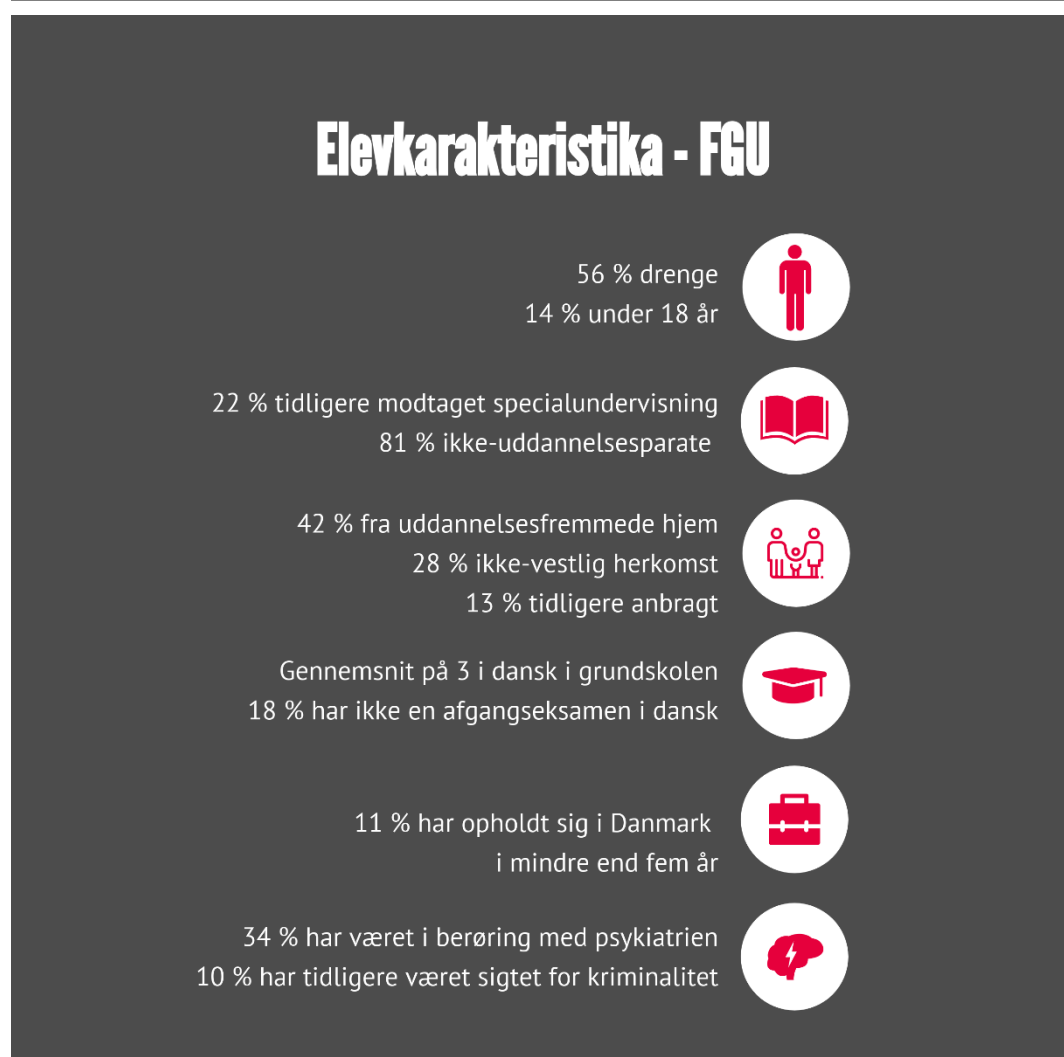
Rent sociodemografisk er der markant flere unge under 18 år blandt FGU-eleverne end i gruppen af unge uden uddannelse og job (14 % mod 5 %), og der er en lidt større andel af FGU-eleverne, der har en ikkevestlig herkomst (28 % mod 21 %). Herudover er der 42 % af FGU-eleverne, som har forældre med grundskole som højst fuldførte uddannelse, mens andelen er 36 % blandt de unge uden uddannelse og job.

Der er ikke stor forskel på grupperne med hensyn til indikatorerne for særlige forhold, bortset fra de indikatorer, som vedrører de unges faglige forudsætninger og deres opholdstid. Her viser tabel 3.2, at der er en lidt større andel med svage faglige forudsætninger (målt som manglende gennemførelse af 9. klasses afgangsprøve i dansk) blandt elevgruppen på FGU, end tilfældet er i gruppen af unge uden uddannelse og job (hhv. 18 % mod 12 %). Andelen med en opholdstid i Danmark på mindre end fem år er større i gruppen af unge uden uddannelse og job, end den er blandt FGU-eleverne (14 % mod 11 %).

På baggrund af ovenstående tabel kan karakteristika ved elevgrundlaget på FGU sammenfattes i figur 3.2. Her fremgår det, at elevgruppen på FGU generelt set er en udfordret elevgruppe både med hensyn til uddannelsesforudsætninger og andre baggrundsforhold, der potentielt kan udgøre barrierer i forhold at opnå tilstrækkelig progression til at overgå til uddannelse eller beskæftigelse inden for en ramme af to år på FGU.

FIGUR 3.2

Elevkarakteristika på FGU

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Boksen nedenfor illustrerer, hvordan FGU-elever beskrives fra et kvalitativt perspektiv:

FGU-eleverne, som de beskrives kvalitativt

Det kan være elever, som primært kommer på FGU, fordi de ikke fik helt det med sig i 9. og 10., som de skulle have for at opnå karakterkrav og få dem videre på EUD [...] Det er en mindre del af eleverne på FGU [...] Så har vi en anden gruppe af unge, som har personlige eller sociale udfordringer og dertil sandsynligvis også noget fravær fra skolen og dertil også faglige huller [...] Der er nogle faktorer omkring de her unge mennesker, også nogle gange fritidslivet eller familielivet, der gør, at det er svært for dem at holde fokus på et uddannelsesforløb på FGU.

KUI-leder

Det eneste, man ikke kan, det er at generalisere den her målgruppe.

KUI-leder

Vi har en blandet landhandel, misbrug, salg af hash. Vi har den kriminelle del med og samarbejder med SSP og politi. Og så har vi helt til dem, der burde gå på STU. Og så dansk som andetsprogs-eleverne, de uafklarede og de, som er faldet ud af 2. g. Målgruppen er godt jævnt fordelt.

FGU-leder

Det, der kendetegner gruppen, det er udeblivelse af håb og drømme for fremtiden [...]. De mangler ambitioner, rollemodeller og en tro på, at deres liv også kan lykkes. De mangler en tro på, at hvis de henvender sig til de offentlige myndigheder, så er der også nogle rare mennesker, som handler på deres vegne, og som ønsker, at det skal gå dem godt.

KUI-leder

Det er en særlig gruppe af unge med særlige udfordringer, som kræver rigtig meget voksenstøtte og sikre netværk, som kan fange dem.

KUI-medarbejder

3.6 Variation i kommunernes målgruppevurderingspraksis og elevgrundlag

I de følgende afsnit præsenteres resultaterne opdelt på kommuneniveau for at give et indblik i forskelle i kommunernes henvisningspraksis samt elevgrundlag, når de målgruppevurderer elever til FGU. Resultaterne viser, at der er en relativ stor spredning mellem kommunerne, i forhold til hvor stor en andel af de unge uden uddannelse og job der målgruppevurderes til FGU. Særligt omkring de store byer (København, Aarhus og Odense) er der relativt lave målgruppevurderingsandele, mens der særligt på Sydsjælland og Lolland-Falster er højere målgruppevurderingsandele.

I de kommunale analyser er 0-kommunerne Fanø og Læsø slået sammen med hhv. Esbjerg og Frederikshavn Kommune, dels fordi disse kommuner opererer med en fælles kommunal ungeindsats

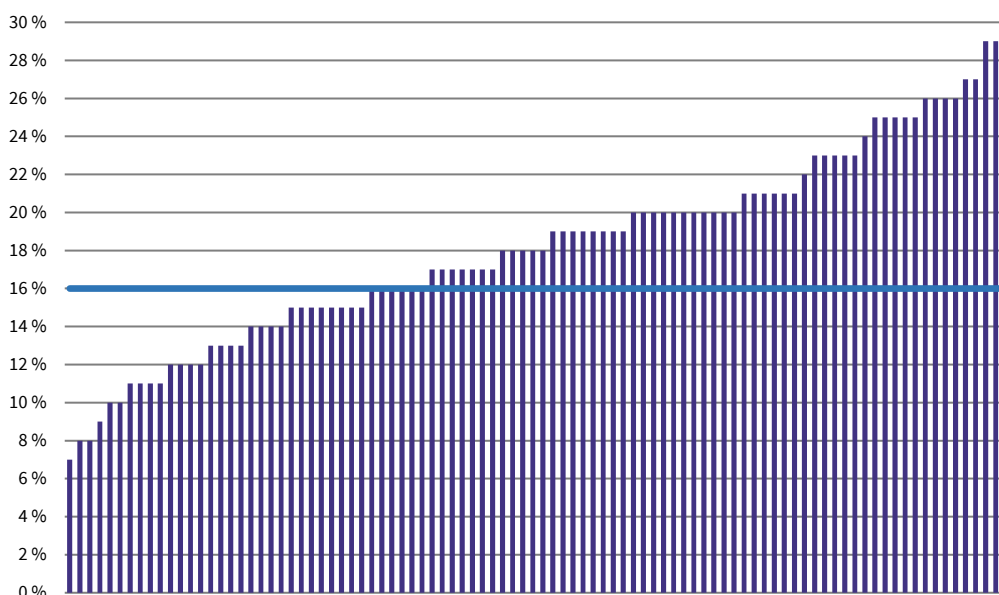
(KUI), og dels fordi antallet af observationer i de pågældende ø-kommuner er så lavt, at de beregnede andele er behæftet med store usikkerheder. Der indgår således 96 kommune-enheder i analyserne.

3.6.1 Forskelle med hensyn til målgruppevurderingspraksis

Figur 3.3 viser spredningen i andelen af elever, som de forskellige kommuner henviser til FGU, ud af gruppen af unge uden uddannelse og job (jf. opgørelsesmetode beskrevet i afsnit 3.4). Søjlerne repræsenterer de enkelte kommuners målgruppevurderingsandel, hvor landsgennemsnittet er angivet med den blå tværgående markering. Spredningen strækker sig her fra en andel på 7 % i Rudersdal Kommune til 30 % i Kalundborg Kommune.

FIGUR 3.3

Kommunale målgruppevurderingsandele: andel FGU-elever ud af gruppen af unge uden uddannelse og job i kommunerne

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

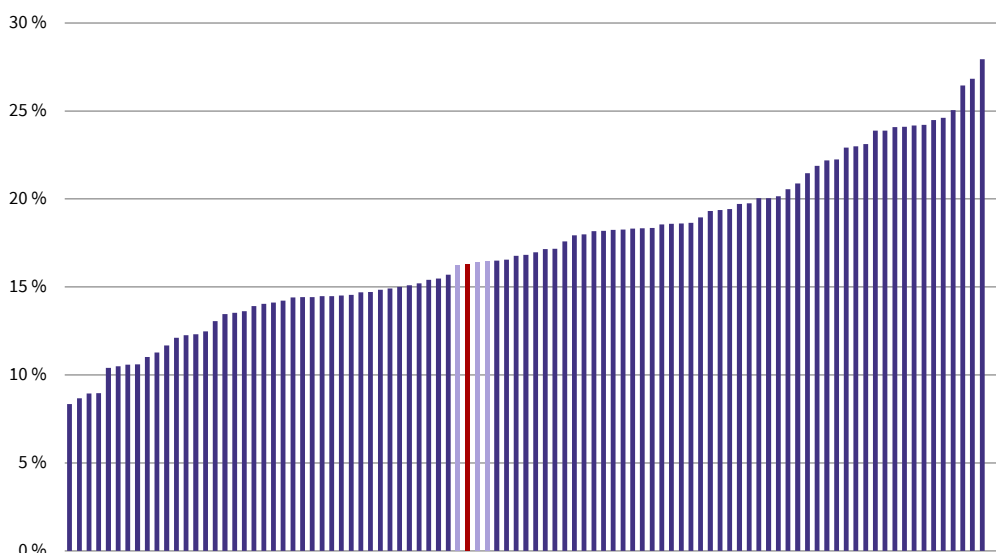
Note: Samsø Kommune og Ærø Kommune er i denne figur udeladt grundet lavt antal observationer (< 100).

Ved opgørelse af kommunernes målgruppevurderingspraksis skal man være opmærksom på, at der kan være stor forskel på sammensætningen af ungepopulationen i de forskellige kommuner. Figur 3.4 viser, at spredningen i kommunernes målgruppevurderingsandele dog fortsat er stor, selv efter justering for ungegrundlaget i de forskellige kommuner. Den røde søjle markerer den landsgennemsnitlige målgruppevurderingsandel på 16 %, og de lyse søjler markerer de få kommuner, som *ikke* har en målgruppevurderingsandel, der er signifikant forskellig fra landsgennemsnittet.²⁹

²⁹ Der ses nærmere på, hvilke sammenhænge der kan identificeres mellem kommunernes målgruppevurderingsandele og andre aspekter af KUI's arbejde med FGU i kapitel 10.

FIGUR 3.4

Kommunale målgruppevurderingsandele: andel FGU-elever ud af gruppen af unge uden uddannelse og job i kommunerne, justeret for kommunernes ungegrundlag

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Samsø Kommune og Ærø Kommune er i denne figur udeladt grundet lavt antal observationer (< 100). Kommunernes justerede målgruppevurderingsandele er fremkommet på baggrund af en lineær regressionsmodel, hvor samtlige variable for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelsehistorik samt særlige forhold er inddraget som forklarende variable for kommunernes målgruppevurderingsandel. På baggrund af regressionsanalysen er der blevet udregnet kommunale marginale gennemsnit, der udtrykker målgruppevurderingsandelen i de enkelte kommuner, justeret for samtlige inddragede variable.

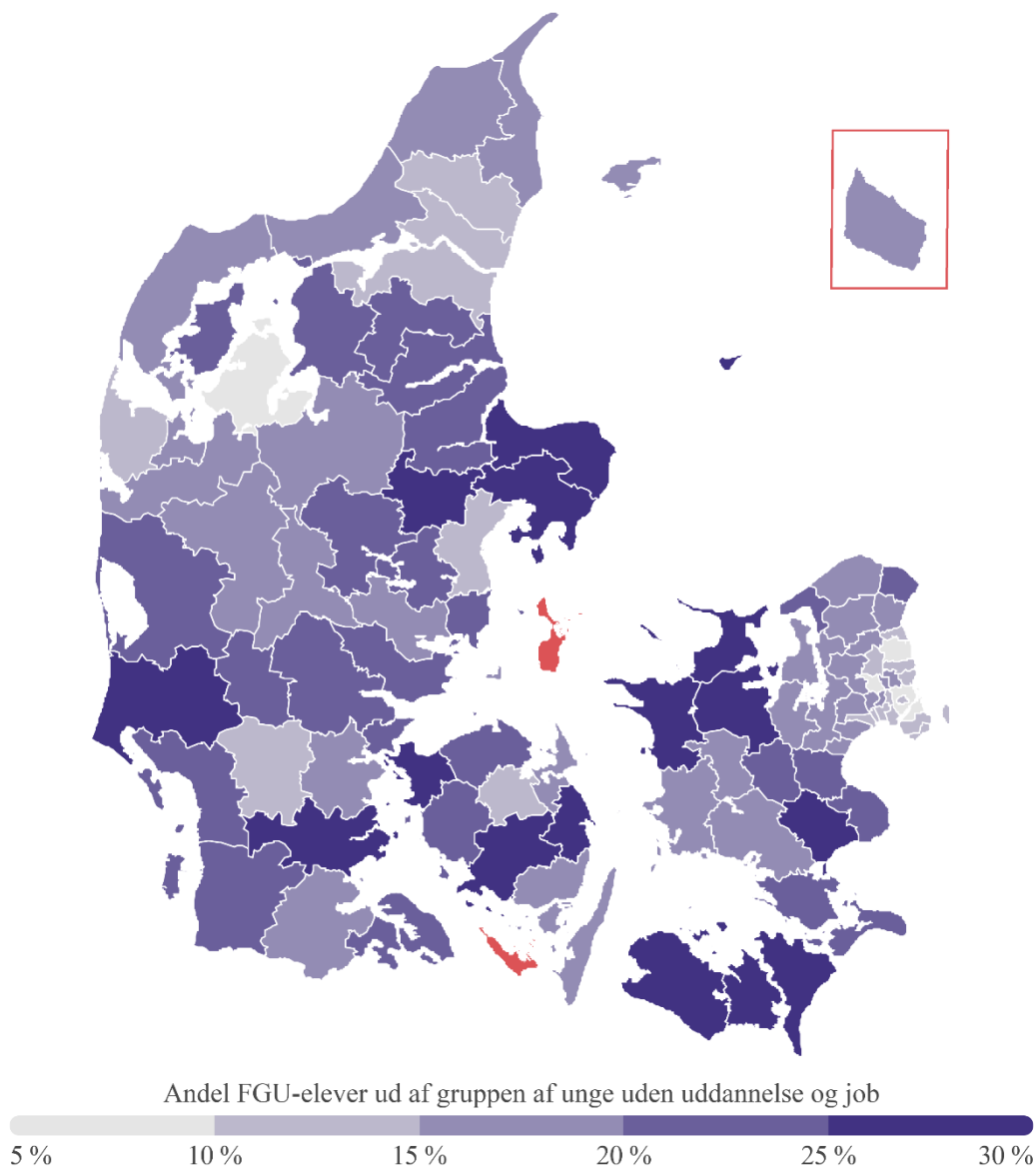
Selv når der tages højde for kommunerens forskellige ungegrundlag, er der altså fortsat stor variation i kommunernes målgruppevurderingspraksis.

Figur 3.5 illustrerer, hvordan den geografiske spredning af kommunernes målgruppevurderingsandele fordeler sig. Her er kommunerne inddelt i fire grupper, afhængigt af hvor stor en andel elever de har målgruppevurderet til FGU ud af gruppen af unge uden uddannelse og job.

Af figuren fremgår det, at der ikke er entydige mønstre rent geografisk i forhold til variationen i kommunernes målgruppevurderingsandel. Det fremgår dog, at der er relativt lave målgruppevurderingsandele omkring de store byer København, Aarhus, Odense og Aalborg. En del af forklaringen på dette fund kan muligvis være, at kommuner omkring storbyerne råder over flere andre tilbud til unge på kanten af FGU-målgruppen. Der er ingen klar indikation af, at fundet kan forklares af en større andel af nytilkomne til Danmark i kommunerne omkring de store byer (jf. figur C.3 i tabelbilag). Kommunernes adgang til andre tilbud end FGU er dog ikke kortlagt i denne undersøgelse, hvorfor der alene er tale om en hypotese.

FIGUR 3.5

Målgruppevurderingsandel: kommunekort over andelen af FGU-elever ud af gruppen af unge uden uddannelse og job

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Det fremgår også af figuren, at kommunerne i Sydsjælland og på Lolland-Falster har en forholdsvis høj målgruppevurderingsandel, samtidig med at de fleste kommuner i hovedstadsområdet har en relativt lav målgruppevurderingsandel. Herudover har en del kommuner i Nordjylland en relativt lav målgruppevurderingsandel, mens der er større variation mellem kommunerne i Midtjylland og i Syddanmark.

Når kommunernes målgruppevurderingsandele justeres for ungegrundlaget (jf. figur C.2 i tabelbilag), ses overordnet den samme geografiske variation som i figur 3.5: Kommunerne i Sydsjælland og på Lolland-Falster lader fortsat til at have de relativt højeste målgruppevurderingsandele efter

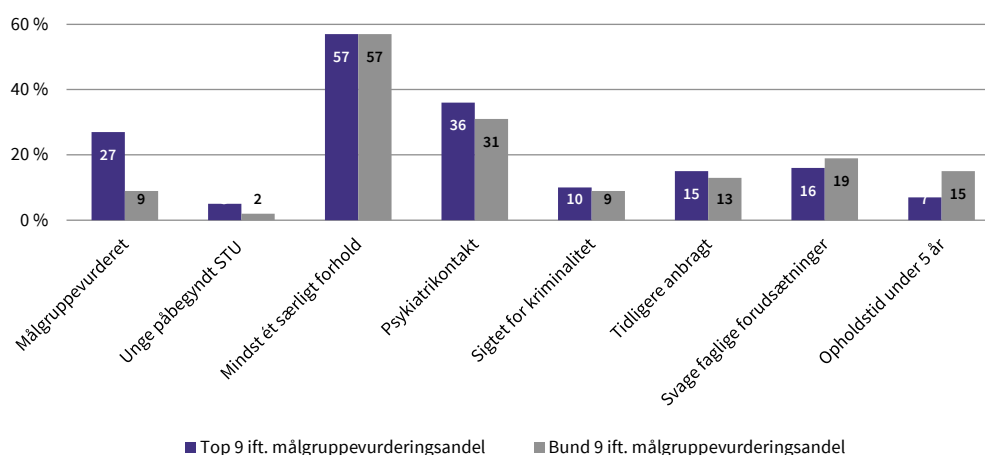
justeringen for kommunernes ungegrundlag, ligesom mange hovedstadskommuner og kommuner i Nordjylland fortsat har en relativt lav målgruppevurderingsandel.

Figur 3.6 fokuserer på de kommuner, der har den hhv. højeste og laveste andel af målgruppevurderede FGU-elever. Her er inkluderet de ni kommuner, der har en målgruppevurderingsandel på 11 % eller derunder, og de ni kommuner, der har en målgruppevurderingsandel på 26 % eller derover.³⁰ For disse kommuner er der udregnet gennemsnitlige værdier på centrale karakteristika for FGU-eleverne i de pågældende kommuner.

Af figuren fremgår det, at de inddragede variable ikke umiddelbart kan forklare forskellene i kommunernes målgruppevurderingspraksis. På trods af at der er stor forskel på andelen af elever, som kommunerne målgruppevurderer til FGU, er der ikke noget tydeligt mønster ift. elevgrundlaget på FGU i kommunerne.

FIGUR 3.6

Gennemsnitlige værdier for elevkarakteristika i kommuner med den hhv. højeste og laveste andel af målgruppevurderede FGU-elever

Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: "Mindst ét særligt forhold" er defineret som et eller flere af følgende forhold: psykiatrikontakt, sigtelser for kriminalitet, tidligere anbragt, svage faglige forudsætninger, opholdstid på mindre end fem år. Kommuner med mindre end 50 FGU-elever er ikke inkluderet i denne analyse. Afgrænsningen til ni kommuner i hhv. toppen og bunden er valgt på baggrund af fordelingen af kommunernes målgruppevurderingsandele. Her fremgik det, at der netop var ni kommuner i begge ender af fordelingen af målgruppevurderingsandele, som skilte sig ud fra et bredere midterfelt.

Som det fremgår af figuren, har kommunerne med den højeste målgruppevurderingsandel gennemsnitlig en lidt større andel af FGU-elever, som har været anbragte (15 % mod 13 %), som har været i kontakt med psykiatrien (36 % mod 31 %), og som har været sigtet for kriminalitet (10 % mod 9 %), mens kommunerne med den laveste målgruppevurderingsandel gennemsnitligt har en større andel FGU-elever med svage faglige forudsætninger (19 % mod 16 %) og en opholdstid i

³⁰ Kommuner med under 100 personer i gruppen af unge uden uddannelse eller job (den overordnede målgruppe for FGU) er ekskluderet fra denne analyse.

Danmark på under fem år (15 % mod 7 %). Der er således ikke forskel mellem de to kommune-grupper på tværs af alle parametre. Dog har kommunerne med de laveste målgruppevurderingsandele en højere andel af unge med svage faglige forudsætninger og en opholdstid på under fem år. Disse to grupper fremhæves i de kvalitative interviews som udfordrende at rumme på FGU – det gælder specialskoleelever, som kognitivt ikke har forudsætningerne for progression, og elever, som ikke har sprogforudsætningerne (se kapitel 5 og 6).

Ligeledes lader andelen af unge, der er henvist til STU i kommunerne, heller ikke til at kunne forklare forskellen i kommunernes målgruppevurderingspraksis. Kommuner med en høj målgruppevurderingsandel af FGU-elever henviser generelt også en større andel af elever til STU, sammenlignet med kommunerne med en lav målgruppevurderingsandel (5 % mod 2 %). Dette kan evt. afspejle en mere generel prioritering af uddannelse i kommuner med høje målgruppevurderingsandele.

3.6.2 Forskelle i elevkarakteristika for FGU-elever i kommunerne

For at få indblik i, hvilken opgave FGU-institutionerne står overfor, fokuseres der i dette afsnit på den elevgruppe, der begynder på FGU. Her er det interessant at se på variation i FGU-elevgruppen mellem de forskellige kommuner. Til dette formål fokuseres på fem forskellige typer forhold, som kan gøre sig gældende for de elever, der påbegynder en FGU, og som kan udgøre barrierer for at opnå relevant progression inden for rammerne af FGU: opholdstid i Danmark under fem år, kontakt til psykiatrien, særligt svage faglige forudsætninger, tidligere anbringelse uden for hjemmet, tidligere sigtet for kriminalitet.³¹

En opgørelse viser, at der generelt er stor spredning i andelen af FGU-elever i de forskellige kommuner, som har en opholdstid på mindre end fem år. Det svinger fra 2,7 % i Greve Kommune og Hjørring Kommune til 38,5 % i Gentofte Kommune. Til gengæld er der på tværs af kommunerne generelt en stor andel af eleverne, der har været i kontakt med psykiatrien. For de fleste kommuners vedkommende drejer sig om mere end en fjerdedel af eleverne. Andelen af FGU-elever, der har været i kontakt med psykiatrien, svinger fra 20 % i Tårnby Kommune til 52 % i Billund Kommune.

Der er relativ stor variation blandt kommunerne med hensyn til andelen af FGU-elever med særlig svage faglige forudsætninger (dvs. ingen danskeksamen fra folkeskolens afgangsprøve), som svinger fra 8 % i Ishøj Kommune til 36 % i Skive Kommune. Andelen af FGU-elever, der har været anbragt, varierer mellem 4 % og 28 %, mens andelen af FGU-elever, der har været sigtet for kriminalitet, går fra 3 % til 16 %.

Dermed peger undersøgelsen på, at selvom elevgruppen på FGU generelt set er præget af forudsætninger, der stiller store krav til FGU's rummelighed og løfteevne, er der alligevel forskelle med hensyn til de konkrete elevkarakteristika kommunerne imellem. Disse forskelle kan både afspejle variation i kommunernes ungegrundlag og deres målgruppevurderingspraksis.

³¹ Fem kommunekort illustrerer kommunevariationen med hensyn til de ikke-justerede andele af FGU-elever, der er udfordret på et af de pågældende områder (se figur C.3-C.7 i tabelbilag).

4 Organisering af KUI, behov for kompetenceudvikling og KUI's samarbejde med FGU

Dette kapitel ser på, hvordan kommunerne overordnet set har organiseret KUI for at opfylde de nye krav og forventninger, herunder hvordan man har grebet kompetenceudvikling an. Derudover beskrives samarbejdet mellem KUI og FGU, herunder hvilke forhold der understøtter samarbejdet.

Oprettelsen af KUI har indebåret organisatoriske ændringer i næsten alle kommuner, men der er ikke én model eller tilgang, der dominerer. Analysen viser ingen tydelige tendenser til, at nogle organiseringsformer aktuelt er mere hensigtsmæssige end andre ift. FGU. Erfaringer fra casekommunerne illustrerer, hvordan man med forskellige organiseringer kan opleve beslægtede udfordringer, om end i forskellig grad. Der tegner sig i den forbindelse to centrale udfordringer:

- at sikre et velfungerende tværgående samarbejde i kommunen
- at tilvejebringe et tilstrækkeligt fælles grundlag for arbejdet med FGU.

Udfordringerne knytter sig bl.a. til at afgøre, hvilke fagprofessionelle eller afdelinger der skal tage sig af hvilke sager, særligt ift. overgangen til voksenområdet, og hvilke regelsæt og budgetter der er i spil, ligesom der fortsat kan være forskel på, hvordan der ses på uddannelse som vejen frem for en ung ud fra hhv. et jobcenterperspektiv og fra et uddannelsesvejlederperspektiv. Det er dog tydeligt et felt i udvikling, hvor der ses forbedringer. Det er for tidligt at afgøre, om nogle organiseringer på længere sigt er bedre egnede ift. at sikre en sammenhængende indsats på FGU-området.

Spørgeskemaresultaterne viser, at man i kommunerne endnu ikke oplever at være i mål med hensyn til at sikre et tilstrækkeligt fælles grundlag blandt KUI-medarbejdere, der arbejder med FGU. Det gælder både med hensyn til vidensgrundlag, fælles sprog og en fælles forståelse af hensigten med FGU. Spørgeskemaundersøgelsen viser også, at der er et umødt behov for kompetenceudvikling blandt KUI-medarbejderne. Et flertal af kommunerne vurderer således, at der er et *behov* for kompetenceudvikling blandt KUI-medarbejderne i forlængelse af indførelsen af FGU og KUI, mens andelen, der angiver, at der er gennemført kompetenceudvikling, er noget lavere.

Når det gælder samarbejdet mellem KUI og FGU viser analyser af spørgeskemadata, at organiseringer og indsatser, der sikrer 1) klare rammer for samarbejdet mellem KUI og FGU, 2) et godt informationsflow fra FGU til de relevante medarbejdere i KUI og 3) en opfattelse af, at opgaven med FGU er et fælles anliggende, hænger sammen med velfungerende samarbejder mellem FGU og KUI.

Erfaringerne fra casekommunerne tegner alt i alt et billede af, at der løbende arbejdes på at styrke videndeling og at skabe en fælles forståelse, dels ift. at få den interne organisering i KUI og samarbejdet på tværs af sektorer i kommunen til at fungere, dels ift. at fremme samarbejdet mellem KUI og FGU.

4.1 Overordnede rammer, intentioner og krav til KUI

Det er op til den enkelte kommune at beslutte, hvordan de vil etablere den sammenhængende ungeindsats. For at leve op til den nye lovgivning skal kommunen sikre koordinering af den unges samlede sag, og den unge og den unges forældre skal opleve kommunen som én samlet instans. Hvordan dette søges opnået, og hvilken organisering der er valgt, kan dermed variere.

Som en del af et inspirationskatalog til kommunernes arbejde med at opfylde de nye forventninger opstillede KL tre modeller for organisering (Kommunernes Landsforening, 2018). I kort form er de tre modeller:

Tværfaglige netværksmøder, hvor medarbejdere fra forskellige afdelinger/forvaltninger mødes efter behov, og hvor den afdeling, hvor den unge har en sag, har ansvar for at sikre en sammenhængende indsats og fungerer som indgang til kommunen for den unge.

Tværgående teams, der arbejder med en bestemt målgruppe af unge, og hvor repræsentanter for hver afdeling mødes, typisk med faste intervaller, og hvor den afdeling, som den unge har en sag hos, er ansvarlige for at sikre en sammenhængende indsats.

Samlet organisering på tværs, hvor medarbejdere med forskellige kompetencer er samlet i et særligt team eller en enhed, der har til opgave at samarbejde om en sammenhængende ungeindsats.

For hver model er der mange variationsmuligheder såvel som en række af mulige fordele og ulemper. Der er dermed ikke en forventning om, at én organisering eller én variation over en model nødvendigvis er bedre end andre.

Det er en central forudsætning for at indfri intentionerne med FGU, at KUI og FGU får etableret et tæt samarbejde, så den unge oplever et sammenhængende og målrettet tilbud (Undervisningsministeriet, 2019b). KUI står (sammen med den unge) for at vurdere, om en ung skal starte på FGU, og sætter rammerne herfor gennem uddannelsesplanens angivelse af mål og længde. FGU skal tilrettelægge den unges forløb og vende tilbage til KUI om progression, udfordringer, risiko for frafald og behov for ændringer i uddannelsesplanen, herunder evt. forlængelse. Samarbejdet og dialogen mellem FGU og KUI sker således ift. en fælles opgave, nemlig at få den unge frem mod uddannelse eller job, men med klart forskellige udgangspunkter for og roller i samarbejdet om opgaven.

4.2 KUI's organisering og erfaringer hermed

4.2.1 Mange forskellige organiseringer i spil

Indførslen af KUI har indebåret ændringer i organiseringen af arbejdet med unge under 25 uden job eller uddannelse i næsten alle kommuner. 20 % angiver, at der i høj grad har været tale om ændringer, og 45 % angiver, at der i nogen grad har været tale om ændringer. Kun én kommune angiver, at der slet ikke har været tale om ændringer

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der findes stor variation i kommunernes organiseringer af KUI. KL's tre overordnede modeller er nogenlunde lige repræsenteret i KUI-landskabet: 36 % af KUI'erne har en organisering, der er baseret på tværfaglige netværksmøder, 27 % har tværgående teams, 30 % har en samlet organisering på tværs, mens 7 % af de adspurgte har en organisering, der er markant forskellig fra de angivne modeller (se tabel C.3 i tabelbilag).

Hvis man ser på, hvordan selve vejledningsindsatsen i KUI er forankret, tegner der sig også et billede af varierende organisering. Den største andel af kommunerne har forankret vejledningsindsatsen i beskæftigelsesområdet (37 %), mens næsten lige så mange har forankret vejledningsindsatsen på en måde, der spænder over både beskæftigelses- og uddannelses-/børne- og ungeområdet (36 %). Færre kommuner har forankret vejledningsindsatsen i uddannelses-/børne- og ungeområdet (27 %). (Se tabel C.4 i tabelbilag).

I boksen nedenfor sammenfattes eksempler på forskellige organiseringsformer i casekommunerne.

Eksempler på organiseringer af KUI

Tværfaglig organisering (minder mest om modellen "Samlet organisering på tværs")

- KUI er lagt under området for "Børn, unge og familie", og der sigtes efter et "tværsektionelt" samarbejde via en ledelse, som går på tværs af sektorer (fx det psykiatriske område, arbejdsmarkedsområdet og området for børn- og unge).
- Medarbejderne i KUI arbejder på tværs af både børn og unge, jobcenteret, social og arbejdsmarkedet.
- Under KUI er der også samlet andre frontlinjemedarbejdere, herunder misbrugskonsulenter og SSP-konsulenter samt en afdeling for STU.

Matrix/netværksbaseret organisering (minder mest om modellen "tværfaglige netværksmøder")

- KUI består af to særskilte faglige enheder: KUI-vejledning (uddannelsesvejledere) og KUI-jobcenter (sagsbehandlere), der sidder sammen rent fysisk.
- Arbejdet med FGU varetages primært i KUI-vejledning, da det er afdelingslederen for KUI-vejledning, der får tildelt budgettet for FGU.
- Samarbejde med andre afdelinger (fx social – eller familieafdelingen) foregår på sagsniveau og er netværksbaseret.

Tværfagligt samarbejde og en "FGU-gruppe" (rummer elementer af "Tværgående teams")

- KUI er ledelsesmæssigt placeret hos centerchefen for den del af social- og beskæftigelsesudvalget, som hedder Unge, Job og Uddannelse.
- Derudover er der tre andre centre i samme hus og således fire chefer, som samarbejder om opgaven med FGU under KUI (på tværs af uddannelses – og beskæftigelsesindsats). I de

fire centre er det en målsætning, at alle skal vide noget om FGU, så arbejdet med målgruppevurderinger mv. kan foregå på tværs. De KUI-medarbejdere, som varetager opgaver ift. FGU, kan således være placeret i fx jobcenteret eller i UU.

- Ud over det tværfaglige samarbejde er der oprettet en mindre "FGU-gruppe", hvor nogle kommer fra UU, og nogle kommer fra beskæftigelsesdelen, og som har det tætte samarbejde med FGU.

Kilde: Kvalitative interview.

4.2.2 På vej, men ikke i mål med at sikre sammenhæng og tværgående samarbejde på FGU-området

En væsentlig intention med etableringen af KUI var at sikre koordinering af den unges samlede sag, således at den unge og den unges forældre oplever kommunen som én samlet instans. I den sammenhæng er et velfungerende tværgående eller tværsektorielt samarbejde inden for kommunen en vigtig forudsætning. På dette område viser casekommunernes erfaringer og resultater fra spørgeskemaundersøgelsen, at man endnu ikke er helt i mål, når det gælder arbejdet med FGU. Erfaringerne fra casekommunerne viser, at der er enighed om intentionerne om at sikre en helhedsorienteret indsats, og der peges på positiv udvikling, men også på, at der i praksis stadig kan være udfordringer. Der er i den forbindelse to centrale og sammenhængende udfordringer:

- at sikre et velfungerende tværgående samarbejde i kommunen
- at tilvejebringe et tilstrækkeligt fælles grundlag for arbejdet med FGU.

Det tværgående samarbejde har givet udfordringer i praksis

Alle casekommuner beretter om udfordringer med det tværgående samarbejde, uanset organisering. Der er dog tale om forskellige grader og former for udfordringer, ligesom der også peges på, at tingene går i den rigtige retning. Udfordringerne er mindst udtalt i en kommune, hvor man længe har lagt vægt på at arbejde tværgående på ungeområdet, men også her ses det som krævende at få det tværsektorielle samarbejde til at fungere i praksis.

En udfordring knytter sig til at afgøre, hvilke fagprofessionelle eller afdelinger der skal tage sig af hvilke sager, særligt ift. overgangen til voksenområdet, og hvilke regelsæt og budgetter der er i spil. I en kommune beskriver ledelse og medarbejdere i KUI samt ledelsen i FGU på forskellig vis, at det kan være en udfordring at sikre en fælles forståelse og en koordineret indsats på tværs af områder og regelsæt. KUI-medarbejderne forklarer om problemer med at sikre koordinering:

Vi oplever ikke, at det [kommunens indsats for at sikre, at der er en velfungerende overgang i perioden, fra man fylder 16 år, til man fylder 18 år] fungerer godt i udførelsen. Det er nogle gode tanker, men [forskellige] kommunale pengekasser. Ingen er villige til at overlape på hinandens områder. Vi [uddannelsesvejledere] er de eneste, der ikke har en skillelinje, når man fylder 18 år. Derfor er vi frustrerede over, at man ikke kan se ting som sammenhængende.

KUI-medarbejdere

Problemet er, at vi lovgivningsmæssigt kan se, at der er muligheder for at se stort på det 18. år. Og når man er nysgerrige og gerne vil samarbejdet inden 18, er det ærgerligt, når man kan se, at det ikke er der, vi er [...]. Det har stået på i 6 år. Groft sagt er vi ikke nået meget længere.

KUI-medarbejdere

KUI-lederen beskriver udfordringen således:

Det her med at være i en ungeindsats er ret nyt. Det har man ikke været vant til før [...] Der, hvor jeg kan se, at der stadig er udfordringer [...] det er, når andre fagprofessionelle og afdelinger skal samarbejde om et ungt menneske, særligt i overgangen fra ung til voksen. Der oplever vi, at der kan komme lidt støj på linjen. Det er ikke grundet manglende vilje til samarbejde eller til at tage en sag, men fordi der ikke er helt rene arbejdsgange, ift. hvor man får tilknyttet en primær person henne.

KUI-leder

Citaterne viser altså, at der her ikke tale om et nyt problem ved KUI-organiseringen, men om et eksisterende problem vedr. overgangen fra børne- til voksenområdet, som (endnu) ikke er blevet løst efter indførelsen af KUI. Et andet område, hvor casekommuner nævner, at der fortsat kan være uklarhed om snitflader mellem forskellige ordninger og regelsæt, er de forskellige typer af kontaktpersonlignende støtteforanstaltninger. Det drejer sig bl.a. om klarhed ift. arbejdsdelingen mellem kontaktpersoner under KUI, mentorer under LAB-loven og støttekontaktpersonordningen under serviceloven (se videre kapitel 8). Der er også forskellige erfaringer, når det gælder samarbejdet mellem medarbejdere i jobcentre og i uddannelsesvejledere i casekommunerne: Nogle steder oplever man, at jobcentermedarbejdere har klart fokus på uddannelse og er opmærksomme på evt. målgruppevurdering til FGU, i andre kommuner er vurderingen, at der kan være forskel på, hvordan forskellige medarbejdergrupper ser på uddannelse over for andre muligheder for den unge (se kapitel 5 for mere om arbejdet med målgruppevurdering).

Inden for KUI's vejledningsarbejde kan der også være forskelle: I nogle kommuner opleves der også nogle udfordringer, hvis fx vejledere "overtager" unge, de ikke kender helt så godt, mens andre kommuner fremhæver, at "vugge til krukke"-princippet (altså at vejlederne følger de unge på tværs af alder og uddannelsesstrin) styrker det personlige kendskab og gør det nemmere at holde kontakt og følge op med og for den unge. Her kan der dog også være udfordringer ift. samspillet mellem uddannelses- og beskæftigelseslovgivning, fx når unge med diagnoser eller funktionsnedsættelser fylder 18 år. En KUI-medarbejder beskriver således:

Den største udfordring lige nu er i forhold til mine autister. De fylder meget. Det er, når de overgår til at blive 18 år. Det er ikke uddannelseshjælpsdelen, den har vi styr på. Det er beskæftigelsesdelen, der er svær at løfte. Og samarbejdet med handicap og psykiatri. Jeg har fået fortalt, at der skal være et møde halvandet år, inden den unge bliver 18. Jeg har ikke været indkaldt til sådan et møde endnu.

KUI-medarbejder

Det skal bemærkes, at man også i kommuner, hvor KUI er baseret på en samlet organisering på tværs og har en tværsektoriel ledelse kan opleve sådanne vanskeligheder. En KUI-medarbejder beskriver således:

Det, der kan være lidt vanskeligt, er, hvem der egentlig har myndighed, og hvem der kan bestemme, hvad der skal ske i den unges plan. Det er noget af det, vi ”slås” med lige nu. Slås er i gåseøjne, fordi på praktik-niveau er vi meget enige om, hvordan tingene skal foregå. Vi skal bare have beskrevet det på en ordentlig måde, så det er tydeligt for alle, at det er sådan, det er. Noget af det [...] er snitfladerne i KUI. Men vi har arbejdet hårdt på at få skabt en god samarbejdskultur om det, og det synes jeg, vi er kommet rigtig langt med.

KUI-medarbejder

Der er også områder, hvor kommunerne fremhæver et positivt samspil mellem de muligheder, der er i forskellige regelsæt. Det drejer sig især om muligheder for at lave længere forpraktikker (under LAB-loven), inden unge starter på et planlagt egu-forløb ved FGU (se kapitel 7 for en grundigere gennemgang heraf).

Det skal bemærkes, at selvom der tales om udfordringer, så peger interviewene også på positive takter, og at de nye organiseringer bidrager til forbedringer. Fx fortæller en KUI-medarbejder:

Mit samarbejde med rådgivere og sagsbehandlere er blevet tættere. Jeg deltager i flere møder om de unge, end jeg gjorde som grundskolevejleder. På den måde er det blevet forbedret væsentligt.

KUI-medarbejder

Det samlede indtryk af et felt under udvikling opsummeres godt i følgende citat fra en KUI-medarbejder i en anden kommune, hvor der ganske vist er nogle udfordringer, men hvor det også fremhæves, at det er nyt, og at der er tale om en proces:

Der har været rigtig mange nye ting på en gang. Vores nye organisering af KUI og en helt ny FGU, hvor de skulle finde deres ståsted. Alle har derfor skullet arbejde for at finde vores plads i den nye organisering. Jeg synes også at vi er nået langt og har fået et godt samarbejde op at køre.

KUI-medarbejder

Redskaber til at understøtte en sammenhængende indsats fungerer ikke fuldt ud

To væsentlige redskaber i KUI's arbejde med at understøtte koordinering og sikring af en samlet indsats ift. FGU er uddannelsesplanen og kontaktpersonordningen.

Når det gælder uddannelsesplanerne, vurderer 22 % af de KUI-ansvarlige, at de i høj grad fungerer som redskab til at understøtte en koordineret og sammenhængende indsats omkring den unge. 64 % oplever, at det i nogen grad er tilfældet, mens 14 % finder, at det i mindre grad er tilfældet (se tabel C.25 i tabelbilag). Tilsvarende vurderer 42 % af KUI-repræsentanterne, at kontaktpersonordningen i høj grad understøtter en koordineret og sammenhængende indsats, mens 38 % vurderer, at dette i nogen grad er tilfældet. Endelig vurderer 20 %, at det i mindre grad er tilfældet (jf. tabel 8.2 i kapitel 8). Erfaringerne med disse redskaber udfoldes grundigere i hhv. kapitel 5 og kapitel 8.

Udfordringer med hensyn det fælles vidensgrundlag og den fælles tilgang

En anden problemstilling handler om udfordringer med at sikre det fælles vidensgrundlag og den fælles tilgang ift. FGU inden for KUI.

Overordnet set oplever kommunerne at være nået længst, når det gælder vidensgrundlaget om FGU ift. love og regler og forståelsen af hensigten med FGU. Her angiver hhv. 42 % og 48 % af kommunerne, at de i høj grad har opnået dette. I alt 33 % angiver, at de i høj grad har opnået en tilstrækkelig grad af fælles sprog eller begrebsapparat på FGU-området. Det fremgår af tabel 4.1.

TABEL 4.1

Når du ser på situationen, som den er i dag, i hvilken grad vurderer du da, at I, blandt de medarbejdere i kommunen, der arbejder med FGU, har opnået:

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
et tilstrækkeligt fælles vidensgrundlag på FGU-området (love, regler, krav osv.)? (n = 83)	42	54	4	0	100
en tilstrækkelig grad af fælles sprog eller begrebsapparat på FGU-området? (n = 83)	33	58	10	0	100
en tilstrækkelig grad af fælles forståelse af, hvad hensigten er med FGU som uddannelses tilbud? (n = 83)	48	49	2	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Resultaterne tyder på, at der fortsat er brug for at arbejde med forudsætningerne blandt medarbejderne, da der i ca. halvdelen af kommunerne blot er i "nogen grad" er et tilstrækkeligt fælles grundlag.

De kvalitative interviews understreger, at der er behov for at arbejde med den fælles forståelse og det fælles sprog omkring FGU. En KUI-leder beskriver det således:

Jeg tror, at alle KUI'er i Danmark har brug for at styrke den [fælles forståelse]. [...] Der er mange ting i FGU og KUI-regi, som vi er nødt til at finde vores egen form på. Ungeguiden [lokal betegnelse for kontaktpersonsordning], den gennemgående kontaktpersonsordning, er også et godt eksempel, hvor man har beskrevet noget uden at tage stilling til, hvordan det skal udmøntes. Det ser også megaforskelligt ud.

KUI-leder

I en anden kommune, hvor forskellige medarbejdergrupper kan varetage arbejdet med målgruppevurdering og uddannelsesplaner til FGU, oplever man, at organiseringen både har styrker og svagheder, når det gælder et fælles grundlag og en fælles tilgang. På den ene side oplever KUI-medarbejderne organiseringen som nyttig og meningsfuld og understreger fx, at det giver "god mening, at vi er bredt repræsenteret. Som jobcentermedarbejdere har vi noget viden, som UU ikke har, og omvendt". Samtidig har medarbejdernes forskellige baggrunde også givet udfordringer ift. at sikre en tilstrækkelig fælles tilgang og et tilstrækkeligt vidensgrundlag, især tidligt i processen. En medarbejder, som har baggrund i beskæftigelsesområdet, og som bl.a. arbejder med målgruppevurdering, forklarer det sådan:

Udfordringen kan være, at jeg ikke har uddannelse inden for undervisning. Det har jeg ikke arbejdet med tidligere [...] Et eksempel kan være de forskellige niveauer, man skal opnå for at komme videre til en uddannelse. Jeg har skullet lære, hvad et g-niveau vil sige, og hvad det vil sige at gå fra g-niveau til d-niveau osv. Der er jeg kommet på udebane, også ved vurdering af, hvorvidt en forlængelse giver mening ift. uddannelsesplanen.

KUI-medarbejder

Organiseringen er bevidst valgt for at undgå en opsplittning eller ”kamp” mellem beskæftigelsesområdet og uddannelsesområdet, som lederen har oplevet det i andre kommuner. Det kræver til gengæld længere tid og mere kompetenceudvikling eller sidemandsoplæring for at sikre, at det tværgående arbejde også bærer præg af en fælles tilgang og fælles forståelse.

4.3 Kompetencebehov og kompetenceudvikling

Oprettelsen af FGU og indførelsen af KUI rummer som nævnt nye opgaver og nye forventninger til kommunerne. Dermed er der også medarbejdere, som skal varetage nye opgaver og har brug for at blive klædt på til opgaven.

4.3.1 Der er et uopfyldt behov for kompetenceudvikling efter indførelsen af FGU og KUI

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der opleves et behov for kompetenceudvikling blandt medarbejderne i KUI i forlængelse af oprettelsen af FGU og indførelsen af KUI, jf. tabel 4.2. Et flertal af kommunerne (65 %) vurderer, at reformen i høj grad (18 %) eller i nogen grad (47 %) har medført behov for kompetenceudvikling blandt KUI-medarbejderne. Kun 6 % vurderer, at der slet ikke har været behov for kompetenceudvikling.

TABEL 4.2

I hvilken grad vurderer du, at oprettelsen af FGU og indførelsen af KUI har medført behov for kompetenceudvikling blandt KUI-medarbejderne? Her tænkes der alene på behovet for kompetenceudvikling, ikke på, om der er blevet iværksat initiativer.

	Antal	Procent
I høj grad	15	18 %
I nogen grad	39	47 %
I mindre grad	24	29 %
Slet ikke	5	6 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

I spørgeskemaundersøgelsen har respondenterne haft mulighed for at uddybe, hvilke slags kompetenceudviklingsbehov de især har oplevet.³² Af disse besvarelser fremgår det, at kompetenceudviklingsbehovet spænder vidt. Behovene kan kategoriseres under følgende overskrifter:

Tværfagligt samarbejde og helhedstækning

- Udvikling af kultur og samarbejde internt i kommunen
- Udvikling af samarbejde med FGU

Elementer i FGU

- Egu
- Kombinationsforløb

Styringsredskaber i forbindelse med FGU

- Målgruppevurdering
- Uddannelsesplaner
- Relationelle, specialpædagogiske og socialfaglige kompetencer
- Indsigt i uddannelsessystemet, vejlederkompetencer og kontaktpersonordning
- Tosprogsområdet og sprogvurdering
- Ny lovgivning
- IT og GDPR.

Det er værd at bemærke, at de områder, hvor der ses behov for kompetenceudvikling, bredt set svarer til de udfordringer, som der er peget på i casekommunerne via interviewene. Understøttelsen af det tværfaglige samarbejde og sikringen af tilstrækkelig bredt forankret viden om FGU-relaterede opgaver og målgruppe ses således som væsentlige områder.

Ser man på, i hvilken grad der har været gennemført kompetenceudvikling af KUI-medarbejderne ift. opgaver, der knytter an til FGU, modsvarer omfanget ikke det oplevede behov (på tidspunktet for dataindsamlingen).

³² Spørgeskemaundersøgelsen er besvaret af ansvarlige for KUI's arbejde med FGU. Respondenterne har haft mulighed for at uddybe, hvilke slags kompetenceudviklingsbehov de især har oplevet er til stede blandt KUI's medarbejdere.

Tabel 4.3 viser, i hvilken grad der har været gennemført kompetenceudvikling af medarbejderne ift. opgaver i relation til FGU. Det fremgår, at 19 % angiver, at der slet ikke er gennemført kompetenceudvikling af medarbejderne, 25 %, at der i nogen grad er gennemført kompetenceudvikling, mens kun 5 % angiver, at der i høj grad er gennemført kompetenceudvikling.

Sammenholdt med det oplevede behov for kompetenceudvikling viser resultaterne, at der fortsat er et behov for kompetenceudvikling blandt KUI-medarbejderne, som ikke er mødt.

TABEL 4.3

I hvilken grad har der været gennemført kompetenceudvikling af KUI-medarbejderne ift. opgaver i relation til FGU?

	Antal	Procent
I høj grad	4	5 %
I nogen grad	21	25 %
I mindre grad	42	51 %
Slet ikke	16	19 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Givet det brede fortolkningsrum, som KUI har til at løse de nye opgaver ift. FGU og de forskellige organiseringer, som i nogle tilfælde giver medarbejderne nye opgaver i forhold til målgruppen, er der fortsat brug for at arbejde med vidensdeling og sikring af et fælles grundlag og en fælles forståelse, både internt i kommunerne og mellem KUI og FGU, som afsæt for løsning af opgaverne.

Det skal nævnes, at BUVM har arrangeret en række dialogmøder, som netop har sigtet på at facilitere drøftelser og erfaringsudveksling mellem FGU'er og KUI'er. Set i lyset af, hvor stor en ændring FGU indebærer, er det dog ikke overraskende, at der fortsat kan være behov for at arbejde med at sikre et tilstrækkeligt fælles grundlag for arbejdet. Der vil blive set nærmere på udviklingen på dette område (såvel som på KUI's øvrige arbejde med FGU-området), når der gennemføres en opfølgende spørgeskemaundersøgelse senere i evaluerings- og følgeforskningsprogrammet.

4.3.2 Andre kommuner er vigtige sparringspartnere i arbejdet med FGU

Tabel 4.4 viser KUI's vigtigste samarbejdsaktører i arbejdet med FGU. 70 % af respondenterne peger på "Andre kommuner, som KUI deler FGU med" som en af de aktører, der har haft størst betydning for KUI's arbejde med FGU. Derudover peger 36 % på "erhvervsskoler, der aftager FGU-elever", 27 % angiver "kommuner, som man har samarbejdet med om UU", mens 24 % peger på "praktik- og aftagervirksomheder". Derudover nævner 16 % af kommunerne Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet (STUK) som en af vigtigste samarbejdsaktører i deres arbejde med FGU.

TABEL 4.4

Angiv, hvilke af nedenstående aktører som har eller har haft størst betydning for jeres arbejde med FGU. (Maks. 3 svar) (n = 83)

	Antal	Procent
Andre kommuner, som vi deler FGU med	58	70 %
Erhvervsskoler, der aftager FGU-elever	30	36 %
Andre kommuner, som vi har samarbejdet med om UU	22	27 %
Praktik- og aftagervirksomheder	20	24 %
STUK	13	16 %
Hf-uddannelsesinstitutioner, der aftager FGU-elever	9	11 %
Ingen af ovenstående aktører	9	11 %
KL	8	10 %
Andre kommuner i øvrigt	4	5 %
FGU Danmark	1	1 %
Lokale foreninger	0	0 %
Elevorganisationen for FGU-elever "Modstrøm"	0	0 %
Andre:	0	0 %
Total	174	210 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: Spørgsmålet er stillet som et multiple-choice-spørgsmål, hvorfor procenterne summer til mere end 100 %.

Når det gælder samarbejdet med kommuner, som man "deler" FGU med, giver casekommunerne eksempler på, hvordan det både kan dreje sig om fælles formater og systemer, men også om mere uformel inspiration og gensidig læring om fx tilrettelæggelse af den løbende kontakt mellem FGU og KUI. Her har STUK bl.a. været vigtig i forbindelse med afklaring af spørgsmål og som organisator af dialogmøder.

Undersøgelsen peger dog på, at kommunerne i endnu højere grad kunne have gavn af erfaringsudveksling og videndeling. Både med andre kommuner og med FGU-institutionerne. 36 % angiver, at man, blandt de medarbejdere i kommunen, der arbejder med FGU, i mindre grad eller slet ikke har opnået en tilstrækkelig grad af videns- og erfaringsudveksling med medarbejdere fra andre kommuner. Det samme gør sig gældende for 20 % af respondenterne, når det kommer til videns- og erfaringsudveksling med medarbejderne på FGU-institutionerne (jf. tabel C.6 i tabelbilag).

4.4 Status på samarbejdet mellem KUI og FGU

4.4.1 Det overordnede billede er positivt, men der er store kommunale forskelle

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at størstedelen af de KUI-ansvarlige angiver, at samarbejdet med FGU i høj grad er velfungerende (63 %). 35 % vurderer, at samarbejdet i nogen grad er velfungerende, mens blot 2 %, oplever, at samarbejdet i mindre grad er velfungerende. Det fremgår af tabel 4.5.

TABEL 4.5

I hvilken grad kendetegner følgende udsagn jeres samarbejde med FGU?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Vores samarbejde med FGU er velfungerende (n = 83)	63	35	2	0	100
Vores samarbejde med FGU bygger på en opfattelse af, at arbejdet med FGU er en fælles opgave (n = 83)	69	28	4	0	100
Vores samarbejde med FGU er præget af en kultur, hvor vi nemt kan kontakte hinanden ved behov (n = 83)	84	12	4	0	100
Vores samarbejde med FGU er organiseret på en måde, der sikrer en løbende kontakt mellem vejlederne fra KUI og FGU (n = 83)	69	27	5	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Af tabellen fremgår det også, at KUI i mange kommuner har en oplevelse af, at deres samarbejde med FGU i høj grad er præget af en kultur, hvor de kan kontakte hinanden ved behov (84 %). Når det kommer til spørgsmålene vedr. fælles opgaveforståelse og løbende kontakt mellem vejledere fra KUI og FGU er besvarelsene lidt mindre positive.

De kvalitative interview peger på, at et velfungerende samarbejde overordnet set handler om en åben dialog, hvor begge parter har gode intentioner og går konstruktivt til udfordringer. Samtidig tegner der sig et billede af, at der kan være udfordringer ift. samarbejdet om konkrete opgaver (se kapitel 5 og 6 for mere om erfaringer med arbejdet med målgruppevurdering og uddannelsesplaner).

Der er stor forskel på, hvor langt man i de fem casekommuner er kommet med hensyn til relationer og samarbejde. Her spænder beretningerne fra en oplevelse af, at FGU og KUI er nået til et punkt, hvor parterne i fællesskab kan løse alle slags problemer, til en konstatering af, at man fortsat er ved at lære hinanden at kende på et lederniveau. Udskiftning blandt medarbejdere kan være en forklaring på, hvorfor samarbejdet nogle steder ikke er så veletableret, som det ses andre steder. I forlængelse heraf er der også eksempler på samarbejder, hvor parterne kender hinanden fra tidligere, hvilket har givet ”200 km forspring”, som en FGU-leder formulerer det.

Forskelle i samarbejdet viser sig bl.a. ved en forskellig grad af formalisering af samarbejdet mellem KUI og FGU. Det gælder både med hensyn til nedskrevne arbejds- og procesdokumenter og klare aftaler i form af mødestrukturer og aftaler om ansvars- og rollefordeling i forbindelse med en række forskellige processer. De fleste har en vis grad af nedskrevne arbejds- eller procesbeskrivelser, der tydeliggør, hvad KUI's og FGU's rolle og ansvar er. Af tabel 4.6 fremgår det, at 88 % af de KUI-ansvarlige angiver, at de i høj grad (48 %) eller nogen grad (39 %) har sådanne. Det er en mindre andel (12 %), der kun i mindre grad har det.

Derudover har flertallet af KUI'er klare aftaler (fx med hensyn til en fast mødekadence), der sætter rammer for samarbejdet med FGU. I alt 58 % af de KUI-ansvarlige svarer, at der i høj grad er sådanne, mens hhv. 30 % og 12 % svarer "I nogen grad" og "I mindre grad".

TABEL 4.6

I hvilken grad kendetegner følgende udsagn rammerne for jeres samarbejde med FGU?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Der er klare aftaler, der sætter rammer for samarbejdet (fx fastlæggelse af mødekadence mellem KUI og FGU) (n = 83)	58	30	12	0	100
Der er nedskrevne arbejds- eller procesbeskrivelser, der tydeliggør hvad KUI's og FGU's rolle og ansvar er (n = 83)	48	39	10	4	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Samarbejdet mellem KUI og FGU kan også variere alt efter, hvilken af institutionens FGU-skoler der er tale om. 18 % af de KUI-ansvarlige angiver, at der i høj grad er forskel på, hvordan samarbejdet fungerer med forskellige skoler under den lokale FGU-institution. 40 % svarer "I nogen grad", mens det gælder for 27 %, at de svarer "I mindre grad" (16 %) eller "Slet ikke" (11 %) (se tabel C.7 i tabelbilag).³³

Omvendt er der også eksempler fra de kvalitative interviews med FGU'er, som dækker flere kommuner, der viser, at FGU også kan opleve forskelle i, hvordan samarbejdet med KUI fungerer. Eksempelvis peger en FGU-leder på, at der er forskel på samarbejdet ift. målgruppevurdering og uddannelsesplan, alt efter hvilke andre tilbud de forskellige kommuner bruger, mens der andre steder peges på, at forskelle i organisering kan have betydning for, hvordan samarbejdet i praksis fungerer, eksempelvis ift. hvor klare kommunikationslinjer man oplever, og om forskellige dele af KUI (fx jobcenter-delen og UU-delen) har samme tilgang.

³³ En kommune kan godt have et vist samarbejde med andre skoler under den relevante FGU-institution end den ene skole, der typisk ligger i kommunen. Dog kan det tænkes, at omfanget af samarbejde varierer, og at dette kan være med til at forklare oplevelsen.

4.5 Forhold af betydning for samarbejdet mellem KUI og FGU

I dette afsnit sættes fokus på, hvilke forhold der ser ud til at have betydning for samarbejdet mellem KUI og FGU. Indledningsvist skal bemærkes, at opstartsfasen for FGU vurderes at have påvirket vilkårene for samarbejde mellem KUI og FGU i den forstand, at den første tid var turbulent for FGU, og at opstarten og den daglig drift krævede meget opmærksomhed.

4.5.1 Systematik og formalisering af samarbejdet understøtter samarbejdet

Undersøgelsen viser, at systematik og formalisering af samarbejdet mellem KUI og FGU er et forhold, som kan være med til at understøtte et velfungerende samarbejde. Blandt de kommuner, der vurderer, at samarbejdet er velfungerende, er en overvægt af kommuner, der angiver, at nedenstående tre forhold i høj grad er til stede.³⁴ (For yderligere detaljer, se tabel C.8-C.10 i tabelbilag).

- Klare rammer for samarbejdet (fx fastlæggelse af mødekadence)
- Nedskrevede arbejdsbeskrivelser
- En organisering, der sikrer løbende kontakt mellem vejlederne fra KUI og FGU.

I det kvalitative materiale fremgår det også tydeligt, at formaliseringen af samarbejdet er et afgørende vilkår, der kan være med til at understøtte et velfungerende samarbejde. Det viser sig blandt andet ved, at medarbejdere i de kommuner, der ikke oplever at være så langt med opbygning af samarbejdet mellem KUI og FGU, giver udtryk for et behov for i højere grad at få formaliseret samarbejdet i form af fx nedskrevede arbejds gange og faste mødestrukturer, der også indbefatter medarbejdere på vejlederniveau.

En KUI-leder beskriver samtidig en udfordring, der består i, at kommunens arbejds gange endnu er under konstant forandring:

Jeg ville ønske, at der var mere skrevet ned, men det er mere en praksis, som er blevet udviklet gennem de seneste par år. Måske er vi også ved at være der, at vi kunne skrive nogle gode arbejds gange ned, som også er bæredygtige. Hvor hvis vi havde gjort det fra start... Vi har en vejlederhåndbog om samarbejdet med FGU, men der sker det med dokumenter, at så snart de er lavet, så er de forældet. [...] Det kunne nok være relevant, at det næste, man kiggede på, var at få lavet en håndbog, hvor man kunne slå op og vide, at arbejds gangen var sådan.

KUI-leder

Derudover er det en pointe blandt nogle KUI-medarbejdere, at det er vigtigt at finde en balance mellem rammer og struktur på den ene side og frihed og fleksibilitet på den anden. De fremhæver, at en høj grad af formalisering ikke ubetinget er at foretrække fremfor en mere behovsstyret tilgang. Her fremhæves det, at der er risiko for at bruge flere ressourcer end nødvendigt med faste tilgange.

³⁴ Der kan ikke peges på et entydig kausalt forhold mellem eksempelvis klare aftaler og et velfungerende samarbejde: Et godt udgangspunkt i form af fx personkendskab kan således både gøre det nemmere at indgå de klare aftaler og styrke det løbende samarbejde. Blandt casekommunerne er der dog eksempler på, at klare aftaler og kommunikations gange opleves som positivt, mens uklarheder og varierende praksis skaber vanskeligheder. Det kan således tyde på, at systematik og en formalisering af samarbejdet kan være med til at understøtte samarbejdet mellem KUI og FGU.

4.5.2 Information, dialog og stærke relationer understøtter samarbejdet

Et andet forhold, der kan være med til at understøtte samarbejdet mellem FGU og KUI, er information og dialog. Derudover vidner interviewene også om, at personbårne relationer ofte spiller en central rolle i det velfungerende samarbejde.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at de kommuner, der oplever, at de får tilstrækkelig og rettidig information om de unge undervejs i uddannelsesforløbet på FGU, også vurderer samarbejdet mere positivt. Tilsvarende opleves samarbejdet mere positivt blandt de kommuner, der angiver, at FGU henvender sig til KUI, når der brug for at drøfte en elevs situation, og som angiver at samarbejdet med FGU er præget af en kultur, hvor parterne nemt kan kontakte hinanden ved behov (for yderligere detaljer se figur C.9 i tabelbilag).

Disse tendenser kommer også til udtryk i det kvalitative datamateriale. Her understreger både KUI og FGU betydningen af informationsudvekslingen mellem KUI og FGU, hvor vigtigheden af tæt dialog om uddannelsesplaner og løbende og rettidig information understreges (se også kapitel 6). Samtidig er det et fremtrædende perspektiv, at det kan være svært at finde gode processer for, hvornår KUI skal kontaktes og inddrages i forbindelse med elevsager.

Noget andet, der træder tydeligt frem i interviewene, er betydningen af stærke relationer i samarbejdet mellem medarbejdere på forskellige niveauer i KUI og FGU, herunder forudgående personkendskab fra sektoren fra før FGU's tid. Desuden pointeres det, at udskiftning af medarbejdere er en udfordring, ikke kun ift. den organisatoriske viden, men også pga. det relationelle arbejde.

I en kommune, hvor samarbejdet beskrives som velfungerende, fortæller en FGU-direktør, at der er etableret gode relationer på ledelsesniveauet, hvilket er afgørende for samarbejdet mellem KUI og FGU. Her har hyppige og faste møder på ledelsesniveauet betydet, at gruppen af ledere har lært hinanden at kende og medvirket til at sikre et "rigtig godt samarbejde uden mislyd", som FGU-direktøren formulerer det.

En FGU-leder i en anden kommune påpeger, at det er lettere at tale om udfordringer og "ups'ere", når der er et personligt og tillidsfuldt forhold. Han påpeger, at han har fokus på det relationelle (og nævner samtidig, at han fortsat er i proces med at etablere relationer) ved at prioritere dialog, en uformel og venlig tone samt et højt informationsniveau fra FGU-siden til KUI, som han vurderer er det, der virker i forhold til at sikre et godt samarbejde. Her betyder forudgående relationer noget:

Der sidder også nogle knusende dygtige konsulenter fra social- og arbejdsmarkedsområdet og en fra børne- og kulturområdet. [...] Hvis vi er tvivl om noget med stolene, så ringer vi aldrig for gæves ved at ringe til hende. Hun er altid parat til at hjælpe os. Det skal være en del af billedet, for en ting er det formelle, teknokratiske og organisatoriske, som kan tegnes i et diagram, men der er også altid nogle lige bagom.

FGU-leder

Endelig fremhæves det blandt nogle casekommuner, at der er gode erfaringer med, at KUI-vejledere har deres gang på FGU. Den løbende personlige kontakt betyder, at KUI-vejlederne er tilgængelige for både FGU-vejledere og FGU-elever, og det understøtter samtidig kendskabet til hinandens hverdag.

4.5.3 Fælles opgaveforståelse og kendskab til hinandens arbejdsbetingelser understøtter samarbejdet

Det tredje forhold, der kan være med til at understøtte et velfungerende samarbejde mellem FGU og KUI, er en fælles opgaveforståelse.³⁵ En dimension i dette handler om, at parterne har et gensidigt kendskab til respektive arbejdsbetingelser og incitamentsstrukturer.

Blandt de kommuner, der oplever, at samarbejdet i høj grad bygger på en opfattelse af, at arbejdet med FGU er en fælles opgave, angiver en overvægt (77 %) af kommunerne, at samarbejdet i høj grad er velfungerende. Den tilsvarende andel er hhv. 35 % og 0 % blandt de kommuner, der kun i nogen eller mindre grad angiver, at samarbejdet bygger på en opfattelse af, at arbejdet med FGU er en fælles opgave (for yderligere detaljer se tabel C.11 i tabelbilag).

I de kvalitative interviews beskrives det, hvordan en fælles forståelse af opgaven med hensyn til FGU betyder noget for, at samarbejdet er velfungerende. En FGU-leder udtrykker det således:

Hvis vi har en fælles forståelse af, hvad opgaven med den enkelte går ud på, jo bedre kan vi løse det. [...] Det skal ikke være et kunde-leverandør-forhold. Vi skal have en fælles forståelse af opgaven. Det skal vi også selv være opmærksomme på. KUI-vejlederne, der kommer med en elev til os, gør det ikke for at genere os. Der skal være en forståelse om, at det her gør vi i fællesskab.

FGU-leder

Omvendt fremgår det af interviewene, at uenigheder om opgaveforståelse og opgaveløsning kan udfordre samarbejde. Sådanne uenigheder kan være til stede på såvel ledelsesniveau som på vejlederniveau. Således beskriver en FGU-leder, at de forskellige perspektiver på FGU, som hun oplever udfordrer samarbejdet særligt med en kommune, betyder, at hun har måttet ”kæmpe slårkampe på chefniveau” og har brugt meget tid på at diskutere indhold, formål og lovligheder ift. FGU. På vejlederniveau kan der også være forskellige opfattelser af, hvordan arbejdet med FGU skal gribes an. Flere steder beskrives det, hvordan et forskelligt syn på, hvad der er den rigtige tilgang til de unge, kan føre til misforståelser. I en kommune beskriver en FGU-leder fx, hvordan vejlederne i KUI og ved FGU kan misforstå hinandens hensyn om at ville noget godt for den unge, når de har forskellige opfattelser af, hvad der er den bedste strategi ift. den unge:

Det, som også kan skade, det er, hvis man misforstår hinandens ønske om at gøre noget godt for de unge. Det kan give udfordringer, især for vejledergruppen, at vi... Det er hjerternes fest, FGU og KUI, det er de glødende store hjerter, som vil alt godt for de her unge. Der kan være nogle misforståede hensyn, ikke kun hos KUI, men også hos FGU, til, hvordan den unge skal behandles. Om det er rigtigt med et skub eller at trække dem tæt ind til sig.

FGU-leder

Når der opstår misforståelser og konflikter mellem KUI og FGU, kan økonomien spille en rolle. Fx beskriver en FGU-leder et modsætningsforhold mellem et kommunalt fokus på budgetter og et fokus på, hvad FGU ser som realistiske tidsmæssige rammer og den unges behov. Hun beskriver det således:

³⁵ Det kvalitative datamateriale uddyber, hvordan en fælles opgaveforståelse kan handle om flere ting: både en fælles forståelse af, hvad formålet med FGU er, dvs. ”hvad FGU er”, og ”hvad FGU skal kunne”, og et fælles syn på opgaveløsningen, dvs. hvordan arbejdet med FGU skal gribes an, og hvilken tilgang til de unge der er den ”rigtige”. Derudover handler det også om en oplevelse blandt KUI og FGU om at spille på samme hold i arbejdet med FGU.

Nogle dele af kommunerne tænker kroner og ører. Det skal de også, men jeg kæmper for at forklare, at når vi anbefaler det her, så er det ikke for, at vi skal have taxameter for tre måneder ekstra, det er, fordi vi vurderer, at der er behov for det. Der er nogle benspænd i det. [...] Jeg tror, de [en specifik kommune] har tendens til at kigge på os som en pengemaskine. I det øjeblik, at vi har vist, hvad vi duer til, bliver vores vurdering af den unge taget mere seriøst.

FGU-leder

Ud over en fælles opgaveforståelse er parternes kendskab til hinandens respektive arbejdsbetinger og incitamentsstrukturer med til at styrke et samarbejde mellem KUI og FGU. En KUI-leder fortæller fx, hvordan nogle FGU-vejledere blev irriterede over, hvad der fra deres perspektiv lignede manglende information ved målgruppevurderingen og uddannelsesplanen:

[...] Hvad var det for et lortearbejde, de [KUI-vejledere] havde lavet [oplevelse fra FGU-vejledernes perspektiv, som her genfortælles]? Og det snakkede jeg så med den [FGU-]afdelingsleder om, og jeg inviterer ham ind og viser ham, hvordan det ser ud i mit system. Og jeg fortæller ham, at jeg giver dig kun, hvad systemet kan aflæse. Og så går vi ind og kigger på det og får ændret noget, så de får alle karaktererne med ud, og at de får et F, der hvor de unge er fritaget. Og så holder det her [irritation] jo op, fordi så har vi lavet en løsning på det. Det er bare et eksempel på, hvordan det nogle gange er helt fantastisk, hvad kommunikation kan.

KUI-leder

Dette peger igen tilbage på, at arbejdet med at sikre en fælles forståelse af, hvad opgaven med FGU indebærer, er centralt, både mellem FGU og KUI og internt i KUI.

5 KUI's arbejde med målgruppevurdering til FGU

Et helt centralt element i KUI's arbejde er at identificere de rette unge til FGU, dvs. unge, der har behov for FGU, og som har forudsætningerne for at kunne nyde godt af tilbuddet. Overordnet set viser kapitlet, at målgruppevurderingen i praksis er en udfordrende opgave.

Det skønsmæssige element, der ligger i målgruppevurderingen, ser ud til at være særligt udfordrende. Ca. halvdelen af de KUI-ansvarlige vurderer, at målgruppevurderingen i praksis i høj grad sikrer, at medarbejderne identificerer de rette unge til FGU, og under halvdelen oplever, at FGU i høj grad er enig i kommunens målgruppevurdering. Evalueringen peger på en række forskellige faktorer, der kan have betydning for kommunernes målgruppevurderingspraksis.

For det *første* ses der i casekommunerne eksempler på, hvordan målgruppevurderingspraksis kan hænge sammen med, hvor stærkt fokus der er på uddannelse hhv. på andre veje, når den unge har en indledende kontakt til kommunen, og hvad baggrund, de medarbejdere, der varetager målgruppevurderingen har. Samtidig er det tydeligt, at man internt i kommunerne netop arbejder på at styrke den gensidige videndeling om FGU og målgruppen. Udfordringen med at identificere de rette unge til FGU handler også om at få tilstrækkelig indsigt i de unges situation, således at målgruppevurderingen hviler på et solidt grundlag. Et af de redskaber, der kan bruges til at kvalificere målgruppevurderingen, er de såkaldte afsøgningsforløb.³⁶ Relativt få kommuner benytter sig af afsøgningsforløb, og i lyset af at målgruppevurderingen opleves som en vanskelig opgave, kan der være et uudnyttet potentiale i at anvende afsøgningsforløb.

For det *andet* fremgår det, at målgruppevurderingen opleves som særligt udfordrende, når det gælder unge, der ligger på kanten af målgruppen for FGU. I kapitlet beskrives udfordringer med at indfri intentionerne om at rumme en så bred gruppe af unge, som reformen lægger op til. I den sammenhæng er det vigtigt, at den fælles forståelse styrkes, fx ved at KUI og FGU i fællesskab drøfter, hvordan målgruppen for FGU forstås set ift. hverdagen på FGU og de rammer, KUI sætter for de unges forløb.

For det *tredje* fremstår tilgængeligheden af andre tilbud som et forhold, der kan påvirke målgruppevurderingen i kommunerne. Når unge uden uddannelse og job får et andet tilbud end FGU, peger kommunerne især på utilstrækkelige personlige eller sociale forudsætninger som årsag hertil. Her peger erfaringer fra casekommunerne på, at brug af andre tilbud forud for eller som supplement til FGU nogle steder opleves som nyttige ift. at gøre FGU relevant for flere unge, der ellers ikke

³⁶ Afsøgningsforløb er forløb ved FGU af op til to ugers varighed, som skal kvalificere vurderingen af, om FGU er et relevant tilbud til den unge.

ville få gavn af FGU. Nogle kommuner bruger ekstra ressourcer på tilbud, der på forskellig vis støtter unge, der er på kanten af målgruppen for FGU, mens økonomi i andre kommuner fremhæves som en begrænsende faktor. I forlængelse heraf skal det nævnes, at det også kan have implikationer for rummeligheden af FGU, hvis der på anden vis kan støttes op omkring den unge inden for rammerne af FGU. Eksempler på sådanne foranstaltninger er nedsat tid og kontaktpersonordningen. Kommunerne har forskellig praksis for brug heraf, og dette kan have betydning for, om en ung vurderes til at kunne klare FGU.

Endelig viser kapitlet, at kommunernes praksis for anvendelse af FGU i vid udstrækning hænger sammen med deres opfattelse af FGU samt med deres samarbejde med FGU-institutionerne, sådan at de kommuner, der har et positivt syn på FGU og samarbejdet, også er mere tilbøjelige til at målgruppevurdere unge til FGU. Kommuner, der ikke har en FGU-skole inden for kommunegrænsen, er ligeledes mindre tilbøjelige til at målgruppevurdere unge til FGU.

5.1 Rammer, intentioner og krav

Det har været en ambition, at FGU skulle være en mulig "hovedvej" for en væsentlig andel af de unge under 25 år, som har brug for et tilbud for at blive klar til ungdomsuddannelse eller job (Undervisningsministeriet, 2019a). Samtidig har der været en bevidsthed om, at det ikke er alle unge, hvor FGU er et relevant tilbud.³⁷ Den kommunale ungeindsats har til opgave at vurdere, hvilke unge der konkret falder inden og uden for målgruppen, og hvilke andre tilbud unge uden for målgruppen i så fald skal have.³⁸ Som led heri skal kommunen foretage en samlet afvejning af mulige tilbud og indsats på tværs af sektorlovgivninger.³⁹

Målgruppevurderingen består af en række trin (se figur C.10 i tabelbilag for en oversigtsfigur over målgruppevurderingen, som den præsenteres i publikationen *Kom godt i gang med målgruppevurdering* (Undervisningsministeriet, 2019b)).

De første trin handler om at afklare faktuelle forhold, der afgør, om den unge falder inden for målgruppen, såsom alder, beskæftigelsesforhold, og om den unge har gennemført en ungdomsuddannelse eller lever op til adgangskravene for optag på en sådan. De næste trin fordrer en mere skøns-mæssig vurdering af, om den unge vil være i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse, eller om den unge har behov for en særlig forberedende indsats, herunder om den unge kan opnå relevant progression.

5.2 Praksis og erfaringer med målgruppevurdering

Mens de første trin i målgruppevurderingen kan forventes at være relativt enkle at afklare, er det hovedsageligt de mere skøns-mæssige trin i målgruppevurderingen, der er forbundet med udfordringer ift. at identificere de rette unge til FGU. Her peger evalueringen på en række forskellige faktorer, der kan have betydning for kommunernes målgruppevurderingspraksis. Det drejer sig om

37 Jf. estimaterne af, hvor mange der ville blive optaget på FGU fra starten.

38 I aftaleteksten bag FGU står der således: "Den kommunale ungeindsats skal målgruppevurdere den unge til den mest målrettede vej for at få den unge i uddannelse eller beskæftigelse med inddragelse af den unges ønsker og interesser. For de fleste unge vil det være FGU" (Undervisningsministeriet, 2017, s. 9).

39 Ofte vil FGU være det mest oplagte tilbud for den unge, men der vil være også tilfælde, hvor den unge har behov for specialiserede behandlingstilbud, beskæftigelsestilbud eller et skoleophold på frie fagskoler, højskoler, ungdomsskoler, STU eller TAMU (Undervisningsministeriet, 2019b, s. 4).

følgende fire faktorer, der udfoldes i de følgende afsnit efter fremlæggelse af resultaterne om udfordringerne knyttet til skønselementet:

1. Hvilke typer af medarbejdere der møder den unge, og hvilken information der ligger til grund for målgruppevurderingen
2. Hvilke unge i målgruppen der er tale om
3. Hvilke andre tilbud der er til rådighed i kommunen, herunder tilbud, der kan "forberede" til FGU, og støtteforanstaltninger, som kan støtte den unge på FGU
4. KUI's syn på FGU og deres indbyrdes samarbejde.

5.2.1 Skønselementet i målgruppevurderingen er en udfordring

Helt overordnet viser evalueringen, at det ikke er alle steder, at man oplever at identificere de rette unge til FGU. 53 % af kommunerne vurderer, at målgruppevurderingen i høj grad sikrer, at medarbejderne identificerer de rette unge til FGU. 42 % vurderer, at det i nogen grad gør sig gældende, mens 5 % mener, at målgruppevurdering i mindre grad sikrer, at de rette unge identificeres. Det fremgår af tabel 5.1.

TABEL 5.1

I hvilken grad vurderer du, at målgruppevurderingen i praksis sikrer, at medarbejderne identificerer de rette unge (dvs. unge, der har behov for FGU, og som har forudsætninger for at opnå en relevant progression)?

	Antal	Procent
I høj grad	44	53 %
I nogen grad	35	42 %
I mindre grad	4	5 %
Slet ikke	0	0 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

I den sammenhæng er det værd at bemærke, at registerundersøgelsen viser, at der både er stor forskel på, hvor stor en andel af de unge uden job eller uddannelse som målgruppevurderes til FGU i kommunerne, og hvor stor en andel heraf som eksempelvis har dårlige sproglige eller faglige forudsætninger. Med den brede målgruppe og variationen i målgruppevurderingspraksis er det ikke overraskende, hvis det nogle gange opleves som vanskeligt at identificere de "rette" unge.

En indikator for, i hvilken udstrækning det lykkes at identificere de rette unge til FGU, er, i hvilken grad FGU er enige i kommunernes målgruppevurdering og henvisning til FGU. Her viser både inter-

views med FGU-ledere, der samarbejder med casekommunerne, såvel som interviews og spørgeskemaundersøgelsen med KUI-ansvarlige, at der ikke er altid er enighed.⁴⁰ Spørgeskemaundersøgelsen viser, at 45 % af kommunerne oplever, at FGU i høj grad er enige i deres vurderinger af, om de unge passer ind på FGU, mens samme andel (45 %) vurderer, at det i nogen grad er tilfældet. Endelig er der 10 % af kommunerne, der angiver, at FGU kun i mindre grad er enige i deres vurderinger. Det fremgår af tabel 5.2.

TABEL 5.2

I hvilken grad oplever du, at FGU-medarbejderne er enige i jeres kommunes vurderinger af, om de unge i praksis passer ind i målgruppen for FGU?

	Antal	Procent
I høj grad	37	45 %
I nogen grad	37	45 %
I mindre grad	8	10 %
Slet ikke	0	0 %
Ved ikke/har ikke fået tilbagemeldinger fra FGU herom	1	1 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Der kan være flere årsager til, at FGU kan være uenige med KUI, ift. om det er de rette unge, der henvises til FGU. Interviews med både KUI og FGU illustrerer, hvordan det typisk drejer sig om forskellige opfattelser af, hvorvidt et ungt menneske har forudsætningerne for at opleve en relevant faglig, social eller personlig progression på FGU. En FGU-leder og en KUI-leder, der samarbejder om en specifik FGU-skole, forklarer fra hvert sit perspektiv:

Vi får elever, som vi synes er på kanten af at være en FGU-elev [...] Vi vil gerne være en bedre gatekeeper. Hvis vi skal tage imod en elev, så vil vi have en dialog med KUI om, hvilket samarbejde vi skal have op at køre, fx hvis det er en elev med store misbrugsproblemer. Vi får også elever, som burde være STU-elever. Vi er ikke sure over at få elever. Men vi får nogle, som får et nederlag. Det er ærgerligt.

FGU-leder

Fra KUI-lederens perspektiv illustreres refleksionerne over, hvad FGU "gør forkert", hvis det er tanken, at hele den brede målgruppe skal rummes – hvilket erfaringerne peger på er vanskeligt. KUI-lederen indleder med at beskrive, at "mange falder fra", og at "for mange kommer tilbage igen på offentlig forsørgelse", og fortsætter:

40 I denne delundersøgelse er FGU's vurderinger alene belyst gennem de kvalitative interviews, og de bredt dækkende svar er derfor indhentet ved at spørge til KUI's erfaringer som en del af spørgeskemaundersøgelsen. FGU's opfattelse af, hvorvidt de rette unge identificeres via målgruppevurderingerne og erfaringerne med at skabe et inkluderende læringsmiljø for eleverne, belyses yderligere i delundersøgelse to af evaluering- og følgeforskningsprogrammet for FGU.

Handler det om, at fastholdelsen ikke var god nok? Handler det om, at der skulle være sket noget andet, før man kom på FGU? [...]. Jeg er løbende i dialog med vores FGU, i forhold til, om de [eleverne] er for tunge. [...]. Men igen, hvis det er hovedvejen at gå, så er der ikke nogen tvivl om, at de [FGU] er placeret på landkortet som nogen, der kan tage nogle grupper, der er udfordrede. Men altså, om vi er helt i mål [med målgruppevurderingen]? Det er vi ikke. Vi er ikke helt i mål med at nuancere den målgruppe helt. Det tror jeg ikke, de er nogen steder. For dilemmaet er, hvad kan vi stille i stedet for?

KUI-leder

Disse citater illustrerer en bredere erfaring blandt casekommunerne, nemlig at man fra FGU's side oplever, at KUI's målgruppevurdering i nogle tilfælde betyder, at unge uden tilstrækkelige forudsætninger sendes til FGU. Der er bevidsthed om, at man ikke altid kan ramme rigtigt med et skøn, men det ses som et bredere problem knyttet til bl.a. forskellige syn på FGU's rummelighed og til muligheden for at bruge andre tilbud.

Forventningsafstemning vedr. FGU's rummelighed

Dialog fremhæves derfor som et centralt element i at styrke målgruppevurderingen, således at FGU og KUI i fælleskab kan blive bedre til at "nuancere målgruppen" og finde grænserne for, hvor rummelig FGU kan og skal være.

Nogle FGU-ledere giver udtryk for, at de udfordringer, der giver anledning til problemer med at rumme en ung, ofte kunne eller burde være fundet i målgruppevurderingen, men at det også handler om at "lære at bruge redskabet". Det fremhæves også som vigtigt med en forventningsafstemning, hvor KUI og FGU får drøftet grænserne for, hvor rummelig FGU kan og bør være. Et led i denne forventningsafstemning handler også om, at FGU er tydelig, i forhold til hvad det er, FGU kan tilbyde, og hvad man kan rumme. Det beskriver bl.a. en FGU-leder:

Det gjorde en forskel, da vi gennemgik hele vores skoletilbud og sagde: "Det vil vi på det her værksted, de får dansk og matematik i sådan et omfang," og blev konkrete med, hvad vi ville. Men til at starte med stod vi med en ny organisering. Men jo skarpere vi er på, hvad vi tilbyder, jo nemmere er det også at målgruppevurdere. Hvis man svæver [ift. hvad skolen tilbyder og "er"], så bliver det også sværere at målgruppevurdere. Vi har begge [KUI og FGU] taget fejl undervejs. Jo skarpere vi er på vores tilbud, desto bedre går målgruppevurderingen.

FGU-leder

En velfungerende målgruppevurderingspraksis forudsætter således, dels at KUI og FGU løbende har en dialog om, hvordan målgruppen for FGU forstås, og dels at FGU-institutionerne og skolerne er tydelige ift. og kan formidle, hvad de som skoler kan tilbyde, da det understøtter KUI's mulighed for foretage et godt match mellem de unge og skolen.

5.2.2 Målgruppevurderingspraksis kan påvirkes af, hvilke medarbejdere den unge møder

Den første faktor, der har betydning for kommunernes målgruppevurderingspraksis, handler om, hvilke medarbejdere der møder den unge, og hvilken information der er tilgængelig som grundlag for målgruppevurderingen.

Den unges indgang til kommunen og medarbejderbaggrund har betydning

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at det i langt de fleste kommuner (94 %) er uddannelsesvejledere, der foretager målgruppevurderingen (se tabel C.12 i tabelbilag). I de kvalitative interviews er der dog også eksempler på, at andre kan være involveret, fx medarbejdere fra beskæftigelsesområdet.

I nogle kommuner er der en oplevelse af, at målgruppevurderingspraksissen kan afhænge af, hvilken type medarbejdere der varetager den, og hvilken vej frem til målgruppevurderingen den unge tager (hvilke afdelinger der er involveret). En KUI-medarbejder giver fx udtryk for, at der kan være forskel på, hvilke typer tilbud der er fokus på, alt efter om en ung har sin indgang til vejledning via fx et jobcenter eller via uddannelsesvejledningen: *"På jobcenteret prøver de primært at få dem henvist til et arbejde. Det er den største forskel"*. I en anden kommune peges der på, at der ikke altid er et ensartet kendskab til – eller syn på – målgruppen i forskellige afdelinger af det kommunale system, ligesom man arbejder ud fra forskellige lovgivninger. En KUI-medarbejder beskriver forskelle i vilkår for arbejdet som uddannelsesvejleder og som jobcentermedarbejder således:

Det er to forskellige diskurser. Vi er en uddannelsesdiskurs. Det andet er en forvaltningsdiskurs med budgetter og lovgivning. Vi har også lovgivning, men deres er ekstrem stram.

KUI-medarbejder

En kommune peger tilsvarende på, at det kan være udfordrende, hvis jobcentermedarbejdere i højere grad end før skal tænke på uddannelse, da der kan være mindre kendskab til de unge i målgruppen, set i et uddannelsesperspektiv. Omvendt er der også KUI-medarbejdere (med uddannelsesvejlederbaggrund), der oplever, at jobcentermedarbejdere generelt er opmærksomme på uddannelsesbehovet.

I forlængelse heraf beskriver flere kommuner, hvordan de inden for rammerne af KUI arbejder med at sikre en god og løbende kontakt mellem uddannelsesvejledere og jobcentermedarbejdere, sådan at der sikres en opmærksomhed på at identificere de unge, der med fordel kan målgruppevurderes til FGU.⁴¹

I en kommune beskriver en KUI-medarbejder, der konkret sidder med uddannelsesvejledning, hvordan hun har et samarbejde med jobcenteret, hvor hun overtager de unge, som søger uddannelseshjælp, og kigger på deres uddannelsesplan med dem. Hun beskriver, hvordan flere bliver *"vendt i døren, så de kommer over på FGU i stedet for på jobcentret"*. Kommunens fokus på at sikre et uddannelsesfokus i mødet med de unge kommer også til udtryk i nedenstående citat. Her forklarer en leder om dialogen med jobcenteret:

Det, vi prøver at snakke med jobcentermedarbejderne om, det er de aktiveringer [forstået som jobaktiverende indsatser], de sætter i gang, og om de reelt gør de unge mere parate til uddannelse eller arbejdsmarkedet. Der synes jeg nogle gange, at vi godt kan have en forskellig opfattelse af det, uden at det bliver en konflikt.

KUI-leder

Tilsvarende fortæller FGU-ledere, at man i deres dialog med KUI om målgruppen oplever, at forskellige områder indenfor KUI kan have forskellige syn på, hvornår FGU er det rette tilbud til en

⁴¹ Den kommunale ungeindsats dækker også jobcentrenes opgaver i forhold til unge under 25 år, jf. tanken om, at KUI skal sikre en helhedsorienteret indsats.

ung. Der kan også være forskellige blik for forskellige tilbud i forskellige dele af KUI. En KUI-medarbejder forklarer, at der er kommet mere fælles fokus på uddannelse for unge under 25, men at der stadig er forskel, alt efter hvor i KUI man møder en ung:

Måske kan man sige, at der er to forskellige kulturer. Der er en vifte af tilbud, man har i uddannelseshusets regi [under job- og arbejdsmarkedsområdet], og der er vores tilbud [i KUI-vejledning] nogle andre. Det bliver tingene gennemsyret af. I det øjeblik man begynder at snakke reel uddannelse, og at FGU er en mulighed, så kommer vi mere på banen. Ellers er vi ikke på banen før. Så der er nogle snitflader, vi hele tiden arbejder med.

KUI-medarbejder

Der er også eksempler på, at graden af fælles holdning og samtænkning varierer mellem de kommuner, en FGU samarbejder med. I den forbindelse skal det bemærkes, at holdningen til målgruppen opleves også at afhænge af vilkårene på arbejdsmarkedet i øvrigt. I forbindelse med covid-19 peger KUI-medarbejdere således på, at der var jobcentre, som i højere grad end før lagde vægt på FGU som tilbud, da en række andre muligheder ikke var tilgængelige pga. nedlukning.

Betydningen af forskellige afdelingers syn på et ungt menneskes muligheder og behov fremhæves på tværs af KUI-organiseringer, men i forskellig grad: tydeligst i kommuner, hvor jobcenter/beskæftigelses- og uddannelsesvejledning er klart adskilt, men også i kommuner, hvor der er tale om mere samlede, tværgående organiseringer. Samtidig påpeges det i kommunerne, at der for mange medarbejdere er tale om nye arbejdsopgaver, og at man har fokus på evt. behov for kompetenceudvikling blandt de forskellige medarbejdergrupper.

Disse eksempler vidner alt i alt om, at arbejdet med at sikre en helhedstænkning for unge, sådan at uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen er sammentænkt, fortsat er under udvikling flere steder. Samtidig viser eksemplerne og erfaringerne med at få forskellige organiseringer af KUI til at fungere (se kapitel 4) også, at der er tale om en igangværende proces med dialog og videndeling mellem medarbejdergrupper, og at kommunerne har fokus på den udviklingsopgave, de står midt i.

Informationsgrundlag har betydning

En anden udfordring med at identificere de rette unge til FGU handler om at få tilstrækkelig indsigt i de unges situation, således at målgruppevurderingen hviler på et solidt grundlag.

39 % af kommunerne oplever, at målgruppevurderingen i høj grad giver tilstrækkelig indsigt i den unges situation, mens 51 % oplever, at det i nogen grad er tilfældet. Endelig er der 10 %, der kun i mindre grad oplever, at målgruppevurderingen giver tilstrækkelig indsigt til at vurdere, om FGU er det rette tilbud. Det viser tabel 5.3.

TABEL 5.3

I hvilken grad oplever du, at målgruppevurderingen giver de relevante medarbejdere tilstrækkelig indsigt i den unges situation og forudsætninger til at vurdere, om FGU er det rette tilbud?

	Antal	Procent
I høj grad	32	39 %
I nogen grad	42	51 %
I mindre grad	8	10 %

	Antal	Procent
Slet ikke	0	0 %
Ved ikke	1	1 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Udfordringen med at sikre et solidt informationsgrundlag kommer også til udtryk i de kvalitative interview. Her fremgår det, at problemstillingen kan handle om flere ting. Det kan dels handle om at få *tilstrækkelig* information om den enkelte unge, således at man har det bedste udgangspunkt for at "ramme rigtigt" i forbindelse med den skønsmæssige vurdering, der foretages i målgruppevurderingens sidste trin (jf. figur C.10 i tabelbilaget). Medarbejderne trækker på de tilgængelige informationssystemer, men samtidig er der forskel på, hvor indgående kendskab en vejleder i øvrigt har til et ungt menneske, alt efter om der er tale om fx en ung fra en skole, som vejlederen har fulgt, eller et ungt menneske, man ikke har haft videre kontakt med forud for målgruppevurderingen. Her kan vejlederen være henvist til at få meget information af den unge selv.

I forlængelse heraf kan der være udfordringer med – særligt i forbindelse med tilflyttere – at noget information kan være svært at tilgå. En KUI-medarbejder beskriver dette:

Hvis vi får en ung fra en anden kommune, så kan vi savne noget dokumentation. Vores systemer taler ikke sammen. Det gør det sværere. Det kan være alt fra faglige resultater til personlige problemstillinger, som der mangler dokumentation på. Ordblindhed, alt.

KUI-medarbejder

Derudover kan det handle om, hvorvidt den information, der er medtaget om den unge, er *retvisende*. Det kan forekomme i situationer, hvor en ung er tilbageholdende med følsomme oplysninger (fx i tilfælde, hvor den unge er meget involveret i arbejdet med at udfylde målgruppevurdering i sammenhæng med uddannelsesplanen), eller hvor den information og det indtryk, den unge giver i et interview i forbindelse med målgruppevurderingen, er markant anderledes end den adfærd, FGU senere møder, når den unge skal indgå i et mere intenst uddannelsesmiljø med mange jævnaldrende. Her fortæller KUI-medarbejdere i casekommunerne, at der kan vise sig store uoverensstemmelser mellem den information, der har dannet grundlag for målgruppevurderingen og henvisningen til FGU, og den unges faktiske forudsætninger.

Stort set alle kommuner bruger faste formater til målgruppevurdering. Selvom de kvalitative interviews vidner om, at det i nogle kommuner er en forholdsvis ny praksis, viser spørgeskemaundersøgelsen, at 98 % af kommunerne angiver, at de anvender faste formater (se tabel C.13 i tabelbilag). De eksisterende uddannelsesplaner, "UnoUng" og "KUI-plan", nævnes som nogle af de redskaber, KUI trækker på i arbejdet med målgruppevurderingen.

Selvom flertallet af kommunerne bruger faste formater, er der ikke nødvendigvis tale om de samme formater på tværs af kommuner. Som led i interviewundersøgelsen har casekommunerne delt eksempler på de formater, de anvender til målgruppevurdering. Her ses der både eksempler på formater, som er kortet ned til at fokusere på de tre første trin i målgruppevurderingsprocessen (jf. figur C.10 i tabelbilag) med en mulighed for at forklare, hvorfor en ung evt. ikke ses som tilhørende målgruppen for FGU, og formater, som konkret lægger op til, at der inkluderes information af betydning for helhedsvurderingen af den unges personlige og sociale ressourcer og udfordringer og vurdering af den unges forudsætninger, eksempelvis i form af lyst til læring, mødestabilitet osv.

De kvalitative interviews giver også eksempler på, at selv hvis der er faste formater i en kommune, så kan de udfyldes på forskellig vis. En KUI-medarbejder peger eksempelvis på, at det fælles format kan rumme informationer af meget forskellig deltaljeringsgrad. I nedenstående eksempel modtager medarbejderen målgruppevurderingen fra kollegaer i forbindelse med udarbejdelsen af uddannelsesplaner:

Der er stor forskel på målgruppevurderingerne. Vi ser dem efterfølgende. Der er lige så mange versioner, som der er folk, der laver dem. I nogle står der utroligt meget, og vejlederen har hjulpet meget. Der er også nogle, som ikke rigtig kan bruges til noget, fordi den unge rent skriftligt ikke formår at svare på sådan et skema. Så står der ”ja” eller ”ved ikke” til nogle spørgsmål. Der er stor forskel. Det er et redskab, men ikke altid et særlig brugbart redskab.

KUI-medarbejder

Citatet vidner også om, at forskelle i informationsmængde kan hænge sammen med, hvordan den unge selv inddrages i målgruppevurderingsprocessen. Selvom ejerskab og inddragelse af den unge i processen er vigtigt, kræver det imidlertid, at kommunen understøtter den unges brug af redskabet og sørger for at kvalitetssikre informationerne i denne proces.

Afsøgningsforløb kan rumme et uudnyttet potentiale

Når KUI er usikker på, om FGU er det rette tilbud til en ung, kan der gøres brug af afsøgningsforløb. Afsøgningsforløb er forløb ved FGU af op til to ugers varighed, som kan bidrage til en mere kvalificeret vurdering af, om FGU er et relevant tilbud til den unge.

Det er stor forskel på, hvor ofte kommunernes bruger afsøgningsforløb. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at 48 % af kommunerne angiver, at de bruger afsøgningsforløb af og til, mens 21 % angiver, at de altid (2 %) eller ofte (19 %) indgår i arbejdet med at afklare, om FGU er det rette tilbud. Blandt 31 % af kommunerne indgår afsøgningsforløb kun sjældent (27 %) eller aldrig (4 %) som led i afklaringen (for yderligere detaljer se tabel C.14 i tabelbilag).

Interviewene med casekommunerne afspejler også meget forskellige indstillinger til og erfaringer med afsøgningsforløb. I en kommune fortæller en KUI-medarbejder således, at vedkommende knap nok ved, hvad et afsøgningsforløb er, og aldrig har brugt det, mens andre casekommuner bruger det aktivt som en integreret del af målgruppevurderingen med henblik på at afklare, om en ung er i målgruppen for FGU, og for at kvalificere den uddannelsesplan, der efterfølgende udarbejdes.

En KUI-medarbejder peger fx på, at der er et potentiale i at bruge afsøgningsforløb for unge, der har en verserende sag i jobcenteret, sådan at det kan afklares, om FGU er et relevant tilbud, før man lukker den unges sag i jobcenteret, for at undgå en proces med at åbne og lukke sager, som kan virke uoverskuelige.

Nogle kommuner lægger stor vægt på, at målgruppevurderingskompetencen ligger entydigt hos dem. I forlængelse heraf er der et eksempel på en kommune, der giver udtryk for, at de indtil nu har fravalgt afsøgningsforløbene ud fra et rationale om, at det er KUI, der har målgruppevurderingskompetencerne, og ikke FGU. Det hænger sammen med, at FGU ved afsøgningsforløb har indflydelse på, om en elev henvises til FGU eller ej. Dog giver en KUI-medarbejder fra samme kommune udtryk for, at deres tilknyttede FGU har efterspurgt, at de i højere grad anvender afsøgningsforløb, affødt af nogle erfaringer med ”fejlcastede” elever. Her anerkender kommunen, at der kan være et potentiale i, at FGU selv har været med til at vurdere eleven som relevant for FGU, hvis der efterfølgende opstår udfordringer med eleven. En KUI-medarbejder fortæller:

Afsøgningsforløbet har FGU efterspurgt lidt mere. Måske er det, fordi der er blevet sendt nogle afsted, som de har haft svært ved at finde plads til. Selvom den skal være rummelig, er der nogle, som er stukket lidt ud. Det er også lærepenge, ift. hvem der kan være der. Ved afsøgningsforløb kan FGU selv være med til at sige, at det er et dårligt match. Det kan de ikke selv gøre, hvis det er en målgruppevurdering, der er sendt afsted.

KUI-medarbejder

Set i lyset af den relativt store andel af kommuner, der angiver, at det er vanskeligt at målgruppevurdere, kan disse resultater give anledning til at overveje, om der kan være et uudnyttet potentiale i at anvende afsøgningsforløb som led i afklaringen af, om FGU er det rette tilbud til de unge.

5.2.3 Unge på kanten af målgruppen til FGU kan være særligt svære at målgruppevurdere

En anden faktor, der kan have betydning for målgruppevurderingen, handler om, hvilken slags unge der skal målgruppevurderes. Her viser evalueringen, at det skønsmæssige element i målgruppevurderingen opleves som særligt udfordrende i forhold til de unge, der ligger på kanten af målgruppen for FGU. Her fremgår det både af de kvalitative interviews og af fritekstbesvarelserne i spørgeskemaet, at det kan være svært at afgøre om unge – særligt i den svagere ende af målgruppen – er parate til FGU. I den sammenhæng er det værd at huske, at resultaterne fra registerundersøgelsen viser, at gruppen af unge, der begynder på FGU, er relativt dårligt stillede, sammenlignet med den samlede gruppe af unge uden job og uddannelse.

Det opleves som en grundlæggende udfordring, at FGU- og STU-tilbuddene ligger langt fra hinanden, således at der er en gruppe unge, der ikke er ”udfordrede” nok til STU, men som heller ikke umiddelbart er ”velfungerende” nok til FGU. En KUI-medarbejder giver udtryk for en oplevelse af, at der mangler tilbud til den gruppe af unge, der falder mellem de to tilbud:

Vi har det lidt sådan med FGU, at de stort set skal rumme alle dem, som ikke kan andet, medmindre de er så udfordrede, at de skal til STU. Der er et hul. Der er et stort gab mellem dem, som ikke kan rummes i FGU, og den målgruppe, der hører til STU. I UU-afdelingen synes vi, at vi mangler tilbud.

KUI-medarbejder

Casekommunernes erfaringer tegner et billede af, at de unge på kanten af målgruppen er en blanded gruppe, herunder:⁴²

- Unge med særlige psykiske vanskeligheder eller udviklingsforstyrrelser
- Unge, der har utilstrækkelige danskundskaber
- Unge, der er udadreagerende
- Unge med misbrugsproblematikker.

⁴² Denne evalueringens datagrundlag giver ikke mulighed for at præcisere, hvad der mere konkret kendetegner de grupper af unge, der vurderes som værende ”på kanten” af målgruppen for FGU. De kvalitative interviews tyder ikke overraskende på, at det er unge med mere svære problematikker, men uden at dette kan indkredses på en entydig måde.

Det skal understreges, at det langt fra er alle unge med fx psykiske vanskeligheder eller utilstrækkelige dansk kundskaber, der ses som på kanten af målgruppen, men at det bl.a. er i disse grupper, at man finder de unge, der på nogle områder "passer til" FGU, men som samlet set ikke nødvendigvis er klar til at kunne magte eller profitere af tilbuddet. En KUI-medarbejder giver følgende beskrivelse af deres oplevelse med disse unge:

Der er faktisk nogle unge, som i virkeligheden ikke kan klare det. Det kan være sociale udfordringer, eller det kan også være faglige udfordringer. Det kan være, at de er bange for at komme ind i et rum, hvor der er mange mennesker. Det er jo sådan nogle udfordringer, vi slås med. Det kan være angst, hvor de er tilknyttet psykiatrien. Men det betyder ikke, at de ikke har en arbejdsevne. Og mange af dem er kognitivt godt fungerende, men har det lidt skidt. Dem prøver vi at gøre noget andet for, men ikke at få dem ind på FGU'en. Nogle af dem vælger alligevel at gå på FGU og falder så ud af FGU'en. Så prøver vi at få dem over i et andet tilbud, inden de skal på FGU.

KUI-medarbejder

En KUI-leder fra en større by fortæller om, at de særligt oplever, at det er de udadreagerende unge og unge med utilstrækkelige dansk kundskaber, der giver udfordringer hos dem:

Der, hvor jeg tror, at FGU i [kommune X] er udfordret – måske også mere end i andre kommuner [...] – det er på to parametre. Det er de udadreagerende småkriminelle med uhensigtsmæssig adfærd [...]. Så det er et særligt fokuspunkt. Og så har vi, det tror jeg også, at der er i andre kommuner, men vi har en særlig opmærksomhed på de sent ankomne. Altså dem, der ikke har dansksproglige kundskaber nok.

KUI-leder

5.2.4 Andre tilbud, der er til rådighed for kommunen, har betydning for målgruppevurderingspraksis

Tilgængeligheden af andre tilbud er en tredje faktor, der kan påvirke målgruppevurderingen i kommunerne. Her peger erfaringer fra casekommunerne på, at tilgængeligheden af sådanne tilbud til dels knytter sig til kommunens opfattelse af, i hvilken grad FGU skal betragtes som en "hovedvej", herunder hvilke økonomiske rammer der er for brug af hhv. FGU og andre tilbud.

Brug af andre tilbud end FGU handler ofte om utilstrækkelige sociale og personlige forudsætninger hos den unge

I spørgeskemaundersøgelsen er kommunerne blevet bedt om at angive, hvilke årsager der typisk er i spil, når unge uden job eller ungdomsuddannelse får et andet tilbud end FGU. I tabel 5.4 fremgår det, at valg af andre tilbud først og fremmest handler om, at unge ikke har de sociale eller personlige forudsætninger for at gennemføre FGU og opnå relevant progression. Personlige forudsætninger kan fx handle om den unges motivation og mødestabilitet eller psykiske udfordringer, mens sociale forudsætninger bl.a. knytter sig til den unges evner til at indgå i fællesskabet og at behandle andre med respekt. I alt 65 % af kommunerne angiver, at denne årsag i høj grad gør sig gældende.

De øvrige årsager er langt mindre udbredte. Her angiver godt en femtedel af kommunerne, at årsagen til at vælge et andet tilbud end FGU i høj grad handler om utilstrækkelige faglige forudsætninger (22 %), utilstrækkelige sproglige forudsætninger (20 %) eller omvendt, at de unge allerede har forudsætningerne for at gennemføre en ungdomsuddannelse (23 %).

Endelig fremgår det, at der er en mindre andel af kommunerne, der angiver, at årsagen i høj grad er, at den unge ikke ønsker at gå på FGU (7 %), eller at kommunen ikke anser FGU-skolen som et passende tilbud (fx pga. forhold knyttet til afstand eller uddannelsesmiljø) (11 %).

TABEL 5.4

Når unge under 25 år uden job eller ungdomsuddannelse i jeres kommune får et andet tilbud end FGU, i hvilken grad handler det da om følgende årsager?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
De unge har ikke de sociale eller personlige forudsætninger for at gennemføre FGU og opnå en relevant progression (n = 83)	65	31	4	0	100
De unge har ikke de faglige forudsætninger for at gennemføre FGU og opnå en relevant progression (n = 83)	22	42	33	4	100
De unge har ikke de sproglige forudsætninger for at gennemføre FGU og opnå en relevant progression (n = 83)	20	35	40	5	100
De unge har allerede forudsætningerne for at gennemføre en uddannelse eller finde beskæftigelse uden at gå via FGU (n = 83)	23	29	39	10	100
De unge ønsker ikke at gå på FGU (selvom den unge i øvrigt passer i målgruppen for FGU) (n = 83)	7	41	47	5	100
FGU-skolen/skolerne er ikke et passende tilbud til nogle unge (fx pga. forhold knyttet til afstand eller uddannelsesmiljø) (n = 83)	11	42	41	6	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Det er især STU (83 %), praktikforløb (81 %) eller kommunens egne tilbud (værksteder eller lignende) (60 %), som kommunerne anvender til gruppen af unge uden job eller ungdomsuddannelse, som ikke henvises til FGU. Det viser tabel 5.5.

TABEL 5.5

Hvilke andre tilbud end FGU er de mest anvendte til gruppen af unge under 25 uden job eller ungdomsuddannelse i jeres kommune? (Maks. 3 svar i alt) (n = 83)

	Antal	Procent
Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU)	69	83 %
Praktikforløb	67	81 %
Egne kommunale tilbud (værksteder eller lignende)	50	60 %
Danskuddannelse på sprogcentre	13	16 %

	Antal	Procent
Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU)	10	12 %
Ungdomsskoler	9	11 %
Behandlingsforløb	9	11 %
Frie fagskoler	7	8 %
Andet, hvilket:	5	6 %
Højskoler	0	0 %
Total	239	288 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: Spørgsmålet er stillet som et multiple-choice-spørgsmål, hvorfor procenterne summer til mere end 100 %.

Efterspørgsel efter tilbud, der forbereder til eller supplerer FGU

Både i interviews med casekommunerne og af fritekstbesvarelserne i spørgeskemaet efterspørges tilbud, der forbereder til eller supplerer FGU. Denne efterspørgsel ligger i høj grad i forlængelse af de udfordringer, der knytter sig til spørgsmålet om, hvor bred en gruppe unge FGU skal rumme, og hvad der evt. er brug for, for at FGU kan blive det rette tilbud for en ung, der er tæt på, men ikke helt klar til, at kunne nyde godt af et FGU-forløb. At der kan være brug for andre tilbud kommer fx til udtryk i følgende kommentarer:

Der er unge, som ikke kan rummes i FGU, og hvor kommunerne skal opfinde alternative veje. Det taler imod den oprindelige fortælling om FGU – at den skulle samle alle de forberedende tilbud. Holdstørrelserne er en udfordring for nogle af de unge med meget specialiserede behov, som ikke nødvendigvis er af et omfang, hvor STU kan komme i spil.

KUI-ansvarlig (kommentar fra spørgeskemaundersøgelse)

[...] I vores KUI har [vi] haft en forventning om, at FGU skulle kunne tage nogle af de mere sårbare unge, end de kan. Det er lige før, at der skal oprettes et forforløb til FGU, hvilket er uacceptabelt til en forberedende grunduddannelse.

KUI-ansvarlig (kommentar fra spørgeskemaundersøgelse)

Denne KUI-ansvarlige peger således på, at der kan være brug for at finde ”alternative veje” eller forforløb, men ser det ikke som i overensstemmelse med intentionen med FGU.⁴³

Spørgsmålet om forberedende tilbud forud for FGU berøres også i de kvalitative interviews. Ledere i de kommuner, der har sådanne tilbud, omtaler dem i positive vendinger. Omvendt peger kommuner, der ikke har sådanne tilbud, på, at det kunne være en relevant mulighed. En leder i en kommune, der supplerer det almindelige FGU-forløb med særlige tilbud, fortæller, at man i kommunen vælger at medfinansiere ekstra forløb for unge med utilstrækkelige dansksproglige kundskaber, og

⁴³ Det skal bemærkes, at der blandt casekommunerne er eksempler på, at medarbejdere fortæller, at stort set alle tidligere eksisterende tilbud er blevet nedlagt, bortset fra STU, netop fordi man ser FGU som den nye ”hovedvej”. Andre kommuner har i højere grad bevaret andre tilbud og indsatser. Samtidig er det værd at bemærke, at tilrettelæggelsen af den unges FGU-forløb og det inkluderende læringsmiljø, brug af basis osv. kan tænkes at have et potentiale ift. at introducere og forberede til undervisningen på FGU. Det inkluderende læringsmiljø samt praksis og erfaringer omkring brug af basis ved FGU er ikke i fokus i nærværende rapport, der belyser KUI's arbejde med FGU, men indgår som et væsentligt tema i delrapport to af Evaluering- og Følgeforskningsprogrammet.

bemærker desuden, at det er vanskeligt at afgøre, hvor rummelig FGU skal være netop ift. denne målgruppe:

[...] vi har en særlig opmærksomhed på de sent ankomne. Altså dem, der ikke har dansksproglige kundskaber nok. Der har vi helt fra starten drøftet med FGU. Og vi har også haft svært ved at se det i lovgivningen. Hvor rummelige skal FGU være for den del? Det aftalte vi med FGU helt fra starten, at dem vil vi gerne understøtte på en eller anden måde. Men vi skulle finde ud af, hvor rummelige de var. Så ender det med, at vi går ind og medfinansierer nogle ekstra forløb på det her sproglige.

KUI-leder

I en anden kommune forklarer hhv. KUI-lederen og FGU-lederen om hver deres positive opfattelse af brugen af et særligt tilbud, der i praksis forbereder til FGU. Lederen af KUI beskriver tilbuddet og baggrunden for, at de bruger det, således:

Vi har sådan en driftsvirksomhed under ungeindsatsen i x kommune. Der har vi i omegnen af 50 unge, som ikke helt er klar til at tage en FGU. Den er tænkt som en forløber for FGU. Den er tænkt som, hvis du er her, så er det, fordi du skal på FGU. [...]. Jeg har snakket med en del kommuner efterhånden, og de står med den der restgruppeproblematik, hvis man kan benævne den sådan. Altså hvad gør man med dem? Man kan jo godt indskrive dem på FGU'en, og de kan målgruppevurderes, men de kan ikke holde til være der. Så hvad gør vi? Det er en udfordring, alle kommuner slås med.

KUI-leder

Lederen af den FGU, som denne kommune samarbejder med, oplever det omtalte tilbud som en positiv mulighed, bl.a. fordi det netop ikke er et konkurrerende, men et understøttende tilbud, som skaber afsæt for et bedre match mellem de unge og FGU, end det ellers kan være tilfældet. Undersøgelsen giver ikke mulighed for at afgøre, i hvilken grad brugen af praktikker og kommunernes egne værksteder mere generelt bruges understøttende eller konkurrerende ift. FGU.

Rammevilkår og støtteforanstaltninger kan have betydning for, hvilke unge der kan rummes på FGU

KUI's vurdering af, hvorvidt en ung tilhører målgruppen for FGU, må også ses i relation til, hvilke rammevilkår og evt. støtteforanstaltninger der ellers gør sig gældende for den unge. Sådanne vilkår kan have indflydelse på, om det er mere eller mindre sandsynligt, at den unge kan gennemføre et FGU-forløb med den ønskede progression. Eksempler herpå er KUI's brug af nedsat tid og kontaktpersonordningen, der på hver sin måde kan bidrage til mere fleksible rammer, der muliggør, at unge, der ikke entydigt har de personlige eller sociale forudsætninger for at profitere af FGU, alligevel kan være en del af målgruppen. Et andet eksempel er brugen af sprogindsatser for nytilkomne unge, der ellers ikke ville have tilstrækkelige sproglige forudsætninger for at få gavn af FGU inden for de almindelige rammer, som nævnt ovenfor.

Hvis der er et ønske, om at flere unge på kanten af målgruppen skal kunne have gavn af FGU, er det derfor værd at være opmærksom på de muligheder, KUI har for at støtte de unge i forbindelse med FGU. Brugen af støtteordninger som kontaktperson og nedsat tid beror på et skøn, og det er ikke muligt i denne rapport at vurdere, hvilken brug der bedst matcher de eksisterende behov. Der tegner sig dog et billede af, at fx kontaktpersonordningen udmøntes meget forskelligt i kommunerne. Tilsvarende er der forskellige syn på brug af nedsat tid, hvor nogle KUI-medarbejdere fortæller, at man hos dem har en holdning om, at hvis en ung ikke kan klare FGU på fuld tid, så hører denne unge nok ikke hjemme i målgruppen for FGU. Andre steder har man en mere fleksibel tilgang til brug af nedsat tid for at muliggøre en gradvis overgang til FGU (se kapitel 8 for mere herom). Dette

illustrerer, at forskellige syn på FGU-forløb og støtteforanstaltninger kan hænge sammen med synet på, hvilke unge der er i målgruppen for FGU. Foruden de støtteforanstaltninger, der fra KUI's side kan tilbydes med henblik på at understøtte FGU-forløbene, spiller det inkluderende læringsmiljø på FGU-skolerne selvsagt også en afgørende rolle, ift. hvilke elever der kan rummes på FGU. Dette vil dog først vil blive belyst i den kommende fase af evalueringen.

Til- og fravalg af andre tilbud kan have økonomiske implikationer

Som nævnt ovenfor indebærer supplerende tilbud kommunal (med)finansiering, og spørgsmålet om til- og fravalg af andre tilbud (og støtteforanstaltninger) vil derfor ofte have økonomiske implikationer. I en kommune, hvor FGU opfattes som "hovedvej", forklarer KUI-lederen fx, at der kun er begrænset adgang til andre tilbud end FGU, bl.a. fordi økonomien sætter begrænsninger, og at det kan skabe problemer for nogle unge:

Der er enkelte elever, som har fået 11. skoleår. Det er en dyr model, som er svær at trække igennem, så det bruges kun sjældent. FGU'en er hovedvejen, og bivejene er svære at finde. Udfordringen er, at vi taber nogle unge på det. Idéen er god, men når [...] man ikke har ladet andet stå åbent som nødløsninger, så taber vi nogle unge.

KUI-leder

I en anden kommune fortæller en KUI-medarbejder, at budgetmæssige forhold kan have betydning:

Vi har fået at vide, at budgettet for FGU er sprængt [...] Hvis der har været en [ung], som kunne komme videre på anden vis, så skulle de ikke til FGU, som det ser ud lige nu.

KUI-medarbejder

Der er også eksempler på, at man er opmærksom på, at unge med diagnose-relaterede vanskeligheder kan have svært ved at klare FGU uden særlig støtte (ud over den, det vurderes, at KUI og FGU aktuelt kan sikre). KUI-medarbejdere fortæller, at de særligt ser udfordringer med unge med ADHD og autisme og med unge fra specialskoler, som kognitivt og karaktermæssigt er klar, men som "bare ikke [kan] gå i skole med mere end 12 mennesker omkring sig". For bedre at kunne rumme disse grupper forklarer medarbejdere, at:

Vi er pressede på opbygningen af FGU, ift. at de skulle kunne rumme de unge, som er i gråzonen [...] Vi arbejder på at få lavet en linje, som kan tage sig af det. Udfordringen er, at SPS-støtten ikke følger med.

Så ryger vi tilbage til udfordringen, at de gerne vil lave et særtilbud på FGU til denne gruppe, men så koster det en masse penge for kommunen. Det vil kommunen ikke vil betale. Så er vi igen i klemme med tilbud, fordi det er et dyrere tilbud.

KUI-medarbejdere

Citaterne illustrerer, at økonomi kan indgå i overvejelserne om adgang til og brug af forskellige tilbud til de unge. Det betyder ikke nødvendigvis, at økonomien er afgørende, ift. om en ung målgruppevurderes til FGU eller ej, men at ressourceforhold kan have betydning, ift. hvilke tilbud og alternativer der er adgang til, og hvem der evt. kommer i betragtning hertil.

5.2.5 KUI's syn på FGU og oplevelsen af deres indbyrdes samarbejde hænger sammen med målgruppevurderingspraksis

I dette afsnit belyses den femte faktor, der har betydning for kommunernes målgruppevurderingspraksis. Afsnittet peger på, at kommunernes anvendelse af FGU (målgruppevurderingsandele) hænger sammen deres opfattelse af FGU som et relevant tilbud til målgruppen og med en positiv oplevelse af samarbejdet med FGU-institutionerne. De præsenterede resultater tager afsæt i en opdeling af kommunerne i tre grupper på baggrund af deres målgruppevurderingsandel:⁴⁴

Disse fund er interessante – også set i lyset af resultaterne i kapitel 3, hvor der ikke kunne spores nogen tydelige mønstre mellem det kommunale elevgrundlag og kommunens målgruppevurderingsandele. Hvis FGU skal anvendes som et bredt tilbud (en ny ”hovedvej, om man vil) for en betragtelig andel af unge på det forberedende område, tyder resultaterne altså på, at dette kan styrkes ved at understøtte kommunernes opfattelse af FGU som et relevant tilbud til målgruppen og få etableret et systematisk og gensidigt anerkendende samarbejde mellem KUI og FGU.^{45,46} Det er tænkeligt, at opfattelsen af FGU som et relevant tilbud til målgruppen afhænger af mange forskellige faktorer, herunder udvikling og synliggørelse af FGU-tilbuddet fra skolernes side samt en fælles afklaring og forståelse af, hvad FGU skal og kan.

Der er en sammenhæng mellem en høj målgruppevurderingsandel og en positiv vurdering af FGU-tilbuddet

Analysen af spørgeskemadata viser en klar sammenhæng mellem kommunernes målgruppevurderingsandele og kommunernes syn på FGU, sådan at de kommuner, der har den højeste andel af unge, som målgruppevurderes til FGU, også har det mest positive syn på FGU. En sådan sammenhæng ses for følgende indikatorer for synet på FGU (for yderligere detaljer se tabel C.33-C.35 i tabelbilag):

- **FGU er samlet set et godt tilbud til målgruppen:** Blandt kommuner med en høj målgruppevurderingsandel er der en større andel (96 %), der i nogen eller høj grad vurderer, at FGU samlet set er et godt tilbud til målgruppen, end det er tilfældet blandt kommuner med en hhv. middel og lav målgruppevurderingsandel (hhv. 92 % og 76 %).
- **FGU er et godt tilbud til unge i den fagligt set svage ende af målgruppen:** Blandt kommuner med en høj målgruppevurderingsandel er der en større andel (92 %), der i nogen eller høj grad

44 I det følgende tales der om kommuner med en høj målgruppevurderingsandel (21 % eller derover) svarende til den øverste tredjedel, om kommuner med en middel målgruppevurderingsandel (17-20 %) svarende til den midterste tredjedel og om kommuner med en lav målgruppevurderingsandel (16 % eller derunder) svarende til den laveste tredjedel. I analysen er der anvendt den faktiske målgruppevurderingsandel og ikke den justerede. Dog har det i praksis ikke den store betydning for kategoriseringen af kommunerne, hvilken andel der vælges. Det skal endvidere understreges, at der er andre mulige sammenhænge, som ikke kan afdækkes inden for rammerne af denne undersøgelse. Eksempelvis er det ikke muligt at lave mere detaljerede analyser af evt. sammenhæng med kommunernes konkrete brug af andre tilbud.

45 De præsenterede resultater siger imidlertid ikke noget om sammenhængenes retning (kausalitet). Det er således ikke muligt at udlæse, at fx en høj målgruppevurderingsandel resulterer i en positiv vurdering af arbejdet med FGU, eller omvendt, at en positiv vurdering af FGU medfører en høj målgruppevurderingsandel. Der kan også være bagvedliggende faktorer, der både kobler sig til en kommunes målgruppevurderingsandel og syn på FGU. Man kan endvidere forestille sig, at sammenhængene er komplekse, hvor relationen er gensidigt selvforstærkende, og hvor et positivt syn på FGU fx kan betyde, at man i højere grad anvender FGU som et tilbud til målgruppen, samtidig med at et intensiveret samarbejde pga. flere målgruppevurderinger til FGU også kan være med til at styrke samarbejdet og det positive syn på FGU.

46 Det skal endvidere bemærkes, at der her er tale om eksplorative analyser, som kan danne afsæt for yderligere undersøgelser, ikke mindst efterhånden som mere information om FGU og FGU-elevernes videre veje bliver tilgængelig, og når der i øvrigt ses nærmere på arbejdet på FGU-skolerne.

opfatter FGU som et godt tilbud til denne del af målgruppen, end det er tilfældet for kommuner med en hhv. middel og lav målgruppevurderingsandel (hhv. 73 % og 54 %).

- **FGU er et godt tilbud til unge, der ligger i den svage ende af målgruppen mht. sociale og personlige forudsætninger:** Blandt kommuner med en høj målgruppevurderingsandel er der en større andel (75 %), der i nogen eller høj grad opfatter FGU som et godt tilbud til denne del af målgruppen, end det er tilfældet blandt kommuner med en hhv. middel og lav målgruppevurderingsandel (hhv. 65 % og 39 %).

Disse fund tyder på, at kommuner med relativt høje målgruppevurderingsandele i højere grad opfatter FGU som et godt tilbud til målgruppen, særligt for de unge i den svage del af målgruppen – både hvad angår faglige og sociale/personlige forudsætninger. Dog ses der ikke nogen klar sammenhæng, når det gælder kommunernes opfattelse af FGU som et godt tilbud til den stærke ende af målgruppen til FGU (jf. tabel C.36-C.37 i tabelbilag).

Sammenhæng mellem målgruppevurderingsandel og syn på samarbejdet med FGU

Andelen af kommuner, der betegner FGU-samarbejdet som velfungerende, er mindre blandt kommuner med en lav målgruppevurderingsandel end blandt kommuner med en højere målgruppevurderingsandel. Det viser tabel 5.6. Her fremgår det, at 39 % af kommunerne med en lav målgruppevurderingsandel vurderer, at FGU-samarbejdet i høj grad er velfungerende, mens den tilsvarende andel for kommuner med middel og høje målgruppevurderingsandele er hhv. 77 % og 79 %.

TABEL 5.6

”Vores samarbejde med FGU er velfungerende” fordelt på målgruppevurderingsandel

		Vores samarbejde med FGU er velfungerende				
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	Total (%)
Kommuner grupperet ud fra deres målgruppevurderingsandel	Lav (N = 33)	39	61	0	0	100
	Middel (N = 26)	77	15	8	0	100
	Høj (N = 24)	79	21	0	0	100
	Total (N = 83)	63	35	2	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021, samt registerdata fra Danmarks Statistik (DST).

Note: Der er ikke afrapporteret p-værdier fra chi2-test, da der er tale om en totalundersøgelse med relativt få observationer.

Kommuner med en høj – og middel – målgruppevurderingsandel lader dermed til i højere grad at have en oplevelse af, at samarbejdet med FGU er velfungerende, end det er tilfældet blandt kommuner med en lav målgruppevurderingsandel.

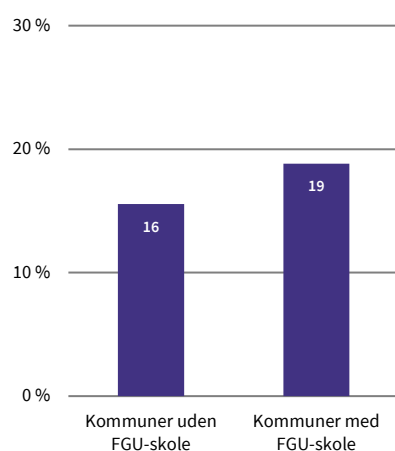
Tilsvarende ses det, at der i kommuner med en høj målgruppevurderingsandel i højere grad er klare aftaler, der sætter rammer for samarbejdet med FGU (fx fastlæggelse af mødekadence mellem KUI og FGU), end det er tilfældet for kommuner med en lav målgruppevurderingsandel (jf. tabel C.38 i tabelbilag).

Højere målgruppevurderingsandel, når der ligger en FGU-skole i kommunen

Kommuner, der har en FGU-skole beliggende i kommunen, henviser gennemsnitligt set en større andel af de unge uden uddannelse eller job til FGU end kommuner uden FGU-skoler. Målgruppevurderingsandelen blandt kommunerne, som har en FGU-skole beliggende i kommunen, er gennemsnitligt på 19 %, mens den gennemsnitlige målgruppevurderingsandel for kommuner uden FGU-skoler i kommunen ligger på 16 %. Det viser figur 5.1.

FIGUR 5.1

Gennemsnitlig målgruppevurderingsandel for kommuner med og uden FGU-skoler

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021, samt registerdata fra Danmarks Statistik (DST).

Der kan være flere mulige årsager til, at der er forskel på målgruppevurderingsandele, alt afhængigt af om der ligger en FGU-skole inden for kommunegrænsen: større sandsynlighed for forudgående personkendskab, nemmere transportforhold for eleverne, tættere kendskab til andre lokale tilbud osv. Som for de øvrige sammenhænge skal man dermed være varsom med at antage enkle kausale sammenhænge.

6 KUI's arbejde med uddannelsesplaner for FGU-elever

I dette kapitel belyses arbejdet med at udforme uddannelsesplaner for unge, der er målgruppevurderet til FGU, og opfølgningen på planerne i samarbejde med FGU.

Kapitlet viser, at der er en række udfordringer forbundet med arbejdet med uddannelsesplanerne. Disse udfordringer knytter sig både til udformningen af uddannelsesplanerne og til den løbende opfølgning undervejs i et uddannelsesforløb, herunder udfordringer med følgende:

- At KUI har tilstrækkelig information om den unge, når uddannelsesplanerne skal formuleres, såvel som tilstrækkelig indblik i FGU-tilbuddet
- At KUI får videreformidlet al information, der er relevant for FGU i deres arbejde med at omsætte uddannelsesplaner til forløbsplaner
- At uddannelsesplanerne angiver mål og tidsrammer, der er realistiske ift. de unges forudsætninger
- At KUI får nok information fra FGU om de unge undervejs i uddannelsesforløbet i forbindelse med opfølgning på uddannelsesplaner.

Samtidig tegner kapitlet et billede af, at samarbejdet omkring uddannelsesplanerne er et område, hvor der løbende arbejdes med at finde en form, der fungerer hensigtsmæssigt både for KUI og FGU. Et led i dette arbejde er at styrke den fælles forståelse af hinandens vilkår og behov. Dialog om den fælles opgave, KUI og FGU løfter, er i den sammenhæng centralt i arbejdet med at få uddannelsesplan og forløbsplan på FGU-området til at fungere så godt som muligt.

6.1 Rammer, intentioner og krav ift. uddannelsesplanerne

Uddannelsesplanen er en gennemgående plan, som følger den unge fra udgangen af grundskolen og indtil afslutningen af en erhvervskompetencegivende uddannelse eller beskæftigelse, eller til den unge fylder 25 år. Uddannelsesplaner er altså ikke kun relevante for unge i FGU, men de spiller en særlig rolle her, fordi uddannelsesplanen fungerer som udgangspunkt for FGU's udarbejdelse af en konkret forløbsplan for den unge og for opfølgningen herpå.

Nedenstående boks opsummerer kort, hvilke forventninger og krav der knytter sig til uddannelsesplanen, både ift. indhold og proces:

Krav og forventninger til uddannelsesplanen og opfølgning herpå

Indhold:

- Uddannelsesplanen skal fastlægge et *uddannelsesmål* for den unge samt evt. delmål. Et delmål kan fx være, at den unge skal styrke sine karakterer via et FGU-forløb for at kunne påbegynde en konkret uddannelse.
- Uddannelsesplanen skal give et overblik over de *indsatser og aktiviteter*, som skal lede den unge frem mod målet, herunder information om evt. støttebehov. Det kan fx være ordblindundervisning, kontaktpersonordning eller handicapkompenenserende støtte.
- For hver indsats kan der formuleres *udviklingsmål* for, hvad den unge forventes at opnå i forbindelse med indsatsen. For en ung, der skal starte på FGU, kan målene fx handle om at blive mere mødestabil eller udvikle bedre samarbejdsevner. Sådanne udviklingsmål kan danne grundlag for FGU's udarbejdelse af forløbsplanen.
- Uddannelsesplanen skal fastlægge en *tidsramme*, inden for hvilken de opstillede mål skal nås (forløbslængde).

Proces:

- Uddannelsesplanen skal udarbejdes i en *inddragende proces* med den unge for derved at skabe overblik over og ejerskab til planen hos den unge.
- Det er ikke nødvendigvis hele uddannelsesplanen, der skal overleveres til FGU,⁴⁷ men kun de oplysninger, "som er *relevante* for, at institutionen kan optage eleven og tilrettelægge en målrettet undervisning". Det gælder særligt uddannelsesmål og varighed. Deling af information skal ske under hensyntagen til GDPR-reglerne.
- Der er ikke nogen krav til fælles skabeloner eller it-systemer til brug for arbejdet med uddannelsesplaner. Det er op til kommunen selv at afgøre, hvilke enheder og personer der skal udarbejde uddannelsesplanen og koordinere den efterfølgende indsats, men der er dog krav om, at medarbejderne besidder kompetencerne til at bruge uddannelsesplanerne som et "fagligt, processuelt og pædagogisk værktøj".

Forløbsplaner og opfølgning:

- Uddannelsesplanen skal være *fleksibel*, så den kan justeres, i takt med at den unge får nye erfaringer, ønsker og behov.
- På baggrund af oplysningerne fra uddannelsesplanen skal FGU i samarbejde med den unge udarbejde en konkret *forløbsplan* for den unges tid på FGU. Her skal den unges konkrete uddannelsesforløb, uddannelsesmål og specifikke aktiviteter beskrives.⁴⁸

⁴⁷ Ud over uddannelsesmål osv. drejer det sig om den unges skolebaggrund, hidtidigt og fremadrettet behov for støtte eller hjælpemidler, kontaktperson og varighed af uddannelsesforløb og evt. uddannelsesspor og afsøgningsforløb.

⁴⁸ Af FGU-lovens § 26 fremgår, hvad der som minimum skal være i forløbsplanen. Det drejer sig om: 1) elevens uddannelsesspor, 2) elevens niveaumæssige indplacering, 3) uddannelsesforløbets enkeltelementer og målene herfor, herunder valgfag, kombinationsforløb, erhvervstræning og virksomhedspraktik samt varigheden heraf, 4) hvordan målene i uddannelsesplanen nås, 5) elevens behov for særlig hensyntagen eller støtte, jf. §§ 30-34, 6) hvordan undervisningen for elever med behov for særlig hensyntagen eller støtte

- Kommunen har *tilsynsansvar* over for unge på FGU, og det indebærer, at der skal være dialog mellem KUI og FGU om den enkelte unges forløb, progression og trivsel samt risiko for frafald. FGU skal kontakte kommunen, hvis der sker ændringer i forløbsplanen, som betyder, at der er behov for at justere uddannelsesplanen ift. uddannelsesmål eller længde af forløb, da kommunen skal godkende sådanne ændringer.
- FGU skal indberette gennemførelse, frafald eller risiko for frafald til ungedatabasen, så kommunerne kan få oplysninger herom herfra.⁴⁹
- Hvis eleven mod forventning ikke kan nå sine mål inden for den angivne tidsramme, kan kommunen evt. godkende en *forlængelse* af forløbet. Finansieringen af et forlænget forløb kan ske enten med statstilskud eller med kommunal betaling.⁵⁰

Kilder: Undervisningsministeriet, 2019c; Børne- og Undervisningsministeriet, 2020b.

6.2 Praksis og erfaringer med udformning af uddannelsesplaner

6.2.1 Knap halvdelen oplever, at uddannelsesplanerne i høj grad fungerer godt som redskab til at udarbejde relevante uddannelsesforløb

KUI's oplevelser af uddannelsesplaner som et brugbart redskab på FGU-området varierer.⁵¹ Overordnet set er der 46 % af kommunerne, der angiver, at uddannelsesplanerne i høj grad fungerer godt som et redskab til at udarbejde relevante uddannelsesforløb for de unge, 52 % angiver, at det i nogen grad er tilfældet, mens de resterende 2 % angiver, at det i mindre grad er tilfældet⁵² (jf. tabel C.15 i tabelbilag).

De kvalitative interviews giver overordnet set et billede af, at der indledningsvist har været mange udfordringer i arbejdet med uddannelsesplaner for unge, der er blevet målgruppevurderet til FGU, men også at der er sket forbedringer og fortsat arbejdes på at udvikle praksis. Nedenfor vil der blive set nærmere på en række af de konkrete elementer i arbejdet med uddannelsesplanerne ift. FGU og de erfaringer, man indtil nu har gjort sig.

tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger, og 7) hvordan undervisningen tilrettelægges, så eleven kan styrke sine personlige og sociale kompetencer med sigte på at begå sig på en arbejdsplads eller gennemføre en ungdomsuddannelse.

49 Se "Bliv skarp på uddannelsesplanen – vejledning til fagprofessionelle i den kommunale ungeindsats" (Undervisningsministeriet, 2019d) for mere om kommunernes ansvar og forventninger til samarbejdet med uddannelsesinstitutioner, herunder FGU, i forlængelse af uddannelsesplanerne.

50 Når det gælder forlængelse ud over to år, gælder der særlige regler. Statstilskud kan anvendes efter reglerne for den såkaldte årselevpulje, hvor størrelsen af puljen svarer til 10 % af institutionens samlede årselevtal i det forudgående finansår (for institutioner, der ikke har haft aktivitet i det forudgående finansår, beregnes kvoten på baggrund af det forventede årselevtal). Ved forlængelse, der ligger ud over årselevpuljen, er der tale om kommunal finansiering. For egu gælder der videre særlige muligheder og regler for forlængelse af virksomhedspraktikken.

51 Det skal bemærkes, at det på baggrund af de kvalitative interviews fremgår, at der i nogle kommuner ikke i praksis skelnes mellem arbejdet med målgruppevurdering til FGU og opfølgning på uddannelsesplanen med de FGU-relaterede informationer. Indholdsmæssigt kan der være tale om forskellige processer, men i daglig tale skelnes der ikke nødvendigvis klart.

52 Her skal det bemærkes, at der her er tale om *udarbejdelse* af relevante uddannelsesforløb. Der kan således stadig – som det vil blive beskrevet nedenfor – være udfordringer med at følge op på planerne og med at sikre, at planerne er tilstrækkeligt informative til at understøtte FGU'ernes arbejde så godt som muligt.

6.2.2 Forskellige tilgange til involvering af de unge i arbejdet med uddannelsesplanen

Det er ambitionen, at den enkelte unge bliver involveret i arbejdet med egen uddannelsesplan for at fremme ejerskab og oplevelsen af, at det er "den unges plan" (Undervisningsministeriet, 2019c, s. 4).

Der er forskellig praksis kommunerne imellem, med hensyn til hvordan man involverer den unge i arbejdet med uddannelsesplanerne, jf. tabel 6.1. I over halvdelen af kommunerne (58 %) er det KUI-medarbejderen, der som hovedregel varetager arbejdet med at udforme uddannelsesplanen i en dialog med den unge, fx om ønsker og forudsætninger. I 22 % af kommunerne udformer den unge selv så meget af uddannelsesplanen som muligt, mens KUI-medarbejderne er tovholdere og hjælper med supplerende informationer, som den unge ikke selv har.

TABEL 6.1

Nedenfor er der beskrevet nogle modeller for, hvordan man involverer den unge i arbejdet med uddannelsesplanen. Hvilken passer bedst til jeres praksis?

	Antal	Procent
KUI-medarbejdere varetager som hovedregel arbejdet med at udforme uddannelsesplanen, men er i dialog med eleven, fx om ønsker og forudsætninger, så dette kommer med i planen.	48	58 %
Den unge udformer som hovedregel selv så meget af uddannelsesplanen som muligt, mens KUI-medarbejderne er tovholdere, som hjælper med det formelle og sørger for de informationer, den unge ikke selv har.	18	22 %
Involveringen af den enkelte unge varierer så meget fra sag til sag, at der ikke kan peges på en model for vores praksis.	17	20 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

De kvalitative interviews afspejler den observerede variation, men tegner også et billede af, at forskelle i tilgang i vid udstrækning handler om, at de unge har forskellige behov og forudsætninger. Der er således forskel på, om de unge fx kommer direkte fra en specialskole, eller om der er tale om ung, der er faldet fra en ungdomsuddannelse. Nogle unge vil have vanskeligt ved selv at udfylde planen, mens andre unge i højere grad kan gøre det selv. En KUI-medarbejder giver et eksempel på, at det ofte vil være relevant, at man som medarbejder bistår de unge, når uddannelsesplanen skal udfyldes:

Jeg har haft en uddannelsesplan, hvor en ung skulle skrive, hvad hans mål på det sociale og det faglige plan var. Han havde skrevet "at gøre min mor stolt". Det er et fint mål, men hvad betyder det?

KUI-medarbejder

Når der er tale om unge under 18 år, kan der også være tale om forældreinvolvering. Hvordan og hvor meget kommer dog igen an på den unges situation og forudsætninger.

6.2.3 Der anvendes faste, men forskellige, skabeloner for uddannelsesplanen

Stort set alle kommuner (98 %) bruger ifølge de KUI-ansvarlige en fast skabelon eller et fast format til uddannelsesplanerne (se tabel C.13 i tabelbilag). Det er dog ikke det samme faste format, der anvendes på tværs af kommunerne. Der er indsamlet eksempler på de anvendte formater for uddannelsesplanen i forbindelse med de kvalitative interviews, og der ses forskelle, fx med hensyn til formaternes opbygning, samt hvilke informationer der lægges op til at blive inkluderet. Nogle formater er omfattende, mens andre er mere kortfattede. Fx lægger nogle formater op til en grundig beskrivelse af den unges præferencer, forudsætninger og historik (med fokus på fx informationer om bolig, netværk, årsager til evt. uddannelsesafbrud og fortrukne arbejdsformer). Forskelle ses også ved, at der i nogle formater findes felter vedrørende kontaktpersonordning, som ikke direkte adresseres i andre, ligesom at ikke alle formater har et felt vedr. ændringer i uddannelsesplanen.

6.2.4 Mål og indhold i uddannelsesplanerne – en svær balance

I og med at uddannelsesplanerne skal danne afsæt for udformningen af forløbsplanen på FGU, er det interessant at se nærmere på, hvilken slags mål og indhold der typisk indgår i uddannelsesplanen. Mål og indhold er i høj grad strukturerende for, hvilke forløb der tilbydes de unge på FGU.

De typer af mål, der hyppigst indgår i uddannelsesplanen, er målsætninger vedrørende personlig eller social udvikling samt faglige mål (hhv. 92 % og 91 % angiver, at sådanne altid eller ofte indgår). Der indgår dog næsten lige så ofte målsætninger, der vedrører afklaring og specifikke job- eller uddannelsesmål (hhv. 84 % og 80 % angiver, at sådanne altid eller ofte indgår). Det fremgår af tabel 6.2.

TABEL 6.2

Hvor ofte indgår følgende typer af mål i de unges uddannelsesplaner?

	Altid	Ofte	Af og til	Sjældent	Aldrig	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Specifikke job- eller uddannelsesmål (fx at den unge kan komme ind på en bestemt uddannelse eller få en bestemt type job) (n = 83)	22	58	19	1	0	100
Målsætninger vedr. faglig udvikling (fx at den unge opnår et vist fagligt niveau i bestemte fag/områder) (n = 83)	37	54	7	1	0	100
Målsætninger vedr. personlig eller social udvikling (fx at den unge bliver mere mødestabil eller bedre til at indgå i fællesskaber) (n = 83)	31	61	6	1	0	100
Målsætninger vedr. afklaring (fx at den unge bliver mere afklaret vedr. fremtidsmuligheder og ønsker) (n = 83)	31	53	16	0	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Når det kommer til indhold i uddannelsesplanen, fremgår det af spørgeskemaundersøgelsen (jf. tabel 6.3), at det hovedsageligt er indhold, der (implicit eller eksplicit) peger frem mod bestemte spor på FGU, der indgår i uddannelsesplanen. Her angiver 89 % af kommunerne, at det altid eller ofte er tilfældet. Derudover angiver 74 % af kommunerne, at der i uddannelsesplanen altid eller ofte indgår indhold, der peger frem mod bestemte fag/faglige temaer på FGU. Det forekommer langt sjældnere, at der indgår specifikke indholdselementer såsom erhvervstræningsforløb eller kombinationsforløb. Det er heller ikke særlig udbredt at lave uddannelsesplaner, som lader forløbet ved FGU stå åbent: Her angiver 36 % af de KUI-ansvarlige, at dette af og til forekommer, mens over halvdelen svarer, at det sjældent (41 %) eller aldrig (14 %) er tilfældet.

TABEL 6.3

Hvor ofte er uddannelsesplanerne hos jer kendetegnet ved følgende?

	Altid Procent	Ofte Procent	Af og til Procent	Sjældent Procent	Aldrig Procent	Total Procent
Indhold, der (implicit eller eksplicit) peger frem mod et bestemt spor på FGU (agu, pgu eller egu) (n = 83)	43	46	11	0	0	100
Indhold, der (implicit eller eksplicit) peger frem mod bestemte fag/faglige temaer på FGU (n = 83)	17	57	24	2	0	100
Indhold, der peger frem mod kombinationsforløb på FGU (n = 83)	0	12	52	31	5	100
Indhold, der peger frem mod erhvervstræning på FGU (n = 83)	2	31	52	12	2	100
Indhold, der lader FGU-forløbet stå åbent (n = 83)	0	8	36	41	14	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Det er en pointe fra de kvalitative interview, at det i arbejdet med at opstille mål kan være vanskeligt at finde balancen, så uddannelsesplanen på den ene side er konkret nok til at kunne give afsæt for arbejdet med forløbsplanen og på den anden side efterlader plads til at tilpasse forløbet til den unge, efter at FGU har lært den unge at kende, og den unge har mødt virkeligheden på FGU.

En FGU-leder beskriver, hvordan der tidligt i samarbejdet med KUI var mangel på konkrete mål og oplysninger i uddannelsesplanen, som kunne kvalificere FGU's arbejde med forløbsplaner. Omvendt gives der også eksempler på, at det ikke altid er hensigtsmæssigt at blive for konkret og fx fastlægge sporet for eleven fra starten, da det kan kræve en tæt føling med, hvad eleven kan og vil, at "ramme rigtigt". En FGU-leder beskriver det således:

Men de [KUI] sporsætter dem [de unge] samtidig [som en del af uddannelsesplanen], og det synes jeg er uhensigtsmæssigt. [...] De siger, det er en agu-elev, der er på G-niveau. Så screener vi og tjekker og siger, det giver ikke helt mening, hvis det ikke gør det. [...] Valgene bliver i virkeligheden lidt tamme. Vi så gerne, at vi fik eleven ind uden sporvalg til at se skolen og se, hvad man ellers kunne, så man træffer nogle valg ud fra det.

FGU-leder

6.2.5 Forskellig praksis for angivelse af forløbslængde

Et centralt punkt i arbejdet med uddannelsesplanen handler om, hvor lang tid der i udgangspunktet afsættes til, at FGU kan hjælpe den unge frem mod at nå de mål, der er opstillet, samt hvilken praksis kommunerne har for evt. at forlænge forløbene.

Knap en tredjedel (27 %) angiver, at man i KUI har en tommelfingerregel for, hvor lange forløb uddannelsesplanerne tager udgangspunkt i. Blandt de kommuner, der anvender tommelfingerregler, ses der er et stor spænd i, hvor lange forløb tommelfingerreglerne lægger op til. De fleste lægger op til enten 6 mdr. (23 %), 12 mdr. (36 %) eller 24 mdr. (27 %) (for yderligere detaljer se tabel C.17-C.18 i tabelbilag).

For de kommuner, der ikke anvender tommelfingerregler, ses der en stor spredning ift. den gennemsnitlige længde, der i udgangspunktet angives i uddannelsesplanerne (inden forlængelse). Spørgeskemaundersøgelsen viser, at længden spænder fra 4 mdr. til 24 mdr. En del kommuner (32 %) har svaret, at de ikke ved, hvad den gennemsnitlige længde er, men ser man på gruppen af kommuner, der har angivet en gennemsnitlig længde, fremgår det, at knap halvdelen af kommunerne (47 %) skønner, at den gennemsnitlige længde, der angives i uddannelsesplanen, er 12 mdr. Det fremgår af tabel 6.4.

TABEL 6.4

Ifølge dit bedste skøn, hvad er da den gennemsnitlige længde af de FGU-forløb, der angives i uddannelsesplanen (inden evt. forlængelse)? Angiv antal måneder:

	Antal	Procent
Under 12 måneder	5	10 %
12 måneder	24	47 %
13-23 måneder	18	35 %
24 måneder	4	8 %
Total	51	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: I opgørelsen indgår ikke respondenter, der har svaret "Ved ikke/kan ikke opgøres". Besvarelserne er inddelt i kategorier.

6.2.6 Praksis for forløbslængde hænger sammen med forlængelser

Der er en tendens til, at de kommuner, der i udgangspunktet angiver en kortere tidsramme for FGU-forløbene, også oftere er nødsaget til at forlænge forløbene.

Tabel 6.5 viser, at i kommuner, hvor den gennemsnitlige længde af de FGU-forløb, der angives i uddannelsesplanen, skønnes at være under 12 måneder, er der 80 %, der angiver, at man ofte forlænger forløb. Tilsvarende er der blandt de, der skønner, at gennemsnitlængden er på 12 måneder, 38 %, der angiver, at man ofte forlænger. For dem, hvor gennemsnitlængden skønnes at være mellem 13-23 måneder, er det tilsvarende tal kun 11 %.

TABEL 6.5

”Hvor ofte sker det hos jer, at en elev får forlænget sit FGU-forløb?”, fordelt på ”Ifølge dit bedste skøn, hvad er da den gennemsnitlige længde af de FGU-forløb, der angives i uddannelsesplanen?”

		Hvor ofte sker det hos jer, at en elev får forlænget sit FGU-forløb (ud over den længde, der oprindeligt blev lagt op til i uddannelsesplanen, også hvis forlængelsen sker inden for en samlet længde på to år)?				
		Ofte (%)	Af og til (%)	Sjældent (%)	Aldrig (%)	Total (%)
Ifølge dit bedste skøn, hvad er da den gennemsnitlige længde af de FGU-forløb, der angives i uddannelsesplanen (inden evt. forlængelse)? Angiv antal måneder:	Under 12 måneder (N = 5)	80 %	0 %	20 %	0 %	100 %
	12 måneder (N = 24)	38 %	46 %	17 %	0 %	100 %
	13-23 måneder (N = 18)	11 %	61 %	28 %	0 %	100 %
	24 måneder (N = 4)	0 %	25 %	75 %	0 %	100 %
	Total (N = 51)	29 %	45 %	25 %	0 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Der er ikke afrapporteret p-værdier fra chi2-test, da der er tale om en totalundersøgelse med relativt få observationer. I opgørelsen indgår ikke respondenter, der har svaret ”Ved ikke/kan ikke opgøres” til spørgsmålet ”Ifølge dit bedste skøn, hvad er da den gennemsnitlige længde af de FGU-forløb, der angives i uddannelsesplanen (inden evt. forlængelse)?”. Besvarelserne til spørgsmålet ”Ifølge dit bedste skøn, hvad er da den gennemsnitlige længde af de FGU-forløb, der angives i uddannelsesplanen (inden evt. forlængelse)?” er opdelt i kategorier.

Note: Mht. forlængelser skal det bemærkes, at der kan være elever, der fra starten har fået tildelt ”lange” forløb, og hvor spørgsmålet om evt. forlængelse derfor endnu ikke har været aktuelt. Omvendt kan covid-19-situationen også have gjort, at nogle elever, der under normale omstændigheder ville have færdiggjort deres forløb, forventes at få forlænget sit forløb. Tallene skal altså fortolkes med et vist forbehold.

I tabel 6.6 ses en tilsvarende sammenhæng mellem brugen af tommefingerregler – frem for mere individuelle vurderinger – og et større behov for at forlænge FGU-forløbene. Af tabellen fremgår det, at blandt de kommuner, hvor KUI angiver at anvende en tommefingerregel for forløbslængde, er der samtidig 41 %, der angiver, at man ofte forlænger elevernes forløb ud over den tidsperiode, der oprindeligt var sat af. For kommuner, hvor det oplyses, at der ikke bruges en tommefingerregel, drejer det sig om 16 %.

TABEL 6.6

”Hvor ofte sker det hos jer, at en elev får forlænget sit FGU-forløb?”,
 fordelt på ”Har I en tommelfingerregel for, hvor lange forløb
 uddannelsesplanerne tager udgangspunkt i?”

		Hvor ofte sker det hos jer, at en elev får sit deres FGU-forløb (ud over den længde, der oprindeligt blev lagt op til i uddannelsesplanen, også hvis forlængelsen sker inden for en samlet længde på to år)?				
		Ofte (%)	Af og til (%)	Sjældent (%)	Aldrig (%)	Total (%)
Har I en tommelfingerregel for, hvor lange forløb uddannelsesplanerne tager udgangspunkt i (inden evt. forlængelse)?	Ja (N = 22)	41 %	27 %	27 %	5 %	100 %
	Nej (N = 55)	16 %	56 %	25 %	2 %	100 %
	Ved ikke (N = 6)	17 %	0 %	83 %	0 %	100 %
	Total (N = 83)	23 %	45 %	30 %	2 %	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Der er ikke afreporteret p-værdier fra chi2-test, da der er tale om en totalundersøgelse med relativt få observationer.

Note: Mht. forlængelser skal det bemærkes, at der kan være elever, der fra starten har fået tildelt ”lange” forløb, og hvor spørgsmålet om evt. forlængelse derfor endnu ikke har været aktuelt. Omvendt kan covid-19-situationen også have gjort, at nogle elever, der under normale omstændigheder ville have færdiggjort deres forløb, forventes at få forlænget sit forløb. Tallene skal altså fortolkes med et vist forbehold.

6.2.7 En realistisk uddannelsesplan er et vigtigt afsæt for FGU

Der kan være både fordele og ulemper forbundet med brug af tommelfingerregler og angivelse af korte forløbslængder. På den ene side er der en risiko for, at de korte forløbslængder medfører flere forlængelser og kommer til at fremstå som uopnåelige krav, der kan stresser de unge unødigt. Omvendt kan det være med til at understrege tanken om, at FGU er et forberedende skridt på vejen til uddannelse eller beskæftigelse.

Dog fremstår det som en central pointe, at mål og tidsramme i uddannelsesplanen tilsammen gerne skulle udgøre en realistisk plan for en FGU-elev set ift. elevens udgangspunkt og forudsætninger. Det er imidlertid ikke altid tilfældet, at FGU og KUI har en fælles opfattelse af, hvad der udgør en realistisk uddannelsesplan. I alt 11 % af kommunerne angiver, at det i høj grad har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner, mens 17 % oplever, at det i mindre grad er tilfældet. Den største andel af kommunerne (72 %) oplever, at FGU og KUI i nogen grad har en fælles opfattelse, hvad der er realistiske uddannelsesplaner (jf. tabel C.25 i tabelbilag).

Samtidig viser spørgeskemaundersøgelsen også, at en fælles opfattelse af, at uddannelsesplanen er realistisk, er tæt knyttet til et velfungerende samarbejde mellem KUI og FGU. Det fremgår af tabel 6.7.

Blandt kommuner, der i høj eller nogen grad angiver, at KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner, er der en større andel, der oplever, at samarbejdet i høj grad er velfungerende. 89 % af de kommuner, der i høj grad angiver, at der er en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner, angiver samtidig, at samarbejdet med FGU i høj grad er velfungerende. Den tilsvarende andel er hhv. 67 % og 29 % blandt de kommuner, der kun i nogen eller mindre grad angiver, at KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner.

TABEL 6.7

”Vores samarbejde med FGU er velfungerende”, fordelt på ”KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner (herunder hvilke mål det er realistisk for den unge at opnå inden for en given tidsramme)”

		Vores samarbejde med FGU er velfungerende				
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	Total (%)
KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner (herunder hvilke mål det er realistisk for den unge at opnå inden for en given tidsramme)	I høj grad (N = 9)	89	11	0	0	100
	I nogen grad (N = 60)	67	33	0	0	100
	I mindre grad (N = 14)	29	57	14	0	100
	Slet ikke (N = 0)	0	0	0	0	0
	Total (N = 83)	63	35	2	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Ud fra beskrivelserne fra casekommunerne kan der være flere forskellige årsager til, at der er forskellige syn på, om en uddannelsesplan er realistisk. Det kan for det første handle om, at KUI og FGU står i forskellige situationer, når det gælder om hhv. at sætte rammer i uddannelsesplanen og føre den ud i livet. Selv med det samme endemål – nemlig at hjælpe den unge frem mod uddannelse eller varig beskæftigelse – sidder KUI og FGU med hver sin ledelse og hvert sit sæt af interne hensyn til ressourcer osv., og interviewene tyder på, at sådanne forhold også kan spille ind. En anden årsag kan være, at det kan være udfordrende for KUI at have et tilstrækkeligt samlet indblik i den unges situation, når uddannelsesplanen skal udformes.

6.2.8 Det er en udfordring at sikre tilstrækkelig information i uddannelsesplanerne

Spørgeskemaundersøgelsen og de kvalitative interviews viser, at det kan være udfordrende at sikre, at der kommer tilstrækkelig information med i uddannelsesplanerne. Dette kan både skyldes, at der er information, den enkelte KUI-medarbejder ikke nødvendigvis har adgang til (fx om den unges faglige niveau, hvis den unge ikke har karakterer med fra folkeskolens afgangsprøve eller personlig information, som den unge ikke deler), eller at der kan være information, som KUI ikke har været opmærksomme på kan have relevans for FGU.

KUI har i overvejende grad, men ikke altid, tilstrækkelig indblik i FGUs aktuelle tilbud og muligheder

I de fleste kommuner har KUI-vejlederne oplevelsen af, at de i høj grad har tilstrækkeligt indblik i, hvad FGU-skolerne kan tilbyde de unge (60 %), mens færre oplever, at det i nogen grad er tilfældet (39 %) (jf. tabel C.20 i tabelbilag). Selvom størstedelen således oplever, at KUI har den rette viden om FGUs tilbud, så er det bemærkelsesværdigt, at en relativt stor andel oplever, at KUI kun i nogen grad har tilstrækkelig indblik i FGUs tilbud, da en sådan indsigt er en væsentlig forudsætning for at udforme relevante uddannelsesplaner (jf. også kapitel 5 om udfordringerne med information og betydningen af indsigt i FGU som tilbud i forbindelse med målgruppevurdering).

Knap halvdelen af kommunerne vurderer, at uddannelsesplanerne er tilpas detaljerede og informative – FGU og KUI samarbejder herom

Knap halvdelen af kommunerne (45 %) vurderer, at uddannelsesplanerne i høj grad er tilpas detaljerede, mens lige over halvdelen (51 %) vurderer, at det i nogen grad er tilfældet. De resterende 5 % oplever, at uddannelsesplanerne i mindre grad er tilpas detaljerede og informative (jf. tabel C.21 i tabelbilag). Resultaterne tegner et billede af, at der er plads til forbedring, når det gælder udarbejdelsen af uddannelsesplaner med et passende informationsniveau.

Uddannelsesplanerne er også et vigtigt redskab, når det gælder om at formidle information til FGU. Her viser både interviews med FGU og resultater fra spørgeskemaet, at der kan være udfordringer. Omtrent en tredjedel (33 %) af kommunerne oplever, at FGU i nogen grad har brug for mere information om de unge, end de får igennem kommunens uddannelsesplaner (se tabel C.22 i tabelbilag).⁵³ Resultaterne indikerer således også på dette punkt, at der er et forbedringspotentiale ift. at sikre tilstrækkelig information i uddannelsesplanen.

Interviewene understøtter billedet af, at der er udfordringer ift. informationen i uddannelsesplanen. Det fremhæves af FGU-ledere, men KUI-ledere og KUI-medarbejdere giver også eksempler på, at man fra et KUI-perspektiv er bevidst om, at der har været udfordringer med at sikre, at uddannelsesplanerne giver et godt afsæt for FGU's videre arbejde.

En FGU-leder beskriver fx, hvordan hun har haft en oplevelse af, at uddannelsesplanerne ikke har givet et godt afsæt for arbejdet med at fastlægge forløb:

Generelt vil jeg sige, at uddannelsesplanerne var meget mangelfulde det første år. Også så mangelfulde, at der nogle gange ikke var en uddannelsesplan. Det, der stod, var umuligt at tolke, ift. hvad det var, den unge skulle. Vi kunne ikke omsætte, hvad det er, vi skal arbejde med. ”Frederik vil gerne have et godt voksenliv, og han kan lide at spille fodbold”. Hvor skal vi som FGU så gå ind?

FGU-leder

Lederen ser således tilbage på den første tid med FGU og beskriver en problematik ift. at modtage mål, som er meningsfulde og sætter kurs for FGU's arbejde med at omsætte uddannelsesplanens mål til konkrete FGU-forløb.

Interviewene med KUI og FGU viser, at KUI flere steder har justeret deres formater og arbejde med uddannelsesplanerne på baggrund af en dialog med FGU, der har hjulpet til at afklare, hvad FGU har brug for at vide, og hvad KUI kan levere.

I spørgeskemaundersøgelsen har respondenter, der har svaret, at de oplever, at FGU har brug for mere information,⁵⁴ angivet, hvilken slags informationer FGU giver udtryk for at mangle. Disse svar er sammenfattet nedenfor i boksen.

⁵³ I denne delundersøgelse er FGU's vurderinger alene belyst gennem de kvalitative interviews, og de bredere dækkende svar er derfor indhentet ved at spørge til KUI's erfaringer og vurderinger som en del af spørgeskemaundersøgelsen.

⁵⁴ Dette omfatter respondenter, der har svaret ”I høj grad” eller ”I nogen grad”.

Når FGU mangler information i uddannelsesplanerne

- Information om fagligt niveau: karakterer (fx efter efterskole), elevens faglige niveau ved start på FGU
- Sproglige forhold: danskniveau, sproglige forudsætninger
- Elevers sociale og personlige forudsætninger: udfordringer, misbrug, uhensigtsmæssig adfærd, hjemmesituation m.m.
- Lægelig og psykiatrisk information: diagnoser m.m.
- Uddannelseshistorik: fravær, pædagogisk-psykologisk vurdering m.m.
- Viden om tidligere indsatser fra kommunen (og fra tidligere bopælskommuner)
- Information vedr. selve uddannelsesplanens indhold: tidsramme, forventet slutniveau/udstigningsniveau.

Som det fremgår af boksen ovenfor, er det en bred vifte af informationer, der kan være behov for.⁵⁵

Fra de kvalitative interviews gives flere eksempler på forskellige typer af information, som opleves at mangle i uddannelsesplanerne. Det gælder fx viden om afbrud og årsager hertil, diagnoser og støtteforanstaltninger. Et perspektiv er, at uddannelsesplanen i højere grad skal afspejle ”det hele menneske”, da det vil sætte FGU bedre i stand til at understøtte de unges FGU-forløb. En FGU-leder beskriver dette og nævner, at de på FGU eksempelvis langt inde i et FGU-forløb kan opdage, at en ung har et alkoholmisbrug, hvilket hun understreger er en form for viden, som det ville være godt for FGU at have fra begyndelsen. Hun bemærker, at det er hendes opfattelse, at det ikke er en viden, KUI udelader bevidst, men som de selv mangler. Dette understreger igen udfordringen med at sikre tilstrækkelig indblik i den unges situation, jf. også erfaringerne målgruppevurderingen (se kapitel 5).

De fleste kommuner videregiver som hovedregel al information fra uddannelsesplanen til FGU

77 % af kommunerne videregiver som hovedregel al information fra uddannelsesplanen til FGU, mens 17 % som hovedregel *ikke* videregiver al information. De resterende 4 % angiver, at deres praksis varierer fra sag til sag (se tabel C.16 i tabelbilag).

Tabel 6.8 giver et overblik over, hvilke årsager der kan være til, at man ikke videregiver al information fra uddannelsesplanen til FGU. Her fremgår to hovedårsager. Det kan handle om, at der er in-

⁵⁵ Derudover er der nogle besvarelser fra det åbne svarfelt, der beskriver situationer, hvor videregivelse af informationer kan være særlig udfordret. Det drejer sig for det første om situationer, hvor kommunen ikke kender den unge så godt, fx i forbindelse med tilflyttere, hvor der er information, som KUI ikke selv har. For det andet kan der være situationer, hvor den unge ikke selv ønsker, at informationer skal deles fx vedr. udfordringer hos den unge, som det netop havde været hensigtsmæssigt, at FGU kendte til, så de kunne tage højde for det i tilrettelæggelsen af den unges uddannelsesforløb.

formation, som eleven ikke ønsker videregivet (41 %). Og det kan handle om, at kommunen vurderer, at den pågældende information ikke er relevant for FGU (42 %). Derudover viser tabellen, at usikkerhed vedr. GDPR-regler kan spille en rolle. I alt 25 % af kommunerne angiver det som en årsag, at de vil være sikre på ikke at bryde GDPR-reglerne.⁵⁶

TABEL 6.8

I tilfælde, hvor der er information fra uddannelsesplanen, som ikke videregives til FGU, hvad er da de vigtigste årsager hos jer? (Maks 3 svar) (n = 81)

	Antal	Procent
At der er information, som vi vurderer ikke er relevant for FGU	34	42 %
At der er information, som eleven ønsker ikke videregives til FGU	33	41 %
Ikke relevant hos os, da vi altid videregiver al information fra uddannelsesplanen	31	38 %
At vi vil være sikre på ikke at bryde GDPR-regler om videregivelse af information	20	25 %
At der er information, som FGU-institutionerne/skolerne har givet udtryk for ikke er relevant	4	5 %
Anden årsag, angiv:	1	1 %
Total	123	152 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: Spørgsmålet er stillet som et multiple-choice-spørgsmål, hvorfor procenterne summer til mere end 100 %. Spørgsmålet er stillet til respondenter, der ikke har svaret "Ved ikke" i spørgsmålet "Hvilket udsagn passer bedst til jeres praksis?".

6.3 Praksis og erfaringer med opfølgning på uddannelsesplaner

Kommunerne skal følge op på uddannelsesplanerne, når der sker ændringer i den unges forløb, som er af en sådan karakter, at det har betydning for uddannelsesplanen. Når det gælder uddannelsesmål og forløbslængde, skal kommunen godkende ændringer. Når det gælder mindre ændringer, skal kommunen blot orienteres. Derudover er der behov for løbende dialog mellem FGU og KUI om den enkelte unges forløb, særligt i forbindelse med risiko for frafald, således at man bedst muligt kan understøtte den unge.

⁵⁶ I tabellen er der også medtaget de kommuner, der altid videregiver al information (38 %). Dette indebærer, at en stor del af de kommuner (64 %), der har angivet, at de som hovedregel videregiver al information, kan opleve visse situationer, hvor de ikke deler al information.

I det følgende beskrives udfordringer med hensyn til opfølgning på uddannelsesplaner, herunder hvilke greb der kan være med til at understøtte den løbende opfølgning på uddannelsesplanerne.

6.3.1 Udfordring at sikre tilstrækkelig og rettidig information fra FGU til KUI

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der er forskellige tilgange til arbejdet med at følge op på uddannelsesplanerne, og det er et mindretal af kommunerne, der oplever, at opfølgningen fra FGU's side er fyldestgørende.

I alt 20 % af kommunerne oplever i høj grad at få information nok om de unge undervejs i uddannelsesforløbet på FGU, 25 % svarer, at det i mindre grad er tilfældet. Den resterende andel angiver, at det i nogen grad er tilfældet. Det samme billede tegner sig, med hensyn til om kommunerne oplever at få informationen tids nok til at kunne handle, hvis en ung har brug for indsatser, der involverer kommunen, fx i forbindelse med risiko for frafald (for yderligere detaljer se tabel C.23-C.24 i tabelbilag).

De kvalitative interviews tegner også et billede af, at udfordringerne med opfølgingsarbejdet i høj grad handler om, at KUI ikke altid oplever at blive tilstrækkeligt informeret – særligt i forbindelse med risiko for frafald, hvilket er en forudsætning for, at de kan sætte ind med de støtteforanstaltninger, der måtte være relevante for den pågældende elev.

Samtidig viser beskrivelserne fra casekommunerne, at praksis for opfølgingsarbejdet er under udvikling, og at man flere steder er ved at få opbygget nogle gode praksisser.

6.3.2 Greb til at understøtte udfordringer med opfølgingsarbejdet

Når der skal etableres en god praksis for opfølgingsarbejdet, handler det grundlæggende om, at KUI og FGU får fastlagt nogle systematikker og klare aftaler om, hvem og hvornår der skal følges op, således at man både sikrer en tæt og systematisk opfølgning ift. de unge, samtidig med at man tilgodeser et ressourcehensyn.

Behov for klarhed vedrørende ansvarsfordeling

Fra et KUI-perspektiv gives der klart udtryk for, at det bør være FGU, der informerer KUI, når det er relevant. En medarbejder i en kommune fortæller fx, hvordan der tidligere har været udfordringer med at følge eleverne, især ift. fravær. Medarbejderen beskriver, hvordan praksis er blevet bedre, og understreger nødvendigheden af, at det er FGU, der tager ansvar for kontakten:

Jeg ringer ikke tre måneder efter, at en elev er startet op, for at følge op. Det ville være for mange opkald. [...] Hvis der er det mindste udsving, har vi givet udtryk for, at de skal kontakte os, så vi kan handle. Det er svært at gøre noget, hvis de ikke har set eleven i tre uger [...] Det [arbejdet med opfølgning] er de [FGU] blevet bedre til. [...] Jeg får oftere henvendelser, der er i bedre tid. De samtaler, vi kan have, handler ikke om, at den unge allerede har det ene ben ude af skolen. Det er nogle snakke, der fungerer som støtte, i stedet for at fraværet er så højt, at vi ikke kan vende det. Der er mere rettidig omhu.

KUI-medarbejder

Spørgeskemaundersøgelsen viser dog, at det ikke altid er tilfældet, at der følges op efter initiativ fra FGU-side. Tabel 6.9 viser en række forskellige (ikke gensidigt udelukkende) måder at arbejde med opfølgning på uddannelsesplaner på. Det fremgår, at der er flest kommuner, der kan genkende sig selv i en praksis, hvor det er FGU, der henvender sig til KUI, når der skal følges op på en elev (58 %). 39 % af kommunerne angiver, at det i høj grad beskriver deres praksis, at KUI henvender sig til FGU

for at høre, hvordan det går med elever, mens 36 % angiver, at faste opfølgingsmøder mellem KUI og FGU passer på deres praksis. Det er en mindre andel af kommunerne (7 %), der i høj grad kan genkende en praksis, hvor det er eleverne selv, der henvender sig til KUI for at følge op på deres situation.

TABEL 6.9

I hvilken grad passer følgende beskrivelser på jeres praksis, når det gælder opfølgning på uddannelsesplaner for FGU-elever?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Der er faste møder mellem KUI og FGU, hvor der følges op på elever (n = 83)	36	34	19	8	2	100
FGU henvender sig til KUI, når der er brug for at drøfte en elevs situation (n = 83)	58	33	8	1	0	100
KUI henvender sig til FGU for at høre, hvordan det går med elever (n = 83)	39	47	13	0	1	100
Elever henvender sig selv til KUI for at følge op på deres situation (n = 83)	7	17	66	7	2	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Behov for klarhed, med hensyn til hvornår KUI skal orienteres

Der er delte meninger og praksisser for, hvordan opfølgningen finder sted, som det også fremgår af ovenstående tabel. Overordnet set tegner der sig to tilgange til opfølgingsarbejdet, der også i større eller mindre udstrækning kan kombineres: "rutinemæssig opfølgning" og "opfølgning ved behov".

Det er et fremherskende perspektiv blandt FGU-lederne, at opfølgingsarbejdet er ressourcekrævende. Derfor kan det være nødvendigt med en praksis, hvor FGU udelukkende tager kontakt til KUI "ved behov", også selvom der fra KUI's side kan være et ønske om flere generelle tilbagemeldinger. En FGU-leder beskriver dilemmaet således:

Kommunerne vil gerne have, at vi printede en forløbsplan ud og sendte til dem, hver gang vi holder forløbssamtaler en gang om måneden. [...] Jeg kan ikke tilbyde at bruge administrative ressourcer på XXX elever en gang om måneden og sende ud til mange forskellige kommuner. Så skulle der følge nogle penge med. Jeg har ikke medarbejderressourcer til, at de kan nå det også. Der kan være specielle unge, som har brug for ekstra meget 'obs', eller der kan være nogle tiltag flere forskellige steder fra kommunen, hvor der også er noget i hjemmet. Dem vil vi gerne gøre noget ekstra for, så skal vi bare snakke om det.

FGU-leder

En konsekvens af denne praksis er imidlertid, at man er nødt til at have nogle klare aftaler og kriterier for, hvornår "der er behov". Det illustreres af dette citat, hvor en KUI-medarbejder beskriver, hvordan der tidligere var stor uklarhed om, hvornår en situation var alvorlig nok til, at FGU kontaktede KUI:

I en spæd start havde vi samlet alle vejlederne på FGU. Der kunne man høre, at de internt var vidt forskellige, ift. hvornår man tager kontakt ift. fraværsprocent. Nogle syntes, at 10 % var voldsomt, hvor andre ved 50 % syntes, at det var tid til at gøre noget. Det var tydeligt, at de ikke var nået dertil. Der gav vi udtryk for, at det er for sent. [...] Der kan være en opstart, og de skal i gang, men der skal være en tæt opfølgning, når der er alarmklokker, som ringer i den ene eller anden grad. Det er de blevet bedre til. Det er umuligt for os at have overblik over fravær. Der må vi stole på, at FGU tager kontakt, når det er aktuelt.

KUI-medarbejder

I forlængelse heraf fortæller en FGU-leder om deres praksis for opfølgning og informationsudvikling:

Vi har en procedure for, at når læreren ikke kan få fat i eleven, og det er sket et par dage i træk, så kontakter de vejlederen for [FGU-skolen], som tager kontakt til KUI med det samme, som prøver at kontakte eleven fra den anden side. Det er lykkedes sindssygt godt. Vi har haft et meget lille frafald, ift. hvad der er nu. Det tror jeg skyldes, at vi har formået at holde hånden under den unge fra flere sider.

FGU-leder

7 Egu og KUI's arbejde med praktikpladser

Dette kapitel sætter fokus på de særlige forhold, der gør sig gældende i forbindelse med egu-sporret på FGU, herunder kommunernes arbejde og erfaringer med at sikre praktikpladser til elevernes virksomhedspraktikker. Resultaterne viser, at der er en oplevelse af, at egu-sporret ikke aktuelt fungerer efter hensigten, men der ses også eksempler på, at KUI og FGU i samspil arbejder med at finde løsninger på udfordringerne.

Færre elever end forventet begynder på egu. Spørgeskemaundersøgelsen indikerer, at dette ikke skyldes mangel på elever, for hvem sporet er relevant: 48 % af kommunerne angiver, at de altid eller ofte oplever, at unge starter på agu eller pgu, til trods for at egu ville være det mest relevante spor. Blandt de kommuner, der altid, ofte eller af og til oplever, at relevante unge starter på et andet spor end egu, angiver 63 % mangel på relevante praktikpladser som en årsag til dette, mens 70 % peger på udfordringer med rammer og regler for egu. Over halvdelen af kommunerne står selv for arbejdet med at skaffe praktikpladser til egu, heraf angiver 52 %, at det er svært eller meget svært at skaffe praktikpladser.

Evalueringen peger på, at regler om elevløn, tidsrammen for egu og rammerne for erhvervstræning som en del af egu er en del af udfordringsbilledet. Disse faktorer gør det vanskeligt dels at klæde eleverne tilstrækkeligt på til et praktikforløb, dels at skabe det gensidige kendskab mellem elev og praktikplads, der kan være afgørende for, at virksomheder tør binde an med en praktikaftale. Nogle af disse udfordringer var også knyttet til egu inden indførslen af FGU. Dermed er der på nogle områder tale om vedvarende snarere end nye problemstillinger. Det skal bemærkes, at det seneste års covid-19-nedlukninger kan have udfordret arbejdet med praktikaftaler yderligere.

En udbredt løsningsmodel for at understøtte praktik ved egu er brugen af længerevarende virksomhedspraktikker forud for FGU-forløbet (78 % af de kommuner, der selv varetager arbejdet med at sikre praktikpladser, gør brug heraf). Casekommunerne beskriver ligeledes, hvordan man bruger mulighederne i andre regelsæt (fx LAB-loven) til at sikre længere praktikforløb, sådan at der kan opbygges et kendskab mellem virksomheden og den kommende elev, inden den unge begynder at "bruge" af sin FGU-tid. En anden løsning består i, at kommunerne stiller offentlige praktikpladser til rådighed.

Både i casekommunerne og via åbne svarmuligheder i spørgeskemaundersøgelsen sættes der spørgsmålstejn ved, om den nuværende ansvarsfordeling ift. prakticarbejdet fungerer efter hensigten. Når først en ung er startet på FGU, vil det ofte være her, at man har mest kontakt med og bedst kendskab til den unge. Hvis ikke der er indgået en samarbejdsaftale, kan både kommune og FGU dermed opleve det som kunstigt og mindre effektivt, at arbejdet med at sikre praktikplads ligger hos kommunen. Omvendt har nogle kommuner, som har indgået samarbejdsaftaler oplevet, at de ikke fik så meget information om arbejdet med praktik tilbage, som de ønskede, men at det er noget, man nu har i fokus.

Samtidig skal det bemærkes, at det ikke kun er organisering, men at også mere relationelle og erfaringsmæssige faktorer har betydning for prakticarbejdet, fx om de personer, der har ansvaret for prakticarbejdet, har tilstrækkeligt gode relationer til virksomhederne, hvad enten opgaven løses fra en placering hos KUI eller hos FGU.

7.1 Rammer, intentioner og krav ift. egu

Egu-sporret består af virksomhedspraktik hos en arbejdsgiver (2/3 af uddannelsen) og skoleophold indimellem (1/3 af uddannelsen). Praktikken er lønnet og omfattet af overenskomstmæssige og arbejdsretlige regler inden for den pågældende branche.⁵⁷ Egu varer normalt to år (Undervisningsministeriet, 2019e). I særlige tilfælde kan uddannelsen forlænges med et ekstra års praktik, så den i alt varer tre år. Hertil kommer muligheden for forlængelse efter de samme regler som for de øvrige FGU-spor.⁵⁸

KUI har et særligt ansvar for at sikre virksomhedspraktikpladser til egu-elever. Arbejdet med at skaffe praktikpladsen kan uddelegeres til en FGU-institution.⁵⁹ En sådan uddelegering af opgaven skal ske på baggrund af en samarbejdsaftale, der fastlægger rammerne. Ansvar for at sikre virksomhedspraktikpladser er altid kommunens.

Hvis der ikke kan findes en praktikplads, eller hvis en ung mister sin praktikplads, skal kommunen hjælpe den unge med at finde en ny praktikplads. Er det ikke muligt at skaffe en ny praktikplads, skal eleven tilbydes at gennemføre virksomhedspraktikken på FGU-institutionen i form af et *værkstedsskoleforløb*. Udgifterne til et værkstedsskoleforløb afholdes af kommunen (Undervisningsministeriet, 2019e).

Ud over virksomhedspraktik kan egu-elever (i lighed med elever på de øvrige spor) modtage erhvervstræning, som er kortere praktikperioder i en virksomhed. Det er tanken, at erhvervstræning også kan medvirke til, at eleven opnår aftale om egu-virksomhedspraktik. Eleven modtager skoleydelse i perioder med erhvervstræning.⁶⁰

57 (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020b).

58 For egu og de øvrige spor gælder det, at varigheden af FGU kan forlænges, når særlige pædagogiske, faglige eller personlige forhold taler herfor. En sådan forlængelse af en elevs forløb kan finansieres enten ved statstilskud eller ved kommunal betaling. Statslig finansiering sker ud fra reglerne om den såkaldte "årselevpulje" Herudover kan der stadig bevilges forlængelse til en elev, men i så fald med kommunal betaling efter reglerne i lov om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m. (betalingsloven).

59 Dette er parallelt til den tidligere egu-ordning, hvor kommunerne også havde ansvaret for at sikre praktikpladser, men kunne uddelegere arbejdet til de daværende produktionsskoler.

60 *Vejledning til lov og bekendtgørelse om forberedende grunduddannelse (FGU)* (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020b) for mere om uddannelseslængde og finansiering.

I forbindelse med forberedelsen af FGU blev det estimeret, at egu-eleverne ville udgøre ca. 11 % af FGU-eleverne. Der har dog været færre elever på egu-sporet end forventet. Forskellige opgørelser på forskellige tidspunkter giver forskellige tal, svingende fra knap 2 % for 3. og 4. kvartal 2019 plus 1. og 2. kvartal 2020 til ca. 6 % i nyere opgørelser.⁶¹

7.2 KUI-praksis og erfaringer med hensyn til egu

7.2.1 Egu bruges mindre, end kommunerne oplever, at det ville relevant

I forbindelse med at egu-sporet bruges i mindre omfang end forventet, er det relevant at se nærmere på, hvorvidt den lavere tilgang skyldes vanskeligheder forbundet med at skaffe praktikpladser eller andre udfordringer, eller om der ganske enkelt er færre elever end ventet, for hvem egu er relevant. Analysen viser, at kommunerne oplever, at egu er relevant for flere elever end de, som rent faktisk starter på sporet.

Kommunerne er blevet spurgt om, hvor ofte de oplever, at unge, hvor egu ville være det mest relevante tilbud, alligevel starter på et andet FGU-spor. Resultaterne viser, at knap halvdelen af kommunerne (48 %) oplever, at dette altid (5 %) eller ofte (43 %) er tilfældet. Yderligere 36 % angiver, at det af og til er tilfældet (se tabel C.27 i tabelbilag).

Det tyder altså på, at det er udfordringer forbundet med at få egu-modellen til at fungere i praksis, der i vid udstrækning står i vejen for, at elever optages på dette spor, og ikke mangel på potentielle elever.

7.2.2 Rammer for egu og vanskeligheder med at sikre praktikpladser blandt årsager til mindre brug af egu-sporet

Både i spørgeskemaet og i interviews er der blevet spurgt til, hvilke faktorer der er med til at få egu til at fungere mere eller mindre godt. I spørgeskemaet har kommuner, der har angivet, at de af og til, ofte eller altid oplever, at egu-relevante unge starter på et andet FGU-spor, svaret på, i hvilken grad en række mulige årsager hertil gør sig gældende.

Her er der særlig to årsager, som kommunerne lægger vægt på. Tabel 7.1 viser, at det for det første drejer det sig om, at rammer og regler for egu kan skabe forhindringer for at få relevante unge på egu (39 % af kommunerne angiver, at dette i høj grad gør sig gældende hos dem, mens 31 % angiver, at det i nogen grad gør sig gældende). For det andet handler det om mangel på relevante praktikpladser, hvor 34 % af kommunerne angiver, at det i høj grad gør sig gældende, mens 29 % oplever, at det i nogen grad gør sig gældende.

61 De 2 % er baseret på tal fra uddannelsesstatistik.dk, hvor det fremgår, at der var begyndt 195 elever i egu-sporet samt 24 elever i basis – i alt 219 elever ud af det samlede optag på 13.419 svarende til knap 2 % i den pågældende periode. Ifølge FGU Danmark svarer dette omtrent til de tal, som STUK kom frem til i 2020. De nyere opgørelser, der peger på en andel på ca. 6 %, er fra FGU Danmark, udgivet i maj 2021 (se FGU Danmark 2021). Igen skal det bemærkes, at der også mht. tal fra uddannelsesstatistik.dk kan være brug for at en vis forsigtighed, da der har skullet etableres en ny registreringspraksis på skolerne, men der er ikke tvivl om, at der er tale om en lavere andel end forventet.

TABEL 7.1

I hvilken grad gør disse årsager sig gældende hos jer?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Mangel på relevante praktikpladser (n = 70)	34	29	27	9	1	100
Mangel på relevante muligheder på egu-sporet på den FGU, I samarbejder med (n = 70)	21	26	33	14	6	100
Rammer og regler for egu skaber forhindringer (n = 70)	39	31	20	7	3	100
Ønske om et andet spor end egu fra elevens side (n = 70)	4	19	44	33	0	100
Økonomiske årsager/hensyn (n = 70)	7	9	36	36	13	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: Spørgsmålet er stillet til respondenter, der har svaret "Aldrig", "Ofte" eller "Af og til" i spørgsmålet "Hvor ofte oplever I, at unge, hvor egu ville være det mest relevante tilbud, alligevel starter på et andet FGU-spor?".

Over halvdelen (53 %) af kommunerne står selv for arbejdet med at skaffe praktikpladser til egu-eleverne, mens 47 % af kommunerne har indgået en samarbejdsaftale med FGU om praktik (jf. tabel C.26 i tabelbilag).

Blandt de kommuner, som selv står for arbejdet med praktikpladser, angiver over halvdelen (52 %), at det er svært (25 %) eller meget svært (27 %) at sikre tilstrækkeligt med praktikpladser, mens 9 % angiver, at det er let (7 %) eller meget let (2 %).⁶² (Se tabel C.28 i tabelbilag for et overblik over besvarelsenerne).

7.2.3 Faktorer, der vanskeliggør arbejdet med egu, særligt praktikpladser

De kommuner, som selv står for arbejdet med at skaffe praktikpladser, har angivet de vigtigste forhold, der er med til at vanskeliggøre dette arbejde (for et fuldt overblik over alle svarkategorier, se tabel C.29 i tabelbilag). De tre forhold, som flest peger på er følgende:

- Erhvervstræningsperioderne er for korte til, at virksomhederne kan danne sig et tilstrækkelig indtryk af den unge til, at de vil binde an med en praktikaftale (56 %).
- Virksomhederne har ikke nok kendskab til egu (42 %).
- Elevlønnen udgør en barriere (40 %).

⁶² Denne undersøgelse rummer ikke en survey med FGU-institutionerne (en sådan survey gennemføres i forbindelse med de kommende dele af følgeforskningsprogrammet), og der er derfor ikke kvantitativ information om FGU's oplevelse af, hvor nemt eller svært det er at skaffe praktikpladser til egu-elever, når arbejdet med dette er uddelegeret til dem. Dog kan det fremhæves, at de kvalitative interviews fra nærværende undersøgelse, hvor også et FGU-perspektiv er repræsenteret, viser, at de FGU'er, som har indgået samarbejdsaftaler med kommunerne om praktik, også fortæller, at de oplever vanskeligheder, og at vanskelighederne er parallelle til dem, kommunerne ifølge spørgeskemaet peger på.

De kvalitative interviews rummer også en række beskrivelser af, hvilke udfordringer der opleves ift. egu, og hvordan disse kan medvirke til, at egu bruges mindre, selv for elever for hvem sporet ses som relevant. Videre har der i spørgeskemaundersøgelsen været mulighed for at tilføje fritekst (åbne svar) – både specifikt i forbindelse med spørgsmål vedr. arbejdet med egu og praktikpladser og som afsluttende kommentar. Mange giver her udtryk for, at der er væsentlige udfordringer ved egu (se boks C.1 i tabelbilag for en opsummering af pointer fra de åbne svar, der vedrører udfordringer ift. egu).⁶³ Der er en høj grad af sammenfald mellem casekommunernes beskrivelser af udfordringer i forbindelse med rammer og regler for egu og de åbne svar fra spørgeskemaet. Overordnet set træder tre brede – og i nogen grad sammenhængende – sæt af udfordringer frem i forbindelse med rammer og vilkår for egu, som de opleves af KUI og FGU.⁶⁴ Udfordringerne drejer sig om:

- Udfordringer knyttet til elevløn
- Udfordringer knyttet til de tidsmæssige rammer for egu
- Udfordringer knyttet til elevernes forudsætninger over for forventninger og krav.

Her er det værd at påpege, at de beskrevne forhold, der vanskeliggør praktkarbejdet, ifølge informanterne i vid udstrækning hænger sammen: Når der skal betales en almindelig elevløn for en egu-elev, der er i praktik i en virksomhed, kan det være ekstra vigtigt for virksomheden, at man har et tilstrækkeligt kendskab til eleven og viden om, hvad egu indebærer, for at man tør binde an med en praktikaftale, hvad der kan være svært at nå inden for de tidsmæssige rammer for egu. På samme måde kan en virksomhed være tilbøjelig til at foretrække en ung fra en uddannelse, man kender bedre, og hvor man er mere sikker på, at den unge kan leve op til virksomhedens forventninger. Nedenfor ses der nærmere på det billede, der tegner sig ift. disse udfordringer.

Udfordringer knyttet til elevløn

Elevlønnen skaber udfordringer, idet betalingen kan gøre virksomhederne mere tilbageholdende med at indgå praktikaftaler med FGU-elever, hvis ikke de er tilstrækkeligt sikre på, at eleverne i tilstrækkelig grad kan leve op til virksomhedernes krav. En sammenligning af lønniveauerne for hhv. egu- og eud-elever udarbejdet af FGU Danmark viser, at lønniveauet for egu-elever i nogle tilfælde er højere end for eud-elever.⁶⁵ En FGU-leder beskriver sine overvejelser omkring koblingen mellem antal elever på egu, elevløn og praktik således:

Hvis man skal betale det samme for en egu-elev som for en almindelig elev, kan man ikke klandre nogen, for at det er nemmere at have en, der møder hver måned. Der er noget højere oppe, der er gået galt.

FGU-leder

Her er der bl.a. tale om, at en kommune, som FGU'en samarbejder med, tidligere opererede med en model, som gjorde økonomien mere fordelagtig for praktikvirksomhederne, fordi kommunen udbetalte en elevløn, og at der opleves større vanskeligheder med praktik, efter at denne model er afskaffet. En KUI-medarbejder beskriver det således:

63 Der er flest åbne svar, der beskriver udfordringer, og som peger på en bred vifte af mulige årsager til de oplevede problemer. Der har også været mulighed for at afgive åbne svar, ift. hvilke faktorer der understøttede praktik, men her er der meget få svar, og der peges alene på betydningen af det lokale netværk og personlige relationer ift. at skaffe praktikpladser i virksomheden.

64 Herudover nævnes der også udfordringer knyttet til FGU'ernes faciliteter og tilbud i forbindelse med egu, men da fokus i denne sammenhæng er på KUI's rolle, og der er tale om et mindre bredt billede, uddybes dette ikke yderligere her.

65 Inden for Bygge og Anlæg er lønniveauet for EGU-elever over 18 år fx ca. 5.000 kr. højere end EUD-elever, hvor lønniveauet ligger på niveau med EGU-elever under 18 år. Se FGU Danmark, 2021.

Det er endt der, at dem, der var i gang med egu, blev løftet til over 11.000 om måneden, fordi de skulle have en overenskomstmæssig løn [...] Det er ikke så godt ift. at skaffe nye egu-pladser. Når vi står med elever, som er i målgruppen for en FGU, er det nærmest umuligt at finde en privat virksomhed, som vil betale 11.000 om måneden for noget, de ikke kender.

KUI-medarbejder

For bedre at kunne håndtere den barriere, som elevlønnen kan udgøre, er det ekstra vigtigt at sikre, at eleven er tilstrækkeligt klar til egu, og at virksomheden kender den unge tilstrækkeligt godt til at turde binde an med en praktikaftale. De næste udfordringer peger på, hvorfor dette kan være vanskeligt at sikre i praksis.

Udfordringer knyttet til de tidsmæssige rammer, som de opleves af KUI og FGU

Udfordringerne knyttet til de tidsmæssige rammer ved egu handler dels om regler for erhvervstræningsperioderne ved FGU, dels om de samlede tidsmæssige rammer.

Erhvervstræningsperioderne kan vare maksimalt to uger i træk og maksimalt fire uger i alt pr. halvår. Hvis KUI og FGU har en opfattelse af, at selve egu-forløbet som udgangspunkt typisk tager to år, vil det altså være begrænset, hvor meget erhvervstræning der kan rummes inden for rammerne af FGU som en start på et egu-forløb og som afsæt for, at virksomheden og den unge lærer hinanden at kende forud for indgåelse af en egentlig aftale om virksomhedspraktik.⁶⁶ De tidsmæssige rammer for erhvervstræningsperioderne gør det altså vanskeligere at overvinde den tilbageholdenhed fra virksomhedernes side, der kan være knyttet til elevlønnen.

Der peges også på, at et egu-forløb på to år ofte ikke vil være nok for de elever, hvor egu ellers er relevant. Både KUI og FGU i casekommuner og i de åbne svar i spørgeskemaet peger på, at det kan tage tid, før en elev, der er målgruppevurderet til FGU, og hvor egu er relevant, reelt er klar til at starte på egu. Hvis der er tale om en elev med behov for tid til brancheafklaring, eller hvor egu først bliver relevant efter en tid på et andet spor, kan det – alt efter elevens forudsætninger – være vanskeligt at nå inden for en tidsramme på to år. En KUI-medarbejder fortæller:

Det er også en udfordring, at egu-eleven skal være klar til, når de kommer ud på FGU'en [...] Jeg tror ikke, at formen på det, er landet endnu.

KUI-medarbejder

Problemet med tidsrammen handler altså også om elever, der har brug for tid til at "modnes" og have tid til personlig, social og faglig udvikling, inden de er klar til egu, og hvor en ramme på to år ikke er nok til at sikre både tilstrækkelig udvikling forud fra en egu og tilstrækkelig progression i selve egu-forløbet. Der peges bl.a. på, at hvis ikke man som egu-vejleder ikke er tilstrækkelig sikker på, at den unge er "klar", så er man tilbageholdende med praktikaftaler, der risikerer at mislykkes og gøre virksomheden mere modstræbende ift. kommende egu-elever. En KUI-kontaktperson fortæller således:

⁶⁶ Det skal bemærkes, at udfordringen med at sikre, at praktikvirksomhederne har tilstrækkeligt kendskab til den unge til at binde an med en praktikaftale, også kendtes under den tidligere egu-ordning. Se fx gennemgangen af barrierer i forbindelse med den tidligere egu i rapporten *Analyse – Erhvervsgrunduddannelsen*, der netop nævner, at det ofte var virksomheder, der havde et godt kendskab til en ung, der var villige til at tage en egu-elev i praktik (Rambøll, 2018, s. 23).

Jeg sad og tænkte på, at jeg ikke har haft nogen, hvor det er lykkedes at få dem i praktik. Oftest fordi de unge, som gerne vil i praktik, har for meget fravær. Det er jo en argumentation mod praktikken, fordi man ikke vil brænde sin bro [til virksomheden] med en ung, som man ikke tror kommer til at møde.

KUI-kontaktperson

Det kan ikke afgøres, om oplevelsen af denne udfordring skyldes, at man ikke er opmærksom på, at lovgivningen giver mulighed for forlængelse af egu-forløbet, om man ser forlængelser som undtagelser fra normalen eller er usikker på, om det vil være muligt i praksis at få godkendt forlængelser af den relevante instans i kommunen.⁶⁷ En medarbejder i KUI forklarer, at man *”kun i begrænset omfang [vil] kunne forlænge, så de kan få en hel egu, hvis de først skal bruge lang tid på at få en virksomhed”*, men om denne og lignende vurderinger hovedsagelig har grund i regelfortolkning eller praksiserfaring er ikke klart.

I nogle tilfælde viser interviewene dog, at der er klar forskel på fortolkningen af regelgrundlaget i kommunerne. En KUI-medarbejder beskriver fx, at man i deres kommune vurderer, at egu'er skal være tænkt ind fra starten af, og at man, da man stod med en elev, hvor man efter et år tænkte, at en egu kunne være relevant, stod med problemer, fordi *”der ikke hjemmel til [det], som vi forstod lovgivningen. Den skal være startet fra starten af. Så bliver det svært at lave egu”*.

Det er dog ikke alle kommuner, der oplever det lige problematisk. En casekommune, som har uddelegeret arbejdet med praktikpladser til FGU, har en mere positiv oplevelse af, at det er muligt at starte elever på pgu og derefter afklare, om der skal ske en flytning til egu:

Praktik bliver netop brugt til at vurdere, om det skal være egu. Jeg har også unge, som starter op på pgu'en pga. tilknytning [til skolen/fællesskabet]. Jeg har en del unge, hvor det står i uddannelsesplanen, om de skal overgå til egu, og der er praktik en vigtig del.

KUI-medarbejder

Dette tyder på, at der fortsat er brug for at få afklaret de muligheder, som rammer, love og regler rummer. I den sammenhæng er det værd at huske resultaterne om, at man i kommunerne endnu ikke er helt i mål med at sikre det fælles vidensgrundlag og den fælles forståelse. Det er dog tydeligt, at de tidsmæssige rammer (eller forståelsen heraf) opleves som en udfordring mange steder. Da FGU på tidspunktet for dataindsamlingen har fungeret i under to år, er det dog for tidligt at vurdere, om forlænget tid ud over de to år viser sig at være en løsning, som FGU og KUI benytter sig af.

Udfordringer knyttet til elevernes forudsætninger over for forventninger og krav

Der peges videre fra kommunernes side på en oplevelse af, at det er vanskeligt at få elevernes forudsætninger og forventningerne til, hvad de skal kunne i en egu, til at gå op.⁶⁸ En KUI-medarbejder beskriver således:

67 Det kan også tænkes, at det kan have at gøre med, at egu efter den tidligere ordning som hovedregel varede to år. Ingen af informanterne i denne evaluering nævner dog dette eksplicit. Samtidig kan det bemærkes, at der er i vejledningen om virksomhedspraktik ved FGU står: "Egu udbydes af en FGU-institution og varer normalt to år" (Undervisningsministeriet, 2019e). Der kan således alt i alt være flere faktorer, der samlet set medvirker til fokus på egu-forløb af to års varighed.

68 Dette var også en barriere, der blev peget på ift. den tidligere egu, jf. Rambøll, 2016, s. 23.

De egu-unge skal egentlig kunne virkelig meget. Jeg har troet, at de gerne måtte have lidt problemer. Men de skal være ret skarpe. De skal kunne yde noget, være mødestabile og lønmæssigt kunne yde det, de skal.

KUI-medarbejder

Tilsvarende vurderinger kommer til udtryk i de åbne svar fra KUI-ansvarlige i spørgeskemaet. Et par citater lyder således:

Vi oplever, at egu-eleverne nu skal være meget stærkere, end de var tidligere. En vejleder på FGU udtrykte det ved, at tidligere lå egu lige inden STU, nu er egu for de dygtigste elever på FGU. Og det er et problem for de elever, som tidligere havde rigtig meget gavn af egu. På FGU har de simpelthen ikke mulighed for at give egu-eleverne den samme nødvendige støtte, som de fik før.

KUI-ansvarlig, åbent svar i spørgeskema

Det skal understreges, at det inden for rammerne af denne del af evalueringen ikke kan belyses, om den aktuelle egu-målgruppe har svagere forudsætninger end før, eller om det snarere er ændringer i (opfattelsen af) vilkår knyttet til forberedelsen af eleverne forud for en egu, der skaber udfordringer. Der har også tidligere været forventninger om, at egu-elever skulle kunne gennemføre uddannelsen som en fuldtidsuddannelse på to år,⁶⁹ så denne del af forventningerne til, hvad en egu-elev skal kunne, er ikke ny. Dog er det tænkeligt, at det er samspillet med de øvrige rammer omkring FGU, der medvirker til oplevelsen af, at egu i praksis er mere udfordrende end før. Hvis der tages udgangspunkt i en tidsmæssig ramme på maksimalt to år, hvor forlængelse ses som en undtagelse, eller hvis der er færre tilbud, der kan forberede og ”modne” en ung inden en evt. påbegyndelse af en egu i FGU-regi, kan dette samlet set medvirke til en oplevelse af et mindre godt match mellem de unges forudsætninger, når de starter på FGU, og de forventninger, der er til dem ift. at kunne gennemføre et egu-forløb.

7.2.4 Faktorer, der understøtter arbejdet med egu, særligt praktikpladser

De kommuner, som selv står for arbejdet med at skaffe praktikpladser, har angivet de vigtigste forhold, der er med til at understøtte dette arbejde (for et fuldt overblik over alle svarkategorier, se tabel C.30 i tabelbilag). De tre forhold, som flest peger på er:

- Længevarende virksomhedspraktik, inden eleven påbegynder egu (79 %)
- Praktikpladser stillet til rådighed af kommunen (37 %)
- Ekstra ressourcer sat af til det opsøgende arbejde (37 %).

Derudover peges der også på, at indsatser rettet mod at styrke virksomhedernes kendskab til FGU (30%) og brug af virksomhedsmentorordningen også understøtter arbejdet med at skaffe praktikpladser (30%).

69 Se eksempelvis *Vejledning om egu* fra 2016 for beskrivelser af forventninger til unge, der skulle starte på en egu under den gamle ordning (Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, 2016).

Der er også spurgt til understøttende faktorer og positive erfaringer i de kvalitative interviews. Der har også i spørgeskemaundersøgelsen været mulighed for at afgive uddybende svar, ift. hvilke faktorer der understøttede praktik, men her er der meget få svar, og der peges alene på betydningen af det lokale netværk og personlige relationer ift. at skaffe praktikpladser i virksomheden. De understøttende faktorer er dog i høj grad værd at udforske, da de illustrerer, hvordan der arbejdes på at finde mulige løsninger på de oplevede udfordringer. Ligesom for udfordringerne er der en høj grad af sammenfald mellem de faktorer, der træder frem som vigtige ud fra spørgeskemaet, og som udfoldes i de kvalitative interviews. Det drejer sig især om:

- Brug af længerevarende virksomhedspraktik til kommende egu-elever forud for FGU
- Adgang til offentlige praktikpladser
- Ekstra indsats ift. det opsøgende og opfølgende arbejde omkring praktik og virksomhedernes kendskab til FGU (behandles efterfølgende i forbindelse med ansvarsfordeling ift. FGU).

Brug af længerevarende virksomhedspraktik til kommende egu-elever forud for FGU

Både KUI-medarbejdere og FGU-ledere på tværs af kommunerne peger på, at længerevarende "forpraktikker" kan være en løsning på den centrale snubletråd for finde praktikpladser, som de korte erhvervstræningsperioder opleves at udgøre. I denne sammenhæng er det værd at vise tilbage til tabel 5.5 i kapitel 5, hvor kommunerne svarede på, hvilke andre tilbud end FGU der er de mest anvendte til gruppen af unge under 25 uden job eller ungdomsuddannelse i kommunen. Her pegede 81 % på praktikforløb. Det kan ikke afgøres, i hvilket omfang disse praktikforløb ses som forberedende til en evt. senere FGU, men sammen med de kvalitative interviews tyder det på, at praktikforløb forud for FGU har et potentiale som forberedelse til egu.

En FGU-leder beskriver, hvordan de i samarbejde med KUI har grebet udfordringen an:

Vi har mulighed, gennem noget LAB-lovgivning [Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats], for 12 ugers praktik. Den bruger man [...] uden for FGU. [...] Det, der er hæmskoen for egu'en, det er det her med, at den unge kun kan komme ud i en forpraktik hos en arbejdsgiver i 14 dage, inden der skal være etableret et egu-forløb. Hvis man som arbejdsgiver skal give vedkommende mere end en lærlingeløn og skal ansætte vedkommende på egu-vilkår, så er man mere lang i spyttet for at lave den kontrakt. Så vi lapper via LAB-lovgivningen på en anden lov. Der er et hul i loven her. Der er en snubletråd her.

FGU-leder

Dette er altså et eksempel på en model, hvor der er indgået en samarbejdsaftale, så FGU står for at finde praktikpladser til egu-eleverne, men at grundlaget sikres via en forpraktik udenfor FGU-regi, som KUI håndterer. Fra KUI's side forklares det, at de lange "forpraktikker", hvor den unge ikke skal have elevløn, skaber bedre muligheder for den unge for at snuse til virksomheden, og for at virksomheden kan se den unge an, for "man kan godt forstå, at virksomhederne, som bagefter skal betale en løn, gerne vil bruge længere tid til at prøve den unge af".

Denne løsningsmodel håndterer altså både tidsmæssige rammer (ved at bruge tid forud for FGU-forløbet) og problemerne med at skabe nok kendskab mellem elev og virksomhed ved at bruge muligheden for længere forløb, end erhvervstræningen inden for rammerne af FGU muliggør, og på en måde hvor virksomheden har længere tid, før der evt. skal betales elevløn.

Når det kommer til muligheden for at anvende virksomhedsmentorordningen, angiver 30 % af de kommuner, der selv står for arbejdet med at skaffe praktikpladser til egu, at virksomhedsmentorordningen kan understøtte dette arbejde (se tabel C.30 i tabelbilag for overblik). Brug af virksomhedsmentorordning i forbindelse med forpraktik eller virksomhedspraktik på egu udfoldes ikke

meget af casekommunerne, men de giver dog udtryk for en opfattelse af, at ordningen kan anvendes til at støtte nogle elever. Her peges der imidlertid samtidig på et behov for koordinering og overblik ift. forskellige støtteordninger under forskellige regelsæt og for at overveje arbejdsdeling mellem fx kontaktpersoner og virksomhedsmentorer (se mere i afsnit 8 om støtte til elever med særlige behov).

Adgang til kommunale praktikpladser

En anden faktor, som kan understøtte arbejdet med at sikre praktikpladser i forbindelse med egu, er, når kommunen sikrer adgang til offentlige praktikpladser.

En KUI-medarbejder forklarer, hvordan offentlige praktikpladser er et vigtigt bidrag til at håndtere den udfordring, som mangel på private praktikaftaler kan udgøre:

Når vi står med elever, som er i målgruppen for en FGU, er det nærmest umuligt at finde en privat virksomhed, som vil betale 11.000 om måneden for noget, de ikke kender. Det er endt med, at de egu'er, der måtte blive aktuelle for fremtiden, typisk vil være offentlige institutioner.

KUI-medarbejder

Set fra FGU-side er det en stor hjælp de steder, hvor kommunen hjælper med at skaffe praktikpladser, men de oplever samtidig, fx inden for social- og sundhedsområdet, at der er grænser for, hvor mange egu-elever der kan være plads til, når der også skal være plads til elever fra andre uddannelser. En FGU-leder forklarer fx, at det hos dem "[...] ikke [er] realistisk med SOSU ift. egu-pladser, de har travlt med dem, de rigtigt skal uddanne. Så vi skal ud i håndværk og handel."

En anden FGU-leder beskriver, hvordan de har en samarbejdsaftale med kommunen, og at det er en del af aftalen, at "For hver private praktikaftale, vi laver, får vi en offentlig", og at dette er vigtigt, fordi "det kan være svært at skaffe dem i det private. Og hvis der ikke er en adgang i det offentlige, så er man på den".

7.2.5 Blandede erfaringer med ansvarsfordelingen mellem KUI og FGU

Som nævnt ovenfor har knap halvdelen af kommunerne indgået en samarbejdsaftale med FGU om praktikpladser til egu-eleverne. Når det gælder ansvarsplaceringen for arbejdet med praktik, så stilles der både i casekommuner og i åbne svar i spørgeskemaet spørgsmål ved, om den nuværende ansvarsfordeling fungerer efter hensigten.

Der peges på den ene side på, at hvis først en egu bliver aktuel, efter at en ung er startet på FGU, fx pgu, vil det ofte være her, at man har mest kontakt med og bedst kendskab til den unge. Hvis ikke der er indgået en samarbejdsaftale, kan både kommune og FGU dermed opleve det som mindre effektivt, at arbejdet med at sikre praktikplads ligger hos kommunen. Videre kan det opleves som mindre hensigtsmæssigt, at det er kommunen, der har det indledende arbejde med at sikre praktikpladsen, mens FGU har ansvaret for at følge elevens progression i praktikken og på skolen, gennemføre månedssamtaler osv. En KUI-medarbejder i en kommune, som ikke har en samarbejdsaftale, beskriver det således:

Det er en enkelt vejleder hos os, som har det ansvarsområde. Han finder stedet, og FGU laver løbende opfølgning. Han synes, at det er en mærkelig konstellation. At skulle sælge en ung og forankre dem, men ikke have den løbende opfølgning er utilfredsstillende. Det er det samme for FGU. Det var smartere, det var det samme sted.

KUI-medarbejder.

Det fremhæves både i interviews og i de åbne svar i spørgeskemaet, at gode relationer og et solidt kendskab til de forskellige lokale virksomheder er afgørende, uanset om arbejdet med at sikre praktikpladser udføres af KUI eller af FGU (jf. også pointerne om betydningen af relationer, og om man hos KUI og FGU har gensidigt personkendskab fra før i forbindelse med samarbejdet mellem FGU og KUI i afsnit 4.4). Det kan derfor være mere hensigtsmæssigt, at den, der skal finde praktikpladserne, også er den, der har den løbende kontakt med praktikstederne under elevernes eguforløb. Der er også som nævnt også 30 % af de kommuner, der selv står for arbejdet med at sikre praktikpladser, der peger på, at særlige indsatser for at gøre virksomhederne bekendte med egu og FGU som en ny uddannelse kan understøtte arbejdet. Dette indikerer også, at arbejdet med kontakt til virksomhederne er et vigtigt element.

På den anden side er der kommuner, som har indgået en samarbejdsaftale med FGU om praktikarbejdet, som oplever, at de ikke får tilstrækkelig information om, hvordan det går med at skaffe praktikpladser. Det er dog noget, man er opmærksom på at få forbedret. Det skal i den sammenhæng huskes, at der også på andre områder har været fokus på at få forbedret informationsudvekslingen, fx i forbindelse med opfølgning på forløbs- og uddannelsesplaner.

Blandt årsager til, at nogle kommuner ikke har indgået samarbejdsaftaler, nævnes spørgsmålet om ressourcer/omkostninger. Dette kommer tydeligst frem i interviews med KUI og FGU blandt casekommunerne, fx at kommunen ikke ønsker at betale det, FGU mener, at det vil koste at løse opgaven. Blandt kommuner, som selv varetager arbejdet med praktikpladser, er der 37 %, der angiver at have afsat ekstra ressourcer til dette arbejde, mens 30 % angiver at have svært ved at finde de ressourcer til det opsøgende arbejde, der skal til (jf. tabel C.29 og C.30 i tabelbilag). Der er ikke basis for at sammenligne, hvor mange ressourcer der bruges på arbejdet med praktikpladser hos hhv. KUI og FGU, men det er tydeligt, at arbejdet med at sikre praktikpladser opleves som ressourcekrævende.

8 KUI's arbejde med støtte til elever med særlige behov

Dette kapitel retter fokus mod KUI's arbejde med støtte til elever med særlige behov, herunder brug af kontaktpersonordningen, brugen af nedsat tid og andre former for støtte. Disse former for støtte kan være væsentlige i lyset af den blandede elevgruppe på FGU og de forskellige sociale, personlige eller faglige forudsætninger, de har for at gennemføre et FGU-forløb.

Kapitlet viser, at der er stor spredning, ift. hvor almindeligt det er for en FGU-elev at have en kontaktperson. Flest kommuner anvender ordningen til mellem 0-20 % af de unge, men der er også enkelte kommuner, der anvender ordningen til mellem 80-100 % af eleverne. De kvalitative perspektiver giver også indtryk af, at elever på FGU er ganske forskelligt stillet med hensyn til muligheden for at modtage støtte fra en kontaktperson under KUI, både ift. indhold og omfang af ordningen.

Vurderinger af kontaktpersonordningen som et værktøj til at understøtte elever med særlige behov ved FGU er blandede (hvilket skal ses i sammenhæng med variationen i, hvor intensivt ordningen bruges). De KUI-ansvarlige vurderer i spørgeskemaundersøgelsen, at kontaktpersonordningen særligt gør en forskel ved at bidrage til, at unge med særlige behov modtager en sammenhængende og koordineret indsats. De kvalitative resultater viser, at der er gode erfaringer med hensyn til at forebygge fravær og frafald via et opsøgende arbejde, hvor kontaktpersoner reagerer hurtigt i forbindelse med fravær. Samtidig viser kapitlet, at brugen af særlig støtte fra kommunen ud over kontaktpersonordningen er relativt begrænset. 43 % af de KUI-ansvarlige angiver, at 0-20 % får særlig støtte fra kommunen ud over kontaktpersonordningen.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at hovedparten af kommunerne enten sjældent (33 %) eller af og til (64 %) gør brug af nedsat tid til elever på FGU, og at der er en tendens til, at nedsat tid bruges, når helt særlige og tidsbegrænsede forhold gør sig gældende, fx helbredsmæssige eller akutte sociale situationer. Blandt casekommunerne fremhæves på den ene side en forventning om, at de unge går på FGU på fuld tid (minimum 26 timers undervisning om ugen i gennemsnit). På den anden side er der også eksempler på, at nedsat tid kan fungere som en træningsbane og understøtte fastholdelse og gradvis progression.

Det kvalitative datamateriale tegner et blandet billede af samarbejdet mellem KUI og FGU med hensyn til ordblinde elever. Når der til tider er udfordringer på dette område, handler det ofte om utilstrækkelig overlevering af viden om ordblindhed fra KUI til FGU samt mangelfuld opsporing af ordblindhed under tidligere skolegang. Derudover vidner interviewene om en oplevelse af behov for mere individuel støtte (som kendt fra SPS) til de FGU-elever, som vanskeligt kan rummes i det inkluderende læringsmiljø. Disse temaer berøres dog kun kort i denne rapport, da fokus her har været på de områder, der er direkte knyttet til KUI. Det inkluderende læringsmiljø på FGU, herunder støtte til ordblinde elever, belyses grundigere i den næste fase af evalueringen, der har fokus på arbejdet på FGU-institutionerne.

8.1 Rammer, intentioner og krav

En væsentlig del af tanken bag FGU har været, at FGU skal kunne rumme og skabe social og personlig progression for unge med forskellige udfordringer. Dette er dog ikke alene et spørgsmål om at sikre et inkluderende læringsmiljø på skolerne. KUI er også tiltænkt en vigtig rolle ift. at bidrage til, at de unge, der i særlig grad kan have vanskeligheder, får den nødvendige støtte. Der findes således en række tilbud, som kommunerne og FGU kan gøre brug af med henblik på at støtte den unge bedst muligt. Det gælder bl.a. kontaktpersonordningen, andre kommunale støtteformer, nedsat tid og specialpædagogisk støtte (SPS).⁷⁰ I forhold til SPS kan KUI have en rolle ift. eksempelvis at afdække behov for ordblindestøtte.

Kommunerne er forpligtet til at etablere og opretholde en kontaktpersonordning i de tilfælde, hvor det vurderes, at den unge af personlige eller sociale årsager har behov for flere støtte fra flere enheder i kommunen. Det drejer sig fx om unge, hvis udfordringer er sammensatte, eller at muligheden for, at den unge kan komme i uddannelse eller i job, styrkes af, at den unge får en kontaktperson.⁷¹ Formålet med kontaktpersonordningen er, at den unge skal have én gennemgående kontaktperson, som kan understøtte den unge i at realisere sin uddannelsesplan og sikre en personlig og sammenhængende støtte på tværs af myndighedsområder og i overgange mellem uddannelse og job.⁷²

Kontaktpersonordningen erstatter mentorordningen, som kommunerne tidligere var forpligtede på at tilbyde.⁷³ Kontaktpersonordningen erstatter imidlertid ikke servicelovens bestemmelser om en fast kontaktperson (støttekontaktperson) til unge med behov for særlig støtte eller socialpædagogisk bistand til voksne. Dog er der mulighed for, at en evt. støttekontaktperson også kan varetage begge funktioner. Kommunen skal bestræbe sig på, at der kun er én kontaktperson. Det skal bemærkes, at kommunernes terminologi om kontaktpersonordningen i regi af KUI varierer, og at der derfor kan være forskel på, hvilke begreber der bruges til at betegne en "KUI-kontaktperson" og andre former for relaterede støtteordninger.

Det fremgår af FGU-loven, at hvis en elev ikke magter at være på fuld tid på grund af fx en funktionsnedsættelse, kronisk sygdom, psykisk sårbarhed eller misbrugsbehandling, har kommunerne mulighed for at godkende, at en elev kan være på nedsat tid i FGU.⁷⁴ Hvis kommunen vurderer, at

70 I og med at arbejdet med støtte til særligt sårbare elever er rammesat af en lang række forskellige love og regler og involverer mange andre aktører end KUI og FGU, vil der være områder, der kun berøres i begrænset omfang inden for rammerne af denne undersøgelse.

71 Se "Klar til kontaktpersonordning – Vejledning til den kommunale ungeindsats" (Undervisningsministeriet, 2019d) for mere om kontaktpersonordningen.

72 Af loven fremgår følgende: "Kommunalbestyrelsen udpeger en gennemgående kontaktperson til unge, når det vurderes, at den unge af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere enheder i kommunen. Kontaktpersonen har til opgave at følge og støtte den unge frem mod fastholdelse på en ungdomsuddannelse eller i beskæftigelse." Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM, 2020a).

73 Dog kan kommunerne stadig vælge at også anvende mentorordninger eller frivillige ordninger til at støtte unge i udkolingen til at påbegynde eller fastholde unge på en ungdomsuddannelse.

74 Fuldtidsundervisning svarer til en fuldtidsarbejdsuge. Skolen skal i gennemsnit udbyde mindst 26 timers undervisning om ugen. Her- til kommer elevens selvstændige opgaveløsning og forberedelse (Børne- og Undervisningsministeriet, 2019b).

en elev skal på nedsat tid, bliver elevens FGU-forløb af længere varighed, således at forløbets samlede antal undervisningstimer ikke ændres. Det vil sige, at det antal undervisningstimer, eleven skulle have haft på fuld tid, fordeles ud over et længere tidsrum⁷⁵.

8.2 Kontaktpersonordningen

Kontaktpersonordningen er et vigtigt element i aftalen bag KUI og FGU, målrettet unge, som har brug for en særlig, individuel støtte for at komme i gang med og gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Kontaktpersonens støtte til den unge skal tage udgangspunkt i den unges sociale og personlige udfordringer og bygge på en socialfaglig indsats, som inkluderer sociale faktorer uden for skolen, og som er funderet i et tværfagligt løft af den unge.⁷⁶

8.2.1 Kontaktpersonordningen anvendes i forskelligt omfang

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der er en stor spredning, ift. hvor almindeligt det er for en FGU-elev at have en kontaktperson. Det fremgår, at flest (37 %) svarer, at det gælder for mellem 0-20 % af eleverne. Det er sjældent, at ordningen anvendes til mere end 40 % af eleverne, hvilket i alt 10 % af kommunerne angiver er tilfældet. Det fremgår af tabel 8.1. nedenfor.

TABEL 8.1

Hvor stor en andel af FGU-eleverne har en kontaktperson, ungeguide eller lignende, ifølge dit bedste skøn?

	Antal	Procent
0-20 %	31	37 %
21-40 %	27	33 %
41-60 %	3	4 %
61-80 %	1	1 %
81-100 %	4	5 %
Ikke relevant/kan ikke opgøres separat for den ny kontaktpersonordning	7	8 %
Ved ikke	10	12 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: Oprindelig var svarkategorierne inddelt i 10 %-intervaller, men er blevet omkodet med henblik på overskuelighed.

⁷⁵ Finansieringen af den ekstra tid, en elev bruger på FGU som følge af nedsat tid, afhænger af, om eleven er på basis eller er i gang med et af de tre spor. For elever på nedsat tid på basis gælder det, at eleven får fuld skoleydelse, institutionen får fuld takst, og det kommunale bidrag er som for elever på fuld tid. For elever på nedsat tid, der er i gang med et af de tre spor, gælder det, at eleven får fuld skoleydelse, og institutionen får fuld takst, ligesom ved basis. Men kommunen betaler for den tid, der udgør den øgede varighed som følge af den nedsatte tid, ved løbende direkte afregning til institutionen, mens den tid, der svarer til den oprindelige varighed, finansieres på almindelig vis (se jf. BUVM, 2020b; Vejledning til lov og bekendtgørelse om forberedende grunduddannelse, s. 13-14).

⁷⁶ Se "Klar til kontaktpersonordning – Vejledning til den kommunale ungeindsats" (Undervisningsministeriet, 2019d) for mere om kontaktpersonordningen.

De kvalitative interviews underbygger billedet af, at kontaktpersonordningen anvendes i varierende grad, hvilket udfoldes i det følgende.

Forskellige tilgange til kontaktpersonordningen og mulige forklaringer herpå

Beskrivelserne fra kommunerne giver indtryk af, at elever på FGU rundt i landet er ganske forskelligt stillet med hensyn til muligheden for at modtage støtte fra en kontaktperson under KUI.

Forskellen mellem elevernes muligheder ses både mellem kommuner (og FGU-institutioner) og internt mellem skoler under samme FGU-institution, som samarbejder med forskellige kommuner. Bl.a. beskriver en FGU-direktør, hvordan de kommuner, institutionen samarbejder med, har vidt forskellig praksis på området, både ift. hvor højt man prioriterer kontaktpersonordningen, og hvor bredt dækkende ordningen er. En kommune har otte faste kontaktpersoner, og her oplever både KUI og FGU kontaktpersonordningen som højt prioriteret og velfungerende, mens en anden kommune ifølge direktøren har valgt at fokusere på såkaldte "fastholdelseskonsulenter". Disse konsulenter har fokus på elever på ét af FGU'ens faglige temaer (på pgu-sporet) som et led i kommunes strategi for at sikre flere uddannede på dette område, mens der ikke opleves et tilsvarende fokus på FGU-elever fra øvrige værksteder.

De forskellige casekommuner illustrerer også, at der er stor forskel på, hvor meget tid der afsættes: En kommune, der målt på indbyggertal er mere end dobbelt så stor som den kommune, der har otte faste kontaktpersoner, har fx afsat 2 årsværk til at løfte kontaktpersonopgaven i KUI og fordelt timerne på vejlederne.

På baggrund af interviewene tegner der sig et generelt billede af, at der blandt KUI-ledere og -medarbejdere vurderes at være et behov for kontaktpersonordningen ift. at kunne støtte en gruppe unge på FGU. Samtidig fremhæves det af flere, at ordningen i praksis ikke altid slår til.

Der er både eksempler på, at der efterspørges flere kontaktpersoner/-timer til ordningen samt en mere udbygget ordning, der fx i praksis giver mulighed for at støtte eleven i mere og andet end fx fremmøde. Dette behov kan både handle om, hvilke opgaver det opleves at være muligt at løfte med den tid, der er til rådighed, og om et behov for at afklare, hvilke opgaver der knytter sig til ordningen.

De kvalitative interviews illustrerer forskellige mulige forklaringer på, hvorfor ordningen anvendes på forskellig vis og i forskelligt omfang:

- Økonomi: hvor mange årsværk der sættes af til kontaktpersonordningen set ift. behovet
- Prioritering og opgavetrængsel, fx utilstrækkelig tid blandt uddannelsesvejledere i KUI, der varetager kontaktpersonopgaven, eller at man prioriterer kontaktpersonordningen til nogle områder frem for andre (fx særlige uddannelsesmæssige delområder)
- At ordningen er relativt ny og endnu ikke er faldet helt på plads, og at der fortsat arbejdes på afklaring og etablering af nye praksisser (som kommer til udtryk bl.a. via udtalelser som "vi har endnu ikke helt fundet vores ben i det").

8.2.2 Kontaktpersonordningen er endnu under opbygning

Udover at omfanget af kontaktpersonordningen varierer mellem kommunerne, er der stor forskel på, hvor langt man er kommet med at få kontaktpersonordningen på plads (på tidspunktet for interviewene). En KUI-medarbejder beskriver fx, at ordningen endnu ikke fungerer helt efter hensigten, men at der er fokus på den, og at der er en opfattelse af, at den har et potentiale:

Samarbejde omkring ungeguiden [betegnelsen for kontaktpersonordningen i KUI-regi i den pågældende kommune] er et stykke fra at være i mål. Ungeguiden var en mulighed for netop at sige, her er en ung, som har brug for hånd i hanke med ugentlige samtaler og en opringning til vejlederen på FGU og høre, om det er kommet godt i gang osv. I samarbejdet ift. den rolle har jeg en oplevelse af, at vi er et stykke fra at være i mål. Men der er fokus på det. Der kunne vi yde den ekstra støtte til elever, hvor man ved, at overgangen kan være svær.

KUI-medarbejder

Udover at kontaktpersonordningen flere steder er undervejs, så nævner flere af de interviewede, på tværs af kommuner, at der kan være noget forvirring omkring kontaktpersonordningen som begreb, herunder kontaktpersonens rolle, funktion og afgrænsningen til andre typer af kontaktpersonlignende støtteforanstaltninger. Der nævnes, at der er brug for klarhed om arbejdsdeling mellem kontaktpersoner under KUI og fx mentorer under LAB-loven. Flere nævner især støttekontaktpersonordningen (under serviceloven) som en ordning, hvor man oplever et behov for afklaring ift. snitfladen med kontaktpersonordningen i KUI-regi.⁷⁷

Bl.a. nævnes en problematik vedrørende overgangen til voksenområdet, der drejer sig om, at unge med særlige behov kan høre ind under forskellige kommunale afdelinger, afhængig af om de er under eller over 18 år, og at der kan være forskellige tilgange til overgangen mellem forskellige kontaktpersonordninger.⁷⁸ Her kan det i praksis være en udfordring, at den unges sag flyttes fra den ene afdeling til den anden, hvilket stiller nogle særlige krav ift. at sikre en god overgang. Selvom intentionen er at sikre sammenhæng, kan der altså i praksis være udfordringer på dette område, og det kan tage tid at få omorganiseringer til at fungere. Blandt casekommunerne er der omvendt eksempler på, at man har valgt at reorganisere vejlederne, så de hører ind i samme hus fra 8. klasse til det 25. år, bl.a. for at fremme den sammenhængende indsats uden aldersskel. Her fremhæves det, at det kræver både kompetenceudvikling og omstilling, hvis man har været vant til at arbejde med et bestemt alderstrin.

Ligesom omfanget af ordningen varierer, viser det kvalitative materiale også variation, når det gælder forståelsen og praksis med hensyn til "indholdet" af ordningen. Fx har KUI i nogle kommuner valgt at realisere kontaktpersonordningen som en ordning, hvor elevens "hele" liv tages i betragtning (hvor støtte til uddannelse ikke afgrænses skarpt fra "støtte til livet"), mens man i andre kommuner er optagede af, at kontaktpersoner udelukkende agerer ift. elevernes uddannelse.

⁷⁷ Her er det værd at bemærke, at der i vejledningen om kontaktpersonordningen til den kommunale ungeindsats lægges op til, at en støttekontaktperson efter serviceloven kan blive den gennemgående kontaktperson under den kommunale ungeindsats: "*I tilfælde af, at den unge eksempelvis allerede har en støttekontaktperson eller en mentor i henhold til serviceloven eller LAB-loven, bør kommunen i forlængelse heraf overveje, om det er muligt og hensigtsmæssigt, at denne person også fungerer som den gennemgående kontaktperson i forbindelse med den kommunale ungeindsats - og derved varetager flere funktioner*" (Undervisningsministeriet, 2019d, s.12).

⁷⁸ Herunder fx vurderinger af tilbud om efterværn for unge mellem 18 og 22 år, som netop kan have betydning for FGU-elever i denne aldersgruppe.

Eksempler på kontaktpersonernes opgaver (på baggrund af interview)

- **Koordinering:** Kontaktpersoner koordinerer fx indsatser, aktiviteter eller kommunikation, der er relevante ift. den unges uddannelse (det kan fx være at sikre, at FGU har den rette information om den unge, følge op på snakke om udfordringer på FGU'en med den unge eller koordinere med rusmiddelsbehandling).
- **Fastholdelse:** Kontaktpersoner kan have fokus på at forebygge fravær og frafald, herunder på motivation og overgange med hensyn til den unges uddannelsesforløb. Konkret kan kontaktpersonens arbejde bestå i at tale om motivation og årsager til fravær med den unge eller at være en sparringspartner for den unge, hvor den unges overvejelser og udfordringer drøftes. Arbejdet kan også bestå i at ringe til den unge for at sikre, at den unge har en god struktur på sin hverdag.
- **Opsøgende arbejde:** Kontaktpersoner kan varetage opsøgende arbejde, fx ved at opsøge elever, der ikke møder op til skolestart i begyndelsen af skoleåret eller i forbindelse med fravær, hvor fx kontaktpersonerne kommer inden for 24 timer og banker på den unges dør, hvis vedkommende er fraværende fra skole og ikke er til at få fat i.

8.2.3 Blandede vurderinger af kontaktpersonordningens betydning

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at de KUI-ansvarliges vurdering af kontaktpersonordningen er meget blandet. Ordningen vurderes mest positivt, når det kommer til at sikre en sammenhængende og koordineret indsats for elever med særlige behov. Her viser tabel 8.2, at 42 % af de KUI-ansvarlige angiver, at ordningen i høj grad bidrager til dette. Derudover vurderer 28 %, at kontaktpersonordningen i høj grad bidrager til at forhindre frafald, mens 20 % vurderer, at kontaktpersonordningen i høj grad bidrager til, at unge med særlige behov kommer videre i uddannelse eller job efter FGU.

TABEL 8.2

I hvilken grad vurderer du, at kontaktpersonordningen gør en forskel på følgende områder?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Kontaktpersonordningen bidrager til, at unge med særlige behov ikke falder fra deres FGU-forløb (n = 76)	28	50	20	3	100
Kontaktpersonordningen bidrager til, at unge med særlige behov kommer videre i uddannelse eller job efter FGU (n = 76)	20	47	32	1	100
Kontaktpersonordningen bidrager til at unge med særlige behov modtager en sammenhængende og koordineret indsats (n = 76)	42	38	20	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: Spørgsmålet er stillet til respondenter, der ikke har svaret "Ikke relevant/kan ikke opgøres separat for den ny kontaktpersonordning" i spørgsmålet "Hvor stor en andel af FGU-eleverne har en kontaktperson, ungeguide eller lignende, ifølge dit bedste skøn?".

Den relative store spredning i vurderingerne af kontaktpersonordningen skal formentlig ses i lyset af førnævnte pointe om, at der er stor variation, mht. hvor langt man er ift. opbygningen af kontaktpersonordningen, og hvor fremtrædende en rolle den spiller i de forskellige kommuner.

Positive erfaringer med at forebygge fravær og frafald via kontaktpersonordningen

I det kvalitative materiale ses særligt eksempler på, hvordan kontaktpersonordningen kan gøre en forskel ift. fravær og frafald, bl.a. ved at kontaktpersoner har fokus på, at de unge har en god struktur på hverdagen, sparrer med de unge om udfordringer og taler om motivation og årsager til fravær med dem. I en kommune har man gode erfaringer med opsøgende arbejde i forbindelse med fravær, hvor kontaktpersonerne kommer inden for 24 timer og banker på den unges dør, hvis vedkommende er fraværende og ikke er til at få fat i (den hurtige kontakt vurderes at være en vigtig forudsætning for, at ordningen får succes). På samme måde opsøges elever, der ikke møder op til skolestart på FGU. KUI-lederen fra den pågældende kommune peger på, at kontaktpersonordningen gør en forskel ift. at fastholde elever, bl.a. ved at der arbejdes med de unges mønstre (fx at afbryde en uddannelse, hvis man møder modstand). Det er et perspektiv fra en KUI-medarbejder i samme kommune, at de oplever, at FGU har svært ved at løfte arbejdet med fravær alene, og at kontaktpersonerne derfor er en vigtig brik ift. at forebygge fravær og frafald.

På baggrund af de gode erfaringer fra kommunen peges der sammenlagt på tre centrale faktorer, som ordningen er bygget op omkring, og som vurderes at have betydning for, at en kontaktpersonordning virker for de unge: hurtig kontakt og handlekraft, god kontakt (en, der hjælper og tror på den unge) og stabil kontakt (samme person over længere tid). Det skal bemærkes, at disse erfaringer kommer fra en kommune, hvor både KUI og FGU havde en oplevelse af, at kontaktpersonordningen var højt prioriteret.

8.3 Andre kommunale støtteformer

Ud over kontaktpersonordningen har kommunerne også mulighed for at anvende andre kommunale støttetilbud såsom psykologhjælp, afvænningsstilbud eller andre foranstaltninger til gavn for FGU-elever (eller andre unge) med særlige udfordringer. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at knap en fjerdedel (24 %) af kommunerne gør brug af andre støtteformer end kontaktpersonordningen til 10 % eller færre af FGU-eleverne i deres kommune. 19 % af de KUI-ansvarlige angiver, at de yder anden særlig støtte til 11-20 % af deres elever, mens 18 % vurderer, at det gælder for 21-30 % af deres FGU-elever. Kun en mindre andel af de KUI-ansvarlige (13 %) vurderer, at de yder anden særlig støtte til en større andel af eleverne. Derudover er det værd at bemærke, at 25 % af de adspurgte KUI-ansvarlige angiver, at de ikke ved, hvor stor en andel af FGU-eleverne der modtager særlig støtte ud over støtte i form af kontaktpersonordningen. Det viser tabel 8.3.

TABEL 8.3

Hvor stor en andel af FGU-eleverne i jeres kommune får særlig støtte fra kommunen (ud over støtte i form af kontaktpersonordning under KUI), ifølge dit bedste skøn?

	Antal	Procent
0-10 %	20	24 %
11-20 %	16	19 %
21-30 %	15	18 %
31-40 %	7	8 %
> 40 %	4	5 %
Ved ikke	21	25 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Fra de kvalitative interviews ses eksempler på, hvilke andre former for støtte, der kan være tale om. Det omhandler bl.a. særlig støtte i forbindelse med psykologhjælp, et fokus på dansk som andetsprog og brug af kontaktlærere eller andre ansatte på FGU med støttefunktioner, som fx er særligt rustet til at forstå og håndtere elever med diagnoser.⁷⁹

Flere kommuner beskriver også, hvordan der arbejdes med at etablere samarbejde mellem KUI, FGU og forskellige misbrugsindsatser, sådan at der er mulighed for at reagere ift. unge med udfordringer og både forebygge og motivere til behandling. En kommune forklarer, at deres misbrugsindsats har sin gang på FGU, både med henblik på forebyggende arbejde og for at følge op på de unge, som er i behandling. Der er også eksempler på kommuner, som tilbyder psykologhjælp til

⁷⁹ Med hensyn til misbrug beskrives også, at FGU kan trække på SSP-samarbejdet, som nogle steder ligger under KUI. SSP kan komme på FGU som en forebyggende indsats, men også i forbindelse med at nogle unge kan være i behandling. En FGU-leder beskriver, hvordan deres FGU-institution samarbejder en del med SSP, da institutionen har mange elever med misbrugsproblemer.

unge på FGU. Fx har en kommune ansat to ungepsykologer, som er et gratis og anonymt tilbud, som bliver benyttet meget.

8.3.1 Nedsat tid

Nedsat tid er et andet greb, som kan bruges til at støtte fastholdelse af elever, der i en periode ikke er i stand til at være på FGU på fuld tid. En FGU-elev på fuld tid skal deltage i undervisning med et gennemsnitligt minimumstimeretal på 26 klokke timer pr. uge. Nedsat tid kan være relevant i forbindelse med fx funktionsnedsættelse, kronisk sygdom eller andet og skal godkendes af kommunen.⁸⁰

Nedsat tid anvendes for det meste kun i særlige tilfælde

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at hovedparten af kommunerne enten sjældent (33 %) eller af og til (64 %) gør brug af nedsat tid til elever på FGU. Derudover er der en enkelt KUI-ansvarlig, der angiver, at de i kommunen ofte gør brug af nedsat tid, mens der er to, der angiver, at de aldrig gør brug af muligheden. Det fremgår af tabel 8.4.

TABEL 8.4

Hvor ofte sker det, at unge, der påbegynder FGU i jeres kommune, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode?

	Antal	Procent
Altid	0	0 %
Ofte	1	1 %
Af og til	53	64 %
Sjældent	27	33 %
Aldrig	2	2 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

I spørgeskemaundersøgelsen er kommunerne blevet spurgt til deres praksis for brug af nedsat tid. Resultaterne viser, at hovedparten af kommunerne lægger sig op ad en praksis, hvor nedsat tid fortrinsvis anvendes, når helt særlige og tidsbegrænsede forhold gør sig gældende, fx helbredsmæssige eller akutte sociale situationer.

De kvalitative interviews understøtter spørgeskemaresultaterne med hensyn til den relativt begrænsede brug af nedsat tid. Begrænset brug af nedsat tid forklares af nogle med henvisning til, at der fra både på FGU's og KUI's side i udgangspunktet er en forventning om, at de unge går på FGU på fuld tid. En FGU-leder siger fx, at holdningen i den pågældende kommune er, at "kan man ikke være på FGU på fuld tid, skal man ikke være på FGU". På samme måde beskriver en KUI-medarbejder i en anden kommune, hvorfor nedsat tid ikke benyttes meget:

80 Dette beskrives nærmere i Børne- og Undervisningsministeriet, 2020b.

Jeg bruger det næsten aldrig. Hvis man skal på FGU, burde man også kunne møde den tid, synes jeg. Der kan selvfølgelig være behov for indkørsel, hvor man kan være mere large ift. mødestabilitet. Udgangspunktet er, at man skal kunne møde de 32 timer,⁸¹ der er fastsat, også for at de kan nå de mål, der bliver stillet.

KUI-medarbejder

Medarbejderen pointerer også, at det kan blive en glidebane, hvis man kan starte på fx 10 timer allerede fra begyndelsen, og fortæller, at i de sjældne tilfælde, hvor nedsat tid anvendes, indgås der aftaler ift. opfølgning, så der er fokus på at komme tilbage på fuld tid.

Nedsat tid kan udgøre en ”træningsbane” for de unge

En anden kommune har en anden praksis, når det gælder brugen af nedsat tid. Her anvendes nedsat tid en del og ses som en god mulighed for gradvist at træne den unge til at kunne klare FGU. En KUI-medarbejder fortæller:

Vi har en del unge, som har tre dages fremmøde om ugen. Det giver god mening. Det er jo en træningsbane, og det skal ikke være et dagligt fuldt fremmøde, der afgør, om den unge kan lykkes med sit liv. Det giver god mening, at vi har muligheden. Det kan både være færre timer eller færre ugedage.

KUI-medarbejder

En anden KUI-medarbejder i kommunen er enig i potentialet i nedsat tid, men peger samtidig på, at nedsat tid som en permanent løsning for en FGU-elev kan give nogle udfordringer i forbindelse med elevens overgange ordinær uddannelse, hvor der ikke eksisterer de samme muligheder for nedsat tid:

Jeg har dog haft en ung, som trivedes rigtig godt med at være på nedsat tid og følte sig egentlig klar til at komme videre på nedsat tid. Men der er ikke særlig gode muligheder for nedsat tid. Det blev en hindring, for at hun kunne starte. Den har jeg ikke helt kringlet endnu. Hvis man bliver vant til en uge på tre dage, kan det være svært at komme videre til ordinær uddannelse med fuldt skema.

KUI-medarbejder

Disse citater understreger pointen om, at det er vigtigt at tage højde for træning og gradvis progression, når der anvendes nedsat tid i de unges FGU-forløb, og at der kan være brug for at finde fleksible løsninger, sådan at nedsat tid ikke ender som en glidebane, men at det omvendt benyttes, hvor der er behov. En nuance ift. dette er, at det på FGU Danmarks årsmøde blev nævnt, at man på nogle skoler lader elever have reduceret fremmøde i en periode (lovligt fravær), også selvom KUI ikke har bevilget nedsat tid, i tilfælde, hvor de vurderer, at eleven ikke kan fastholdes på fuld tid. Denne praksis belyses dog ikke nærmere i denne rapport, men set i lyset af, at elevgruppen på FGU netop er kendetegnet ved en lang række udfordringer (jf. kap. 3), tyder disse resultater på, at muligheden for, at unge med funktionsnedsættelser eller lignende kan tilbydes nedsat tid i løbet af deres FGU-forløb, også knytter an til drøftelserne af, hvem der er i målgruppen for FGU, og hvad der kendetegner en realistisk uddannelsesplan (jf. kap. 5 og 6).

⁸¹ Her skal det pointeres, at de omtalte 32 timer ikke er en central bestemmelse, men en lokal, jf. bekendtgørelsen om forberedende grunduddannelse § 3, stk. 3: ”Institutionen gennemfører sin undervisning med et gennemsnitligt minimumstimal på 26 klokke timer pr. uge for den enkelte elev.” BEK nr. 479 (2019). Bekendtgørelse om forberedende grunduddannelse (BEK nr. 479 af 26. april 2019). <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/479>.

8.3.2 Specialpædagogisk støtte (SPS) og særlig støtte til ordblinde elever

Ordblinde elever har ret til særlig støtte, mens de går på FGU i form af specialpædagogisk støtte (SPS).⁸² SPS for ordblinde elever på FGU består typisk af kompenserende læse-skrive-teknologi (it-hjælpemidler), instruktionstimer og særligt udformede undervisningsmaterialer, som kan anvendes med it-hjælpemidlerne. Videre kan der være tale om ordblindeundervisning på små hold (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020b).

Forudsætningerne for at sikre et velfungerende arbejde med ordblinde elever på FGU er ikke altid på plads

For at FGU får de bedste betingelser for at tilbyde eleverne den bedst mulige undervisning og støtte, er det helt afgørende, at KUI overleverer information omkring elever med evt. ordblindhed til FGU. De kvalitative interviews vidner om forskellige perspektiver på, hvor velfungerende samarbejdet mellem KUI og FGU er med hensyn til ordblinde elever. Vurderingerne knytter sig ofte til, hvor velfungerende praksis er ift. overlevering af viden om ordblinde fra KUI til FGU, samt hvor gode tidligere skoler har været til at identificere ordblindhed.

Nogle FGU-ledere oplever ikke, at der er udfordringer med hensyn til at inkludere ordblinde elever i læringsmiljøet. Andre er mere kritiske. En FGU-leder fortæller, at området "roder helt afsindig meget", og henviser til, at der, ifølge hans erfaring, er en udfordring med, at de oplysninger, de modtager fra KUI, ikke stemmer overens med FGU's opfattelse af de unges behov. Fx er der mange elever, der bliver testet ordblinde undervejs på FGU (hvor FGU ikke vidste, at der var mistanke om ordblindhed, da eleverne ankom), og omvendt er der også mange, der bliver testet ikke-ordblinde, selvom FGU har fået at vide, at de var ordblinde. Fra et KUI-perspektiv i samme kommune beskrives det også, hvordan ordblinde ofte opdages for sent, men at KUI oplever, at støtten til ordblinde på FGU ellers fungerer godt.

Ønske om udvidede muligheder for SPS

Når det gælder støtte til FGU-elever med andre udfordringer (fx relateret til autisme eller psykiske udfordringer), er det intentionen, at læringsmiljøet på FGU skal kunne inkludere eleverne via undervisningens særlige tilrettelæggelse (det inkluderende læringsmiljø). Det er en gennemgående pointe i det kvalitative materiale, at der opleves et behov for mere individuel SPS til FGU-elever med diagnoser eller funktionsnedsættelser. Både KUI-medarbejdere og FGU-repræsentanter fortæller, at det opleves som en udfordring at tage tilstrækkeligt hånd om de enkelte elevers udfordringer gennem arbejdet med det inkluderende læringsmiljø. Det skal bemærkes, at der er bevilget 30 mio. kr. til udviklingen af det inkluderende læringsmiljø på FGU-institutionerne i både 2021 og 2022. Det er dog dels for tidligt at vurdere betydningen heraf, dels har denne rapport fokus på den støtte til særligt sårbare elever, som mere direkte involverer KUI. Der vil blive set nærmere på arbejdet med det inkluderende læringsmiljø i den kommende rapport om FGU-arbejdet på institutioner og skoler, herunder det inkluderende læringsmiljø.

⁸² Det bemærkes i reformen, at alle lærere skal kunne understøtte de ordblinde elever, og at ordblindelærere som ressourcepersoner kan yde både supervision til institutionens øvrige undervisere samt vejledning og instruktion direkte til elever med særlige (lærings)behov (Undervisningsministeriet, 2017, s. 10, 31).

Appendiks A – Litteraturliste

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM). (2019a). *Bekendtgørelse af lov om forberedende grunduddannelse* (LBK nr. 606 af 24/05/2019). Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/606>.

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM). (2019b). *Bekendtgørelse om forberedende grunduddannelse* (LBK nr. 479 af 26/04/2019). Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/479>.

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM). (2020a). *Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år* (LBK nr. 1301 af 04/09/2020). Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1301>.

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM). (2020b). *Vejledning til lov og bekendtgørelse om forberedende grunduddannelse (FGU)*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/fgu/pdf20/200505-vejledning-til-lov-og-bekendtgørelse-om-forberedende-grunduddannelse-fgu-ua.pdf>.

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM). (2020c). *Bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv* (BEK nr. 1152 af 07/07/2020). Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1152>.

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM). (2020d). *Notat om organisering af den kommunale ungeindsats*. Notat delt af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

FGU Danmark. (2021). *Datanotat om Erhvervsgrunduddannelsen (EGU) på Forberedende Grunduddannelse (FGU)*. Lokaliseret 2. juli 2021 på: <https://fgu.dk/wp-content/uploads/2021/05/datanotat.pdf>.

Kommunernes Landsforening (KL). (2018). *Sammenhængende ungeindsats – Kommunale eksempler*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.kl.dk/media/17445/sammenhaengende-ungeindsats-kommunale-eksempler.pdf>.

Københavns Professionshøjskole, VIA University College, UC Lillebælt og Professionshøjskolen UCN. (2019). *Vejledning til de 15 didaktiske principper for FGU*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://emu.dk/sites/default/files/2019-05/Vejledning%20til%20de%2015%20didaktiske%20principper%20for%20FGU.pdf>.

Michael Q. Patton. (2008). *Utilization-Focused Evaluation* (4. udgave). Saint Paul, MN.: Sage Publications. (Kap 10: 333-380).

Peter Dahler-Larsen og Hanne Kathrine Krogstrup. (2003). *Nye veje i Evaluering*. Århus: Forlaget Systime Academic (Kap. 4 og 7).

Rambøll Management Consulting (RMC). (2016). *Analyse. Erhvervsgrunduddannelsen (egu)*. Lokaliseret 1. august 2021 på <https://www.kl.dk/media/13306/9hg0attrzvj-hewy612me.pdf><https://www.kl.dk/media/13306/9hg0attrzvj-hewy612me.pdf>.

Søren C. Winter (red.). (2017). *Gør skoleledelse en forskel? Ledelse af implementeringen af folkeskole-reformen*. København: VIVE – Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd.

Undervisningsministeriet (UVM). (2017). *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.uvm.dk/publikationer/folkeskolen/2017-aftale-om-bedre-veje-til-uddannelse-og-job>.

Undervisningsministeriet (UVM). (2018). *Vejledning om egu. Erhvervsgrunduddannelsen*. Lokaliseret 6. juli på <https://www.stil.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/181102-vejledning-om-egu.pdf>.

Undervisningsministeriet (UVM). (2019a). *Rundt om den forberedende grunduddannelse – FGU*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/fgu/2019/feb/190207-rundt-om-forberedende-grunduddannelse-v2.pdf>.

Undervisningsministeriet (UVM). (2019b). *Kom godt i gang med målgruppevurdering*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf-19/190124-kom-godt-i-gang-med-maalgruppevurdering-ua.pdf>.

Undervisningsministeriet (UVM). (2019c). *Bliv skarp på uddannelsesplanen*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/publikationer/2019/maj/190515-uddannelsesplan-endaelig-ua.pdf>.

Undervisningsministeriet (UVM). (2019d). *Klar til kontaktpersonordning*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/publikationer/2019/jun/190617-klar-til-kontaktpersonordning-vejledning.pdf>.

Undervisningsministeriet (UVM). (2019e). *Virksomhedspraktik i den forberedende grunduddannelse*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/publikationer/2019/jun/190617-klar-til-kontaktpersonordning-vejledning.pdf>.

Undervisningsministeriet (UVM). (2019f). *Bilag: Oversigt over kommunernes forventning til antal elever på FGU pr. 1. august*. Lokaliseret 10. juni 2021 på: [Notat \(fgu4you.dk\)](https://www.fgu4you.dk).

Økonomi- og Indenrigsministeriet. (2019). *Unge uden uddannelse eller beskæftigelse*. Del 1. Lokaliseret 10. juni 2021 på: [Unge uden uddannelse eller beskæftigelse Del I \(simb.dk\)](https://www.simb.dk).

Åsén, G. (2013). *Forskningsöversikt om skolreformers genomslag, Bilaga 2 i Det tar tid – om effekter av skolpolitiska reformer. Delbetänkande av Utredningen om förbättrade resultat i grundskolan*. Stockholm: SOU.

Appendiks B – Metodebilag

Introduktion

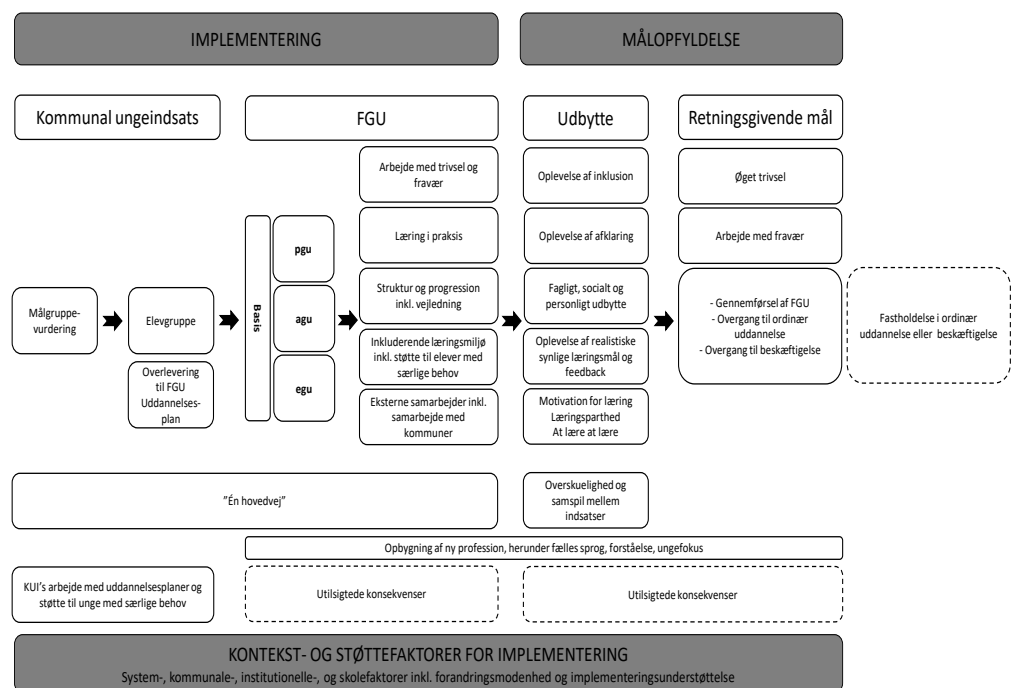
EVA uddyber i dette metodeappendiks den dataindsamling og de analyser, der ligger til grund for første delrapport af evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU (Målgruppen for FGU og den kommunale ungeindsats). Herunder uddybes de datakilder og analyser, der ligger til grund for den registerbaserede elevkarakteristik, spørgeskemaundersøgelsen samt den kvalitative dataindsamling, der er gennemført. Endelig redegøres der også for, hvordan den referencegruppe, som følger arbejdet med evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU, er inddraget i projektet.

Virkningsteori og undersøgelsesspørgsmål

Virkningsteori

FIGUR B.1

Virkningsteori for FGU: sammenhæng mellem elementer i FGU-reformen og mål

Kilde: Projektbeskrivelse for Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet.

Undersøgelsesspørgsmål

Tabel B.1 giver et overblik over de undersøgelsesspørgsmål, der ligger til grund for undersøgelsen, herunder relationen til de datakilder, undersøgelsen bygger på.

TABEL B.1

Sammenhæng mellem hovedspørgsmål, primære undersøgelsesspørgsmål og datakilder

Målgruppen for FGU's og KUI's rolle i arbejdet med FGU

Hovedspørgsmål	Primære undersøgelsesspørgsmål	Datakilder
Hvordan er kommunernes målgruppevurderingspraksis?	Hvordan organiserer og gennemfører kommunerne målgruppevurdering af unge til FGU?	Spørgeskema, ledere/ansvarlige for KUI's arbejde med FGU
	Hvilke øvrige kommunale indsatser findes for målgruppen, og i hvilken udstrækning anvendes de i stedet for FGU og hvorfor?	Interviews med repræsentanter fra KUI
	Hvordan anvender kommunerne muligheden for afsøgningsforløb i målgruppevurderingen?	Spørgeskema, ledere/ansvarlige for KUI's arbejde med FGU
Hvordan udarbejder kommunerne uddannelsesplaner for de unge?	Hvordan foregår udarbejdelse af den unges uddannelsesplan, herunder hvordan planen fungerer som omdrejningspunkt for indsatser og for den unges uddannelsesforløb?	Interviews med repræsentanter fra KUI
Hvilken støtte får unge med særlige behov?	Hvordan arbejder kommunerne med at sikre, at unge med særlige behov får den støtte, de har krav på, mens de går på FGU og i overgangen mellem FGU og øvrige tilbud?	Spørgeskema, ledere/ansvarlige for KUI's arbejde med FGU
Hvordan opleves samarbejdet mellem KUI og FGU?	Hvordan oplever FGU-institutionerne KUI's praksis mht. målgruppevurdering og overlevering af uddannelsesplaner?	Interviews med repræsentanter fra KUI
	Hvordan opleves FGU som tilbud til målgruppen?	Spørgeskema, ledere/ansvarlige for KUI's arbejde med FGU
	Hvordan opleves samarbejdet mellem KUI og FGU?	Interviews med repræsentanter fra KUI
Hvad karakteriserer elevgruppen på FGU?	I hvilken udstrækning anvendes FGU som et tilbud til målgruppen?	Spørgeskema, ledere/ansvarlige for KUI's arbejde med FGU
	Hvad karakteriserer de unge, der målgruppevurderes til og påbegynder en FGU?	Interviews med repræsentanter fra KUI
	Er der forskelle mellem kommunerne, mht. hvor mange og hvilke unge der målgruppevurderes til FGU?	Interviews med FGU-ledere

Kilde: Projektbeskrivelse for Evaluering- og Følgeforskningsprogrammet for FGU.

Registerundersøgelse

Formål med registerundersøgelse

Den registerbaserede undersøgelse har til formål at kortlægge, hvad der samlet set karakteriserer den elevgruppe, der går på den forberedende grunduddannelse (FGU). Med henblik på at karakterisere elevgruppen på FGU sammenlignes FGU-eleverne med alle unge i aldersgruppen 16-24 år uden uddannelse og job⁸³ med hensyn til en række indikatorer for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelseshistorik samt særlige forhold, der kan tænkes at have betydning for de unges muligheder for at opnå relevant progression inden for rammerne af FGU (såsom psykiatrikontakt, opholdstid i Danmark på under fem år etc.). Et sekundært formål er at kortlægge forskelle i elevgrundlag og andel af unge, der målgruppevurderes til FGU mellem de forskellige kommuner. Dette sker med henblik på at få indblik i, hvordan FGU-opgaven og målgruppevurderingspraksis evt. varierer fra kommune til kommune.

Datakilder og population

Den registerbaserede elevkarakteristik bygger på oplysninger fra relevante registre i Danmarks Statistik (DST) og fra Styrelsen for IT og Læring (STIL).

I analyserne anvendes der fire populationer, der er operationaliseret på følgende måde:

- Alle unge i alderen 16-24 år pr. 31. september 2019, som ikke er i gang med 9. klasse. Denne population er identificeret vha. DST's befolkningsregister (BEF) og elevregistret KOTRE. (N = 695.574).
- Den overordnede målgruppe for FGU, bestående af unge i alderen 16-24 år, der efter grundskolen ikke er i beskæftigelse, og som ikke er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse pr. 31. august 2019. (N = 58.093). Denne population er identificeret vha. elevregistret KOTRE og arbejdsmarkedsregnskabet AMRUN fra DST.
- FGU-elever, der har påbegyndt FGU i perioden 1. august 2019 til 30. september 2020 (N = 16.025). Denne population er identificeret vha. DST's elevregister KOTRE. Det skal bemærkes, at der blandt de 16.025 FGU-elever er 10.578, der indgår i beregningen af målgruppevurderingsandelen, da disse også indgik i gruppen af unge uden uddannelse eller job på opgørelsestidspunktet 31. august 2019.
- STU-elever, der har påbegyndt STU i perioden 1. august 2019 til 30. september 2020. Denne population er identificeret vha. DST's elevregister KOTRE (N = 3.266).

Figur B.2 viser datagrundlaget for de registre, der er anvendt i analyserne. Her er N et udtryk for antallet af de unge, som optræder i registret. I visse tilfælde kan det faktiske N dog være lavere, afhængigt af hvilke variable der anvendes fra registret. Derudover er de enkelte analyser baseret på baggrundsvariable fra flere forskellige registre, hvor der på flere af dem ikke er oplysninger om alle i populationerne. Antal observationer i analyserne varierer derfor, afhængigt af hvilke registrerede oplysninger der er på de enkelte variable, og til hvilket analyseformål de anvendes.

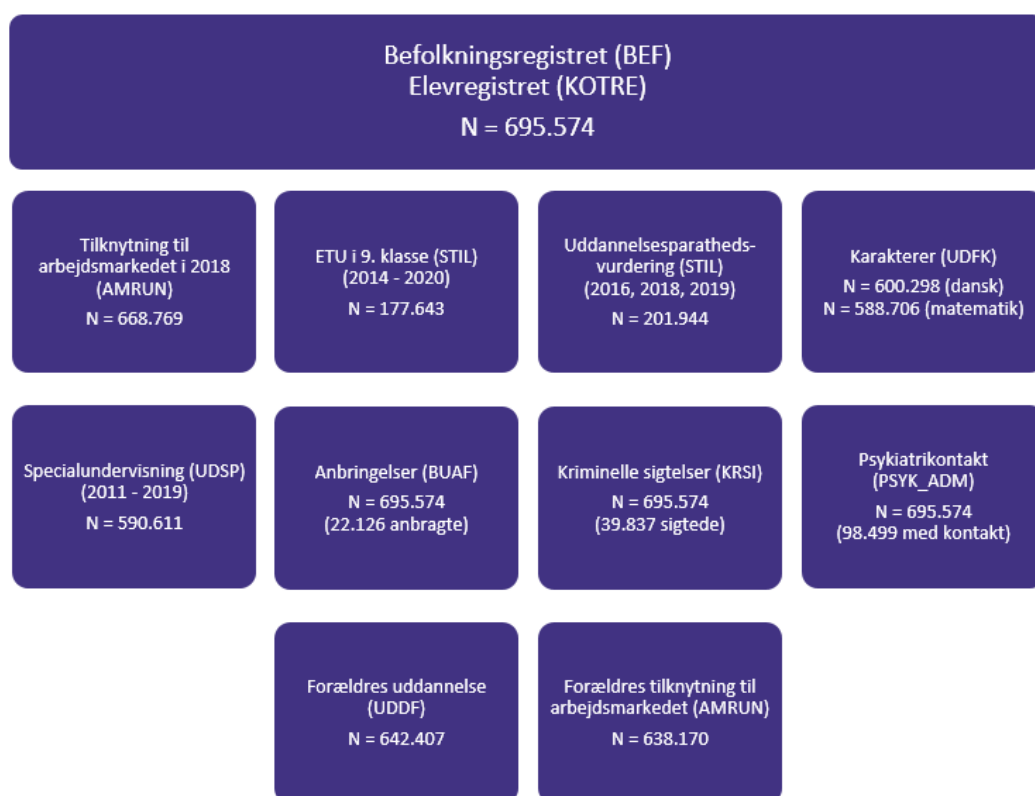
⁸³ Unge i alderen 16-24 år, der efter grundskolen ikke er i beskæftigelse, og som ikke er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse.

I de tilfælde, hvor data ikke har været tilgængelig for alle år, er der i parentes angivet årene, som der findes data for.

For registrene med oplysninger om anbringelser, psykiatrikontrakt og kriminelle sigtelser er det faktiske antal af registreringer i registret angivet i parentes. Disse registre antages at være fuldkomne, hvorfor en manglende registrering af de unge i disse registre antages at være et udtryk for, at de unge ikke har været i kontakt med de berørte områder.

FIGUR B.2

Datagrundlag

Metode

Operationalisering af antal FGU-elever og målgruppevurderingsandele

Der er foretaget en række deskriptive analyser, som har til formål at skabe et overblik over antallet af unge på FGU, samt over hvor stor en andel FGU-eleverne udgør af den gruppe unge uden uddannelse og job, der i teorien er målgruppe for FGU. På tilsvarende måde er andelen af elever på STU også opgjort.

Antallet af FGU-elever

Antallet af unge, der har påbegyndt FGU, er opgjort i perioden 1. august 2019 – 30. september 2020. Antallet er opgjort samlet set og separat for de forskellige kommuner. Derudover er tilgangen af elever henover den undersøgte periode beskrevet på månedsbasis.

Andelen af FGU-elever

Andelen af FGU-elever er her udregnet med udgangspunkt i den gruppe af unge, der var uden uddannelse og job pr. 31. august 2019. Herefter opgøres det, hvor mange af disse unge, der efterfølgende påbegynder en FGU i løbet af opfølgingsperioden (1. august 2019 til 30. september 2020). Det betyder, at der i beregningen af målgruppevurderingsandelen indgår 10.578 FGU-elever, da der er en del af de 16.025 unge, som er startet på FGU, som ikke var en del af gruppen af unge uden uddannelse og job på opgørelsestidspunktet (31. august 2019). Der kan fx være nogle unge, som ikke indgår, fordi de påbegynder FGU i forlængelse af et frafald på en ungdomsuddannelse, og som dermed ikke var en del af målgruppepopulationen ved opgørelsestidspunktet pr. 31. august 2019. Dog er der i opgørelsen også (både i tæller og nævner) inkluderet de unge, der påbegyndte en FGU i løbet af august 2019⁸⁴. Man kunne også have valgt 31. juli som udgangspunkt for beregning af målgruppeandelen ift. at inkludere augustoptaget på FGU, men skæringsdatoen 31. august er valgt for at undgå, at evt. sommerferie påvirker opgørelsen af målgruppepopulationen. Denne analytiske tilgang er valgt for at håndtere det faktum, at bruttomålgruppen er en "åben population", hvorfra individer konstant tilgår og udgår. Andelen er opgjort samlet set og på kommuneniveau. Bemærk, at det i opgørelsen er antal *elever* og ikke forløb, der indgår.⁸⁵

En alternativ tilgang til den anvendte er at beregne bestanden af FGU-elever ift. den samlede gruppe af unge uden uddannelse og job på forskellige nedslagstidspunkter. I og med at vi kun har data vedr. tilknytning til arbejdsmarkedet for 2019 (som anvendes til at identificere populationen af unge uden uddannelse og job), kan sådanne nedslag imidlertid kun beregnes frem til 31. december 2019. Ved brug af en sådan tilgang opnås nogle lidt lavere målgruppevurderingsandele (jf. tabel B.2 nedenfor), men som nævnt kan andelen kun beregnes for 2019, og det er muligt, at estimerne ville være højere, hvis data fra 2020 også blev inkluderet.

TABEL B.2

Alternative målgruppevurderingsandele

Tidspunkt for opgørelse	Målgruppevurderingsandel (pct.)	Antal elever på FGU (N)	Unge uden uddannelse og job (N)
Pr. 31. aug. 2019	10	6.029	58.093
Pr. 31. okt. 2019	12	6.828	55.927
Pr. 31. dec. 2019	15	8.548	58.623

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik

Note: Beregnet som elevbestand på FGU ift. den samlede målgruppe af unge uden uddannelse og job

84 Eleverne på FGU medregnes som en del af den overordnede målgruppe for FGU, da det forventes, at de må have været en del af den overordnede målgruppe, før de blev visiteret til FGU. Ligeledes inkluderes STU-elever, der er startet i august 2019, ud fra en interesse i de gråzoner, der kan forekomme mellem målgrupperne for disse to uddannelser.

85 Datamaterialet er undersøgt for forekomst af elever, der indgår med flere forløb. Der er enkelte elever, der indgår med flere forløb. 5 % af eleverne indgår med flere forløb i KOTRE, fordi der er tale om overgang fra basis til spor eller i forbindelse med sporskifte, dvs. ikke separate forløb. Derudover er der 1 % af eleverne, der indgår med flere forløb, hvor der er mere end én dag, fra de afbryder FGU, til de påbegynder igen. Der er altså tale om et fåtal. I opgørelsen indgår elever altså kun én gang.

Andelen af STU-elever

Andelen af STU-elever er beregnet på samme måde som andelen af FGU-elever ovenfor, dvs. som andelen ud af gruppen af unge uden uddannelse og job, opgjort pr. 31. august 2019, som har påbegyndt eller efterfølgende påbegynder en STU. Andelen er opgjort samlet set og på kommuneniveau.

Operationalisering af variable med henblik på elevkarakteristik

I dette afsnit beskrives operationaliseringen af en række forskellige indikatorer for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelsehistorik samt udsathed, der anvendes til at karakterisere populationerne.

Et overblik over de anvendte indikatorer præsenteres i tabel B.3.

TABEL B.3

Overblik over indikatorer, der indgår i karakteristikken af FGU-elever

Sociodemografi	
Køn	Andel mænd
Alder	Gennemsnitlig alder samt andel under 18 år
Herkomst	Andel med ikkevestlig baggrund (indvandrere og efterkommere)
Forældres uddannelse	Andel fra uddannelsesfremmede hjem (grundskole er højest fuldførte uddannelse)
Forældres tilknytning til arbejdsmarkedet	Andel med ledig forælder, da den unge var 14 år ⁸⁶
Tilknytning til arbejdsmarkedet i 2018	Andel ledige i 2018, året før optaget til FGU
Uddannelseshistorik	
Skoleskift	Gennemsnitligt antal skoleskift i grundskolen
Specialundervisning	Andel, der har modtaget specialundervisning i grundskolen
Karakterer	Gennemsnitlige karakterer i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve
Skoletrivsel	Gennemsnitlig skoletrivsel på baggrund af trivselsmålingen i 9. klasse
Uddannelsesparathed	Andel, der ikke erklæres parat
STU-elev	Andel, der tidligere har gået på STU
Påbegyndte ungdomsuddannelser	Gennemsnitligt antal påbegyndte ungdomsuddannelser
Færdiggjort ungdomsuddannelse	Andel, der har færdiggjort en ungdomsuddannelse

⁸⁶ Denne operationalisering er valgt for at øge sammenligneligheden mellem personer. Forældre til unge, der er ældre end 14 år, har haft flere år til at få en uddannelse.

Særlige forhold	
Sigtet for kriminalitet	Andel, der har været sigtet ekskl. færdselsforseelser
Psykiatrikontakt	Andel, der har haft kontakt til psykiatrien
Tidligere anbragt	Andel, der tidligere har været anbragt uden for hjemmet
Opholdstid under fem år	Andel nytilkomne med opholdstid i Danmark på under fem år
Særligt svage faglige forudsætninger	Andel, der ikke har gennemført 9. klasses afgangsprøve i dansk

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Demografiske og socioøkonomiske faktorer

Alder og køn

Oplysninger om alder og køn stammer fra befolkningsregisteret i DST.

Forældres højst fuldførte uddannelse

Oplysninger om forældrenes højst fuldførte uddannelse stammer fra registeret "Højst fuldførte uddannelse (forløb)" i DST. Oplysningerne anvendes i analysen til at bestemme andelen af de unge, der kommer fra såkaldt uddannelsesfremmede hjem. Uddannelsesfremmede hjem er her defineret som hjem, hvor begge forældres højeste uddannelsesniveau er grundskole. Såfremt der kun forefindes oplysninger om én forælder, er det dennes uddannelsesniveau, der afgør kategoriseringen.

Til brug for analysen opgøres forældrenes højst fuldførte uddannelse på det tidspunkt, hvor barnet fylder 14 år. For børn født i 1994 opgøres forældrenes højst afsluttede uddannelse dog for det år, hvor barnet fylder 15 år. Hensigten med aldersskellet for årgang 1994 er at sikre konsistens med oplysningerne om forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet, hvor beskæftigelsesoplysningerne ikke er tilgængelige før 2009.

Forældres tilknytning til arbejdsmarkedet

Oplysninger om forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet kommer fra DST's "Arbejdsmarkedsregnskab uden timenormering" (AMRUN). I analysen fokuseres der på forældrenes primære socioøkonomiske status til at opgøre andelen af unge, hvor mindst en af forældrene er ledige. Forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet måles det år, hvor barnet fylder 14 år, med undtagelse af årgangen fra 1994, hvor forældrenes arbejdsmarkedstilknytning måles det år, hvor barnet fylder 15 år. Årsagen til aldersskellet er, at der ikke findes beskæftigelsesdata fra før 2009, hvor de unge fra 1994 er fyldt 15 år.

Herkomst

Oplysninger om de unges herkomst stammer fra DST's befolkningsregister (BEF). I analysen anvendes oplysninger om indvandrere og efterkommeres oprindelsesland til at opgøre andelen af personer med en ikkevestlig baggrund.

Uddannelseshistorik

Skoleskift

Oplysninger om antal skoleskift stammer fra elevregistret (KOTRE) i DST. Det gennemsnitlige antal skoleskift opgøres her på baggrund af skift i institutionsnummeret i løbet af grundskoleuddannelsen (0.-9. klassestrin).

Specialundervisning

Oplysninger om specialundervisning i grundskolen stammer fra DST's register om specialundervisning (UDSP). Disse oplysninger anvendes i analysen til at opgøre andelen af de unge, som har modtaget specialundervisning i løbet af grundskolen.

Tidligere STU-elev

Oplysninger om, hvorvidt de unge tidligere har været STU-elever, stammer fra elevregistret (KOTRE) i DST. Oplysningerne anvendes til at opgøre andelen af de unge, som pr. 31. august 2019 har været elev på STU.

Karakterer

Karakteroplysninger fra folkeskolens afgangseksamen kommer fra DST's register over grundskolekarakterer (UDFK). Oplysningerne anvendes til at opgøre de unges gennemsnitlige karakterer i henholdsvis dansk og matematik. Karaktererne er beregnet på baggrund af de delprøver, der indgår i eksamen, og er vægtet i overensstemmelse med BUVM's beregningsmetode.

Prøven i skriftlig dansk består af to delprøver. En delprøve i læsning og retskrivning og en delprøve i skriftlig fremstilling. Karakteren i læsning og karakteren i retskrivning tæller derfor hver især en kvart, mens karakteren i skriftlig fremstilling tæller en halv i forhold til den samlede karakter for skriftlig dansk.

Prøven i skriftlig matematik består af to delprøver. Én delprøve i matematik uden hjælpemidler og én delprøve i matematik med hjælpemidler. Hver karakter i delprøverne i matematik tæller en halv i forhold til den samlede karakter i skriftlig matematik.

De seneste og endelige karakterer anvendes for de unge, der har taget den samme eksamen flere gange.

Skoletrivsel

Oplysningerne om de unges trivsel i 9. klasse stammer fra administrative registre hos STIL. I analysen anvendes oplysningerne til at opgøre de unges generelle skoletrivsel i 9. klasse.

Målet for den generelle skoletrivsel er opgjort på baggrund af 29 spørgsmål fra fire differentierede indikatorer for trivsel. Her er der taget et simpelt gennemsnit af de unges svar på de indgående spørgsmål. Højere score udtrykker højere trivsel. Der er kun beregnet et generelt trivselsmål for de unge, som har svaret på mindst halvdelen af spørgsmålene.

Den seneste trivselsvurdering anvendes for de unge, der har gået 9. klasse om og derfor har modtaget flere trivselsvurderinger.

Uddannelsesparathedsvurdering

Oplysningerne om de unges uddannelsesparathedsvurderinger stammer fra administrative registre hos STIL, hvor de unges uddannelsesparathed vurderes som en af følgende kategorier:

- Parat
- Ikke parat
- Ikke interesseret (2 %)
- Ikke relevant (1 %).

I analysen anvendes disse oplysninger til at opgøre andelen af de unge, som ikke bliver erklæretparate, dvs. de unge, der får vurderingerne ”ikke parat”, ”ikke interesseret” eller ”ikke relevant” i 9. klasse. Reglerne for uddannelsesparathedsvurderingerne har ændret sig over tid, men kategorierne ”ikke relevant”/”ikke interesseret” vil typisk knytte sig til elever, der allerede tidligt ved, at de ikke skal starte på en ungdomsuddannelse efter 9. klasse. Den seneste uddannelsesparathedsvurdering anvendes for de unge, der har gået 9. klasse om og derfor har modtaget flere uddannelsesparathedsvurderinger.

Tidligere påbegyndte ungdomsuddannelser

Oplysninger om de unges tidligere påbegyndte ungdomsuddannelser stammer fra elevregistret (KOTRE) i DST og anvendes i analysen til at opgøre det gennemsnitlige antal påbegyndte ungdomsuddannelser, som de unge har bag sig pr. 31. august 2019.

Tidligere færdiggjorte ungdomsuddannelser

Oplysninger om de unges færdiggjorte ungdomsuddannelser stammer fra elevregistret (KOTRE) i DST og anvendes i analysen til at opgøre andelen af de unge, som pr. 31. august 2019 har færdiggjort en ungdomsuddannelse.

Beskæftigelsehistorik

Tilknytning til arbejdsmarkedet

Oplysningerne om de unges tilknytning til arbejdsmarkedet i 2018 kommer fra DST’s arbejdsmarkedsregnskab (AMRUN). Herfra anvendes de unges primære socioøkonomiske status samt en variabel for graden af arbejdsmarkedstilstanden. I analysen anvendes oplysningerne til at opgøre andelen af de unge, der var ledige i løbet af 2018. Ledigheden er opgjort på baggrund af antal dages ledighed i 2018, hvor de unge defineres som havende været ledige, blot de har haft 1 dags ledighed.

Særlige forhold

Kontakt med psykiatrien

Oplysninger om de unges kontakt med psykiatrien stammer fra landspatientsregisteret i DST (PSYK_ADM). I analysen anvendes oplysningerne til at opgøre andelen af de unge, som på et tidspunkt har været i kontakt med hospitalsvæsenet og har en psykisk lidelse.

Sigtelser for kriminalitet

Oplysninger om, hvorvidt den unge på et tidspunkt i sit liv har været sigtet for kriminalitet, stammer fra registeret ”Kriminalstatistik sigtelser” (KRSI) i DST. I analysen anvendes oplysningerne til at opgøre andelen af de unge, som på et tidspunkt er blevet sigtet for en lovovertrædelse. Overtrædelser af færdselsloven inkluderes ikke i denne opgørelse.

Anbringelsesregistreringer

Oplysninger om, hvorvidt den unge på et tidspunkt i sit liv har været anbragt uden for hjemmet, kommer fra DST’s forløbsregister for anbragte børn og unge (BUAF). I analysen anvendes oplysningerne til at opgøre andelen af de unge, for hvem en anbringelse på et tidspunkt har været iværksat.

Gennemført 9. klasses afgangseksamen i dansk

Oplysninger om, hvorvidt de unge har gennemført en 9. klasses afgangseksamen i dansk, stammer fra DST’s register over grundskolekarakterer (UDFK). Oplysningerne anvendes til at opgøre andelen af de unge, som i 9. klasse kun har gennemført nogle eller ingen af delprøverne i afgangseksamen i dansk og som klassificeres som unge med særligt svage faglige forudsætninger.

Opholdstid i Danmark

Oplysninger om nytilkomne indvandreres opholdstid i Danmark stammer fra befolkningsregistret (BEF) i DST. Til brug for analysen konstrueres en variabel, som angiver andelen af personer, der har opholdt sig i Danmark i mindre end fem år. Hermed holdes andelen af personer med en opholdstid på under fem år op imod andelen af personer med en opholdstid på over fem år, hvor sidstnævnte inkluderer personer født i Danmark. Med afgrænsningen på fem år inkluderes en stor del af de bl.a. syriske flygtninge, der kom til Danmark i omkring 2015. Med en opholdstid på mindre end fem år må danskunderskaberne for en stor dels vedkommende forventes at være begrænsende.

Registeranalyser

Den registerbaserede elevkarakteristik er hovedsagligt analyseret ved hjælp af tabeller og krydstabeller. Derudover er der vha. regressionsanalyse taget højde for, at ungegrundlaget kan variere mellem kommunerne.

Karakteristik af FGU-elever

Med henblik på at tegne en karakteristik af eleverne på FGU er populationen af FGU-elever sammenholdt med gruppen af unge uden uddannelse og job pr. 31. august 2019. Populationerne er sammenholdt mht. til en lang række indikatorer for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelseshistorik og særlige forhold.

Kommunale forskelle

For at få indblik i, hvordan FGU-opgaven og målgruppevurderingspraksis evt. varierer fra kommune til kommune, er forskelle i elevgrundlag og andel målgruppevurderede FGU-elever mellem de forskellige kommuner blevet kortlagt. I analysen er kommunerne Christiansø og Bornholm, Fanø og Esbjerg samt Læsø og Frederikshavn slået sammen.

Forskelle i målgruppevurderingspraksis og justerede målgruppevurderingsandele

Andelen af FGU-elever i de forskellige kommuner er blevet sammenholdt med en justeret målgruppevurderingsandel, hvor der er taget højde for ungegrundlaget i de forskellige kommuner. Dette kan forstås som kommunernes målgruppevurderingsandel, hvis kommunerne havde identiske værdier på alle bagvedliggende variable, knyttet til ungegrundlaget i kommunerne. Konkret er de justerede målgruppevurderingsandele fremkommet på baggrund af en lineær regressionsmodel, hvor samtlige variable for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelseshistorik samt særlige forhold såsom opholdstid i Danmark under fem år, tidligere psykiatrikontakt etc. er inddraget som forklarende variable for kommunernes målgruppevurderingsandel. På baggrund af regressionsanalysen er der blevet udregnet kommunale marginale gennemsnit, der udtrykker målgruppevurderingsandelen i de enkelte kommuner, justeret for samtlige inddragede variable. Med andre ord holdes værdierne for de inddragede variable konstante for hver af kommunerne. I beregningen antages det, at observationerne i den pågældende kommune har værdier på kontrolvariablene, svarende til *alle* observationer i datamaterialet dvs. i hele landet. De justerede målgruppevurderingsandele er sammenholdt med et overordnet justeret landsgennemsnit, hvor 95 %-konfidensintervaller er blevet benyttet til at identificere kommuner, der adskiller sig signifikant fra landsgennemsnittet.

Forskelle i elevkarakteristika

På kommunalt niveau er der blandt FGU-eleverne foretaget en elevkarakteristik af, hvilke særlige forhold der gør sig gældende for eleverne, når de starter på FGU, og som potentielt kan udgøre barrierer for at opnå relevant progression på FGU. I denne analyse er opgjort andelen af FGU-elever, der hhv. har været sigtet for kriminalitet, har været anbragt uden for hjemmet, har haft kontakt til psykiatrien, har en opholdstid på under fem år og har svage faglige forudsætninger, hvor sidstnævnte er defineret ud fra, at de mangler en eller flere delprøver fra 9. klasses afgangseksamen i

dansk. For hver kommune er andelen af FGU-elever, der er berørt af hver af disse indikatorer, samt andelen af FGU-elever, der er berørt af mindst én af indikatorerne, blevet opgjort.

Spørgeskemaundersøgelse

Formål med spørgeskemaundersøgelse

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen har været at give et bredt indblik i implementeringen af de forskellige reformelementer knyttet til KUI's arbejde med FGU.

I spørgeskemaundersøgelsen har der været fokus på at følge implementeringen af de centrale reformelementer i KUI i overensstemmelse med evalueringens undersøgelsesspørgsmål, herunder temaer som: målgruppevurdering, uddannelsesplan, støtte til unge med særlige behov, brug af søgningsforløb og andre tilbud til målgruppen, praktik ift. egu, samarbejde med FGU og andre aktører samt organisering og kompetenceudvikling.

Population

Spørgeskemaet er gennemført som en totalundersøgelse blandt alle landets KUI'er. Ud af en population på 92⁸⁷ KUI'er er der opnået i alt 83 besvarelser, svarende til en svarprocent på 90 %. Spørgeskemaet er rettet mod KUI-medarbejdere med ansvar for FGU på et niveau, hvor der er indsigt i arbejdet med FGU inden for KUI i den pågældende kommune, herunder praksis og erfaringer i kommunen. Identifikationen af ansvarlige for KUI's arbejde med FGU har taget udgangspunkt i et kontaktgrundlag stillet til rådighed af STUK.

Konstruktion af spørgeskema

Spørgeskemaet er udarbejdet af EVA's projektgruppe i perioden december 2020 – januar 2021. Spørgeskemaet er udviklet med afsæt i bekendtgørelser og vejledninger og er blevet kvalificeret af de gennemførte interviews med casekommuner samt i dialog med den referencegruppe, der er nedsat i forbindelse med evaluerings- og følgeforskningsprogrammet.

Svarkategorierne til spørgsmålene var hovedsageligt lukkede men med mulighed for, at respondenterne nogle steder kunne afkrydse flere svarmuligheder. Flere steder kunne respondenterne skrive uddybende kommentarer, og enkelte steder blev der stillet åbne spørgsmål. Dette har været hensigtsmæssigt, da det begrænsede antal respondenter gav mulighed for at kategorisere og behandle åbne svar inden for rammerne af undersøgelsen.

Pilottest

Inden udsendelse er spørgeskemaet blevet pilottestet med henblik på at sikre, at spørgeskemaet havde en passende længde og logisk flow, samt at alle spørgsmål og svarmuligheder var relevante og tilstrækkelige samt uden uhensigtsmæssige overlap. Skemaet blev gennemgået spørgsmål for spørgsmål via Skype i to forskellige pilottests for også at afprøve de justeringer, den første test

⁸⁷ Antallet af KUI'er, der indgår i spørgeskemaundersøgelsen, er ikke helt sammenfaldende med antallet af kommuner. Det skyldes, at nogle kommuner samarbejder om KUI-opgaven. Disse kommuner har derfor modtaget en samlet invitation til deltagelse i spørgeskemaundersøgelsen. Det drejer sig om: Esbjerg og Fanø, Frederikshavn og Læsø, Odder og Skanderborg, Holstebro, Lemvig og Struer, Tårnby og Dragør.

havde givet anledning til. I pilotinterviewene var der særlig fokus på at sikre relevante svarkategorier, forståelige spørgsmålsformuleringer samt relevant sprogbrug.

Udsendelse

Det er Epinion, der har gennemført den tekniske del af spørgeskemaundersøgelsen på vegne af EVA. Spørgeskemaet blev udsendt i februar måned 2021 til ansvarlige for KUI's arbejde med FGU på baggrund af et kontaktgrundlag stillet til rådighed af STUK.

Der blev gennemført tre påmindelser pr. e-mail og en runde telefoniske påmindelser. Her blev der fulgt op på modtagelse af spørgeskema, da jobskifte, covid-19-sygdom, omorganisering osv. kunne indebære, at der ikke var adgang til de aktuelle kontaktoplysninger på de relevante KUI-ansvarlige, eller at spørgeskemaet ikke var nået frem

- **Første e-mailpåmindelse:** 18. februar 2021 er der blevet sendt en e-mailpåmindelse ud til de KUI-medarbejdere, der endnu ikke havde besvaret undersøgelsen og ikke havde frabedt sig at deltage i undersøgelsen. I alt modtog 78 en påmindelse.
- **Anden e-mailpåmindelse:** 25. februar 2021 er der blevet sendt en e-mailpåmindelse ud til de KUI-medarbejdere, der endnu ikke havde besvaret undersøgelsen og ikke havde frabedt sig at deltage i undersøgelsen. I alt modtog 55 en påmindelse.
- **Telefoniske påmindelser:** I perioden 1.- 5. marts 2021 er der foretaget telefoniske påmindelser til de KUI-medarbejdere, der endnu ikke havde besvaret undersøgelsen og ikke havde frabedt sig at deltage i undersøgelsen.
- **Tredje e-mailpåmindelse:** 5. marts 2021 er der blevet sendt en e-mailpåmindelse og oplysning om forlængelse ud til de KUI-medarbejdere, der endnu ikke havde besvaret undersøgelsen og ikke havde frabedt sig at deltage i undersøgelsen. I alt modtog 22 en påmindelse.

Analyse

Data er blevet analyseret deskriptivt. Først og fremmest er der foretaget en række beskrivende analyser, der præsenterer de rå fordelinger af variablene.

Derudover er der undersøgt en række sammenhænge mellem to variable ved hjælp af krydstabel-ler. Da der er tale om en totalundersøgelse, er der ikke brugt signifikanstest i analysen af resultaterne (jf. at det totale antal af KUI'er i Danmark ikke er højere, end at krydstabulering indebærer, at antallet af observationer i en række celler bliver lavt). Resultaterne og de tendenser, de viser, er derfor beskrevet, som de fremtræder.

Interviewundersøgelse

Formål med interviewundersøgelse

Interviewundersøgelsen omfatter interviews med repræsentanter for KUI og FGU fra fem casekom-muner.

Formålet med de kvalitative interviews har været at få et nuanceret billede af, hvordan man i kom-munerne har organiseret arbejdet med FGU, og hvordan man konkret griber målgruppevurderin-gen og udarbejdelse af uddannelsesplaner til FGU-elever an. Derudover har der været fokus på at afdække, hvordan kommunerne arbejder med at sikre, at unge med særlige behov får den støtte,

de har krav på, mens de går på FGU og i overgangen til øvrige tilbud samt kommunernes arbejde med praktikpladser ift. egu. Endelig har målet været at få et dybdegående indblik i, hvordan samarbejdet mellem KUI og FGU opleves, herunder hvilke potentialer og udfordringer der er.

Formålet med de kvalitative interviews med repræsentanter for FGU-institutioner i kommunerne har været at sikre et mere nuanceret billede af samarbejdet mellem KUI og FGU ved at supplere kommunernes perspektiver med institutionernes oplevelser og erfaringer.

Interviewundersøgelsen har desuden dels bidraget til at kvalificere spørgeskemaundersøgelsen ift. temaer og sprogbrug og dels bidraget til at perspektivere og nuancere de kvantitative fund.

Caseudvælgelse

De fem kommuner, hvorfra der indgår informanter, er udvalgt, så der så vidt muligt er opnået spredning med hensyn til:

- Forskelle i geografisk placering (by/provinsby/storby)
- Antal unge uden uddannelse og job i kommunen
- Antal unge ved den FGU-institution, som kommunen primært samarbejder med (på tidspunktet for casevalg var der ikke adgang til oplysninger, om antal FGU-elever på pr. kommune)
- Andel af unge uden uddannelse og job, som er startet på den FGU, kommunen primært samarbejder med (jf. ovenstående om, at der ikke var adgang til oplysninger om antal FGU-elever på pr. kommune)
- Forskellige set-up i konstellationen KUI-FGU (fx om kommunen har eller ikke har en FGU-skole inden for kommunegrænsen, om kommunen samarbejder med en FGU-institution, der dækker mange eller færre kommuner)
- Forskellige forankringer af KUI politisk og forvaltningsmæssigt på baggrund af tilgængelige oplysninger (hvordan KUI grundlæggende er organiseret).

Forberedelse og gennemførelse af interviews

Alle interviews er gennemført som semistrukturerede interviews via Skype. Interviewene havde en varighed på mellem 60-90 min. Interviewene er gennemført af en EVA-konsulent og er dokumenteret ved lydoptagelse. Interviewene er efterfølgende transskriberet af en juniorkonsulent.

I alt er 14 interviews gennemført med i alt 26 informanter. Interviewene er gennemført i december 2020 og januar 2021.

Skypeinterviews med KUI- og FGU-repræsentanter

I de fem udvalgte kommuner er der gennemført interview med ledere med ansvar for KUI (typisk én leder pr. kommune, dog i nogle tilfælde sammen med en mellemlider) samt 2-3 medarbejdere i den kommunale ungeindsats, som arbejder med unge i målgruppen for FGU.

I én kommune var man midt i et lederskift, og her blev der derfor kun gennemført interview med medarbejdere.

Der er desuden gennemført interviews med ledere af en FGU-institution, som samarbejder med en af de deltagende kommuner (i alt fem interviews). Der har hovedsagligt været tale om enkeltinterviews med ledere på institutionsniveau, dog i et enkelt tilfælde med deltagelse af en skoleleder.

TABEL B.4

Oversigt over informanter

Institution	Informantens titel
Kommune A	
KUI	Leder
KUI	Mellemlider
KUI	Vejleder
KUI	Vejleder
KUI	Vejleder
FGU	Leder af institution
FGU	Leder af skole
Kommune B	
KUI	Vejleder
KUI	Vejleder
KUI	Vejleder
FGU	Leder af institution
Kommune C	
KUI	Leder
KUI	Vejleder
KUI	Vejleder
KUI	Koordinerende kontaktperson
FGU	Leder af institution
Kommune D	
KUI	Leder
KUI	Vejleder
KUI	Vejleder
FGU	Leder af institution
Kommune E	
KUI	Leder
KUI	Leder
KUI	Vejleder
KUI	Vejleder

Institution	Informantens titel
Kommune A	
KUI	Socialrådgiver
FGU	Leder af institution

Analyse

De kvalitative interviews er blevet analyseret systematisk i et såkaldt *framework* (tematisk aksekodning). I frameworket er samtlige interviews kodet og meningskondenseret i temaer. Det gør det muligt at læse på tværs af informanter, informantgrupper og temaer, således at der fx kan fokuseres på, hvad alle informanter siger om et tema, eller hvad udvalgte grupper, fx alle KUI-ledere, siger om et tema. I afrapportering anvendes citater til at illustrere pointer fra analysen.

Den tematiske kodning er foretaget i QSR Nvivo 11-softwaren.

Referencegruppe

Formål med referencegruppe

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har nedsat en referencegruppe, som følger arbejdet med evalueringen af FGU. Formålet er, at de kan bidrage med ekspertise i forbindelse med centrale analytiske overvejelser samt i forbindelse med udarbejdelse af de tre rapporter.

Nedsættelse af referencegruppe

Referencegruppen består af otte personer med hver sit ekspertise- og erfaringsområde på det forberedende område. Det drejer sig om følgende personer (nævnt alfabetisk efter fornavn):

- Ane Kjær, underviser og ordblindevejleder på Basis, FGU Øresund
- Gitte Lykkehus, rektor, FGU Fyn
- Morten Skivild, leder, UU Randers
- Noemi Katznelson, forskningsleder, Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet
- Torben Palle Nielsen, skoleleder, FGU Trekanten, Boulevarden i Vejle
- Ulla Højmark Jensen, ph.d., Center for Skole og Læring, Professionshøjskolen Absalon
- Vibe Aarkrog, lektor, Danmarks Pædagogiske Universitet, Aarhus Universitet
- Simon Calmar Andersen, professor, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet.

I skrivende stund er Noemi Katznelson dog udtrådt af referencegruppen. Der forventes udpeget en ny ekspert til deltagelse i referencegruppen i forbindelse med de næste faser af evalueringsarbejdet.

Inddragelse af referencegruppen

Referencegruppen er blevet inddraget i flere faser af arbejdet. Dels har der været drøftelser af den analytiske tilgang til arbejdet med evalueringen af FGU, herunder prioritering og operationalisering af fokusområder og centrale spørgsmål inden for rammerne af opdraget. Derudover har referencegruppen været konsulteret og givet input i forbindelse med udarbejdelse af spørgeskema og arbejdet med spørgeguides til brug for dataindsamlingen i evalueringen, ligesom analyse og resultater er blevet drøftet i forbindelse med udarbejdelse af rapporten.

Appendiks C – Tabelbilag

Elevkarakteristik og kommunernes anvendelse af FGU som et tilbud til målgruppen

TABEL C.1

Elevkarakteristika i kommunerne med den laveste FGU-målgruppevurderingsandel

	FGU-målgruppevurderingsandel (%)	STU-målgruppevurderingsandel (%)	Mindst én særlig udfordring (%)	Psykiatrikontakt (%)	Sigtet for kriminalitet (%)	Tidligere anbragt (%)	Svage faglige forudsætninger (%)	Opholdstid under 3 år (%)
Rudersdal	7	4	48	28	8	5	9	0
Ballerup	8	3	59	42	6	17	12	0
København	8	1	55	30	11	13	19	1,1
Skive	9	4	66	30	7	17	36	1,2
Lyngby-Taarbæk	10	2	71	36	7	19	19	2,8
Brønderslev	10	3	61	29	14	8	29	0
Frederiksberg	11	2	47	28	7	19	9	0,7
Odense	11	2	53	27	10	12	21	3,1
Aarhus	11	1	49	28	8	10	13	2,2
Gennemsnit	9	2	57	31	9	13	19	1

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL)

Note: "Mindst én særlig udfordring" er defineret som en eller flere af følgende udfordringer: Psykiatrikontakt, sigtelser for kriminalitet, tidligere anbragt, svage faglige forudsætninger, opholdstid på mindre end 3 år. Kommuner med mindre end 50 FGU-elever er ikke inkluderet i denne analyse.

TABEL C.2

Elevekarakteristika i kommunerne med den højeste FGU-målgruppevurderingsandel

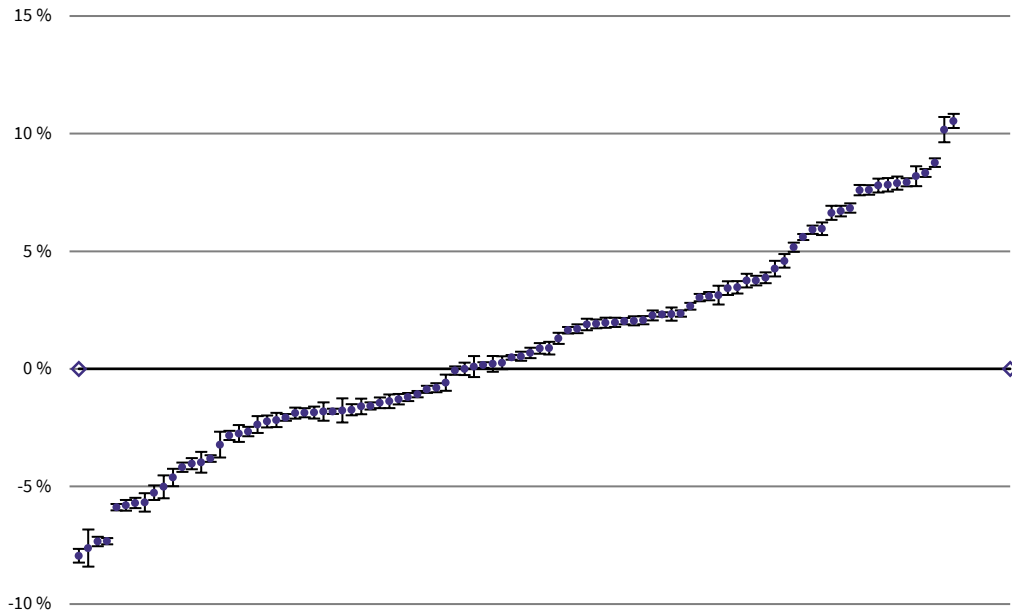
	FGU-mål- gruppevur- deringsandel (%)	STU-mål- gruppevur- deringsandel (%)	Mindst én særlig udfor- dring (%)	Psykiatrikon- takt (%)	Sigtet for kri- minalitet (%)	Tidligere an- bragt (%)	Svage faglige forudsætning- er (%)	Opholdstid under 3 år (%)
Kalundborg	30	4	56	30	11	15	19	0,8
Guldborg- sund	29	4	53	33	11	18	13	0,9
Favrskov	29	3	60	44	7	10	22	1,9
Faaborg- Midtfyn	27	5	57	40	10	16	18	1,4
Faxe	27	8	57	33	11	16	18	0
Odsherred	26	10	52	30	8	12	16	0,6
Norddjurs	26	5	59	36	8	13	23	1,4
Middelfart	26	5	54	44	6	14	10	1
Lolland	26	4	54	34	14	18	9	1,6
Gennemsnit	27	5	56	36	10	15	16	1

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL)

Note: "Mindst én særlig udfordring" er defineret som en eller flere af følgende udfordringer: Psykiatrikontakt, sigtelser for kriminalitet, tidligere anbragt, svage faglig forudsætninger, opholdstid på mindre end 3 år. Kommuner med mindre end 50 FGU-elever er ikke inkluderet i denne analyse.

FIGUR C.1

Justerede kommunale målgruppevurderingsandele med 95 %-
konfidensintervaller i forhold til den landsgennemsnitlige
målgruppevurderingsandel

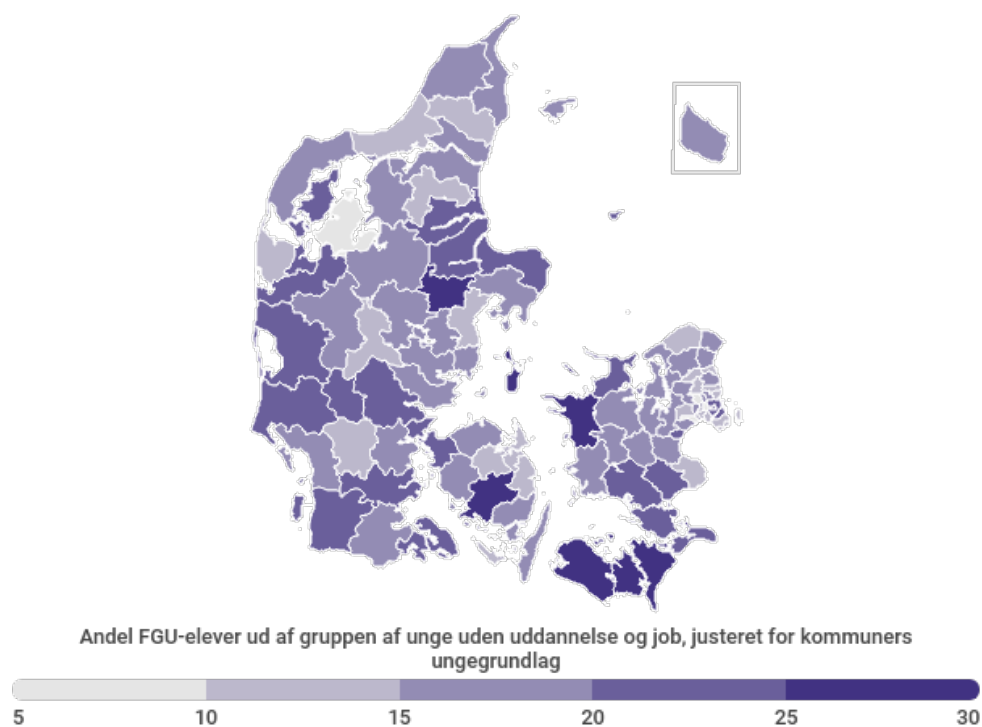

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL)

Note: Kommunerne Roskilde, Helsingør, Albertslund og Hedensted er de eneste kommuner, hvis justerede målgruppevurderingsandel ikke er signifikant forskellig fra landsgennemsnittet med 95 % sikkerhed.

FIGUR C.2

Kommunekort over målgruppevurderingsandele, justeret for kommunernes ungegrundlag

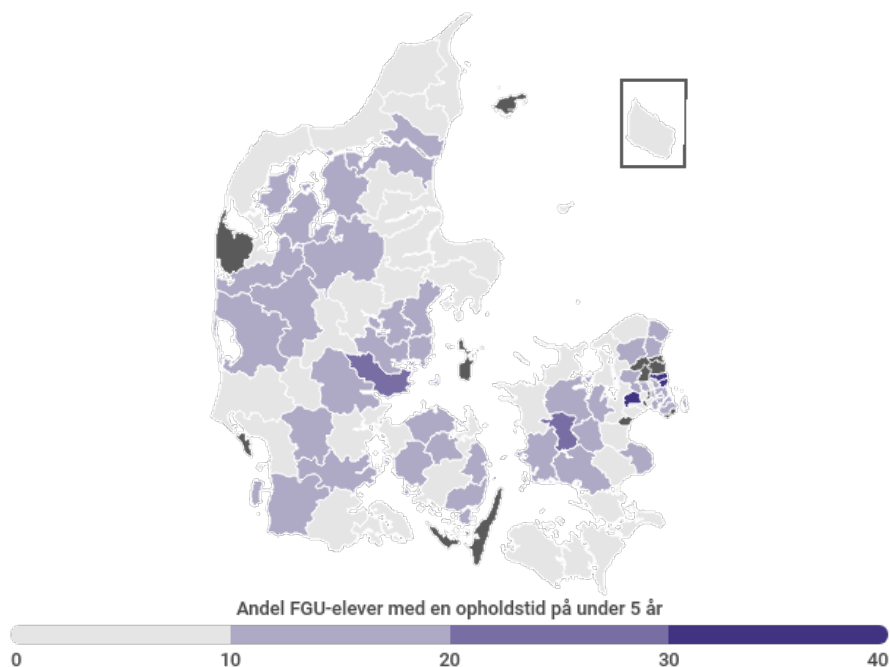

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL)

Note: Kommunernes justerede målgruppevurderingsandele er fremkommet på baggrund af en lineær regressionsmodel, hvor samtlige variable for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelseshistorik samt særlige udfordringer er inddraget som forklarende variable for kommunernes målgruppevurderingsandel. På baggrund af regressionsanalysen er der blevet udregnet kommunale marginale gennemsnit, der udtrykker målgruppevurderingsandelen i de enkelte kommuner, justeret for samtlige inddragede variable.

FIGUR C.3

Andel FGU-elever med en opholdstid i Danmark på under 5 år

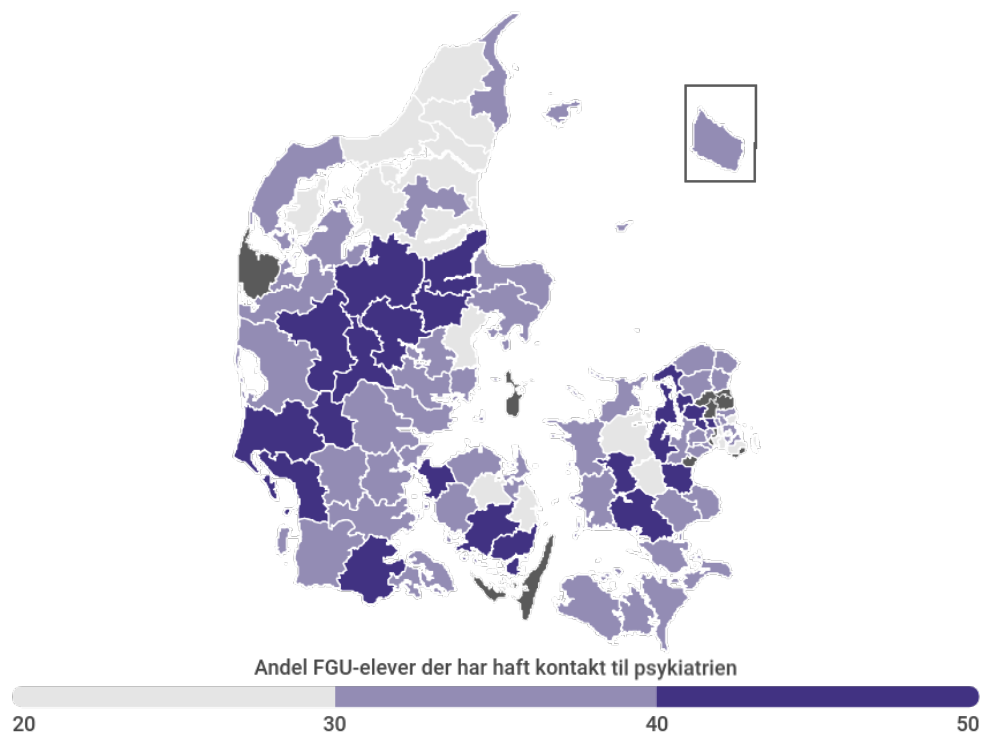

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL)

Note: Kommuner med under 50 FGU-elever er ikke inkluderet i denne analyse og er markeret med en mørkegrå farve på kortene. Kommunernes justerede målgruppevurderingsandele er fremkommet på baggrund af en lineær regressionsmodel, hvor samtlige variable for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelseshistorik samt særlige udfordringer er inddraget som forklarende variable for kommunernes målgruppevurderingsandel. På baggrund af regressionsanalysen er der blevet udregnet kommunale marginale gennemsnit, der udtrykker målgruppevurderingsandelen i de enkelte kommuner, justeret for samtlige inddragede variable.

FIGUR C.4

Andel FGU-elever der har haft kontakt til psykiatrien

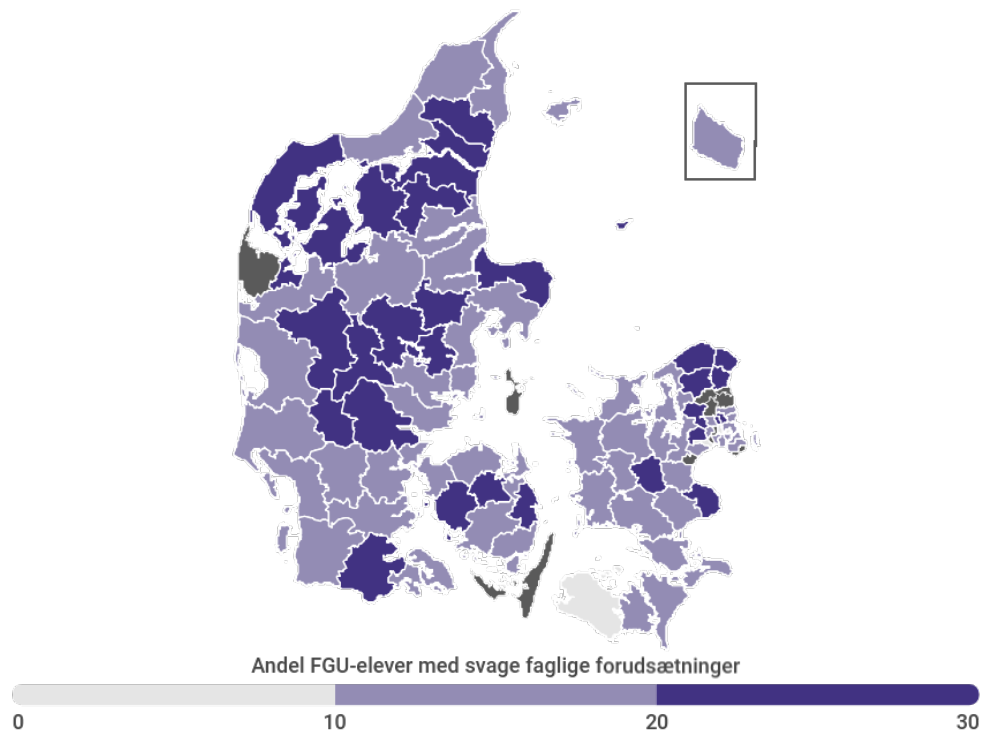

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL)

Note: Kommuner med under 50 FGU-elever er ikke inkluderet i denne analyse og er markeret med en mørkegrå farve på kortene. Kommunernes justerede målgruppevurderingsandele er fremkommet på baggrund af en lineær regressionsmodel, hvor samtlige variable for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelsehistorik samt særlige udfordringer er inddraget som forklarende variable for kommunernes målgruppevurderingsandel. På baggrund af regressionsanalysen er der blevet udregnet kommunale marginale gennemsnit, der udtrykker målgruppevurderingsandelen i de enkelte kommuner, justeret for samtlige inddragede variable.

FIGUR C.5

Andel FGU-elever med særligt svage faglige forudsætninger

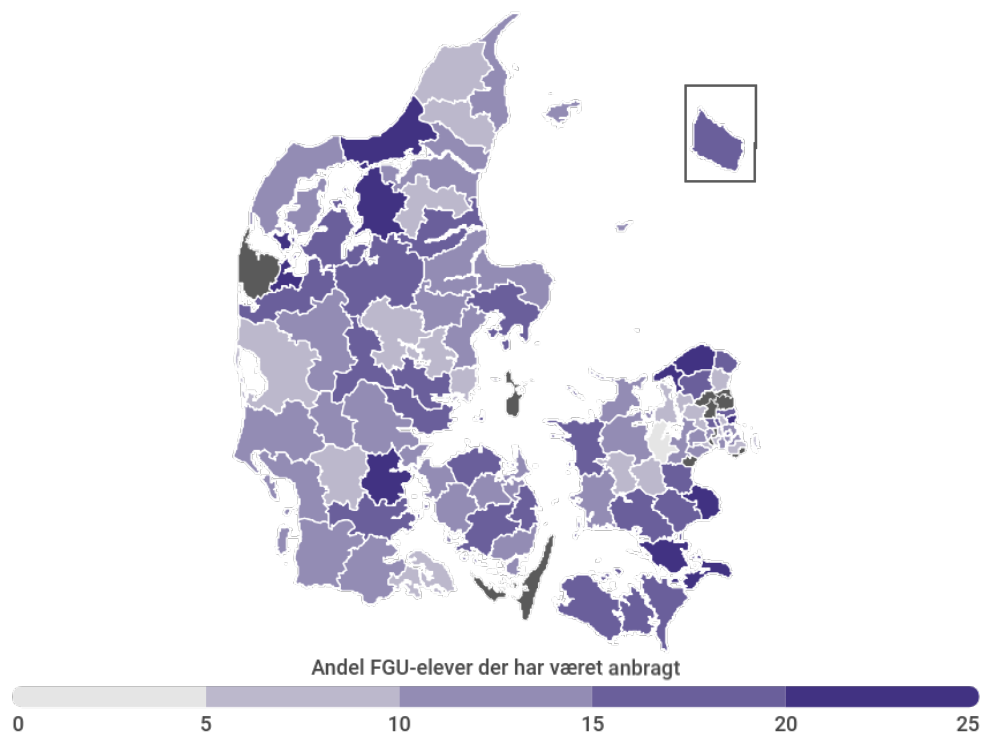

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL)

Note: Kommuner med under 50 FGU-elever er ikke inkluderet i denne analyse og er markeret med en mørkegrå farve på kortene. Kommunernes justerede målgruppevurderingsandele er fremkommet på baggrund af en lineær regressionsmodel, hvor samtlige variable for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelseshistorik samt særlige udfordringer er inddraget som forklarende variable for kommunernes målgruppevurderingsandel. På baggrund af regressionsanalysen er der blevet udregnet kommunale marginale gennemsnit, der udtrykker målgruppevurderingsandelen i de enkelte kommuner, justeret for samtlige inddragede variable.

FIGUR C.6

Andel FGU-elever, der har været anbragt

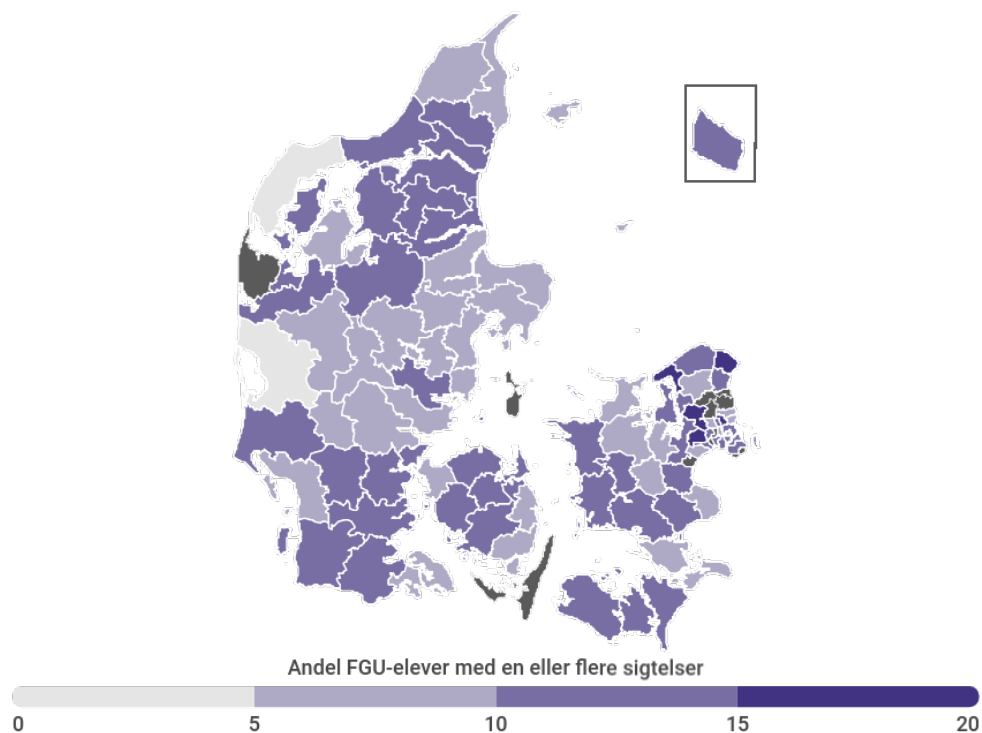

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL)

Note: Kommuner med under 50 FGU-elever er ikke inkluderet i denne analyse og er markeret med en mørkegrå farve på kortene. Kommunernes justerede målgruppevurderingsandele er fremkommet på baggrund af en lineær regressionsmodel, hvor samtlige variable for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelsehistorik samt særlige udfordringer er inddraget som forklarende variable for kommunernes målgruppevurderingsandel. På baggrund af regressionsanalysen er der blevet udregnet kommunale marginale gennemsnit, der udtrykker målgruppevurderingsandelen i de enkelte kommuner, justeret for samtlige inddragede variable.

FIGUR C.7

Andel FGU-elever, der har været sigtet for kriminalitet

Kilde: Registerdata fra Danmarks statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL)

Note: Kommuner med under 50 FGU-elever er ikke inkluderet i denne analyse og er markeret med en mørkegrå farve på kortene. Kommunernes justerede målgruppevurderingsandele er fremkommet på baggrund af en lineær regressionsmodel, hvor samtlige variable for sociodemografi, uddannelses- og beskæftigelsehistorik samt særlige udfordringer er inddraget som forklarende variable for kommunernes målgruppevurderingsandel. På baggrund af regressionsanalysen er der blevet udregnet kommunale marginale gennemsnit, der udtrykker målgruppevurderingsandelen i de enkelte kommuner, justeret for samtlige inddragede variable.

Organisering af KUI, kompetenceudvikling og samarbejde med FGU

TABEL C.3

Kommunernes landsforening har beskrevet tre overordnede modeller for mulig organisering af KUI. Angiv, hvilken af følgende tre modeller der bedst passer til organiseringen af den kommunale ungeindsats i jeres kommune?

	Antal	Procent
Tværfaglige netværksmøder , hvor medarbejdere fra forskellige afdelinger/forvaltninger mødes efter behov, og hvor den afdeling, hvor den unge har en sag, har ansvar for at sikre en sammenhængende indsats og fungerer som indgang til kommunen for den unge	30	36 %
Samlet organisering på tværs , hvor medarbejdere med forskellige kompetencer er samlet i et særligt team eller en enhed, der har til opgave at samarbejde om en sammenhængende ungeindsats	25	30 %
Tværgående teams , der arbejder med en bestemt målgruppe af unge, og hvor repræsentanter for hver afdeling mødes, typisk med faste intervaller, og hvor den afdeling, som den unge har en sag hos, er ansvarlig for at sikre en sammenhængende indsats	22	27 %
Anden model, der er markant forskellig fra de tre ovennævnte	6	7 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.4

Angiv, hvilken af følgende organiseringer der bedst beskriver forankringen af vejledningsarbejdet inden for den kommunale ungeindsats hos jer:

	Antal	Procent
KUI's vejledningsindsats er forankret i beskæftigelsesområdet	31	37 %
KUI's vejledningsindsats er forankret i et område, der spænder over både beskæftigelsesområdet og uddannelses-/børne- og ungeområdet	30	36 %
KUI's vejledningsindsats er forankret i uddannelses-/børne- og ungeområdet	22	27 %
KUI's vejledningsindsats er forankret på en måde, der er markant forskellig fra de tre ovennævnte	0	0 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.5

I hvilken grad har indførelsen af KUI givet anledning til ændringer af organiseringen af arbejdet med unge under 25 år uden job eller ungdomsuddannelse i jeres kommune?

	Antal	Procent
I høj grad	17	20 %
I nogen grad	37	45 %
I mindre grad	28	34 %
Slet ikke	1	1 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.6

Når du ser på situationen, som den er i dag, i hvilken grad vurderer du da, at I, blandt de medarbejdere i kommunen, der arbejder med FGU, har opnået:

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
en tilstrækkelig grad af tværgående videns- og erfaringsudveksling med medarbejdere fra andre kommuner? (n = 83)	12	52	30	6	100
en tilstrækkelig grad af tværgående videns- og erfaringsudveksling med medarbejdere på FGU-institutionerne? (n = 83)	22	58	19	1	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.7

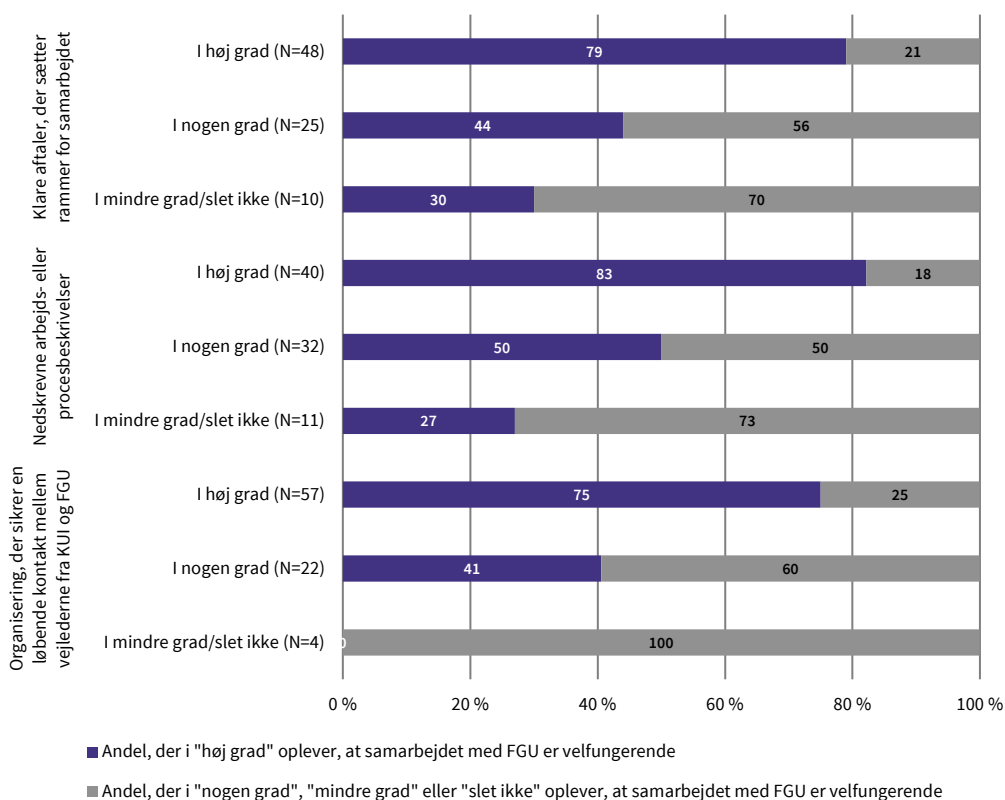
Hvis I samarbejder med flere forskellige FGU-skoler (under jeres lokale FGU-institution), i hvilken grad er der da forskel på, hvordan samarbejdet med de forskellige skoler fungerer?

	Antal	Procent
I høj grad	15	18 %
I nogen grad	33	40 %
I mindre grad	13	16 %
Slet ikke	9	11 %
Ikke relevant, da vi stort set kun samarbejder med én skole	13	16 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

FIGUR C.8

Oplevelse af at samarbejdet med FGU er velfungerende, fordelt på forskellige rammer for samarbejde

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
 Note: Spørgsmålenes fulde ordlyd er: "I hvilken grad kendetegner følgende udsagn rammerne for jeres samarbejde med FGU? Der er klare aftaler, der sætter rammer for samarbejdet (fx fastlæggelse af mødekadence mellem KUI og FGU). Der er nedskrevne arbejds- eller procesbeskrivelser, der tydeliggør, hvad KUI's og FGU's rolle og ansvar er. Vores samarbejde med FGU er organiseret på en måde, der sikrer en løbende kontakt mellem vejlederne fra KUI og FGU."

TABEL C.8

”Vores samarbejde med FGU er velfungerende”, fordelt på ”Der er klare aftaler, der sætter rammer for samarbejdet (fx fastlæggelse af mødekadence mellem KUI og FGU)”

		Vores samarbejde med FGU er velfungerende				Total (%)
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	
Der er klare aftaler, der sætter rammer for samarbejdet (fx fastlæggelse af mødekadence mellem KUI og FGU)	I høj grad (N=48)	79	21	0	0	100
	I nogen grad (N=25)	44	52	4	0	100
	I mindre grad (N=10)	30	60	10	0	100

Vores samarbejde med FGU er velfungerende					
	I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	Total (%)
Slet ikke (N=0)	0	0	0	0	0
Total (N=83)	63	35	2	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.9

”Vores samarbejde med FGU er velfungerende”, fordelt på ”Der er nedskrevne arbejds- eller procesbeskrivelser, der tydeliggør hvad KUIs og FGUs rolle og ansvar er”

Vores samarbejde med FGU er velfungerende					
	I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	Total (%)
Der er nedskrevne arbejds- eller procesbeskrivelser, der tydeliggør hvad KUIs og FGUs rolle og ansvar er	I høj grad (N=40)	83	18	0	100
	I nogen grad (N=32)	50	47	3	100
	I mindre grad (N=8)	13	88	0	100
	Slet ikke (N=3)	67	0	33	100
	Total (N=83)	63	35	2	0

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.10

”Vores samarbejde med FGU er velfungerende”, fordelt på ”Vores samarbejde med FGU er organiseret på en måde, der sikrer en løbende kontakt mellem vejlederne fra KUI og FGU”

Vores samarbejde med FGU er velfungerende					
	I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	Total (%)
Vores samarbejde med FGU er organiseret på en måde, der sikrer en løbende kontakt mellem vejlederne fra KUI og FGU	I høj grad (N=57)	75	23	2	100
	I nogen grad (N=22)	41	55	5	100
	I mindre grad (N=4)	0	100	0	100
	Slet ikke (N=0)	0	0	0	0
	Total (N=83)	63	35	2	0

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.11

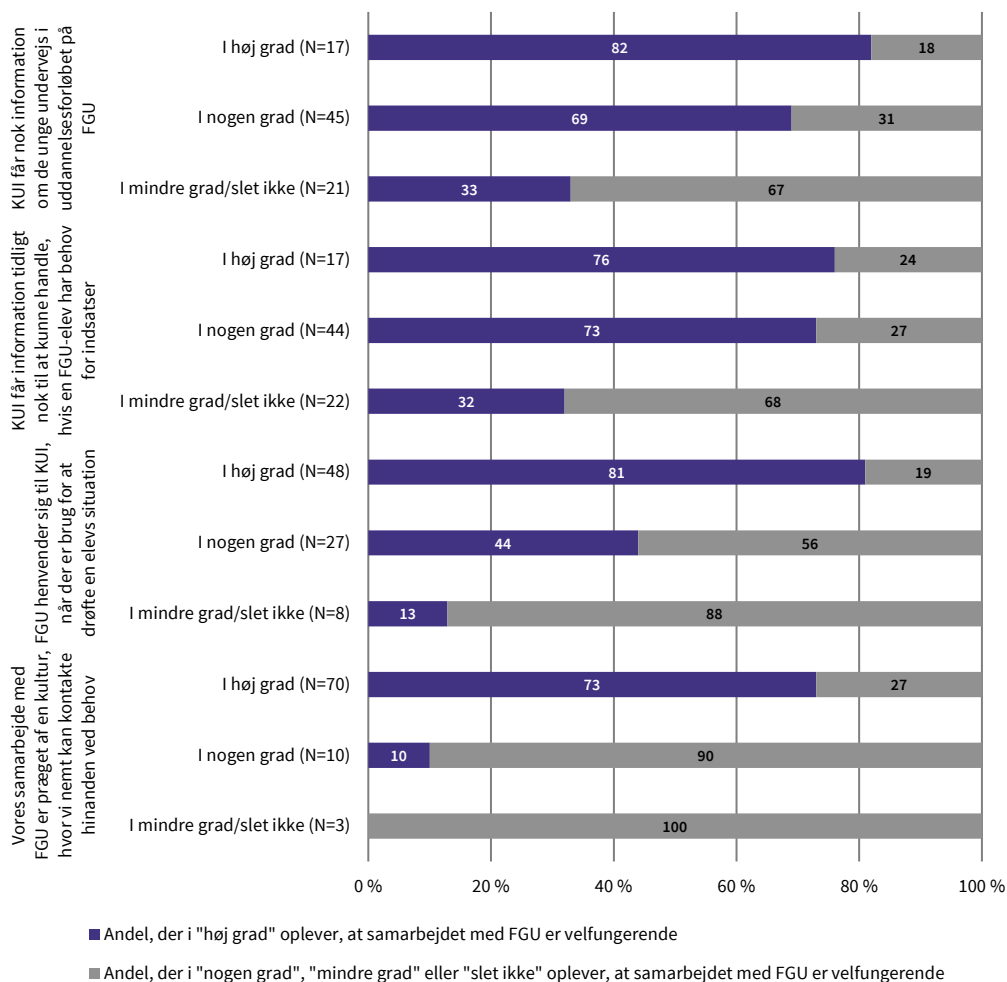
”Vores samarbejde med FGU er velfungerende”, fordelt på ”Vores samarbejde med FGU bygger på en opfattelse af, at arbejdet med FGU er en fælles opgave”

		Vores samarbejde med FGU er velfungerende				
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	Total (%)
Vores samarbejde med FGU bygger på en opfattelse af, at arbejdet med FGU er en fælles opgave	I høj grad (N = 57)	77	23	0	0	100
	I nogen grad (N = 23)	35	61	4	0	100
	I mindre grad (N = 3)	0	67	33	0	100
	Slet ikke (N = 0)	0	0	0	0	0
	Total (N = 83)	63	35	2	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

FIGUR C.9

Oplevelse af, at samarbejdet med FGU er velfungerende, fordelt på forskellige samarbejds- og kommunikationspraksisser

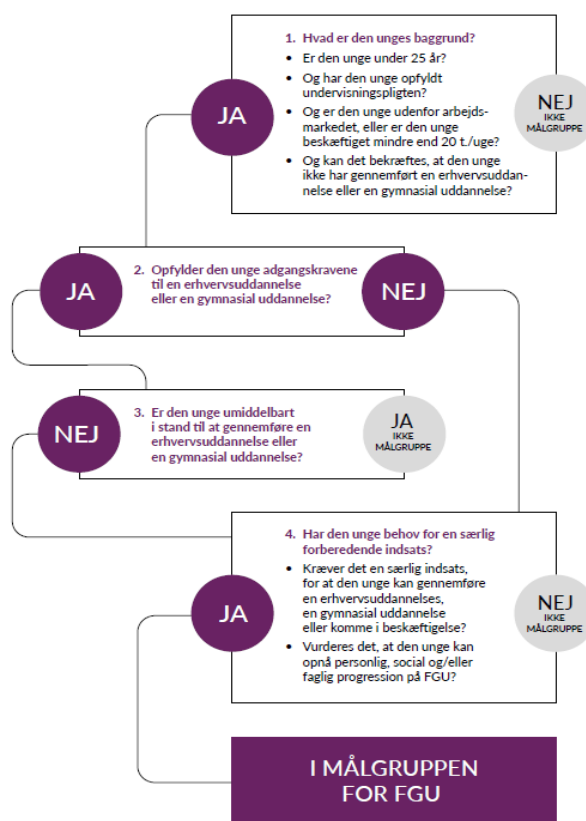

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
 Note: Spørgsmålenes fulde ordlyd er: I hvilken grad oplever du, at de relevante medarbejdere i KUI får nok information om de unge undervejs i uddannelsesforløbet på FGU? I hvilken grad oplever du, at de relevante medarbejdere hos KUI får information tidligt nok til at kunne handle, hvis en FGU-elev har behov for indsatser, der involverer kommunen (fx ved risiko for frafald)? I hvilken grad passer følgende beskrivelser på jeres praksis, når det gælder opfølgning på uddannelsesplaner for FGU-elever? FGU henvender sig til KUI, når der er brug for at drøfte en elevs situation. Vores samarbejde med FGU er præget af en kultur, hvor vi nemt kan kontakte hinanden ved behov.

KUI's arbejde med målgruppevurdering og uddannelsesplaner

FIGUR C.10

Trin i målgruppevurderingen

Kilde: Kom godt i gang med målgruppevurdering (Undervisningsministeriet, 2019b), s.11.

TABEL C.12

Foretages målgruppevurdering hos jer altid af uddannelsesvejledere (KUI-vejledere, UU-vejledere, eller hvilken betegnelse der bruges hos jer)?

	Antal	Procent
Ja	78	94 %
Nej	5	6 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.13

Bruger I et fast format (fx en skabelon eller en digital formular) til målgruppevurdering?

	Antal	Procent
Ja	81	98 %
Nej	2	2 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.14

Hvor ofte indgår nedenstående aktiviteter i arbejdet med at forberede en ung forud for start på FGU?

	Altid Procent	Ofte Procent	Af og til Procent	Sjældent Procent	Aldrig Procent	Total Procent
Der bruges afsøgningsforløb for at afklare, om FGU er et relevant tilbud for en ung (med afsøgningsforløb menes forløb ved FGU af op til to ugers varighed, som skal kvalificere vurderingen af, om FGU er noget for den unge.) (n = 83)	2	19	48	27	4	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.15

I hvilken grad passer nedenstående udsagn med din oplevelse af uddannelsesplanerne hos jer?

	I høj grad Procent	I nogen grad Procent	I mindre grad Procent	Slet ikke Procent	Total Procent
Kommunens uddannelsesplaner fungerer godt som et redskab til at udarbejde relevante uddannelsesforløb for de unge (n = 83)	46	52	2	0	100
KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner (herunder hvilke mål det er realistisk for den unge at opnå inden for en given tidsramme) (n = 83)	11	72	17	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.16

Nedenfor er der opstillet forskellige udsagn om, hvordan praksis kan se ud, når det gælder videregivelse af information fra uddannelsesplanen til FGU. Hvilket udsagn passer bedst til jeres praksis?

	Antal	Procent
Vi videregiver som hovedregel al information fra uddannelsesplanen til FGU (da den kun indeholder information, der er samtykke til at videregive)	64	77 %
Vi videregiver som hovedregel ikke al information fra uddannelsesplanen til FGU, men udvælger den relevante information	14	17 %
Der er ikke en hovedregel, det varierer fra sag til sag	3	4 %
Ved ikke	2	2 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.17

Har I en tommelfingerregel for, hvor lange forløb uddannelsesplanerne tager udgangspunkt i (inden evt. forlængelse)?

	Antal	Procent
Ja	22	27 %
Nej	55	66 %
Ved ikke	6	7 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.18

Hvor lange FGU-forløb lægger tommelfingerreglen op til som udgangspunkt? Angiv antal måneder:

Antal måneder	Antal	Procent
6	5	23 %
12	8	36 %
14	3	14 %
24	6	27 %
Total	22	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.19

Hvor ofte sker det hos jer, at en elev får forlænget sit FGU-forløb (ud over den længde, der oprindeligt blev lagt op til i uddannelsesplanen, også hvis forlængelsen sker inden for en samlet længde på to år)?

	Antal	Procent
Altid	0	0 %
Ofte	19	23 %
Af og til	37	45 %
Sjældent	25	30 %
Aldrig	2	2 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.20

I hvilken grad oplever du, at vejlederne (eller andre relevante medarbejdere i KUI) har tilstrækkeligt indblik i de aktuelle tilbud og muligheder, som FGU-skolerne kan tilbyde unge i jeres kommune, ift. at kunne gøre uddannelsesplanerne præcise nok?

	Antal	Procent
I høj grad	50	60 %
I nogen grad	32	39 %
I mindre grad	1	1 %
Slet ikke	0	0 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.21

I hvilken grad vurderer du, at uddannelsesplanerne for kommende FGU-elever i jeres kommune er tilpas detaljerede og informative?

	Antal	Procent
I høj grad	37	45 %
I nogen grad	42	51 %
I mindre grad	4	5 %
Slet ikke	0	0 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.22

I hvilken grad oplever du, at FGU synes, de har brug for mere information om eleverne, end de får fra uddannelsesplanerne?

	Antal	Procent
I høj grad	1	1 %
I nogen grad	27	33 %
I mindre grad	38	46 %
Slet ikke	9	11 %
Ved ikke/FGU har ikke givet tilbagemeldinger om informationsbehov	8	10 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.23

I hvilken grad oplever du, at de relevante medarbejdere i KUI får nok information om de unge undervejs i uddannelsesforløbet på FGU?

	Antal	Procent
I høj grad	17	20 %
I nogen grad	45	54 %
I mindre grad	21	25 %
Slet ikke	0	0 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.24

I hvilken grad oplever du, at de relevante medarbejdere hos KUI får information tidligt nok til at kunne handle, hvis en FGU-elev har behov for indsatser, der involverer kommunen (fx ved risiko for frafald)?

	Antal	Procent
I høj grad	17	20 %
I nogen grad	44	53 %
I mindre grad	21	25 %
Slet ikke	1	1 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.25

I hvilken grad passer nedenstående udsagn med din oplevelse af uddannelsesplanerne hos jer?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Kommunens uddannelsesplaner fungerer godt som et redskab til at udarbejde relevante uddannelsesforløb for de unge (n=83)	46	52	2	0	100
Kommunens uddannelsesplaner fungerer godt som redskab til at understøtte en koordineret og sammenhængende indsats omkring den unge (n=83)	22	64	14	0	100
KUI og FGU har en fælles opfattelse af, hvad der er realistiske uddannelsesplaner (herunder hvilke mål, det er realistisk for den unge at opnå, inden for en given tidsramme) (n=83)	11	72	17	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Egu og KUI's arbejde med praktikpladser

Boks C.1: Faktorer der udfordrer indfrielse af intentionerne med egu

De lovgivningsmæssige rammer i fht. praktik, løn og tid skaber forhindringer

- Virksomheder og institutioner har ikke økonomi til at betale elevlønnen
- Der er brug for mere tid til afklarende erhvervstræning inden for rammerne af FGU:
 - Elever er ikke brancheafklarede, og virksomheder har brug for mere kendskab
 - Hvis der ikke kan findes praktikpladser hos virksomheder, så kan FGU reelt ikke oprette egu-spor
 - Unge kan ende med at skulle skifte mellem skoleydelse og uddannelseshjælp, fordi det er forskellige systemer, der skal håndtere den afklarende praktik der skal til
 - Elever må starte på PGU, indtil der er fundet en praktikplads; her er der udfordringer med, at den samlede tid på FGU hurtigt bliver overskredet, hvis der er brug for en 2-årig egu, når der er fundet en praktikplads

Udbud og faciliteter hos FGU skaber begrænsninger

- De fysiske rammer kan sætte grænser for, hvilke egu-spor/forløb der udbydes

- Det er omkostningsfuldt for FGU at skulle betale for evt. kurser for egu-elever, der afholdes eksternt, hvilket skaber incitament til at fokusere på interne kurser, der ikke nødvendigvis er det bedste match for elev og uddannelsesplan.

Egu er mere krævende end tidligere og passer dermed dårligere til FGU-målgruppen

- ”Vi oplever, at egu-eleverne nu skal være meget stærkere end de var tidligere. En vejleder på FGU udtrykte det ved, at tidligere lå egu lige inden STU, nu er EGU for de dygtigste elever på FGU. Og det er et problem for de elever, som tidligere havde rigtig meget gavn af egu. På FGU har de simpelthen ikke mulighed for at give egu-eleverne den samme nødvendige støtte, som de fik før.”
- ”Vi kigger med stor bekymring på at egu slet ikke dækker den elevgruppe den kunne rumme tidligere”

Ansvarsfordeling mellem KUI og FGU ift. egu og praktik kan fungere bedre

- Uenighed om, hvor ansvaret bør ligge: Nogle mener, at det ville fungere bedre, hvis hele ansvaret lå hos FGU. Andre mener, at FGU har svært ved at ”få hånd om egu-sporet”
- Uklar ansvarsfordeling mellem FGU og KUI gør det vanskeligt fra arbejdsgiverside at overskue, hvem der egentlig har ansvaret for den unge
- Behov for at optimere arbejdsgange mellem FGU, jobcenter og UU

Kilde: Åbne besvarelser i spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.26

Er der indgået en samarbejdsaftale med jeres FGU-institution om, at de varetager arbejdet med at sikre praktikpladser til elever på egu?

	Antal	Procent
Ja	39	47 %
Nej	44	53 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.27

Hvor ofte oplever I, at unge, hvor egu ville være det mest relevante tilbud, alligevel starter på et andet FGU-spor?

	Antal	Procent
Altid	4	5 %
Ofte	36	43 %
Af og til	30	36 %
Sjældent	13	16 %
Aldrig	0	0 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.28

Er det din oplevelse, at det er let eller svært at sikre tilstrækkeligt med relevante praktikpladser til egu-elever?

	Antal	Procent
Meget let	1	2 %
Let	3	7 %
Hverken let eller svært	16	36 %
Svært	11	25 %
Meget svært	12	27 %
Ved ikke	1	2 %
Total	44	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: Spørgsmålet er stillet til respondenter, der har svaret "Nej" i spørgsmålet "Er der indgået en samarbejdsaftale med jeres FGU-institution om, at de varetager arbejdet med at sikre praktikpladser til elever på egu?".

TABEL C.29

Angiv de vigtigste forhold, der er med til at vanskeliggøre jeres arbejde med at skaffe praktikpladser (max 3 svar) (n = 43)

	Antal	Procent
Erhvervstræningsperioderne er for korte, til at virksomhederne kan danne sig et tilstrækkelig indtryk af den unge til, at de vil binde an med en praktikaftale	24	56 %
Virksomhederne har ikke nok kendskab til egu	18	42 %
Elevlønnen udgør en barriere for egu-elever	17	40 %
Det er vanskeligt at afsætte tilstrækkelige ressourcer til det opsøgende arbejde, der skal til for at skaffe praktikpladser til elever fra egu	13	30 %

	Antal	Procent
Andre forhold, angiv:	10	23 %
Det begrænsede antal praktikpladser, der er, går ofte til elever fra andre uddannelser end egu	9	21 %
Der kan ikke peges på nogen forhold, der gør det særligt svært	5	12 %
Der er for få relevante virksomheder inden for en rimelig afstand	2	5 %
Total	98	228 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: Spørgsmålet er stillet som et multiple-choice-spørgsmål, hvorfor procenterne summer til mere end 100 %.
Spørgsmålet er stillet til respondenter, der har svaret "Nej" i spørgsmålet "Er der indgået en samarbejdsaftale med jeres FGU-institution om, at de varetager arbejdet med at sikre praktikpladser til elever på egu?" og ikke har svaret "Ved ikke" i spørgsmålet "Er det din oplevelse, at det er let eller svært at sikre tilstrækkeligt med relevante praktikpladser til egu-elever?"

TABEL C.30

Angiv de vigtigste forhold, der er med til at understøtte jeres arbejde med at skaffe praktikpladser (max 3 svar) (n = 43)

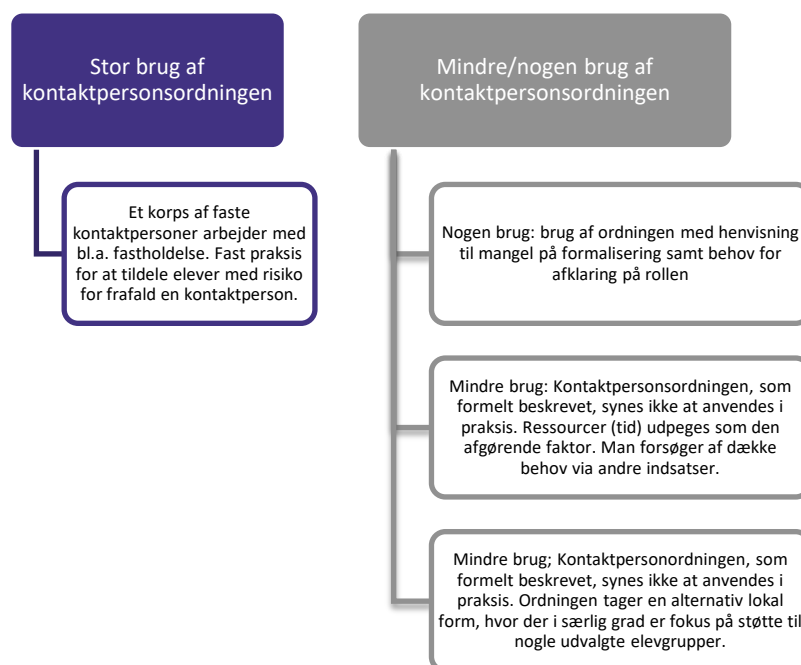
	Antal	Procent
Længerevarende virksomhedspraktik, inden en elev påbegynder egu	34	79 %
Ekstra ressourcer afsat til det opsøgende arbejde med at skaffe praktikpladser til egu-elever	16	37 %
Praktikpladser stillet til rådighed af kommunen	16	37 %
Brug af virksomhedsmentorordning	13	30 %
Særlig indsats for at gøre virksomhederne bekendte med egu/FGU som en ny uddannelse	13	30 %
Andre forhold, angiv:	3	7 %
Der kan ikke peges på nogen forhold, der gør det særligt let	3	7 %
Total	98	228 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.
Note: Spørgsmålet er stillet som et multiple-choice-spørgsmål, hvorfor procenterne summer til mere end 100 %.
Spørgsmålet er stillet til respondenter, der har svaret "Nej" i spørgsmålet "Er der indgået en samarbejdsaftale med jeres FGU-institution om, at de varetager arbejdet med at sikre praktikpladser til elever på egu?" og ikke har svaret "Ved ikke" i spørgsmålet "Er det din oplevelse, at det er let eller svært at sikre tilstrækkeligt med relevante praktikpladser til egu-elever?"

KUI's arbejde med støtte til elever med særlige behov

FIGUR C.11

illustration af forskellig brug af – og typer kontaktpersonsordninger

Kilde: Baseret på kvalitative eksempler fra casekommuner.

TABEL C.31

Hvor stor en andel af FGU-eleverne i jeres kommune får særlig støtte fra kommunen (ud over støtte i form af kontaktpersonordning under KUI), ifølge dit bedste skøn?

	Antal	Procent
0-10 %	20	24 %
11-20 %	16	19 %
21-30 %	15	18 %
31-40 %	7	8 %
> 40 %	4	5 %
Ved ikke	21	25 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

TABEL C.32

Hvor ofte sker det, at unge, der påbegynder FGU i jeres kommune, er på nedsat tid i en kortere eller længere periode?

	Antal	Procent
Altid	0	0 %
Ofte	1	1 %
Af og til	53	64 %
Sjældent	27	33 %
Aldrig	2	2 %
Total	83	100 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Målgruppevurderingsandele i kommunerne og oplevelsen af FGU

TABEL C.33

Vurdering af, om FGU er alt i alt et godt tilbud til unge under 25 uden uddannelse eller beskæftigelse fordelt på målgruppevurderingsandel

		FGU er alt i alt et godt tilbud til unge under 25 uden uddannelse eller beskæftigelse				Total (%)
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	
Kommuner grupperet ud fra deres målgruppevurderingsandel	Lav (N = 33)	3	73	21	3	100
	Middel (N = 26)	27	65	8	0	100
	Høj (N = 24)	33	63	4	0	100
	Total	19	67	12	1	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Der er ikke afleveret p-værdier fra chi2-test, da der er tale om en totalundersøgelse med relativt få observationer.

TABEL C.34

”FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den fagligt set svage ende af målgruppen til FGU” fordelt på målgruppevurderingsandel

		FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den fagligt set svage ende af målgruppen til FGU				Total (%)
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	
Kommuner grupperet ud fra deres målgruppevurderingsandel	Lav (N = 33)	12	42	39	6	100
	Middel (N = 26)	35	38	23	4	100
	Høj (N = 24)	38	54	8	0	100
	Total (N = 83)	27	45	25	4	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021, samt registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Der er ikke afrapporteret p-værdier fra chi2-test, da der er tale om en totalundersøgelse med relativt få observationer.

TABEL C.35

”FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den svage ende af målgruppen til FGU, når det gælder sociale og personlige forudsætninger” fordelt på målgruppevurderingsandel

		FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den svage ende af målgruppen til FGU, når det gælder sociale og personlige forudsætninger				Total (%)
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	
Kommuner grupperet ud fra deres målgruppevurderingsandel	Lav (N = 33)	6	33	61	0	100
	Middel (N = 26)	27	38	31	4	100
	Høj (N = 24)	8	67	25	0	100
	Total (N = 83)	13	45	41	1	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021, samt registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Der er ikke afrapporteret p-værdier fra chi2-test, da der er tale om en totalundersøgelse med relativt få observationer.

TABEL C.36

FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den fagligt stærke ende af målgruppen til FGU fordelt på målgruppevurderingsandel

		FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den fagligt stærke ende af målgruppen til FGU				
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	Total (%)
Kommuner grupperet ud fra deres målgruppevurderingsandel	Lav (N = 33)	27	45	18	9	100
	Middel (N = 26)	35	54	8	4	100
	Høj (N = 24)	17	38	46	0	100
	Total	27	46	23	5	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut 2021, samt registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Der er ikke afrapporteret p-værdier fra chi2-test, da der er tale om en totalundersøgelse med relativt få observationer.

TABEL C.37

FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den stærke ende af målgruppen til FGU, når det gælder sociale og personlig forudsætninger fordelt på målgruppevurderingsandel

		FGU er et godt tilbud til de unge hos os, der ligger i den stærke ende af målgruppen til FGU, når det gælder sociale og personlig forudsætninger				
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	Total (%)
Kommuner grupperet ud fra deres målgruppevurderingsandel	Lav (N = 33)	27	61	12	0	100
	Middel (N = 26)	42	38	15	4	100
	Høj (N = 24)	33	46	17	4	100
	Total	34	49	14	2	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut 2021, samt registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Der er ikke afrapporteret p-værdier fra chi2-test, da der er tale om en totalundersøgelse med relativt få observationer.

TABEL C.38

”Der er klare aftaler, der sætter rammer for samarbejdet (fx fastlæggelse af mødekadence mellem KUI og FGU)” fordelt på målgruppevurderingsandel

		Der er klare aftaler, der sætter rammer for samarbejdet (fx fastlæggelse af mødekadence mellem KUI og FGU)				
		I høj grad (%)	I nogen grad (%)	I mindre grad (%)	Slet ikke (%)	Total (%)
Kommuner grupperet ud fra deres målgruppevurderingsandel	Lav (N = 33)	48	33	18	0	100
	Middel (N = 26)	54	35	12	0	100
	Høj (N = 24)	75	21	4	0	100
	Total (N = 83)	58	30	12	0	100

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt KUI-medarbejdere med ansvar for FGU, Danmarks Evalueringsinstitut, 2021, samt registerdata fra Danmarks Statistik.

Note: Der er ikke afrapporteret p-værdier fra chi2-test, da der er tale om en totalundersøgelse med relativt få observationer.

Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU

© 2021 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7182-576-3

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk